

'Bu Taraf'ta olmak...

Cafer Solgun 10.05.2013

Taraf kadar yayınlarıyla gündem olan, tartışma yaratan bir başka gazete daha yoktur herhalde. Son olarak da yönetim düzeyinde gerçekleştirdiği değişiklik ve ardından yazarlarının çoğunun vedası ile gündem oldu. Bu değişikliğin kendisinden çok, bunun nedeni olduğu iddia edilen görüşler önemli. Zira iddia odur ki, *Taraf*'ta gerçekleştirilen değişikliğin özünde barış ve çözüm sürecine destek olanların gönderilmesi vardır. Sonrasında bu iddiaya **"barış mı, demokrasi mi?"** şeklinde bir ikilem üzerinden, son yıllarda tanık olduğum en abes tartışma eşlik etmeye başladı. Hatta bu ikilemi ortaya atanlardan bazıları, bu tartışmaya ilgi duyanları da saflarını netleştirmeye davet eden yazılar yazdı.

Oysa hiç kimse hava ile su kadar ihtiyaç duyduğumuz barışı demokrasiye, demokrasiyi barışa yeğlemek gibi bir dayatmayı kabul etmek zorunda değil. Tabii ki demokrasiyle alakası bulunmayan bazı ülkelerin etnik temelli sorunlarını uzun çatışma süreçlerinin ardından barış ve uzlaşma ile çözdükleri örnekler olduğundan haberdarım. Ama cumhuriyeti demokratikleştirerek yeniden yapılandırmak şans ve imkânını ağır bedeller göğüsleyerek elde ettiğimiz ve Kürt sorununda barışçıl çözüm ihtimalinin ilk defa bu denli ciddi bir olanak hâline geldiği bu dönemde, illa da ilham alacağımız örneklerle ihtiyacımız varsa bunlar neden diktatörlük rejimleri olsun? Demokratik ülkelerin deneyimleri de birer örnek olarak önümüzde duruyorken... Hatta niçin Kürt sorununu demokrasi ve özgürlükler bağlamında kalıcı bir çözüme kavuşturmuş olarak kendi örneğimizin sahibi olmayalım?

Neşe Düzel'i 90'lı yıllarda, **Ahmet Altan**'la birlikte yaptığı tartışma programlarından biliyorum. Ve elbette ele aldığı konuyu olmadık detaylarına değin didikleyerek bütün açıklığıyla ortaya koyan röportajlarından. O'nun kadar **"neden"** sorusunu tam da yerinde yöneltten bir gazeteci daha var mı, bilemiyorum. Bu tartışmalar içerisinde Neşe Düzel ve onun üzerinden *Taraf* için adeta **"barış karşıtı"** gibi bir algı yaratılmak istendiğini görüyor ve bunun büyük bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. **"Kürt"** demenin dahi korkuyla, endişeyle düşünmeyi gerektirdiği yıllarda Kürt sorununun demokratik çözümünü tartışan, tartıştıran Neşe Düzel mi "barış karşıtı" bir gazeteci?

Mesele *Taraf*'ın Neşe Düzel yönetiminde "barış sürecine karşı" bir mecraya çekilmesi filan değil. Bu, *Taraf*'ın varlık gerekçelerini inkâr etmesi olur. Mesele, kalıcı bir barışın ancak demokrasi içinde mümkün olabileceğinin bilinciyle gazetecilik yapmak. Bu da bağımsız bir duruşu olmayı, süreci demokrasiden yana bir duruşu benimseyerek yeri geldiğinde eleştirebilmeyi, sorgulayabilmeyi gerektirir.

Peki, bu gerekli midir? İşte bence *Taraf*'ı asli misyonu ile, **"farkı"** ile yeniden ve dilerim daha güçlü, etkili bir şekilde buluşturacak olan soru budur.

PKK'nin silahlı güçlerini sınır dışına çekmesiyle **"sürecin"** önemli bir aşamaya taşındığı bu dönemde, **"barış"**tan kimin ne anladığını açıklıkla konuşmaya, tartışmaya ihtiyacımız var. "Hükümet nasıl olsa gereğini yapıyor" diye süreci izlemek bu sürecin kalıcı, eşit ve onurlu bir barışla taçlanmasına hizmet eden bir tutum olmuyor. Barıştan yana olmak illa da AKP'li olmayı gerektirmediği gibi, kalıcı bir barışın ancak demokrasi ve özgürlük standartlarımızı yükseltmekle mümkün olabileceğini dile getirmek de "süreç karşıtı" olmak anlamına gelmiyor. *Taraf*, tam da bu noktada çok önemli bir rol oynamaya aday. Bu rolü *Taraf* da üstlenmezse, asıl o zaman barış ve demokrasi beklentilerimiz açısından kaygı duymamız gerekirdi...

“Teraziyi sürekli elinde tutan kendi ağırlığını unuttur” diye bir söz var. Öyle görünüyor ki bazılarının kendilerine **“mesele”** ettikleri şey, *Taraf*’ın barış ve demokrasiden yana tutumunu daha da belirginleştirmeye yönelmesidir.

Taraf, askerî vesayeti teşhir eden cesur gazeteciliği ile medya tarihimizde önemli bir kilometre taşı oldu. Demokratikleşme çabamıza ivme kazandırdı. “Ben yoksam *Taraf* batsın” diye düşünenler yanlış yapıyor. Çünkü bugün de *Taraf*’ın başarısı, Türkiye’nin sağlam, sağlıklı ve işleyen bir demokrasi inşa etmesi açısından aynı önemde bir anlam ifade etmektedir.

Son günlerde bu gazetenin sayfalarında birçok **“veda”** yazısıyla karşılaştınız. Ben de **“Bu Taraf”tan merhaba** diyorum. Dersim’de bir işe koşana denir, **“Hızır yardımcın olsun”** diye. Hızır zorda, darda olanın, üstlendiği işi yapmaya azmetmiş olanın yardımcısıdır. Kalbinin temiz olması, doğru bir iş yapması, yaptığı işi başarmaya kararlı olması kaydıyla... Hızır, yardımcımız olsun.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ortadoğu dersleri

Cafer Solgun 17.05.2013

Ortadoğu, oldum olası krizi, bunalımı eksik olmayan bir bölge. Özellikle bölgesel aktörler açısından çıkar ilişkileri bazı konularda iç içe geçerken, başka bazı konularda da karşı karşıya gelebiliyor. Bu, Ortadoğu gerçeklerinden haberdar hiç kimse için şaşırtıcı bir durum değil.

Egemen güçlerin cetvelle çizdiği sınırlarla birbirinden ayrılan Arap ülkeleri, bazen politik, bazen mezhep farklılıkları nedeniyle ve tabii bu ülkelerin yönetimini elinde tutan işbirlikçi diktatörlerin iktidarlarını koruma hırsları nedeniyle, birbiriyle uyumlu ilişkiler içinde olmaktan hep uzak idiler. **“Arap baharı”** denen sarsıntı da bu realiteyi değiştirmiş görünmüyor. İkinci Dünya Savaşı sonrasında kuruluşunu ilan eden İsrail ve beraberinde Filistin sorunu da, bu ülkelerin görünüşte en önemli dış politika önceliği olmasına karşın, İsrail’e karşı etkili bir politik hat oluşturabilmelerine elvermedi. Bölgenin bu **“karmaşık”** yapısı soğuk savaş yılları boyunca iki egemen kutbun nüfuz ve lokal çatışmalar üzerinden güçlerini test etme politikalarından dolayı daha da karıştı. Ortadoğu’nun önemi, malum, her şeyden önce dünyanın petrol rezervlerinin hâlâ önemli bir bölümünün burada bulunmasından ileri geliyor.

Ortadoğu’da hiçbir şey basit ve yalın olarak sadece **“kendisi”** değildir. Bir sorunun varlığından rahatsız ve şikâyetçi olanlar kadar o sorunun varlığını ya doğrudan ya da potansiyel olarak **“rakibi”** gördüğü güç karşısında kendisinin avantajı olarak değerlendirenler de vardır. **“Değerlendirmek”** sözcüğünü geniş anlamda kullanıyorum. Öyle ki diplomatik ilişkilerinde **“dost ve kardeş ülke”** muhabbeti yapıp, ticari, iktisadi, hatta askerî anlaşmalar imzalanırken, istihbarat örgütleri eliyle birbirinin kuyusunu kazmakla meşgul olmak, Ortadoğu’da herkesin bildiği sıradan bir realitedir.

Reyhanlı’daki alçakça katliam, bir süredir özellikle Ortadoğu’da **“aktif bir dış politika”** tutumunu benimseyen Türkiye’nin sadece Suriye değil, bir bütün olarak Ortadoğu konusundaki politikalarının da tartışılmasını beraberinde getirdi. Siyasetçilerin bu olay üzerinden iktidarı sıkıştırma, yıpratma çabaları bir yana, bu uğursuz

vesileyle Ortadoğu gerçeklerini öncelikle Dışışleri Bakanlığı'nın bir kez daha etüt etmesinde sonsuz fayda var. **"Arap baharı"** rüzgârının etkisiyle Esad rejimine üç-beş ay ömür biçen Dışışleri bürokratlarının özellikle.

Hatırlıyoruz, Esad Suriye'nin kuzeyini (ki o bölgeye Kürtler **"Rojava"** diyorlar) PYD'nin denetimine bırakıp çekildiğinde, Dışışleri bürokrasisi krize girmiş, bir anda **"Kuzey Suriye"** lafı girmişti gündelik dilimize: **"Kuzey Suriye'deki oluşuma asla izin vermeyiz"** vb. Şaşırmamak mümkün değil; orada Kürtler yaşıyor, PYD bölgedeki en örgütlü Kürt grubu ve PKK'nin etkisinde. Suriye karışır ve siz bu karışıklığa **"Esad gidici, sonrasını da biz şekillendirelim bari"** diyerek neredeyse savaş ilan edecek düzeyde müdahil olur, sınırlarınızı bir çeteler koalisyonunu andıran ÖSO'ya ardına kadar açarsanız, karşınızda bir **"Kuzey Suriye"** bulursunuz. Bu son derece öngörülebilir gelişmeyi dahi görememiş, hesaplayamamışsanız, şapkanızı önünüze koyup düşüneceksiniz...

Geçtiğimiz şubat ayındaki Cilvegözü saldırısı, çok açık bir **"işaret"** idi. Uluslararası planda Rusya ve Çin'in, bölgesel planda İran ve Lübnan Hizbullah'ının desteğiyle kendisine aylarla ömür biçilen Esad iki yıldır direniyor. Ama Türkiye'ye savaş ilan edecek hâli de yok. Peki, ne yapacak? Bu sorunun muhatabı da herhalde MİT analistleri olsa gerek...

Ortadoğu, bilinen bir şey, istihbarat örgütlerinin cirit attıkları bir yer. Bölgeyle ilgili olan güçler, istihbarat örgütlerinin bölgedeki etkinlikleri ve onların oluşturdukları, hazırladıkları ortam ve olanaklar üzerinden tutum belirler ve etkili olmaya çalışırlar. **"One minute!"** çıkışıyla Arap halkları nezdinde itibarı tavan yapmış olmak bir **"etkinlik"** göstergesi olmuyor tek başına...

Bu yazının ana fikri şu Kürtçe atasözünde: **Her giha lı ser koka xwe şin tê (Her ot kendi kökünde yeşerir).**

***

Yazılarımın yakın takipçileri arasında **"ulusolcular"**ın yanısıra bir de **"yeminli yandaş"** olarak tanımlanabilecek bir kesimin bulunduğunu iyi biliyorum. Bunlar en ufak bir eleştirel yaklaşım karşısında dahi **"aman AKP'nin iktidarına helal gelmesin"** diye sürekli teyakkuzdalar. Şimdi de heybelerinden **"Ne yani Suriye'deki zulmü seyir mi etseydik"** türü sorular çıkartacaklarını tahmin edebiliyorum. Yapabilirlerse pazartesi gününe kadar sabretsinler. Çünkü **"Ortadoğu dersleri"** bitmedi, pazartesi günü devam edeceğim.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Önce kendini bil ki...

Cafer Solgun 20.05.2013

Reyhanlı katliamının ardından gündeme gelen tartışmalar daha çok failer ve Başbakan Erdoğan- Obama görüşmesinin sonuçları üzerinde odaklandı. Doğal. Ama ben genellikle birbirine paralel analizlerden birini daha yapmaktan çok, Ortadoğu gerçekleri üzerine yazmayı bugün de sürdüreceğim. Günlük gelişmeler, biraz da bu gerçeklerle kurduğumuz ilişkilerin niteliği ile şekilleniyor çünkü. Reyhanlı katliamı, ne tür bir bölgenin

parçası olduğumuzu bize hatırlatmakla kalmadı, aynı zamanda daha fazla erteleyemeyeceğimiz bazı **“ödevler”** de verdi.

Ortadoğu’nun **“karmaşık”** hâllerini sadece bölgenin petrol kaynakları üzerinde nüfuz sahibi olma çabalarıyla izah etmek eksik bir teşhis olur. Bölge, etnik ve dinsel çeşitliliği ile de **“hassas”** bir özelliğe sahip. Ama bunu siyasi konseptlerden bağımsız ele almak olanağı yok. Çünkü Ortadoğu’da bazen artan, bazen azalan ağırlıkta her zaman gündemde olan mezhep çelişkileri, adını dosdoğru koyarsak Şii-Sünni gerilimi, **“kendi başına”** bir olay değil. Mevzuun özü ne kadar dinsel, mezhepsel farklılıklardır ve ne kadar güç, iktidar, nüfuz mücadelelerinin bu görüntü altında sürdürülmesidir; çoğu zaman bunu ayırt etmek pek kolay olmuyor... Kesin olan, bizim günlük siyasetimizin klişelerinden biri olan **“Dini siyasete alet etmemek”** yaklaşımının bugünkü Ortadoğu’da karşılığı olmadığıdır. Hemen her dinsel topluluğun siyasi partileri, hatta militer örgütleri olduğu düşünülürse, bu durum daha iyi anlaşılır.

Bugün için gündemden düşmüş olsa da **“Arap Baharı”** ile ilgili hatırlamamız gereken bazı gerçekler var. **“Arap Baharı”**, bölgenin bazı ülkelerinde kanlı bir şekilde bastırıldı ve kimseler de **“diktatörlüğe karşı demokrasi”** gibi bir tutum almadı. Bahreyn’de Sünni iktidar Şiilerin öncülük ettiği kalkışmayı bastırdı mesela, hem de Körfez İşbirliği Konseyi üyesi ülkelerin askerî desteğiyle. Suudi Arabistan’ın Doğu Vilayeti’nde Şiilerin mezhep ayrımcılığına karşı **“anayasal eşitlik”** talep eden gösterileri de bastırıldı. Sünni İslam dünyası, Şii kaynaklı hareketler sözkonusu olunca, başka konularda rastlanamayan türden bir ortak tutum alma becerisi sergiledi. İlgili ülkeler, mesela Suudi Arabistan, Katar, bu **“dayanışmaya”** öncülük ettiler. Şimdi de, Türkiye ile birlikte Suriye’de Baas diktatörlüğünün devrilmesi için para ve mesai harcıyorlar...

Bu tabloya tersinden bakıldığında da aynı gerçeklikle karşılaşırız. Şii İslam dünyası da, başta İran olmak üzere, Suriye’de Esad’ın kanlı eylemlerini, katliamlarını seyretmekle kalmıyor, her düzeyde destek de veriyor. Bu, açık ki, bölgede güç, iktidar, nüfuz hesaplarıyla iç içe geçmiş mezhep çatışmasını belirgin kılan bir tablodur.

Türkiye’nin bölgenin Sünni aktörleriyle genellikle iyi ilişkiler içerisinde olmasının, Şiiler nezdinde olumsuz bir algının şekillenmesine gerekçe teşkil ettiği, malum. Bu olumsuz Türkiye algısı, Türkiye’nin Irak ve Suriye politikalarına paralel şekilde keskinleşmiş görünüyor. Türkiye’nin NATO’nun Füze Kalkanı Savunma Sistemi’ne katılması da bu olumsuz algıyı pekiştiren bir etki yarattı.

Dinsel aidiyetlerin siyasetle, iktidar ilişkileri ile bu denli iç içe geçmesi, kitleler üzerinde etnik değer yargılarının da önüne geçen bir **“motivasyon”** kaynağı olması, Ortadoğu’daki yeniden yapılanma sürecini izlemekle yetinmek istemeyen için üzerinden atlanamayacak bir önem taşıyor. Ama bu durum iktidar için ne denli **“önem”** arz ediyor, bu çok da net değil...

Tam da burada durup Türkiye’nin **“komşularla sıfır sorun”** politikasının çöktüğünü belirtmek gereği var. Bunun en önemli nedenlerinin başında, AKP’nin daha çok Sünni duyarlılıkları gözetken bir çizgide yürümesi geliyor. Bunun **“hassas”** bir bölgede **“lider ülke”** olma hesapları yapılırken aksi yönde de refleksler yaratmayacağını düşünmek **“safılık”** olur. **“Mezhep çatışmasına karşıyız”** beyanları kendi başına pratik bir değer ifade etmiyor.

Öyle görünüyor ki AKP, CHP’nin Baasçılıkla aynı kefeye girmeye razı sorumsuz politikasından gayet memnun. Zira buna karşı Sünni çoğunluğun desteğini sağlama almış oluyorlar. Bu, günlük politika açısından gayet **“kârlı”** bir taktik görülüyor olabilir. Ne var ki bu, **“kâr- zarar”** hesabını neye göre yaptığınıza bağlı olarak yapılabilecek bir değerlendirme...

Konuyu tam da **“mevzuun özü”**’ne gelmişken ortada bırakacak değilim. Çünkü Obama ile varılan mutabakatlardan çok daha önemli olan **“bize”** ait sorumluluklardır...

Dersim’de büyüklerimizden nasihat, bellediğimiz bir sözdür; **“Berê tû xo bizane kê sar tû bîzano (Önce kendini bil ki eller de seni doğru bilsin).”**

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye: Olmak ya da olmamak...

Cafer Solgun 24.05.2013

Türkiye, bulunduğu coğrafya itibarıyla bir Ortadoğu ülkesi. Yüzünün, özellikle demokrasi değerleri itibarıyla Avrupa’ya dönük olması, onun bu gerçeğini değiştirmiyor. Yıllarca tuhaf ve mesnetsiz bir elitist refleksle **“Batı dünyasına ait olmak”** adına sadece coğrafi olarak değil, tarihî, kültürel, dinî aidiyetleri bakımından da ister istemez bir parçası olduğu Ortadoğu’dan **“uzak”** durmaya çalışması, **“kişilik bunalımı”** yaşayan bir ülke görünümü vermesinden başkaca bir şeye yaramadı. (Bu **“kişiliksiz”** dış politika siyasetinin **“Yurtta Sulh Cihanda Sulh”** veciziyle gerekçelendirilmesi ise, ayrı bir yazı konusu olabilir.) Bu nedenle Türkiye’nin gecikmiş bir yeniden şekillenme sürecindeki Ortadoğu’yla ilgili olması doğal ve hatta kaçınılmaz. **“Kaçınılmaz”** çünkü, **“ilgili”** olmaktan ziyade **“uzak”** durmanın marifet olacağı bir süreçtir söz konusu olan.

Suriye’de patlak veren ve giderek bağrında taşıdığı **“mezhep çatışması”** potansiyelinin açığa çıkıp **“iç savaş”**a dönüştüğü olayları Türkiye’nin **“komşu ülke”** sıfatıyla izlemesi, neresinden bakılsa, bir **“olmayacak şey”** idi. İktidarda AKP değil de, mesela CHP olsaydı Türkiye yine **“izleyici”** kalamayacaktı. (CHP yönetimindeki Türkiye herhalde sıkı bir Baasçı olacak, ama bu tutumu ülkenin başına başka işler sarmasına neden olacaktı...) **“Karmaşık”** ilişki ve **“hassas”** dengelerin hâkim olduğu bir bölgede bir yeniden şekillenme durumu varsa, kuşkusuz kendi çıkarlarınızı gözeten bir tutumunuz olacaktır. Tam da bu nedenle gelişmelerden **“uzak”** durmanız mümkün değildir zaten. Ama sizin çıkarlarınız, başkalarının çıkarlarıyla karşı karşıya gelme riskini de beraberinde taşımaktadır Ortadoğu’da.

Suriye’de ve bir bütün olarak bölgede olup bitenlerle ilgili olmak durumundasınız, bu açık. Asıl mesele, sağlam bir yerde durmanız, güç ve imkânlarınızın nelere, ne kadar elverebileceğiyle ilgili doğru öngörülerin sahibi olmanız, yanlış hesap ve senaryoların mutlaka sonuçları olacağının bilinci içerisinde hareket etmeniz gerektiğidir. AKP’nin, CHP’nin krizden prim toplama gayretkeşliğinden ibaret sorumsuz muhalefeti bir yana, kendi adına ve elbette ki Türkiye adına muhasebe yapmakla karşı karşıya olduğu nokta burasıdır...

Reyhanlı katliamının istihbarat boyutuyla ilgili ciddi spekülasyonlar yürütülüyor. Cumhurbaşkanı Gül’ün **“İstihbarat örgütlerimizin takibi altında böyle bir olay nasıl olabilir?”** şeklinde şaşkınlığını da gizlemediği açıklaması, olayın bu boyutuyla ilgili olarak da en hafif tabirle **“düşündürücü”** bir noktada bulunduğumuzu açıklıkla ortaya koydu.

Size Ortadoğu’yla ilgili asgari fikir sahibi herkesin bildiği bir **“sır”** vereyim: Ortadoğu’da buna benzer kapsamlı eylem hazırlıklarından, bölgede etkin istihbarat örgütlerinin pek azı gerçekten **“haberim yoktu”** diyebilir. Doğrudan kendi çıkarlarını hedefleyen bir eylem değilse söz konusu olan, **“bilirler”** ve bildiklerini yeni taktik hamlelerin hazırlığı için **“kullanmayı”** tercih ederler. **“Terör”**, Ortadoğu’daki rejimlerin çoğu açısından hâlâ doğrudan ya da dolaylı bir siyaset yapma aracıdır. Bazen göz yumarlar, bazen arka planda manipüle ederler,

bazen de “**ihtiyaca binaen**” kendileri yapay örgütler kurarak sürece müdahale ederler. Bölgeyle “**ilgili**” güçler de bu realiteyi pekâlâ bilirler ve onlar da bunu “**kullanırlar**”. Değil midir ki bu güçlerin mahir oldukları bir konudur bu; yani olasılıklar dâhilindeki en karmaşık durumlarda dahi çıkarlarını “**üstte**” tutacak sonuçlar devşirmek...

Türkiye, bölgede eksikleri ve sorunlarıyla birlikte yegâne demokrasi. Dolayısıyla Ortadoğu’da kendisini bir “**aktör**” olarak etkin kılabilmesi, ancak demokrasi ve özgürlüklerden yana bir duruşu olmasıyla mümkün. Ama bunun da gerekleri var. Mesela Kürt sorununda asgari bir barışçıl, demokratik çözüm sağlayamadan bölgede “**etkin**” olmanız mümkün değildir. Bu itibarla hükümetin başlattığı “**süreç**”, Ortadoğu’yla ilgili olurken atması gereken “**olmazsa olmaz**” değerinde bir adım idi.

Kürt sorununda ciddi bir “**çözüm**” imkân ve şansı nihayet belirdi. Ama ülkemizin bir başka temel eşitlik ve demokrasi meselesinde, “**eşit yurttaşlık**” talep eden Alevilerin sesine sağır kalmak, bu sorunu istismar etmeye hevesli çok çeşitli çevreleri harekete geçiren bir anlam ifade etmiyor sadece, beraberinde Türkiye’nin “**mezhep çatışmasına karşıyız**” şeklindeki açıklamalarının inandırıcılığını da tartışılır hâle getiriyor. Hele ki içeride ve dışarıda hükümetin “**Sünnici**” bir duyarlılıkla hareket ettiği kanaati bu denli yaygın ve güçlü iken...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aleviler ‘birlik- beraberliğimizin’ neresinde

Cafer Solgun 27.05.2013

Başbakan Erdoğan, önceki gün gecikmiş Reyhanlı ziyaretinde hitap ettiği vatandaşlara beklendiği üzere mültecilerin sahiplenilmesi ve birlik- beraberlik mesajı verdi. Bu vesileyle bir kez daha söyledi; “**Biz yaratılanı yaradandan ötürü seviyoruz.**” İnsanları hiçbir ayırım gözetmeden sevmek, birlik, beraberlik, bunlar güzel sözler... Ama aynı zamanda gerekleri, sorumlulukları olan sözler...

“**Birlik- beraberlik**” mesajları, siyaset erbabının en çok kullandığı klişe sözler arasında hep ilk sırada olmuştur. Darbeciler de bizleri “**birlik- beraberlik**” içinde olmaya davet ederlerdi. “**Ne mutlu Türk’üm demeyen herkes düşmandır ve öyle de kalacaktır**” cümlesiyle biten **27 Nisan e-muhtırası** da bizi “**birlik ve beraberliğe**” davet ediyordu...

Sayın Erdoğan her iki seçmenden birinin oyunu almış bir partinin lideri. Bunun güveni içinde olmaya hakkı var. Ama bu “**güven**” duygusunun yanında “**sorumlu ve kapsayıcı olmak**” gibi bir yükümlülüğü de var. Güven duygusunun yanında sorumluluk ve kapsayıcı olmak duyarlılığı, kişiyi daha olgun, bilge ve demokrat kılar. Yoksa “**ben çoğunluğum, ne dersem o**” mecrasına sürüklenirsiniz ve sizi sevenin çok sevdiği, sevmeyenin de adeta nefret ettiği bir kişi hâline gelirsiniz. “**Beni sevenlerin sayısı sevmeyenlerden çoksa, dert değil**” diye düşünmek ise, demokrasinin doğasına ters düşmektir.

Aleviler sözkonusu olunca, maalesef AKP, “**yaratılanı yaradandan ötürü seviyoruz**” anlayışından uzaklaşıp çoğu zaman kendini adeta “**karşı taraf**” psikolojisi içinde buluyor. CHP ile girilen polemikler dışında Alevi

sözcüğü gündemlerine girmiyor. O polemiklerdeki üslup da, her zaman Dersim 38 tartışmalarında olduğu gibi **“gerekirse devlet olarak özür dileriz”** şeklinde olmuyor. Sadece 2011 seçim kampanyasında Erdoğan’ın değişik mitinglerde defalarca sarf ettiği **“Biliyorsunuz, Kılıçdaroğlu Alevi...”** şeklinde başlayan cümlelerini hatırlatmakla yetineceğim. Bu cümleler o meydanlarda **“yuh!”** çekilerek karşılandı. Varın siz Çorum’da, Maraş’ta, Tokat’ta yaşayan kendi hâlinde bir Alevi vatandaş olduğunuzu düşünün...

“Seçimdir olur böyle şeyler” deyip geçeceğimiz bir mesele değil bu. Kaldı ki seçim atmosferi dışında da **“Türk Aleviler iyidir, öbürlerinin ne olduğu belli değildir”** türü cümleler sarf edildiğine tanık olduk...

Görünen o ki bu durum siyaseten **“kârlı”** bulunuyor. Önceki yazımda da vurgulamıştım, önemli olan **“kâr-zarar”** hesabını neye göre yaptığınız. Mesele seçim kazanmaksa, CHP’nin Alevilerin, AKP’nin de Sünnilerin partisi görünümü kazanması, gayet **“kârlı”** sonuçlar elde etmenizi mümkün kılabilir. Ama bunun bedeli, siyasetçilerin sevdikleri sözcüklerle söylersek, **“birlik- beraberlik, huzur- sükûn”** ortamından çok şey kaybetmemiz olacaktır ve bu da herhalde ağır bir bedeldir...

Üstüne üstlük Kürt sorununu nihayet çözmeye niyet etmiş bir Türkiye olarak Ortadoğu’da, **“etkin”** olmak istiyorsunuz. Ortadoğu dinamiklerinin biraz da mezhepsel bir zeminde şekillendiğinden habersiz olabilir misiniz?

Acı tecrübelerimiz var. Memlekete her **“kaos”** ihtiyacı hâsıl olduğunda, **“derin”** güçler hemen Alevi- Sünni ilişkileri üzerinden uğursuz planlar yapmaya koyulmuşlardır. Peki, neden? Bu gerçeklikle yüzleşmemizin zamanı geldi de geçiyor...

Aleviler kendilerini bu **“birlik- beraberlik”** tablosu içinde **“dışlanmış”** hissediyorlar. Kemalizm’le sakatlanmış olmak gibi Alevilerin de kendi bünyelerinde aşmakla yükümlü oldukları sorunları var. Yığınla tehdit, küfür, hakarete uğramak pahasına bunun en kapsamlı eleştirilerini yapanlardan biriyim. Ama mesele sadece Alevilerle ilgili değil. Alevilerdeki bu olumsuz ruh hâlinin canlı kalmasının nedenlerini biraz da Sünni yurttaşlarımız kendilerinde ve son yıllarda sergilediği anlayış nedeniyle AKP’de aramak durumunda. **“Kendilerinde”** derken, bunun doğru anlaşılması gerekir. Kastım, **“derin”** güçlerin oyunlarına **“figüran”** olmak gerçeğidir. Kastım, Sivas’ta bir otel dolusu insan cayır cayır yanarken bu korkunç tabloyu tekbir getirerek izleyen ruh hâli ile yüzleşmemiz gerektiğini hatırlatmaktır...

Reyhanlı katliamını planlayanların Türkiye’de bir **“mezhep çatışması”** tetiklemeyi hayal ettiklerini anlamak için **“uzman”** olmak gerekmiyor. Bu tür bir ortamdan uzaksak, Alevilerin tutumunun bunda büyük payı var. Peki, kamuoyunda bütün Alevilerin **“Esadçı”** olduğu algısı yaratmaya çalışanların fikri değişmiş midir şimdi? Ya da Alevilerin kendi istemleriyle birlikte Kürt sorununda barışçıl çözümü desteklediklerini deklare etmeleri bazılarını utandırmış mıdır acaba?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Kızılbaş öldürmek hem farz hem de vacip’

 ‘Kızılbaş öldürmek hem farz hem de vacip’ Önceki gün Boğaziçi’ne yapılacak üçüncü köprünün temeli Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Tayyip Erdoğan’ın eşleriyle birlikte katıldıkları bir törenle atıldı. Her şeye ezberden karşı çıkmayı prensip edinenlerden değilim. Dileyelim her geçen gün İstanbullular için daha büyük bir eziyet hâline gelen şehrin müzmin trafik keşmekeşini bir nebze olsun rahatlatır. Ama tartışma, **“bu köprü gerekli miydi değil miydi”** konusunda değil, köprünün adıyla ilgili patlak verdi. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanı köprünün adının **“Yavuz Sultan Selim”** olacağını duyurdu...

İktidarın **“ecdat”** hassasiyetini biliyoruz. Geçen yıl Erdoğan **“Muhteşem Yüzyıl”** adlı bir TV dizisini eleştirirken bunu yeterince açık bir şekilde ortaya koymuştu. Ama bu **“ecdat”** hassasiyeti, başkalarının başka hassasiyetlerini kanatıyordu. Üçüncü köprünün adı ile ilgili tercih, bu kanayan hassasiyetlerin çok da umursanmadığını ortaya koydu.

Nitekim daha çok Alevi kesimden tepkiler geldi. Kuşkusuz sağduyu sahibi başkaları da bu tercihin isabetsizliğine dikkat çekmeye çalıştılar. Durumu en iyi özetleyen ise, *Taraf*’ın manşetiydi: **Bu köprü birleştirmez...**

Eleştiri ve tepkiler üzerine köprünün adı belki de değiştirilir, en azından **“bir daha düşünürüz, köprüye isim mi yok”** denirdi (bu hâlâ mümkün), ama eleştiri ve tepkiler üzerine bazı **“yeminli yandaş”** arkadaşlarımız da hemen devreye girdiler ve işin rengi değişti...

“Yandaş” olmanın dayanılmaz ağırlığı

Alevilerin **“Yavuz Sultan Selim 40 bin Alevi’yi katletti”** hatırlatmaları hedef alındı ve sosyal medyada gözlerime inanamadığım mesajlar verilmeye başlandı: Tarihte böyle bir **“katliam”** yok... 40 bin Alevi’nin katledilmesi yalan... Aleviler (Kızılbaşlar) de Sünnileri katletmiş... Sabiha Gökçen’e alıştılar, buna da alışıyorlar... Ve daha neler neler...

Bununla kalsa iyi... Aynı akşam TV kanalarındaki tartışma programlarının **“gözde”** konusu da bu idi. Ve **“yandaş medya”** olarak adlandırılan gazetelerden bildiğimiz, bazısını tanıdığım kimi simaların aynı görüşleri yinelediklerini gördüm, duydum: Ben Osmanlı tarihini okudum, böyle bir katliam yok, bunlar dezenformasyon vb.

“Yandaş” olmak, **“taraf”** olmak demek. Herkesin bir siyasi tercihi olması saygıyla karşılanmalıdır. Bu, yazar, akademisyen, hatta **“aydın”** sıfatıyla bildiğimiz insanlar için de geçerli elbette. Ne var ki **“yazar”** olmak her şeyi bilmek, her konuda **“uzman”** olmak anlamına gelmediği gibi, kendini **“yandaş”** olduğu iktidarın her söylediğini, her yaptığını savunmak, aklamak zorunda hissetmek de düşündürücü bir tablo oluyor. Bu tablo, sahiplerini bilmem ama memleketin gidişatı açısından son derece rahatsız edici. Zira **“yandaşlık”, “yalakalık”, “militanca yandaşlık”** çoktandır içi içe geçen hâller oldu medyada. Tıpkı her hâlükârda **“karşıt”** olmaya yeminli diğer medya grupları gibi...

Gazetecilik, yazarlık, TV’de programcı olmak, bir bütün olarak medya mensubu olmak, sorumluluk gerektiriyor oysa. İnsanlar sizin yazılarınızı, görüşlerinizi okuyor, dinliyor ve kendilerini tartışmalı bir konuda **“taraf”** hâline getiriyorlar. Nitekim Yavuz Sultan Selim ile ilgili de böyle oldu; **“sizin gibi vicdanlı bir adam böyle bir yalana nasıl inanır”** diyen çok sayıda ileti aldım...

Bu tür bir **“yandaşlık”** türünün, güç, iktidar sahipleri için de **“düşündürücü”** olması gerektiği kanısındayım. Ağzından çıkan her sözü, attığı her adımı alkışlanan bir lider olmak, **“Şeyh uçmaz, müritleri uçurur”** sözünü akla getirmeli...

Kim “dezenformasyon” yapıyor?

Yavuz Sultan Selim’in Safevi devletinin çöküşüne yol açan Çaldıran Savaşı’ndan önce 1512 yılında 40 bin Alevi-Kızılbaş’ı katlettiği, Osmanlı tarihini lise ders kitapları dışında bilen herkesin haberdar olduğu bir gerçektir. Bu gerçeği tahrif etmek, **“tartışılır”** hâle getirmek ne bilimselliğe ne de vicdan ve izana sığar.

“Osmanlı tarihinde yok” veya **“Osmanlı kaynaklarında böyle bir şey yok”** diyenlerin dahi kolay kolay itiraz edemeyecekleri kaynaklarda bu gerçeklik çok açık bir şekilde yer almaktadır.

Bu kaynaklardan örnekler vereceğim, ama öncesinde bir Şeyhülislam fetvasını açıklayacağım. Bu fetvanın (ki başkaları da var) içerdiği anlamı muğlâklaştırmaya çalışanlar da çıkar mı, göreceğiz...

“Kızılbaş öldüren cennete gider”

Yavuz Selim’in Şeyhülislamı Müftü El Hamza’nın 1512 yılında, Alevi kırımına cevaz veren fetvası şöyle:

“Müslümanlar! Bilin ve öğrenin ki şu Kızılbaş toplumunun başkanları Erdebil-oğlu Şâh İsmail’dir. Peygamberimiz aleyhisselâmm şeriatini ve sünnetini ve İslâm dinini ve din bilgisini ve Kur’ân’ı küçümsedikleri ve de Allah Teâlâ’nın haram kıldığı günahlara helâldir dedikleri ve Kur’ân’ı ve Mushafları ve şeriat kitaplarını hor görüp ateşte yaktıkları ve de bilginlere ve dindarlara ihanet edip öldürüp mescitlerini yaktıkları ve de pis başkanlarını Tanrı sayıp secde ettikleri ve de Hazret-i Ebu Bekir’e ve Hazret-i Ömer’e sövüp halifelik halifeliklerini inkâr edip sövdükleri ve de peygamberimizin şeriatını ve İslâm’ı yok etmeye kast ettikleri, bu anılan ve de bunların Şeriata karşı söz ve davranışları bu fakire ve diğer İslâm âlimlerine göre tevatürle bilinip açıkça belli olduğundan biz dahi şeriatın hükmü ve kitaplarımızın nakli ile fetva verdik ki adı geçen toplum Kızılbaşlar-Kâfir ve dinsizdirler ve de her kimse ki onlara uyup o sapık dinlerine razı ve yardımcı olurlarsa onlar da kâfir ve dinsizlerdir. Bunları dahi öldürüp, toplumlarını darmadağın etmek tüm Müslümanlara vacip ve farzdır. Müslümanlardan ölen said ve şehid olup cennete girer ve onlardan ölen aşağılık cehennem dibindedir, bunların hâli kâfirlerin hâline daha fena ve çirkindir. Zira bunların kestikleri ve avladıkları ister doğan ile ister ok ile ve av köpeği ile olsun murdardır ve nikâhları gerekse kendilerinden ve gerekse başkasından alsınlar bâtıldır ve de bunlara kimseden miras yoktur. Bir bucak halkı bunlardan olsa da. Allah yardımcısı olsun Osmanlı Padişahına gerekir ki bunların (Kızılbaşların) ileri gelenlerini öldürüp mallarını ve kadınlarını dahi ve çocuklarını İslâm gazilerine taksim ede ve bunları ele geçirilince tövbeliklerine ve pişmanlıklarına inanmayıp öldürülmeli ve de bir kimse ki vilayette olup onlardan olduğu bilinirse ya da onlara giderken yakalanırsa öldürülmeli ve tüm bu toplum hem dinsizdir ve hem bozguncudur, iki yönden katledilmeleri vaciptir. Ey Allahım dine yardım edene sen de yardım et ve Müslümanları hor göreni sen de hor gör.” (Yavuz Sultan Selim’in İran Seferi, İ.Ü.Ed.Fak. Tarih Dergisi, sayı 22 s.17. 1968. Akt. İslamiyet Türkler ve Alevilik, Gülağ Öz, s. 188, 1999 Ankara)

Çaldıran Savaşı’yla ilgili fetvalar da var, aynı insan olanın tüylerini diken diken eden içerikte.

YARIN: “40 bin Alevi öldürüldü” Alevilerin uydurması mı?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

“Kılıcından Kızılbaş kanı damlayan” Yavuz...

Cafer Solgun 01.06.2013

Yavuz Sultan Selim’le birlikte Osmanlı egemenliği altındaki Anadolu’da yaşayan Kızılbaş- Aleviler için, günümüze değin gelen karanlık bir döneme girilmiştir. Bu tarihe kadar Aleviler kaynaklarda yer alan bilgilere göre Anadolu’da nüfusun en az yarısını teşkil ediyordu. Sünni İslam’ın Halifelikle birlikte “**resmî din**” hâline gelmesi, insanların Sünniliğe geçmelerine neden oldu. İnançlarını terk etmeyenler ise, kırsal, dağlık bölgelere çekilerek yaşamlarını ve inançlarını devletin egemenlik kuramadığı bu bölgelerde korumaya çalıştılar.

Türkmen ve Kürt Alevilerinin daha çok kırsal kesimlerde yaşıyor olmalarının sebab-i hikmeti budur...

Yavuz Selim’in padişah olma serüvenini burada anlatmayacağım. Klasik bir şehzadeler savaşının sonucudur ve özeti, en hırslı, acımasız olanın tahta oturmasıdır.

Nereden çıktı bu “40 bin Alevi öldürüldü”?

İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “**tarihçilerin kutbu**” olarak nitelendirilen, uzmanlık alanı ömrünü adadığı Osmanlı tarihini incelemek olan ve Osmanlı tarihinin belgeleriyle incelenmeden, kanunname ve arşivi okunmadan doğru anlaşılamayacağını savunan bir tarihçidir.

Konuyla ilgili verdiği bilgiler şöyle:

“Yavuz Sultan Selim, şehzadeler gailisini iki senede bertaraf ettikten sonra İran seferine hazırlanıyordu; fakat Şah İsmail’in Anadolu’da el altından yaptığı tahrikatiyle Osmanlı idaresinde bulunan kızılbaşlar o tarafa meyletmişlerdi ve bunu şah kulu hadisesi göstermişti. Bundan dolayı Şah İsmail ile yapılacak harpte memleket içinde yer yer Alevi isyanlarıyla devletin başına büyük bir gaile çıkması durumu pek ziyade tehlikeye düşürebilirdi; bunun için Anadolu’daki beylerbeyliği ve sancakbeylerine verilen emirler üzerine bunlar araştırılarak Şah İsmail’e taraftar olan ve ayaklanmak ihtimalleri bulunanların bir defteri yapılmış bu suretle nazarratları dokunacak olan kırk bin kişi haps ve idam ettirilmiştir.” (İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Büyük Osmanlı Tarihi, c. 2, sf. 257-258)

Aynı yerde 2 No’lu dipnotta da aynı bilgi yineleniyor: *“Bundan akdem padişah Anadolu’da aram eden kızılbaşları teftiş için hükkam-ı memalike hükümler gönderip yedi yaşından yetmiş yaşına varınca kızılbaş olduğu sabit olanların isimlerini deftere kayıt ile kendisine gönderilmesini emretmişti. Padişahın emri ile kırk bin kişi tevkif olunarak kimi katledilmiş ve kimisi hapis olunmuştur.”*

“**Türk dostu**” olmakla nam yapmış Fransız tarihçi **Alphonse de Lamartine** de aynı bilgiyi teyit ediyor:

"Sultan Selim casusları aracılığı ile Anadolu ve Rumeli'nin bütün köy, kasaba ve aşiretlerinde yaşayan Alevilerin listelerini hazırlattı. Bu listelerde yedi yaşından ihtiyarlara kadar kırk bin kişinin adı yazılmıştı. Bursa sarayından verilen bir işaret üzerine bu kırk bin kurban milli inanç adı altında acımasızca boğazlandı. Bu kıyımın yarattığı dehşet havası, buna benzer olaylar İtalya, İspanya ve Fransa'da da oluyor gerekçesiyle Osmanlı tarihçileri tarafından önemsenmedi." (**Alphonse de Lamartine**, *Osmanlı Tarihi*, c. 1, sf.370)

Bu da bir başka İslam tarihçisinin anlatımı:

"... İbn-i Kemal gibi bir âlimden de gerekli fetvayı aldıktan sonra, Anadolu'yu kasıp kavuran ve Kızılbaş adlı altında her yerde Osmanlı Devleti'ne karşı kıyam eden bu insanların teftiş ve tahkik olunarak, uslanmayanlarının kati edilmelerini ve uslanması muhtemel olanlarının ise haps edilmelerini emretmiştir. Bunların sayıları bazı tarihçilere göre yaklaşık 40.000 kişidir ve bunlardan ne kadarının öldürüldüğü de kesin belli değildir. Ancak bu isyancı grupların bastırılmaması halinde, Şah İsmail'in üzerine gitmenin tamamen yararsız olduğu da gün gibi ortadadır. Olayı inceleyen Uzunçarşılı, Kızılbaşların ne kadar insan öldürdüğüne dair binleri bulan rakamlar verdikten sonra, Yavuz'un başka çaresi yoktu demektedir." (**Prof. Dr. Ahmet Akgündüz**, *Bilinmeyen Osmanlı*, Akt. www.sorularlailamiyet.org)

"Kızılbaşları nice defa perişan eyledi..."

Bu da Yavuz'un tarihçilerinden **Hoca Saadettin Efendi**'nin anlatımı:

"Bundan önce ayağı uğurlu padişah Rum diyarında yerleşmiş bulunan Kızılbaş tutkunlarını ve Alevi tavşanlarını araştırmak için ülke yöneticilerine uyulması gerekli buyruklar gönderip, yediden yetmişe varınca ol yaramazlardan ne idüğü saptanan eşkıyanın adları defter olunup, mutlu kapıya bildirilmelerine Ferman-ı Hümayun çıkmıştı. Cihanda geçerli bu buyruk gereğince yöneticilerin araştırma ve taramalarıyla sayıları kırk bini bulan bunların kimi ortadan kaldırılıp, kimi de hapse attırıldı." (**H. Saadettin Efendi**, *Tacüt Tevarih*, C. IV, s. 176)

Bilerek Alevi tarihçilerini kaynak göstermiyorum ve bu kadarı herhalde **"nereden çıktı bu 40 bin Alevinin katledilmesi"** sorusunun yanıtı olmaya yeter diye düşünüyorum... **Solakzade Mehmet Handemi Efendi**'nin Yavuz Selim'in Anadolu'daki eylemlerini övdüğü şu satırları da naklederek: *"Bundan başka kan damlayan kılıcının başı, Kızılbaş kalabalığını nice defa perişan eyledi."* (**Mehmet Hemdami Çelebi**, *Solakzade Tarihi*, c.1 s.438, Kültür Bakanlığı Yay. 1989)

Söz konusu olan Aleviler olunca...

"40 bin Alevi öldürüldü" gerçeği, Alevilerin **"uydurduğu"** bir şey değildir pek sayın **"yandaş"** kalemler... Alevilerin hafızasında canlı kalan bir tarihtir söz konusu olan. Bununla ilgili illa bir tarih tartışması olacaksa, bu sayının aslında daha fazla olduğu üzerine olmalıydı...

Alevilerin hafızasında bu kanlı ve acılı tarihin canlı kalmasının bir nedeni aynı acıları Cumhuriyet döneminde de yaşamaları ise, bir nedeni de söz Türkiye'nin Alevi gerçeğine gelince dilleri tutulan, kalemleri yazmayan ve vicdanları körelenlerdir...

Ayıptır. Yazıktır. Günahtır...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taksim hareketinin ideolojisi

Cafer Solgun 03.06.2013

Taksim Gezi Parkı direnişi üzerine çok konuşulacak. İktidar partisi başta olmak üzere memleket meseleleriyle ve tabii memleketin gidişatıyla ilgili herkesin bu olaydan çıkarması gereken önemli dersler, sonuçlar var. Öncelikle iktidar partisinin; çünkü ortaya çıkan tablo onun eseri. Kendilerini Başbakan Erdoğan'ın ağzından çıkan her lafı güzellemekle, gerekçelendirmekle, yenir yutulur hâle getirmekle mükellef sayan kişi ve çevrelerin de köklü bir muhasebe yapmaları gerekiyor.

"Domino" tesiri yaparak yurt sathına yayılan kitlesel protesto eylemleri buna **"vesile"** olmazsa, açıkçası, başka halk hareketlerine de davetiye çıkarılmış olacaktır. O zaman Cumhurbaşkanı Gül'ün yatıştırıcı açıklaması, Erdoğan'ın **"ricası"** ve polisin Taksim'i gaza boğduktan sonra geri çekilmesi bu kadar çabuk sonuç vermeye yetmeyebilir.

Evet, olay başlangıçta bir **"çevre duyarlılığı"** hareketi idi. Fakat sonuçları itibarıyla bunu aşan bir anlam ve karakter kazandı. Bunda Emniyet güçlerinin Başbakan'ın söylemlerini **"emir"** telakki edip uzun süreden beri her protesto gösterisini gaza boğarak bastırmaya alışmış tarzının etkisi büyük oldu. Bunu nihayet Başbakan Erdoğan'ın anlamış olması da bir şey. Ama meseleyi bu bağlamla sınırlı anlamak son derece yüzeysel bir tutum olur. Çünkü Gezi direnişi ile patlak veren, uzun süredir eleştirileri, tepkileri, kaygıları, endişeleri, korkuları hiçe sayılan halkın tepkisidir. Bunu böyle anlamayan yanılır ve yanılığının da hepimiz adına sonuçları olur...

Başkalarını bilmem, ben hayatın, insanların içerisinde olan bir yazarım. Ve daha çok da mevcut statüko ve inkâr ideolojisinden çok çekmiş çevrelerin. 2010 referandumunun ardından, ama özellikle de 2011 seçimlerinden sonra aldığı destek nedeniyle özgüveni tavan yapmış, **"askerî vesayet baskısından da kurtulduk, artık devlet bizzat"** havasına girmiş AKP'nin kendi ideolojik değerlerini yansıtan anlayış ve uygulamalarını doğrudan devreye sokan pratikler sergilemesi, toplumun önemli bir kesiminde **"kaygı ve endişe"** konusu oldu. Bu, sürekli rencide edilen Aleviler açısından gören her göz için son derece belirgin bir **"kutuplaşma"** potansiyelini harekete geçirdi. Naçizane katıldığım programlarda dile getirdim, yazılar yazdım, söyleşilerde vurguladım. Yani kendi adıma uyarıcı olmak için elimden, dilimden geleni yaptım. Kimi **"derin"** çevrelerin **"durumdan vazife çıkaran"** mesailerine de dikkat çekerek... Kuşkusuz bunu başka sorumlu yazarlar, STK'lar da yaptı, yapmaya çalıştı.

Fakat iktidar partisi bu görüş ve değerlendirmeleri dikkate almak şöyle dursun, neredeyse herkesle köprüleri attı. Ne de olsa oy potansiyeli birkaç kez daha iktidar olmasına yeter de artardı bile... Ne de olsa bu çapsız muhalefet var oldukça Türkiye kendisine mahkûmdur... Arkasında artık önemli bir medya gücü de vardı; egemen medyanın diğer kesimi teslim alınmış, **"ulusalcı"** medya etkisiz kılınmıştı... Toplum darbe ve askerî müdahalelere net şekilde karşıydı... Dolayısıyla varsin **"endişeli liberaller"** kendi kendilerine sayıklasındı...

Varsın özgürlükçü solcular, demokratlar konuşsunlardı... İslamcı camiadan “**çatlak**” ses çıkartan var idiyse, ya Has Parti gibi “**iç**” edilirdi, olmuyorsa devletin gücü, imkânları ne güne duruyordu...

“**Dindar bir nesil yetiştireceğiz**” söylemi, alkol yasasını “**dinimizin emri**” şeklinde gerekçelendirmek, köprüye “**Yavuz**” adını koymak, Gezi Parkı protestosuna “**kim ne derse desin...**” diyerek kulaklarını tıkamak, çöken Suriye politikasının acısını anamuhalefet partisinden çıkarmak, yeni anayasa imkânını Erdoğan’ı “**başkan**” yapma hamlesine çevirmek, iktidarın ne tür bir anlayışla hareket ettiğinin hemen akla gelen somut örneklerinden sadece birkaçı... “**Barış süreci**” ile Kürtler nezdinde dibe vuran itibarını yeniden kazandığını düşünmesi de, bu “**kendinden geçme**” hâlinin arka planındaki bir başka faktör...

Bazı ulusalcı çevrelerin provoke etme, mecrasını değiştirme çabaları Taksim direnişinin bir halk hareketi olma özelliğini değiştirmez. O ulusalcı çevreleri işaret ederek “**bu ideolojik bir eylem**” tesbitleri yanlış ve yanılgılıdır. Bu olaydan çok önce Alevilerden, demokratik solcu, Kürt, liberal ve mütedeyyin çevrelerden “**tedirginiz, endişeliyiz**”, hatta “**gidişattan korkuyoruz**” mesajları alıyordum. Bu “**endişeli**” ruh hâli, zaten gündelik hayatın içinde elle tutulur, gözle görülür somutlukta idi.

Olayın “**ideolojisi**”, bu ruh hâlinde ve bunu ortaya çıkartan nedenlerde aranmalıdır. Yani iktidar partisinin ideolojisinde...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gezi neden ‘patladı’

Cafer Solgun 05.06.2013

Dersimli, inançlı bir Alevi arkadaşım, gitmekten, Türkiye’yi terk etmekten bahsediyordu. Yurtdışında yaşamının zorluklarından söz açacak oldum, “**Biz bu Türkiye’de yaşayabiliyorsak her yerde yaşarız. Daha kötüsü olabilir mi?**” dedi. İnancının Türkiye’den başka hiçbir yerde “**sorun**” olmayacağını vurguladı üstüne basa basa. Dil öğrenilirdi, iş bulunurdu, bulaşık yıkamaya bile razıydı; yeter ki huzurlu olsundu... Birkaç yıl öncesine kadar, “**olursa bunlarla olur**” diyor, hayatında ilk defa bir siyasi partiye üye olmayı düşündüğünü söylüyordu; kastettiği AKP idi...

Bir başka Dersimli arkadaşım, “**çok tedirginiz**” diyordu, “**tedirginlik ne kelime, düpedüz korkuyorum**” diyordu. CHP’li idi. “Ne oldu, CHP’deki ulusalcıların gazına mı geldin?” dedim yarı şaka yarı ciddi. “**Ne CHP’si? CHP’den de bir umudum kalmadı**” dedi. “**Bunlar artık açık açık bize düşmanlık ediyorlar**” dedi, bir nefeste son zamanlarda çok arttığını söylediği ayrımcılıkları anlattı. Genç bir işadamıydı. Çoluk-çocuğu vardı. İstanbul’un daha çok Sünni yurttaşların oturduğu bir semtindeydi evi. Ve “**her şeyi bırakıp memlekete gideceğim**” diyordu, Dersim’e, “**bu memlekette başka yerde hayat hakkı yok bize**”...

Başörtülü genç bir kadın, “**Başbakan’a sesimizi duyursak, anlar bizi**” diyerek onun her sözüne övgüler düzmeyi yegâne işleri gören yazar erbabından şikâyet ediyordu. “**Ben Başbakan’ın bu kadar halktan kopmuş olabileceğine, bu kadar tahammülsüz olabileceğine inanamıyorum**” diyordu, “**birileri ona bu**

gidiş gidiş değil demeli, akıl hocaların seni yanlış yönlendiriyor demeli” diyordu. Kürt’tü, “barış sürecini” destekliyordu. Oyunu AKP’ye vermişti. Ama **“gerilla çekildi, kim barıştan ne anlıyor, bunu tartışmanın zamanıdır”** denmesini bile **“sen sürece karşı mısın yoksa?”** şeklinde bastırılmaya çalışılmasını anlayamadığını söylüyordu. Kayıtsız-şartsız bundan sonra ne olacağını bile bilmediği bir **“süreci”** sadece susarak desteklemek zorunda olmaktan rahatsızdı ve **“kaygılarım var”** diyordu...

Yüksekovalı bir arkadaşım da, silahların nihayet susmasından memnun olduklarını anlatıyordu bana. Ama ne sevinçli ne de mutlu idi bu **“süreç”**ten. **“İyi ki silahlar sustu, cenaze kaldırmıyoruz, kepenk kapatmıyoruz, polisle, askerle karşı karşıya gelmiyoruz; ama bundan sonra ne olacağını da bilmiyoruz”** diyordu. Yeni karakollar yapılıyordu, **“kaçak”** işleri zorlaşmaya başlamıştı, asker, polis dağda gerilla olmadığı zaman halka nasıl davranırdı acaba, bilmiyor, **“kaygılıyım”** diyordu...

Kendisini diğer **“sol”** gruplardan ayırt etmek için vurgulayarak **“özgürlükçü solcu”** olduğunu söyleyen bir başka arkadaşım, **“bunlar demokrasi tarihini kendilerinden ibaret sanıyorlar”** diyordu. **“28 Şubat’tan başka bir darbe ile hesaplaşacaklarına inanmıyorum artık”** diyordu. **“Bugüne kadar darbelere, faşizme karşı, düzenin haksızlıklarına, adaletsizliklerine karşı kimler mücadele etti? Bizler Filistin halkıyla dayanışma kampanyaları düzenlerken bunlar neredeydi? Bugün on sene öncekinden daha ileri bir yere gelmemizi kendi eserleri sanıyorlar. Artık ‘olduk’ diye düşündükleri için de kendi gündemlerini hayata geçirmekten başka yapacak işleri kalmadığını düşünüyorlar”** diyordu. 12 Eylül referandumunda **“Yetmez Ama Evet”** kampanyasına destek veren bir arkadaşımdı...

***

Bazılarından örnekler verdiğim bu diyalogların hepsi, son Gezi Parkı direnişinden önce oldu. Başka örnekler de verebilirim; ama sanırım bu kadarı bir fikir vermeye yeterlidir. Bir süredir toplumda, giderek büyüyen bir kaygı, endişe birikimi vardı. Hemen her eleştirel yaklaşımın, demokratik protestonun **“kötü niyetli”** olarak damgalanması ve sokaklar sözkonusu olunca gaza boğularak bastırılması, bu birikimi **“patlama”** noktasına getirmişti. Bu **“patlamanın”** adı, Gezi Parkı oldu. İktidar partisinin bunu doğru okuması, köklü bir muhasebe yapması lazım...

Başbakan seçim sandığına işaret ediyor, **“yüzde 50’yi zor tutuyoruz”** şeklinde tehditvari üsluplarla konuşuyor... Başkaları **“darbe ortamı”** tahlilleri yapmaya başladı bile... Cumhurbaşkanı Gül’ün soğukkanlı, sorumlu açıklamalarını dahi anlamaktan uzak yaklaşımlar bunlar...

“Kurt puslu havayı sever” misali birilerinin **“durumdan vazife çıkartan”** tutumlar içine girdiği bir gerçek. Ama bu çevrelere işaret edip **“mevzunun özünü”** anlamaktan uzak durmak olabilecek en yanılgılı tutumdur.

“Darbe” rüyaları görenlere de söylenmesi gerekenler var elbette: Bu ülkenin sokaklarında tank sesi duyulduğu gün, Başbakan’ın anlamaktan uzak durduğu **“diğer”** yüzde 50 de dâhil bütün Türkiye ayağa kalkar. Başbakan’ın **“tuttuğu”** yüzde 50’yi bilmem ama **“bizim”** hayatımız darbelere karşı demokrasi mücadelesi vermekle geçti. **“Bize”** güvenebilirler...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Gezi direnişi ve 'süreç'

Cafer Solgun 07.06.2013

Gezi, uzun süreden beri ilk defa **"sessiz çoğunluğun"** sandık dışında siyasete müdahil olduğu ender sivil halk direnişi örneklerinden biri. Siyasal tarihimize şimdiden böyle geçti. Ancak hâlâ ve ısrarla olayı **"28 Şubat'ın devamı"**, **"aynı Cumhuriyet Mitingleri gibi"**, **"ulusalcı-Kemalist kalkışma"** olarak görmeye ve göstermeye çalışanlar var. Dahası olayı **"iç ve dış mihraklar"** üslubuyla değerlendirenler, istihbarat örgütlerinin Türkiye'ye **"komplosu"** gibi görenler bile var. **"İstiklal Marşı okuyarak sivil direniş yapıldığını da gördük"** diyerek insanların tepki ve direnişini kendince ti'ye alanlar da cabası...

Dilerim, Türkiye'ye döndükten sonra ünlü **"balkon"** konuşmalarından birini yapacağı yorumları yapılan Başbakan Erdoğan, gerçeği olduğu gibi anlamaktan uzak bu **"değerlendirme"** ve **"analizleri"** dikkate almaz. Yanılmış olur. Dikkate alınmamak, sözkonusu gözleri perdeli **"yorumcular"** için zaten fazla sorun olmasa gerek; zira iktidardan esen rüzgâr ne yöne esiyorsa o yöne yelken açmak **"esnekliği"**, ziyadesiyle sahip oldukları bir maharet...

Bu arada olup biteni **"Barış ve Çözüm Süreci"** bağlamında negatif öngörülerin konusu olarak ele alanlar da var. Bazılarına göre aslında sokaklardaki hareket, **"süreci"** boşa çıkartmayı hedeflemektedir...

Kendilerini her türlü eleştirel düşünceyi, itirazı aynı kefenin içine sıkıştırarak mahkûm etmekle **"görevli"** hissedenler, **"süreç"** gündemimize girer girmez, barıştan yana olan herkesi sorgusuz sualsiz iktidarı alkışlamak yükümlülüğüne mecbur kılmak istemişlerdi. Hatırlayın; **Taraf**'taki **"değişim"** de aslında **Taraf**'ı **"süreç karşıtı yapma operasyonu"** idi böylelerine göre...

"Süreç hassas" lafı, uzun süre tepemizde sallandırılan bir tür **"Demokles'in kılıcı"** rolü oynadı. Sorun Türkiye'nin **"en önemli sorunu"** idi ve herkesin kendi düşüncesini, bakış açısını, varsa çözüm projesini açıklamak hakkı vardı. Ama **"süreç hassas"** idi ve düşüncelerini kendine saklayıp sadece bu süreci başlatanlara alkış çalmanız gerekiyordu...

Görüşlerine katılırsınız, katılmazsınız, **İsmail Beşikçi** mesela, hayatta tanıyabileceğiniz en barışçı, hümanist kişilerdendir. Yıllardır Kürt sorunu üzerine sosyolojik incelemeler yapar. Hiçbir örgütle, partiyle, **"örgütlü mücadele"** ile ilişkisi yoktur. Kürtler onun adını hafızalarına altın harflerle kazımışlardır. Ama İsmail Beşikçi de olsan, Kürt sorununda kalıcı barışın ancak Kürtlerin devlet kurma hakkının tanınmasıyla sağlanabileceği gibi **"mahsurlu"** bir görüş mü savunuyorsun? Sen **"ölüvecisin"**! Evet; onu bu ifadeleri kullanarak **"eleştiren"**, itibarsızlaştırmaya çalışan **"aydın"**lar gördük...

Taksim direnişi, binlerce insanın iktidara karşı birikmiş öfkelerini, tepkilerini, korkularını, taleplerini, iktidar tarafından umursanmamaya isyan ederek sokaklarda, meydanlarda dile getirmesi, acaba bu **"hassas"** süreci bozar mı? Olayı bir **"Kemalist kalkışma"** olarak görürseniz, **"tabii ki bozar"** olur cevabınız. Ve yine yanılmış, yanılmış olursunuz...

Çünkü süreç, âkillerin yürüttüğü **"halkla ilişkiler kampanyası"** bir yana, asıl şimdi toplumsal meşruiyet kazanma şansı elde etmiştir.

Türkiye'nin, **"en önemli sorununu"** barış ve demokrasi içinde çözmesi, asıl şimdi daha az zordur, iktidar ve Kürt tarafı açısından daha az **"riskli"**dir.

Demokratikleşmenin gerekli kıldığı adımları atmak, mesela revaçtaki deyişle **"eski Türkiye"**nin icadı faşizan Terörle Mücadele Kanunu'nu çöpe atmak, Türk Ceza Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu gibi yığınla antidemokratik hüküm içeren kanunları ortaya çıkan **"yeni"** durumun ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemek ve elbette sahici bir sivil, demokratik anayasa yapmak, asıl şimdi daha fazla gerekli hâle gelmiştir... Ve bunlar, zaten **"sürecin"** ikinci aşamasının ödevleri arasında idi, değil mi?

Bu ödevlere bir şey daha ekleyeyim: **Diyanet İşleri Başkanlığı**'nı tartışmak... Evet, bunun da zamanı işte bu zamandır. Çünkü kimse görmezden gelmesin; Türkiye'nin anayasal bir hüküm olan din ve vicdan özgürlüğü hakkını abesle iştigal bir demagoji malzemesi olmaktan çıkartması gerekiyor. Sadece Alevileri değil, bütün toplumu **"patlama"** noktasına gelmiş kaygı ve endişelerden arındırıp geleceğine güvenle bakan bir duruma getirmenin, rahatlatmanın yolu buradan geçmektedir.

Yakında *Taraf* bu tartışmanın öncüsü olacak bir yazı dizisiyle gündeme gelecek. Kimsenin kuşkusu olmasın; daha fazla demokrasi ve daha fazla özgürlükten başkaca bir **"hassasiyetimiz"** yok, **"süreç karşıtı"** filan da değiliz. Ama besbelli **"süreçten yana olmak"** anlayışımız farklı. Bu da bizim **"farkımız"** olsun...

Gezi ve süreç üzerine yazmaya devam edeceğim...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gezi direnişi ve 'süreç'

Cafer Solgun 07.06.2013

Gezi, uzun süreden beri ilk defa **"sessiz çoğunluğun"** sandık dışında siyasete müdahil olduğu ender sivil halk direnişi örneklerinden biri. Siyasal tarihimize şimdiden böyle geçti. Ancak hâlâ ve ısrarla olayı **"28 Şubat'ın devamı"**, **"aynı Cumhuriyet Mitingleri gibi"**, **"ulusalcı-Kemalist kalkışma"** olarak görmeye ve göstermeye çalışanlar var. Dahası olayı **"iç ve dış mihraklar"** üslubuyla değerlendirenler, istihbarat örgütlerinin Türkiye'ye **"komplosu"** gibi görenler bile var. **"İstiklal Marşı okuyarak sivil direniş yapıldığını da gördük"** diyerek insanların tepki ve direnişini kendince ti'ye alanlar da cabası...

Dilerim, Türkiye'ye döndükten sonra ünlü **"balkon"** konuşmalarından birini yapacağı yorumları yapılan Başbakan Erdoğan, gerçeği olduğu gibi anlamaktan uzak bu **"değerlendirme"** ve **"analizleri"** dikkate almaz. Yanılmış olur. Dikkate alınmamak, sözkonusu gözleri perdeli **"yorumcular"** için zaten fazla sorun olmasa gerek; zira iktidardan esen rüzgâr ne yöne esiyorsa o yöne yelken açmak **"esnekliği"**, ziyadesiyle sahip oldukları bir maharet...

Bu arada olup biteni **"Barış ve Çözüm Süreci"** bağlamında negatif öngörülerin konusu olarak ele alanlar da var. Bazılarına göre aslında sokaklardaki hareket, **"süreci"** boşa çıkartmayı hedeflemektedir...

Kendilerini her türlü eleştirel düşüncüyü, itirazı aynı kefenin içine sıkıştırarak mahkûm etmekle **“görevli”** hissedenler, **“süreç”** gündemimize girer girmez, barıştan yana olan herkesi sorgusuz sualsiz iktidarı alkışlamak yükümlülüğüne mecbur kılmak istemişlerdi. Hatırlayın; *Taraf*’taki **“değişim”** de aslında *Taraf*’ı **“süreç karşıtı yapma operasyonu”** idi böylelerine göre...

“Süreç hassas” lafı, uzun süre tepemizde sallandırılan bir tür **“Demokles’in kılıcı”** rolü oynadı. Sorun Türkiye’nin **“en önemli sorunu”** idi ve herkesin kendi düşüncesini, bakış açısını, varsa çözüm projesini açıklamak hakkı vardı. Ama **“süreç hassas”** idi ve düşüncelerini kendine saklayıp sadece bu süreci başlatanlara alkış çalmanız gerekiyordu...

Görüşlerine katılırsınız, katılmazsınız, **İsmail Beşikçi** mesela, hayatta tanıyabileceğiniz en barışçı, hümanist kişilerdendir. Yıllardır Kürt sorunu üzerine sosyolojik incelemeler yapar. Hiçbir örgütle, partiyle, **“örgütlü mücadele”** ile ilişkisi yoktur. Kürtler onun adını hafızalarına altın harflerle kazımışlardır. Ama İsmail Beşikçi de olsa, Kürt sorununda kalıcı barışın ancak Kürtlerin devlet kurma hakkının tanınmasıyla sağlanabileceği gibi **“mahsurlu”** bir görüş mü savunuyorsun? Sen **“ölüvecisin”**! Evet; onu bu ifadeleri kullanarak **“eleştiren”**, itibarsızlaştırmaya çalışan **“aydın”**lar gördük...

Taksim direnişi, binlerce insanın iktidara karşı birikmiş öfkelerini, tepkilerini, korkularını, taleplerini, iktidar tarafından umursanmamaya isyan ederek sokaklarda, meydanlarda dile getirmesi, acaba bu **“hassas”** süreci bozar mı? Olayı bir **“Kemalist kalkışma”** olarak görürseniz, **“tabii ki bozar”** olur cevabınız. Ve yine yanılmış, yanıltmış olursunuz...

Çünkü süreç, âkillerin yürüttüğü **“halkla ilişkiler kampanyası”** bir yana, asıl şimdi toplumsal meşruiyet kazanma şansı elde etmiştir.

Türkiye’nin, **“en önemli sorununu”** barış ve demokrasi içinde çözmesi, asıl şimdi daha az zordur, iktidar ve Kürt tarafı açısından daha az **“riskli”**dir.

Demokratikleşmenin gerekli kıldığı adımları atmak, mesela revaçtaki deyişle **“eski Türkiye”**’nin icadı faşizan Terörle Mücadele Kanunu’nu çöpe atmak, Türk Ceza Kanunu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu gibi yığınla antidemokratik hüküm içeren kanunları ortaya çıkan **“yeni”** durumun ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemek ve elbette sahici bir sivil, demokratik anayasa yapmak, asıl şimdi daha fazla gerekli hâle gelmiştir... Ve bunlar, zaten **“sürecin”** ikinci aşamasının ödevleri arasında idi, değil mi?

Bu ödevlere bir şey daha ekleyeyim: **Diyanet İşleri Başkanlığı**’nı tartışmak... Evet, bunun da zamanı işte bu zamandır. Çünkü kimse görmezden gelmesin; Türkiye’nin anayasal bir hüküm olan din ve vicdan özgürlüğü hakkını abesle iştigal bir demagoji malzemesi olmaktan çıkartması gerekiyor. Sadece Alevileri değil, bütün toplumu **“patlama”** noktasına gelmiş kaygı ve endişelerden arındırıp geleceğine güvenle bakan bir duruma getirmenin, rahatlatmanın yolu buradan geçmektedir.

Yakında *Taraf* bu tartışmanın öncüsü olacak bir yazı dizisiyle gündeme gelecek. Kimsenin kuşkusu olmasın; daha fazla demokrasi ve daha fazla özgürlükten başkaca bir **“hassasiyetimiz”** yok, **“süreç karşıtı”** filan da değiliz. Ama besbelli **“süreçten yana olmak”** anlayışımız farklı. Bu da bizim **“farkımız”** olsun...

Gezi ve süreç üzerine yazmaya devam edeceğim...

Öcalan'ın gördüğü işte budur

Cafer Solgun 10.06.2013

İmralı'ya giden son heyet iki yönüyle **haber** idi: Birincisi, heyetin bileşimine müdahale edilmiş ve **Sırrı Süreyya Önder**, son anda Ada'ya gidememişti. Bununla ilgili **"fısıltı"** gazeteleri hemen **"son baskı"** yaptılar; **"Öcalan Sırrı Süreyya'nın gelmesini istememiştir"**... Peki, neden? **"Neden olacak, Taksim direnişi biraz da Sırrı Süreyya'nın polise karşı duran o resmi ile hatırlanacak. Bu, Öcalan'ın hoşuna gitmedi."** Çok geçmeden BDP Eşbaşkanı **Selahattin Demirtaş**'ın ziyaretten sonra yaptığı açıklamadan anladık ki, müdahale **"devlet"**ten gelmiş. Demirtaş, **"Bundan sonra bu tür müdahaleler istemiyoruz"** diyerek de bundan sonra bu tür müdahalelere sessizce razı gelmeyeceklerinin işaretini verdi.

Ve ikincisi, **"Öcalan Kürtlere Gezi'den uzak durun diyecek"** şeklindeki beklenti idi. Bu beklentinin sahipleri Sırrı Süreyya Önder'in Ada'ya gelmesini Öcalan'ın istemediği yorumunu yapanlarla aynı çevreler idi. Bu beklentinin gerekçesi de, **"Gezi olayı çözüm sürecine zarar veriyor, Öcalan bu yüzden Kürtlerin uzak durmasını isteyecek"** biçiminde izah ve ifade ediliyordu. **Öcalan bu beklentinin sahiplerini boşa çıkartan bir mesaj verdi oysa. Hem Gezi direnişçilerine selam etti, hem de "meydanı boş bırakmayın" dedi.**

Bu beklentinin sahipleri, Kürtler, PKK, Öcalan konusundaki bilgi, gözlem ve deneyimlerinin yetersizliğini umarım anlamışlardır. Zira Öcalan, görüşlerini beğenmek beğenmemek bir yana, **"akıllı"** bir lider. Olup biteni içinde bulunduğu koşullara rağmen **"doğru"** okumasına elverecek ölçüde politik bir **"vizyona"** ve deneyime sahip. Bunu bir kere daha gördük.

Öcalan'ın mesajının ardından BDP'li gençler daha canlı ve istekli bir kitle olarak Gezi'de idiler...

Bu **"haber"**in bir başka boyutu da kuşkusuz **"kendisini aldatmanın çok da kolay olmadığı"** şeklindeki mesajı idi. Açık ki bu mesaj doğrudan iktidara, devlete idi ve sürecin ikinci aşamasının görevlerini kuvvetle hatırlatan bir anlam içeriyordu.

Bazı okurlarımdan aldığım mesajlarda, Taksim olayının **"süreci"** gölgede bıraktığı görüşünden hareketle gelişmelerden sürecin zarar görüp görmeyeceğine ilişkin kaygılar ifade ediliyor. Olayların **"sıcaklığı"** içersinden bakıldığında sürecin **"gölgede"** kaldığı hissine kapılmak doğal. Oysa gelişmelerin yol açması muhtemel sonuçlar itibarıyla, **"süreç"** bu **"yeni"** durumdan zarar görmek şöyle dursun, aksine toplumsal bir meşruiyet kazanmaktadır.

Kapalı kapılar ardında kotarılan ve kamuoyunun sadece **"bize güven gerisini merak etme sen"** pozisyonunda kalması istenen bir durumdan, insanların **"barış"** fikrinin kıymetini meydanlarda öğrendikleri yeni bir noktaya geldik. Bu, **"korkulacak"** bir şey değildir. **"Sürecin"** gidişatına daha sağlıklı bir ivme kazandırması beklenebilecek bir gelişmedir.

Kaldı ki, hatırdı tutmak gerek, Taksim direnişinin açığa çıkardığı, harekete geçirdiği tepkilerin özünde yaşam tercihlerine saygı isteği var. Herkesin kendi kimlik ve değerleriyle özgürce yaşama isteğini açıkça ortaya koymasındır olay. **"Farklı"** gündemlerini bu harekete dayatmak isteyenler, en azından İstanbul'da başarılı olamamışlardır.

İktidarın ideolojik tercihlerini yansıtan **“çoğunluğum, kafama göre takılırım”** keyfiliği içinde gündeme getirdiği bazı dayatmaların birikmiş tepki ve şikâyetleri bir biçimde **“patlatacağı”** besbelli idi. Açıkçası bu **“patlamanın”** İstanbul’da, Taksim’de ve bir çevre duyarlılığı olayı kapsamında yaşanmış olmasına belki de herkesin **“şükretmesi”** gerekir. Bir başka yerde, bir başka vesile ile açığa çıkmış olsaydı, daha farklı ve düşündürücü durumlarla karşılaşmamız mümkün idi.

Bu süreç, sonuç itibarıyla iktidar goygoycularının yaratmak istedikleri olumsuz psikolojinin aksine (**“darbe”**, **“28 Şubat”** vb.) daha fazla demokrasi ve özgürlük noktasına getirecektir bizi. Çünkü nihayetinde talep edilen budur. Tepki ve eleştirilerin, protestoların konusu olan Gezi Parkı’na Topçu Kışlası’nı yeniden **“diriltme”** projesinin askıya alınması bile tek başına, iktidarın **“kafasına göre takılma”** huy ve alışkanlığını **“terbiye”** eden bir gelişme olacaktır. Ve bu da, sadece bu somut sorunla ilgili olarak değil bir bütün olarak demokrasi çitasını yükselten, bu yöndeki istemleri dikkate almayı daha fazla **“ötelemeyecek”** olan bir etki yaratacaktır beraberinde.

Meydanlara çıkan Kürtlerin onurlu, adil barış istemeleri ile, Alevilerin eşit yurttaşlık istemleri ile, gençlerin yaşam tercihleriyle **“oyanmaması”** istemleri ile, yaşadığı çevreye ilişkin tepeden inme düzenlemelere **“one minute!”** diyen yurttaşların duyarlılıkları ile, **“tamam başbakansın, ama bu ‘başımam’ olman demek değil”** diyen insanların istemleri ile **“Barış ve Çözüm Süreci”** birbiriyle gayet uyumlu ve paralel seyreden dinamiklerdir. Birbirini iten değil, güçlendiren bir anlam ifade etmektedir.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP’nin Gezi siyaseti

Cafer Solgun 14.06.2013

Herhalde ezberlemişizdir, o yüzden **“ne oldu da böyle oldu?”** diye uzun uzadıya hatırlatmayacağım. Sayın Başbakan’ın ardından bütün yetkililer ve AKP kurmayları, peşi sıra da iktidardan esen rüzgârlara göre yön tayin edenler, **“tamam”** dediler, **“tamam, ilk gün polis orantısız güç kullandı, eyvallah, soruşturma açıldı, daha ne...”** Bunu söyledikten, kabul ettikten sonra **“Gezi”** diye bir gündemimiz kalmamalıydı. Demek ki işin içinde **“iş”** var...

Oysa Başbakan’ın birkaç günlük yurtdışı gezisi sırasında Cumhurbaşkanı **Gül** ve Başbakan Vekili **Bülent Arınç**’ın devreye girmesi, göstericilere kulak vermesi üzerine meselenin daha fazla uzamadan çözüleceği beklentisi oluşmuştu. Ama o ara Başbakan Erdoğan yurda giriş yaptı... Oluşan ılımlı havayı sürdürecektir tutum göstermektense yeniden germeyi tercih etti; **“ben buyum”** dedi. Tüm aksi yöndeki sağduyu çağrılarını kulak ardı edip Ankara’ya varıncaya değin birbirinden sert mesajlar içeren konuşmalar yaptı. Zaten iyiden iyiye şekillenmiş olan gergin kutuplaşmayı daha da pekiştirdi. Üstüne de **“zor tutuyorum”** dediği yüzde 50’yi meydanlara davet etti. Şu satırların yazıldığı âna kadar bundan vazgeçilmiş değil; haftasonu gövde gösterisinden başkaca bir anlamı ve mesajı olmayan AKP mitingleri olacak... Başbakan’ın bu geren tutumunun bir mantığı var elbette.

Gezi direniş, iktidar çevreleri tarafından 28 Şubat öncesine benzetildi en çok. **“Tayyip’i yedirmeyiz”** kampanyaları düzenlendi, halen de sürüyor. Bir yandan direniş **“marjinal”**, **“çapulcu”** ifadeleriyle itibarsızlaştırılmak, anlamı ve mesajı muğlaklaştırılmak istenirken, bir yandan da **“aynı 28 Şubat gibi”** türü manipölasyonlarla sipariş edilmiş bir algıya konu edilerek bunun üzerinden kendi pozisyonunu pekiştirmek hesabı yapıldı. Bunu AKP ve **“yandaş kalemler”** yaptı. Düpedüz **“durumdan vazife çıkaran”** bir siyasi fırsatçılık pratiği sergilendi.

Tabii, Gezi’nin asli dinamik ve duyarlılıklarıyla alakası olmayan kimi ulusalcı, Kemalist çevreler de bu siyasi manevraya bolca zemin oldular. Bu hareketten **“devrim”** çıkartmaya çalışanlar, meşru toplumsal refleksleri **“hükümeti düşürmek”** noktasına yönlendirmek isteyenler vardı. Başarılı olmaları mümkün değildi. Çünkü öncelikle Gezi’nin kendisi bu tutumlarla arasına başından beri set çeken bir duyarlılığın sahibi oldu. Ama Erdoğan önceki güne değin bu duyarlılığı değil, hep **“marjinal”** çevreleri işaret etti, onları esas aldı, siyasetini onlar üzerinden yürüttü. Bundan siyasi bir fayda elde edeceğini hesapladı.

Gelinen noktada bu manevradan kazançlı çıktıklarını düşünüyorlar muhtemelen. Kendi potansiyelini tam da seçimler öncesinde canlandırmak, kendi etrafında kenetlemek midir **“başarı”**nın ölçütü? Bu, çok dar ve sığ bir bakış açısidir oysa. Çünkü kutuplaştırmak tehlikeli bir siyasettir. Sonradan dönüştürmek kolay olmayabilir her zaman. Yüzde 50’yi, belki daha da fazlasını kendi yörüngesinde tutabilirsiniz; ama toplumun diğer kesimlerini de size karşı olmak noktasında keskinleştirmiş olursunuz. Bunun neresi **“başarı”**? Öte yandan ipliği pazara çıkmış, tıkanmış, bunalımdaki Ergenekoncu zihniyet sahipleri bu kutuplaşmış toplumsal zemin üzerinde hareket etme fırsat ve imkânları bulacaklardır. Bunun sorumluluğunu taşımak da **“cabası”**dır...

Gezi siyasetinin bir de **“faiz lobisi”** ve **“uluslararası”** boyutu var tabii. Bunu da bir başka yazıda ele alacağım. Zira öyle görünüyor ki Gezi üzerine konuşmaya devam edeceğiz. Dolayısıyla seçim öncesinde AKP’nin yeni ve **“sanal”** mihraklara karşı mücadelesi üzerine de... Bu ara yazılarıma en çok tepki veren AKP’li okurlarıma Kürtçe bir atasözü ile ipucu da vermiş olayım şimdiden: **Kevn nebin nû ji nabin. (Eskimeyen yenilenemez de.)**

***

Önceki gün Başbakan değişik kesimlerden seçilmiş 11 kişi ile görüştü, onları dinledi. Nihayet. Görüşmenin ardından Gezi için referandum yapılabileceği açıklandı. Lafı dolandırmadan söyleyeyim, bu, Gezi Parkı’na Topçu Kışlası yapma inadının lisan-ı münasiple askıya alınmasıdır. Kuşkusuz doğrusu inat etmekten açıkça vazgeçmek, İstanbulluların talebi ve ihtiyacı olmayan bu projenin askıya alındığını deklare etmektir. Üstelik bunun için bir mahkeme kararı da var zaten. Sorunu bir **“geri adım atmak, atmamak”** inadından kurtarmak gerekir. Bunu da öncelikle iktidar partisinden beklemek, hakkımız. Buna karşılık açılmış görünen diyalog imkânını ve ürkekçe de olsa atılan adımı görmezden gelmenin de doğru olmadığı kanısındayım. Bugün üzerinde düşünmek gereken olasılık, Gezi’nin asıl bu aşamadan sonra **“çürümesi”**, **“marjinalleşmesi”** olasılığıdır. Gezi’yi **“başka”** gündemleri olanların üzerinde siyaset yaptığı, mecrasından şaşmış bir zemin hâline getirmemeliyiz...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Keşke demek nafile, ama...

Cafer Solgun 17.06.2013

Gezi direnişinin ilk gününde biraz da olacakları öngörüp insanları gaza boğarak dağıtmaya çalışmak yerine **“yargı kararını bekleyeceğiz, karar olumsuz olursa Topçu Kışlası için inat etmeyeceğiz, olumlu olursa yine de halka soracağız”** denseydi... Bunu yapmadınız ve toplumdaki birikmiş öfkeyi patlattınız... O zaman, Cumhurbaşkanı Gül ile Başbakan Vekili Arınç'ın nispeten ortamı yumuşatan, **“mesajınızı aldık, demokrasi sadece sandıktan ibaret değildir”** diyen yaklaşımını sürdürseydiniz...

Bunu da yapmadınız ve yol açtığınız gerginliği sürdürdünüz, büyüttünüz, **“marjinal, çapulcu”** lafları uçuşmaya başladı havada... O zaman nihayet sorununun muhataplarını dinlemek tutumunuzu esas alsaydınız ve **“24 saat içinde Gezi'yi boşaltın”** ultimatoları vermek yerine, bu diyalog ortamının sonuçları üzerine herkesin soğukkanlılıkla düşünmesine fırsat, zaman, olanak tanısaydınız...

Bunu da yapmadınız... Krizden **“siyaset”** devşiren politikanızı gözden geçirseydiniz, **“zor tutuyorum”** diye tehdit ettiğiniz, **“işaret ver Taksim'i ezelim”** sloganları atan destekçilerinizi meydanlara çağırmasaydınız... Bir zamanlar **“Cumhuriyet Mitingleri”**ne karşı demokrasiyi savunurken, şimdi kendi topladığınız bayraklar sallayan kalabalıklarla **“diğerlerinin”** gözünü korkutmanın **“76 milyonun hükümetiyim”** söylemiyle alakası olmadığını görseydiniz, vazgeçseydiniz bu mitingleri yapmaktan... Onu da yapmadınız... Topladığınız insanların önünde **“boşaltın ya da boşaltmasını biliriz”** talimatı vermeseydiniz polise... Onu da yapmadınız...

Kendilerini ağızınızdan çıkanı yenilir yutulur hâle getirmekle görevli sayan kalemlerin derhal **“28 Şubat, uluslararası 28 Şubat, komplo, Cumhuriyet Mitingleri gibi, yedirmeyiz”** şeklindeki kampanyalarına, bir kez olsun, **“yahu”** deseydiniz, **“bu kadarı da fazla, bir kere de doğru akıl verin, vicdanlarınızın sesini dinleyin; nedir bu yandaşlıkta sınır tanımayan hâlleriniz?”**

Yapmadınız... Tam da Gezi'de bir makul noktada demokrasi anlayış ve pratiğimiz açısından tarihî değer taşıyan bir **“çözüm”** ve normalleşme aşamasına geldiğimizi düşünürken, ortalığı gaza boğdunuz tekrar. **“Unuttuk”** sandığımız sıkıyönetim, OHAL dönemlerini hatırlatan sahneler, fotoğraflar kazındınız yine belleklerimize...

Bu olayın **“iç ve dış mihrakların oyunu”** olduğunun belgeleri varmış elinizde. Anlaşıldı. 2014 yılı seçimlerine değin yeni gündemimiz **“faiz lobisi”**, **“uluslararası 28 Şubat'ı nasıl dize getirdik”**, **“ümüğü sıkılacak sermaye grupları”** filan olacak.

Yeni kuşaklar pek bilmeyebilir, bu üslup ve söylem Türkiye'nin yakın tarihini bilen, hatırlayan herkes için çok tanıdık... Yıllarca her türlü demokratik tepki ve itiraz, bu tepki ve itirazlara kulak vermeyen iktidar sahiplerinin dilinde **“iç ve dış mihrakların oyunu”** idi. **“Milli birlik ve beraberliğimize kastedenlerin komplosu”** idi. Demokrasi sadece **“sandık”** demek idi: **“Hükümet var mı, var. Seçimle mi geldi, seçimle geldi. Meclis açık mı, açık. Devletin bütün kurumları işliyor mu, işliyor. O hâlde sokaklara dökülen marjinal gruplar iç ve dış mihrakların oyununa gelmişlerdir.”**

Tabii eskiden bu **“iç ve dış mihraklar”** bugünkü kadar **“muğlak”** ve **“esrarengiz”** değildi; hiçbir zaman dosdoğru telaffuz edilmese de daha anlaşılabilir, yorumlanabilir şeylerdi. Bu mihraklardan **“iç”** olanı her renkten solcular idi mesela, bir de **“bölücü”** Kürtler. Aleviler henüz Alevi olarak **“mihrak”** olabilecek düzeye gelememiş oldukları için **“potansiyel”** mihrak idiler. **“Dış”** mihrak ise, SSCB'li yıllarda Rusya olarak algılanırdı genellikle.

Peki, bugün kimdir bu **“iç ve dış”** mihraklar? **“Üye adayı”** olduğumuz AB mi? **“Dost ve müttefik”** ABD mi? Kendi derdine düşmüş Esad mı? Sakın Çin ve Kuzey Kore olmasın?

Ya “iç” mihraklar? Yerli yersiz “**marjinal**” olduklarını bastıra bastıra söylediğiniz, çoğu Kemalizm’le sakatlanmış solcular mı? “**Eşit yurttaşlık**” taleplerini kimseye duyuramayan Aleviler mi? Ya da “**çözüm süreci**”nin tarafı olan Kürtler?

Tabii mevzu espri kaldıramayacak kadar ciddi aslında. Dünya “**küresel bir köy**” hâline geldi. Kimsenin meselesi bir “**iç mesele**” değil artık. Kendi meselenizi demokrasinizi geliştirecek şekilde çözerseniz bunun destekçisi de olur, karşıtı da. Sonuçta meselenin mahiyetine göre kısa veya uzun vadede doğru yolda ilerleyen kazanır. Statükoculaşan, demokrasiyi kendi çoğunluk iktidarı ve sandık ile sınırlandırmaya çalışan, aşılır. AKP’nin iktidar olma süreci tastamam bunun örneğidir. Bunca AKP uzmanı ve bilirkişisinin olduğu bir ortamda bu gerçeği hatırlatmak da bize kaldı...

Taraf’ın MİT’in hummalı fişleme faaliyetini deşifre eden haberlerine sansür uygulandı. Yukarıdaki tekerlemeyi dönüp tekrar okuyalım: Hükümet işbaşında mı, işbaşında...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bugün, artık Gezi’dir...

Cafer Solgun 21.06.2013

Devlet yıllarca inkârcı bir resmî ideolojinin **kırmızı** sınırları içerisine kendini hapsetmiş olarak Kemalistlerin “**çağdaşlaşma**”, “**muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkma**” şeklinde adlandırdıkları bir toplumu homojenleştirme projesi yürüttü. İttihatçılardan miras bu proje, her hâlükârda “**yüce, kutsal**” ve “**her şeyin başı ve sonu**” olarak kafalarımıza çakılan **devletin** gücü ve marifetiyle uygulanmak istendi. Bunun, misal, kılık-kıyafete, her otele bir “**balo salonu**” yapılmasına indirgenen “**medeniyet**” ile de bir ilgisi yoktu aslında.

Tez zamanda ortaya çıktı: “**Medeniyet**”, “**çağdaşlaşma**” dediğin devleti değil insan onur ve haysiyetini, insan hak ve özgürlüklerini, insanın kimlik ve değerlerini “**en üstte**” tutan bir kültür ve gelişme düzeyi idi. Demokrasi idi, çoğulculuk idi, “**ama**”larla anlamsızlaştırılmayan bir yurttaşlık bilinci idi. Ve bütün bunları yok sayarak “**medenileşmek**” gibi olmayacak bir dayatma içinde olmak idi asıl meselemiz. Kürt olmamızın, Alevi olmamızın, dindar olmamızın, “**farklı**” kültür, düşünce veya inançlara sahip olmamızın “**çağdışı**” olmakla bir ilgisi yoktu yani. Bunlar “**biz**” idik ve devletin “**bizi**” başkalaşıma uğratmaya çalışması, ne adına olursa olsun, hangi üslupla gerekçelendirilirse gerekçelendirilsin, organize, sistematik bir zorbalıktan başka bir şey değildi...

Türkiye bunu kendi deneyimleriyle, darbeler, müdahaleler yaşayarak, bazen de “**derin**” senaryolara figüran durumuna düşerek, yani faturasını çok ağır ödeyerek bugünlere geldi.

“**Bugün**” dediğimiz, 2000’li yılların ilk yarısına değin 28 Şubat’lara maruz kalmış, partileri kapatılmış bir geleneğin son versiyonunun “**değiştim, yenilendim**” diyerek tek başına hükümet kuracak bir çoğunlukla iktidara gelmesi idi...

“Bugün” dediğimiz, bu partinin AB’ye tam üye olmayı öncelikli bir hedef olarak önüne koyması, bunun gerekli kıldığı ev ödevlerini yapmaya gayret göstermesi idi...

“Bugün” dediğimiz, darbe plan ve girişimlerini yargı önüne çıkartan Ergenekon, Balyoz gibi soruşturma süreçlerinin arkasında durmaya ilk defa bir hükümetin cesaret etmesi idi... 27 Nisan muhtırasına karşı dik durmak ve darbe çağrıları yapılan kampanyalara karşı demokrasiden yana **“dik durmak”** idi...

“Bugün” dediğimiz, Dersim’e **“Dersim”** demek, Dersim 38’e **“katliam”** demek ve **“gerekirse devlet adına özur de dileriz”** demek idi... Resmî ideoloji cumhuriyetinin yasakladığı bir inanç grubunun, Alevilerin ne istediğine kulak verme ihtiyacı duymak idi...

“Bugün”, Kürt sorununa **“Kürt sorunu”** demek, devletin de hataları olduğunu telaffuz etmek, yasal güvencesi hâlâ olmamakla birlikte devlet televizyonunun bir kanalından ilk defa Kürtçe yayın yapmaya başlamak, Kürt sorununda **“barışçıl, demokratik çözüm”** imkânını görmeye başlamak idi...

“Bugün”, darbe anayasasını aşmak, ilk defa sivil, demokratik bir yeni anayasaya duyduğumuz ihtiyacın altını çizmek idi, darbecilere anayasal dokunulmazlık getiren Geçici 15. Madde’nin tedavülden kaldırılması, yargı oligarşisine dokunmaya cüret etmek idi...

Ama **“bugün”** dediğimiz, sonuçta durduğu yerde durmuyor. Bir gün geliyor ve **“bugünü”** anlamaya, temsil etmeye yönelik gösterdiğiniz gayrete gösterilen teveccühü **“artık olduk”** diye anlıyorsunuz, **“ustalık dönemi”** diyorsunuz, sözcüğün en geniş manasında **“iktidar partisi”** hâline geliyorsunuz. Belki içinize attığınız, bastırdığınız **“kendi”** ideolojinizi doğrudan yansıtan söylem ve uygulamaları **“artık zamanıdır”** deyip peş peşe en büyük ve en değerli özelliği **“çeşitliliği”** olan bu topluma üstten, tepeden bir dille dayatmaya başlıyorsunuz. Kendinizi **“devlet olduk”** sanıyorsunuz ve demokrasiyi de sizi iktidara taşımanın aracı olmaktan ibaret bir **“çoğunlukçuluk”** sistemi...

Liberallere fırça, Alevilere **“ne hâliniz varsa görün”**, solcular zaten tek mil **“terörist”**, Kürtler devletin insaf ve ızanına kalmış, sizin gibi düşünmeyen herkes **“AK Parti, Erdoğan ve demokrasi düşmanı”**. Hatta Kemalist, hatta komplocu, hatta darbeci, hatta **“çapulcu”**...

Toplumda yarattığınız bu **“yeni”** algınızdan, imajınızdan dahi haberiniz yok. Dolayısıyla bu algı ve imajın içyüzünde biriken korkulardan, endişelerden, tedirginliklerden ve tepkilerden de. **“İktidar”** olmak, varlığını **“devlet”** ile özdeşleştirmek de zaten böyle bir şey...

“İktidar” bozar. Bu bozulmanın kendini gösterdiği ilk belirti de, sizi gerçeklerin dünyasından kopartmasıdır. Mesela ne siz görürsünüz Gezi’nin ne demek olduğunu ve ne de Gezi’yi derhal **“komplo”** teorilerinin argümanı hâline getiren çevrenizdeki rant ve ikbal arayışçıları... Onlar size sadece duymak istediklerinizi söyler, ama mesela şu gerçeği asla söylemezler: **“Bugün”**, değişken, dinamik bir süreçtir. **Ve “bugün” artık Gezi’dir...**

Gezi'nin siyasetini yapmak

Cafer Solgun 24.06.2013

Gezi direnişiyile ilgili yazılarımda daha çok iktidara partisinin anlayış ve politikaları üzerinde durdum. Sorunun kaynağına işaret etmek bakımından doğru ve gerekli olanın bu olduğuna inandığım için. Yelkenlerini iktidardan gelen rüzgârlara göre açanların bu tutumlarıyla **"hayırlı"** bir iş yapmadıklarını düşündüğüm için, **"yandaş"** kalemlere hitap eden yazılarım da bu kapsamda görülebilir. Fakat sorunun bir boyutu da **"muhalefet"** ile ilgili; bunu da görmezden gelemeyiz.

Çünkü Gezi direnişi, biraz da Türkiye'de ciddi bir **"muhalefet boşluğu"** yaşandığı için ortaya çıkmıştır. Bir başka ifadeyle korku, tedirginlik, öfke biriktiren sosyal kesimlerin duyarlılıklarını yansıtan, temsil eden bir siyasi yapının olmayışı nedeniyle.

Gezi süreci **"tabak gibi"** bir gerçek olarak bunu gözler önüne serdiği içindir ki **"acaba Gezi ruhu partileşebilir mi"** sorusu yüksek sesle telaffuz edilmeye başladı bile. Bu, İstanbul'un değişik semtlerindeki parklarda düzenlenen forumlarda da tartışılıyor. Önceki gün **Taraf** yazarlarından **Erol Koç** da bazı isimler zikrederek bu tartışma ve arayışa işaret etti, **YDH**'yı hatırlattı. Buna bir **"mim"** koymak gerek.

90'lı yılların ortasında işadamlı **Cem Boyner**'in liderliğinde **Yeni Demokrasi Hareketi (YDH)** adıyla **"farklı"** bir siyasi oluşum gündeme gelmişti. Liberal demokrat ve aşağıdan yukarıya doğru, demokrasi talebinde ortaklaşan farklı kesimleri biraraya getirmeye çalışan bir hareket idi. Kürt sorununda demokratik, barışçıl çözümü savunuyor, sivil, demokratik bir anayasa ihtiyacına işaret ediyordu. Katıldığı ilk seçimlerden sonra sessiz sedasız siyasi arenadan çekildi. Çekilmeseydi ne olurdu? Bunu tartışmanın manası yok. Ama bugünden bakınca **"erken doğum"** yapmış bu hareket, bugünlerde birbirinden farklı kesimlerde akıllara gelmeye başladı.

Her şey kendi şartları ve gerçekliği içinde bir anlam ifade eder. YDH'nın hatırlanmasının nedeni, onu ortaya çıkartan şartlar ve ihtiyaç ile verili durum arasında paralellikler kuruluyor olmasıdır. Kürt sorununda inkârcılığın zirvede olduğu, Kürt hareketinin kiteselleştiği ve legal siyasi yapılarıyla da güçlendiği, toplumda ve siyasette şoven-milliyetçi söylemlerin revaçta olduğu, askerî vesayetin **"kaderimiz"** sanıldığı bir dönemde, YDH, bu tıkanmış tabloya **"başka bir ihtimal daha var"** diyerek ortaya çıkmıştı...

Malum, tarihî ve siyasi olarak tükenmiş bir zihniyetin **"karargâhı"** olan CHP'nin kendisi bile artık **"yeni CHP"** söyleminden vazgeçti. Zaten içi boş bir iddia olmaktan dahası değildi. **"Yeni"** olmanın öncelikli gereği, altı okta ifadesini bulan resmî ideoloji zihniyetinin, **"tek parti"** veya **"devlet partisi"** misyonunun hiç değilse sorgulanması, tartışılması idi. Mesela **Dersim 38** tartışmaları bunun için en uygun fırsat olarak önlerine çıkmıştı. Yapmadılar. Tek Parti diktatörlüğü ile yüzleşmeye cesaret edemediler. Bunu yapmalarının CHP'yi böleceğinden çekindiler. Oysa bu tür bir **"bölünme"** belki de yeni ve demokratik bir seçeneğin ortaya çıkması adına son derece **"hayırlı"** olurdu. Olmadı. Geçmiş olsun.

Gezi süreci, CHP tarzı siyaseti bitirmiştir. Bu tarz siyasetin geleceğini sahiplenmek çaba ve duyarlılığıyla kendisini ortaya koymuş olanlara söyleyeceği **"yeni"** hiçbir şey yoktur çünkü. **İçerikten yoksun bir "AKP karşıtlığı", siyaset değildir.** İktidarın hatalarını işaret ederek kendini **"adres"** hâline getirmek gayreti eğer bir **"siyaset"** ise, bu yüzeysel ve gelecek vizyonu olmayan siyaset 2007 ve 2011 seçimlerinde **"ne kadar"** veya

“nereye kadar” etkili olunabileceğini göstermiştir. Türkiye yeni bir seçim sath-ı mailine girerken aynı “siyaset” ile 2011 seçimleri kadar bile “başarılı” olunamayacağı, görünen köydür.

Gezi direnişi sürecinde CHP’nin varlığını nasıl hissettik? CHP Genel Merkez yöneticileri olağanüstü toplantılar yaptılar. Bu toplantıların sonucunda Kemal Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı Gül ile görüştü ve Cumhurbaşkanı’nın parti liderlerini toplaması çağrısı yaptı. Gül buna gerek görmedi. Görseydi ne olurdu? Bir de Kılıçdaroğlu, “**bu gençleri anlayamamışız, anlamamız lazım**” mealinde bir açıklama yaptı. Doğru ve dürüst bir açıklama idi. Ama bu CHP ile bu “**anlamak**” çabasının ciddi bir sonuç vermeyeceği, besbelli.

Gezi’nin siyasetini yapmanın “**püf noktası**”, daha fazla demokrasi ve özgürlüklerden, toplumsal barıştan, “**zamanın ruhuna**” uygun bir gelecek tasavvuru olmaktan yana safını “**net**” belirlemektir. Bu ihtiyacı görmeyenlerin, kendini buna göre düzenleme yeteneği olmayanların geleceği de yoktur. Bakın girdiği tek seçimde Meclis’e dahi giremeyen YDH’yi hatırlıyoruz da, bir zamanlar tek başına hükümet kuracak çoğunluğu elde etmiş ANAP’ın bugün açık olup olmadığını bile bilmiyoruz. Neden dersiniz?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sorun biraz da psikolojik...

Cafer Solgun 28.06.2013

Başından belliydi ve Âkiller’in raporlarıyla yeniden tesbit edilmiş, belgelenmiş oldu. Sorunumuz biraz da “**psikolojiktir**”... Kürt sorunu da böyledir, Alevi sorunu da, temel demokratikleşme sorunlarımızın diğer gündemleri de. Bunun son derece anlaşılır nedenleri var ve öncelikle devletle ilgilidir.

Âkil raporlarında özellikle dikkatimi çeken meselenin bu yönü oldu. Toplumun büyük çoğunluğu barıştan yana, çatışmaların, ölümlerin durmuş olmasından hoşnut. Ama aynı zamanda “**ne verildi, ne alındı**” olarak özetlenebilecek kaygıları da var. Bu kaygının özellikle Türkler açısından yıllardır yürütülen inkâr politikalarıyla, şoven-milliyetçi söylemlerle yakından ilgili olduğu bir gerçek. Öyle ya; düne kadar “**bölücü**”, “**terörist**” olanlar ve “**bir çakıl taşımızı dahi vermeyiz**” denerek “**seferberlik**” ruhuyla üzerine çullanılan Kürtler ne olmuştu da “**terörden**”, “**bölücülükten**” vazgeçmeye karar vermişlerdi? “**Kökünü kurutmaktan**” bahsederken neden şimdi “**barış**” yapıyorduk acaba?

Bu bakış açısı tabii ki sürecin toplumsal meşruiyetini sağlamlaştırmak gereği önünde giderilmesi gereken bir problem; ama ne kızmak ne de hayıflanmak doğru. Çünkü bu sağlıklı bakış açısının sorumluluğunu devlet taşıyor. Dolayısıyla düzeltilmesine de devletin önyak olması gerekli.

Örneğin “**ne verildi?**” kaygısı içindeki insanlara şunun anlatılması gerekiyor: Verilen bir şey yok aslında; sadece Kürtlerin bir Türk, Arap, Fars, Fransız veya Alman olmaktan farksız haklarını tanıyacağız. Dillerini konuşabilecekler, dilleriyle eğitim ve siyaset yapabilecekler, uğradıkları haksızlıklar telafi edilecek vb. Ve Kürtlere bu doğal, meşru haklarının tanınması, Türklerden bir şey “**alınacağı**”, “**kopartılacağı**” anlamına gelmiyor...

Bu kaygı Kürtler açısından da, "**ne oldu da devlet bize selam verdi**" şeklinde yaşanıyor. Yani yaygın bir tereddüt ve güvensizlik var. "**Neden ki**" diye sormak bile abes sanırım.

Kürtler net bir biçimde, ne denli tereddütleri, güvensizlikleri olsa da, barıştan yana. Çünkü bu savaş hâline en çok onlar can verdiler, acı çektiler. Kürt olarak özgür yaşamaktan başka bir muratları yok. Doğal haklarının tanınmasını istiyor, bekliyorlar. Kendi acı deneyimleri nedeniyle, "**acaba**" soruları ile birlikte...

Kürtlerin ve Türklerin güvensizliklerinin temelinde "**devlet**" var. Bu, altı çizilerek vurgulanması gereken bir gerçek. Ve bugün "**devlet**" olarak anladıkları AKP iktidarındır. Bunun Kürtler bakımından en açık göstergesi, düne kadar "**TC**" diye konuşurken, bugün devlet niyetine "**AKP**" demeye başlamalarıdır. Başbakan Erdoğan'ın iktidarına yönelik tavan yapmış "**kendine güveni**", askerî vesayetin, yargı vesayetinin geriletilmiş olması ve hemen her gün "**benim valim, benim polisim, benim askerim**" vurgularıyla bezenmiş konuşmalar, toplumda tam da AKP'nin arzuladığı gibi devlet ve hükümeti eşitleyen bir algı ortaya çıkarmış durumda. Bu, siyaseten "**başarı**" addedilebilir tabii, ama sorumlulukları da bir o kadar "**ağır**" oluyor işte...

"**Çözüm Süreci**", ancak demokratik reform değerinde adımlar atılarak, fiilen çökmüş, iflas etmiş "**eski Türkiye**"nin yeni, demokratik, özgürlükçü bir cumhuriyet olarak yeniden inşa edilmesiyle ilerleyebilecek. Geldiğimiz noktanın ve Âkil raporlarında yapılan değerlendirmelerin özü ve özeti budur. Bu yönüyle Kürt sorunu, bu yeniden demokratik yapılanma doğrultusunun başta gelen itici gücü olarak zorlayıcı bir rol oynamaktadır. Barış ve demokrasi ihtiyacımızı "**farklı**" seçenekler gibi kurgulamaya çalışanlar olmasına rağmen...

Başbakan Erdoğan "**öyle bir hazırlığımız yok**" dese de, anadilde eğitim, Siyasi Partiler Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi, yüzde 10 seçim barajının mutlaka aşağıya çekilmesi, Terörle Mücadele Kanunu'nun lağvedilmesi, koruculuk sisteminin tasfiye edilmesi, siyasi bir genel af, içine girdiğimiz yeni sürecin adımları olarak gündemimize girmiştir.

Ve dedim ya, sorun biraz da psikolojiktir. Bu adımları atmanın kimsenin "**misafir**", "**mülteci**" ya da "**işgalci**" olmadığı bu coğrafyada eşit ve özgür yurttaşlar olarak birlikte, barış içinde yaşamamızın olmazsa olmaz koşulları olduğuna birbirimizi ikna etmemiz gerekiyor. "**Kürt**" olmanın, "**Alevi**" olmanın, "**dindar**" olmanın, "**gayrimüslim**" olmanın bir "**sorun**" olmasının utancının inkârcı devlet ideolojisi olduğunu bilerek, unutmayarak...

O hâlde "**sürecin**" bu özelliklerine uygun bir dili öğrenmek zorunluluğumuz var. En başta da Sayın Erdoğan'ın. Çünkü bir yandan "**barış**", bir yandan kaygı ve soru işaretlerini canlı tutan "**eski Türkiye'nin**" diliyle konuşmak, "**tek adam**" hâlleri, "**yüzde 50**" söylemleri, birbiriyle uyuşmuyor. Artık "**yeni**" bir Türkiye'yiz ya; değil miyiz yoksa?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi: Sorumluluk mu, vebal mi

Önceki yazımda **“sorun biraz da psikolojik”** demiştim. Bunun Kürtler ve Kürt sorunu bağlamında biraz daha açılmasında yarar var. Zira Lice olayı, sürecin **“hassasiyetini”** gören her göz açısından bir kez daha ortaya koydu. Maalesef, kan dökülerek...

Kürtler çok net bir şekilde barıştan yana. Tabii, **“barış”**tan ne anladıklarını da hemen her zeminde ifade ediyorlar. Âkil raporlarında da Kürtlerin büyük çoğunluğunun barışa ne tür anlamlar atfettikleri açıklıkla yer almış durumda.

PKK’nin silahlı güçlerini büyük ölçüde sınır dışına çekmesiyle birlikte, süreç, **“ikinci aşama”** olarak formüle edilen yeni bir döneme girdi. Bu sürecin özelliği, topun iktidarda olması. Demokratikleşmeye dönük adımlar atılması, bu sürecin anlam kazanmasının birinci ölçüsü. Vurgulamak gereği var; çoktandır temposu düşmüş demokratikleşme çabasına ivme kazandırmak, tek başına Kürt sorununun barışçıl çözümüyle ilgili değil, bir bütün olarak Türkiye’nin demokratikleşmesiyle ilgili bir anlam ve değer ifade ediyor. Yani barış, işleyen, sahici bir demokrasi içerisinde hayat şansı bulabilecek. Örneğin yüzde 10 seçim barajının en azından yüzde beş seviyesine çekilmesi böyle bir anlam taşıyor. Terörle Mücadele Kanunu’nun kaldırılması, Siyasi Partiler Kanunu’nun düzenlenmesi gibi hususlar da öyle.

Denebilir ki **“ikinci aşamada”** atılması gereken adımlar arasında Kürt sorunuyla doğrudan bağlantılı somut beklentiler, KCK tutuklularının serbest bırakılması, anadilde eğitim, Öcalan’ın yaşam şartlarının düzeltilmesi gibi talepler. Ve daha acil olanı, hasta tutuklu ve hükümlülerin serbest bırakılması. Bu, zaten olması gerekendir; ama **“süreç”**le bağlantılı olarak gündeme gelmesi, daha ivedi hareket edilmesini gerekli kılıyor.

İkinci aşamanın akıbetini kuşkusuz iktidar partisi ve Başbakan Erdoğan’ın söylemleri üzerinden kestirebiliriz. Bu durumda maalesef süreç çok da umutlu bir heyecan yaşanmasına vesile olmuyor.

Zira Kürtlerin **“barış istiyoruz ama devlete de güvenmiyoruz”** şeklinde özetlenebilecek temkinli ve tedirgin hâli, sürecin gidişatı açısından üzerinde ciddiyetle durmak gereken bir önem arz ediyorken, bu realiteyi görmezden gelen üsluplarla konuşmak, Sayın Başbakan’ın **“tarzı”** olmaya devam ediyor. Ne olursa olsun Erdoğan’a toz kondurmamak gayretinde olanlar, **“Başbakan’ın tarzı, üslubu böyle, aslında niyeti başka, bakmayın öyle şeyler dediğine”** gibi güler misin ağlar mısın dedirten izahatlar yapıyorlar; ama bu arada **“hassas”** sürecin nereye gittiğini de görmezden geliyorlar. Hemen ve tamamen iyi niyetli bir uyarı olarak söyleyeyim; **iyiye doğru gitmiyor...**

Mesele sadece **“teröristbaşı”, “bölücü örgüt paçavraları”** gibi söylemlerin barış yapacağınız insanlar üzerinde yol açtığı **“ne oluyoruz?”** etkisi ile de sınırlı değil.

Roboski katliamının önce Meclis’te oluşturulan komisyondaki AKP’li çoğunluk tarafından **“karartılması”**, ardından sivil yargının da **“görevsizlik kararı”** ile dosyayı kapayıp Genelkurmay’a göndermesi, sadece Uludereli köylüler üzerinde **“bu nasıl barış süreci?”** etkisi yaratmadı, farklı siyasi eğilimlere sahip bütün Kürtler üzerinde öfke ile karışık bir şaşkınlığa neden oldu.

“Kalekol” adı verilen yeni karakol inşaatları da Kürtlerin yaşadığı güvensizliği pekiştirdi: Madem barış olacak bu kale gibi karakollar neyin habercisi acaba? Nitekim PKK yöneticilerinden, kalekol inşaatları kastedilerek **“devlet savaşa hazırlanıyor”** şeklinde açıklamalar geldi.

İktidarın Kürtlerin sürece verdikleri desteğin **“temkinli”** ve **“kırılgan”** niteliğini iyi analiz etmesi gerekiyor. Süreç ve Türkiye’nin demokratikleşmesi adına atılması gereken adımlar iktidar partisinin **“süreci götürmekte kararlıyız”** şeklindeki söylemlerinin de ciddiyet ölçüsü olacak. Ama bunun yerine hemen atılması mümkün adımlar dahi belirsiz geleceklere **“ötelenir”** veya **“pazarlık kozu olarak elde tutmaya devam edelim”** denirse, bu durumda **“sürecin”** geleceği için gerçekten de endişelenmek gerekecektir... Sürekli **“süreci sabote etmek**

isteyenler var" denen "**güçler**", asıl o zaman Kürtlerin giderilemeyen güvensizliği üzerinde uğursuz planlar yapma imkân ve ortamı bulabileceklerdir. Dahası, iktidarın barış konusundaki inandırıcılığı, özellikle Kürtler nezdinde hayli tartışılır olacaktır. Yazık olacaktır.

Kullanılan dilden başlamak üzere sürecin demokrasiyi derinleştirecek adımlarını atmayı ertelemek, ağır bir vebaldir; kimse taşıyamaz...

***

» "**Diyanet'in Dini: Devlet**" yazı dizisine çok olumlu tepkiler aldım. Teşekkürler. Yanı sıra bana ilettikleri görüşlerinin yayımlanmasını isteyen okurlar oluyor. İlettiğiniz görüşleri, dizi kapsamında veya hemen sonrasında değerlendireceğim. Ricam, görüşlerinizi mümkün oldukça kısa ifade etmenizdir.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Gördünüz değil mi; Mısır'da darbe oldu!'

Cafer Solgun 05.07.2013

"**Arap Baharı**" Mısır'da darbe yedi. Bu, kuşkusuz çok yönlü değerlendirmek gereken bir "**rutin dışı**" gelişme. Malum, Gezi nedeniyle gayet "**hassas**" bir süreçteyiz ve bu yönüyle de Mısır'daki darbe herhalde en fazla Türkiye'de hararetli tartışmaların konusu oluyor.

Gezi Parkı günlerinde olayı "**Türk Baharı**" şeklinde lanse etmek isteyenler olmuştu. Daha çok ulusalcı çevrelerin rağbet ettiği bir kıyaslamaydı. Çok da genelleşmedi, ilgi görmedi. Mısır ve Türkiye'nin gerçekleri ve her iki hareketi ortaya çıkartan nedenler, koşullar çok farklıydı çünkü. Ama bu "**teşbih**", Gezi'deki gençlerden ziyade iktidar çevrelerini heyecanlandırdı ve uzun uzadıya bakış açılarına göre **Taksim**'in neden **Tahrir** olmadığını ve olamayacağını anlatıp durdular, bu benzetmeyi yapanlara kızdılar. Dayandırdıkları nedenler bir yana, Taksim elbette Tahrir değildi. Fakat darbenin ardından Tahrir benzetmesini bu kez "**Türk Baharı**" lafına kızanlar yapmaya başladı: "**Gördünüz mü, bak, Mısır'da darbe oldu...**"

O günlerde de yazdım; Gezi'yi kendi gündemleri doğrultusunda manipüle etmek için "**durumdan vazife çıkartan**" çevreler tabii ki vardı, hâlâ da var. Ama Gezi ilk günden itibaren bu çevrelerle arasına mesafe koydu. Olmayacak olan olup da müdahaleye niyetlenenler olsaydı, Gezi, bu müdahaleye direnişin adı ve adresi olurdu... Bunu görmezden gelmek ve o marjinal çevreleri işaret ederek tutum belirlemek doğru değildi. İktidar partisinin yaptığı da bir "**durumdan vazife çıkarmak**" siyaseti idi.

Ergenekon zihniyetinin tümüyle tasfiye edildiği düşüncesinde olanlardan değilim. Bu düşüncenin çekimine kapılanlar daha çok "**ustalık dönemi**" AKP iktidarını "**artık devletleştik**" şeklinde değerlendirenler. Naçizane, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni, onun kurucu ideolojisini iyi tanıdığımı söyleyebilirim. Hayat deneyimi diyelim... Tabii darbe ve darbecileri de. Ülkemizdeki darbecilerin için "**toplumsal meşruiyet**" kısmına ne denli önem

verdiklerini de. Bizimkileri mesela Latin Amerika'daki darbecilerden ayırt eden önemli hususiyetlerden biridir bu...

İşte köklü, işleyen, ilkeleri oturmuş, sahici bir demokrasiye duyduğumuz ihtiyacın en önemli gerekçelerinden biri de budur zaten. Askerî bir müdahalenin, darbenin, bir ihtimal olarak dahi aklımıza gelmemesi için demokrasiyi savunmak, geliştirmek yükümlülüğümüz var.

Herkesin etnik, dinî, kültürel kimlik ve değerleriyle barış içinde birarada yaşaması, kendini kimlik ve değerlerinden dolayı "**öteki**" ya da "**dışlanmış**" hissetmemesi bizim demokratikleşmenin neresinde olduğumuzun hem en önemli ölçüsüdür ve hem de darbesevicilerin en önemli arayışlarının boşa çıkartılmasıdır.

Sözü Mısır'a getireceğim. Mısır'daki darbeyle ilgili yorumlardan iki çeşidi oldukça "**düşündürücü**" bir nitelik taşıyor ve birbirine zıt görünmekle beraber "**al birini vur ötekine**" dedirtiyor.

Bunlardan biri, "**Arap Baharı'ndan demokrasi çıkmadı**" şeklinde... Buradaki Kemalist kibir hemen dikkat çekiyor tabii. Meseleyi buradan görenler, devamla, genellikle Türkiye'ye yönelik bir çıkarımda bulunuyor ve "**siyasal İslamcılıktan demokrasi filan çıkmaz**" diyorlar açık açık.

Diğer bazı yorumcular da, "**Gezi romantikleri, gördünüz işte, Mısır'da darbe oldu**" diyerek başlıyorlar söze. Bir tür darbeyi gösterip "**sıtmaya**" razı olma telkininde bulunuyorlar. Beraberinde "**nasıl bir tehlikenin eşiğinden döndük**" diyerek iktidarın özellikle ilk günlerdeki uzlaşmaz tutumuna göndermede bulunuyor, "**aynı 28 Şubat gibi**" teorilerine Mısır'daki darbeyi örnek gösteriyorlar. Buradan çıkarmamız gereken "**ders**"in, iktidarın uygun gördüğü kadar demokrasiye razı gelmemiz olduğu söyleniyor yani; madem işin içinde ya "**darbeci**" olmak ya da "**darbecilere malzeme**" olmak var...

Oysa asıl ders, farklılıklarıyla anlamlı, değerli bir ülkede yaşıyor olmamızdır ve toplumsal bütünlüğümüzü meydan getiren her kesimin eşit ve özgür yurttaş olarak yaşamasının önündeki engelleri aşma duyarlılığını, sorumluluğunu taşımak ve paylaşmaktır. Demokrasiyi kendini iktidara getirme aracı, iktidarı da "**kendine Müslüman**" bir anlayışın uygulama alanı olarak görmemektir.

İktidarın rahatsızlık yaratan uygulamalarına her itiraz edeni "**darbeci**", "**ulusalçı**", "**Kemalist**" vb. görmek ve göstermek gayreti, kendini uygulamada daha keyfî davranabilme istek ve arzusunun "**payandası**" hâline gelmiştir. Gezi sürecinde iyiden iyiye "**cılkı**" çıkartılan bu tutumdan vazgeçilmesi gerekir. Çünkü ne Türkiye Mısır'dır ve ne de Mısır, Türkiye.

***

Diyanet'in Dini: Devlet başlıklı yazı dizisine gelen okur görüş ve tepkilerini pazar günü derleyerek yayınlayacağım. Bu vesileyle Diyanet İşleri Başkanlığı'na sorularım da olacak...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Biraz Mısır, biraz Türkiye: Demokrasi dersi...

Cafer Solgun 08.07.2013

Mısır'daki darbeye en net tutumu Türkiye aldı. Batı darbeyi "**eh, olacağı buydu**" havasında karşıladı. Arap monarşileri ise gayet hoşnut oldular. Ama bizzat Başbakan Erdoğan'ın ağzından Batı'ya tepki veren Türkiye, darbeden hoşnut bu ülkeleri görmezden gelmeyi tercih etti. Bunda, kuşkusuz bu ülkelerle Suriye konusunda "**kol kola**" olunmasının payı büyük. Bu tablo, en azından taktik olarak Suriye'de Esad'ın ve Ortadoğu'da İran'ın manevra sahasını genişletti; Türkiye'yi ise, bölgenin "**ağabeyi**" olma hesaplarıyla bir kez daha baş başa bıraktı.

Gündelik politik ve ekonomik çıkarlar ("**reelpolitik**"), bu tip durumlarda hâlâ devletlerin "**ilkeli**" davranmasına cevaz vermiyor. İlkesel olarak demokrasiden yana olmak ile "**ülke çıkarlarımız**" karşı karşıya geldiğinde, dümen kırılan yön "**çıkartlarımız**" oluyor. Bu, Türkiye açısından da böyle. Hatırlıyorum, Pakistan'da **Zülfikar Ali Butto** dönemi de "**dost ve kardeş Pakistan**" idi, onu idam edenlerin yönetimi de. Sonrası da kendini tekrar etti; **Benazir Butto**'nun Pakistan'ı da, darbecilerin Pakistan'ı da "**dost**" olmaya devam etti...

Bir süre öncesine kadar dünyada darbe dönemleri kapandı derken, bu saptamanın dayanaklarından biri, ABD ve Batı'nın artık dünyada darbe istemediği idi; ve ABD'nin istemediği bir darbe de olamazdı... Mısır'daki darbe bir "**istisna**" mı yoksa bu tesbitin ortaya çıkan yeni durum ışığında yeniden değerlendirilmesi mi gerekmektedir? Tartışmaya değer bir soru. Fakat bu tartışmayı ABD veya Batı politikalarını anlamaya çalışırken, asıl kendi demokrasi anlayış ve pratiğimiz açısından yürütmemiz önemli. Çünkü "**ABD istemezse darbe olmaz**" ama oturmuş, işleyen bir demokrasiye de kimse darbe yapamaz, yapmaya niyetlense de boşa çıkar.

Mısır'daki Sisi darbesi, Gezi'nin ardından, "**kendi**" durumumuzun muhasebesini yapmamızın vesilelerinden biri olarak gündemimize girmiştir. Bu bağlamda çok yönlü bir tartışmanın konusu olacak değerlerde sorularımızdan biri de şudur mesela: **İdeolojik yapısı itibarıyla beğenmediğimiz bir iktidarın yönetimi altında demokrasi, demokratikleşme olur mu, olmaz mı?** Sorunun cevabı, aslında kendisinde saklı. Çünkü iddianız demokrat olmak ise, demokrasinin en ayırt edici özelliğinin bu olduğunu da bilmek durumundasınız; yani düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü, çoğulculuk, katılımcılık.

Demokrasi anlayışınız **Süleyman Demirel** gibi sözcüğün en geniş manasında "**devlet adamı**" ölçüleri içine hapsolmuş ise ve demokratlık iddianız sizin iktidarda olup olmama durumunuza göre değişkenlik arz ediyorsa, orada bir problem vardır. Hatırlatmadan edemeyeceğim; Demirel'in siyasi yaşamının en "**demokrat**" dönemi, 1987'de siyasi yasakların kaldırılması için düzenlenen referandumda yürüttüğü kampanya dönemidir. **Aziz Nesin** gibi solcu aydınlar bile, "**Demirel darbelerden ders çıkardı, demokrat oldu galiba**" diye düşünmeye başlamışlardı. İzleyen yıllarda Demirel "**yine ve yeniden**" başbakan oldu ve anlaşıldı ki o aslında bildiğimiz, tanıdığımız Demirel idi...

Demokrasi, ideolojik yapısını beğenmediğimiz bir siyasi partiyi de iktidara taşıyabilir. Bunu kabul edecek, demokratik meşruiyet içinde kalarak muhalefet edecek, alternatif olmaya çalışacaksınız. Ama iktidar partisi de iktidarı sadece kendi ideolojik hassasiyetlerini örgütlemek olarak anlamayacak, kendisini sadece yandaşlarının iktidarı sanmayacak, "**demokrasi ben varsam var**" demeyecek, asgari müşterekleri itibarıyla demokrasiyi geliştirmeyi temel önceliklerinden biri görecektir... Çünkü o demokrasidir, her siyasi seçeneği ülke ve halk adına birer iktidar adayı hâline getiren, siz de dâhil herkese siyaset yapma hakkı ve imkânı tanıyan.

Bunu böyle görmezseniz, orada toplumsal ve siyasi dengeler şaşar, bozulur, "**birileri**" de ortaya çıkan durumu kendi hareketi için (bu da genellikle "**darbe**" oluyor), "**fırsat**" görür, üstüne üstlük destek de bulur...

Mısır, yeniden ve belki de asıl şimdi sahici bir demokratikleşme şansı elde etmiştir. Maalesef demek gerekir, demokratikleşme, hâlâ bedel ödemeyi gerektiren bir süreç. Bir şey oluyor ve "**demokrasi**" olmuyorsunuz; olduğunu varsaydığınız durumu sağlamlaştırmak, pekiştirmek, geliştirmek sorumluluklarınız var. Mısır, bizim daha önce geçtiğimiz yollardan geçiyor şimdi; bu yol, demokrasiye varacak. Ne Mısır ne de bir başka yeryüzü ülkesi için öngörülebilir başka bir "**gelecek**" yok çünkü.

Tabii ki darbe "**kaçınılmaz**" değildi; keşke Mursi kendini örgütlemekten çok demokrasiyi oturtmanın daha "**hayırlı**" ve hayati bir önemi bulunduğunu devrilmeden önce kavrayabilseydi... Ama "**keşke**" diyerek hayıflanmanın yararı yok. Mesele, iktidar hastalığının çaresinin ancak demokrasiyi içselleştirmek olduğunu idrak etmekte...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye çok değişti, çok...

Cafer Solgun 12.07.2013

Türkiye'nin son 10 yılında, öncesiyle kıyaslandığında görmezden gelinmesi mümkün olmayan çok şey değişti. Bunları son zamanlarda özellikle Gezi Parkı vesilesiyle farklı anlamlar yüklenerek de olsa bazen hatırlatmak, bazen de düpedüz "**nankörler**" dercesine kafalara çakmak maksadıyla yazarlar çok oldu. Bir de ben yazmayacağım. Yeri geldiğinde söylemek konusunda herhangi bir kompleks taşımıyorum çünkü.

Bu değişimi "**nankörler**" dercesine yazarların yol açtığı atmosfer, haylidir bir tür "**mahalle baskısı**" hâlini aldı. İktidarın herhangi bir tasarrufunu eleştirecekseniz, önce o konuyla ilgili konuşma imkân ve şansını bahsettiği için AKP'ye teşekkür etmek durumundasınız gibi bir mecburiyet hissetmeniz lazım adeta... Muhtemelen iktidar partisi kurmaylarının şekillendirdiği bir konsept sözkonusu. Bu mecburiyet algısını Başbakan Erdoğan da canlı tutmak gayretinde, tabii kalemleri iktidarı övmeye yazgılı çalışan diğerleri de tam mesai hâlinde bunun için.

Evet, Türkiye'nin son 10 yılında çok şey değişti ve iktidar partisi de AKP idi. Ne var ki, bu "**son 10 yıla**" gelinceye değin dünyada da çok şey değişti. Türkiye bu "**değişen dünya**" durumunun ister istemez bir parçası idi. Daha da önemlisi, kendi süreci içinde bu değişimi ziyadesiyle ertelemiş, geciktirmişti. 2002 yılına gelindiğinde köhnemiş resmî ideoloji zihniyeti ile, "**Millî Güvenlik Kurulu**" devleti ile, soğuk savaş dönemlerinden kalma "**tehdit ve tehlike**" konseptleri ile bir arpa boyu daha ileri gitmesi, "**değişen dünya**" durumu ile uyumlu olması mümkün değildi. AKP, böylesi bir tarihî momentte iktidar oldu. Çünkü "**yeni**" bir seçenek idi, "**yenilikçi**" idi ve siyasi muarızlarının tamamı, artık hayata ve kendisini dayatan değişim ihtiyacına dair söyleyeceği hiçbir şey bulunmayan, "**aşılmış**" devlet partileri idi. Öncelikle bunun tesbit edilmesi gereği var...

Günümüz dünyasında “**değişim**”, demokrasi ve özgürlükler temelinde bir yenilenmeyi ifade eder. “**Değişim**” sözcüğünü slogan olarak benimseyen hiçbir yeryüzü partisi yoktur ki, bunu söylerken daha fazla demokrasi ve özgürlük değil de, mesela “**nerede eski günler**” nostaljisini kastediyor olsun. Bizde CHP de son yıllardaki seçimlerde bu sloganı kullanmaya niyetleniyor, ama inandırıcı olamıyor. Çünkü “**değişim**”, ne kadar yenilenmeyi, demokratikleşmeyi, hayatın her alanında özgürleşmeyi ifade eden bir anlayışla örtüşüyorsa, o kadar inandırıcı, etkileyici olabiliyor insanlar üzerinde.

Berlin Duvarı’nın yıkılmasıyla sembolize edilen tarihin içinde bulunduğumuz yeni döneminde, demokratik değişim ve yeniden yapılanma süreçleri, genellikle sosyal demokrat veya liberal demokrat iddialı partilerin öncülüğünde yaşandı. Bizde “**yeni**” bir durum olmasına bakmayın, mesela 80’li yılların sonunda ve 90’lı yılların ilk yarısında Latin Amerika’daki gerilla hareketlerinin tamamıyla “**barış**” yapıldı. Gerilla örgütleri legal siyasi partiler olarak bu “**yeni**” sürece adapte oldular, bazı ülkelerde iktidar bile oldular. Tek istisna Kolombiya’dır ve orada bile devletle örgüt (FARC) arasındaki barış görüşmelerinin evveliyatı bizdekinden çok eskiye gitmektedir.

Bizim “**özgünlüğümüz**”, değişimi adeta daha fazla ertelenemez hâle getiren şartlarda ortada AKP’den daha “**sivil**” ve demokrasiye ihtiyaç duyan bir seçenek bulunmamasıydı ve AKP de, son zamanlarda “**muhafazakâr**” yönüne sıkça vurgu yapıldığı gibi, “**muhafazakâr demokrat**” bir parti idi. Bu, Alevi meselesi, mütedeyyin yurttaşlarımızın oluşturduğu çoğunluğun desteği gibi “**özgün**” nedenlerle bir “**şans**” da olabilirdi, “**şanssızlık**” da... Bence tam da bunu test eden bir sürece gelip dayanmış bulunuyoruz.

Aklını ve vicdanını baskıların hiçbir türüne teslim etmeden konuşmak yükümlülüğümüz var. Çünkü vicdanlarımız, insanlığımızın direnen kaleleridir...

Devam edeceğim.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişim, iktidar, statüko

Cafer Solgun 15.07.2013

Önceki yazımda, AKP’li dönemle gündemimize giren demokratik değişimin, ertelenmiş, ötelenmiş bir gerçeğimiz olduğunu dile getirmiştım. İktidar çevrelerinden empoze edilen ve bir tür mahalle baskısına dönüşen “**AKP’den önce böyle konuşabiliyor muydunuz bakiim?**” şeklindeki yaklaşım karşısında öncelikle bunu hatırlatmak gerekiyordu. Değişim, yenilenme gereği daha fazla ertelenemezdi. Demokratik değişim ihtiyacını temsil edecek bir sosyal demokrat, liberal demokrat seçenek yoksa Türkiye klasik devlet partilerine mahkûm ve mecbur olmaya daha ne kadar devam edebilirdi? Bu soru parti kimliği kazanmadan çok önce “**yenilikçi**” diye nam salan AKP ve Erdoğan’da karşılığını buldu.

İlk dönemlerinde AB üyeliğini önemseyen, Kürt sorununda “**devlet de hatalar yapmış olabilir**” diyen, darbe planlarını yargı önüne çıkarmaya cesaret eden, e-muhtıraya karşı “**dik**” duran, Dersim 38’in adını koyan ve statükoyu sarsan diğer girişimleriyle en genel manasında eksikleri, sorunlarıyla beraber **değişim** ihtiyacını

temsil eden AKP, iktidar olmaktan çok statükoya karşı bir “**anamuhalefet partisi**” gibiydi. Yükselen oy grafiğinin “**sırrı**” da buradaydı.

“**Ustalık**” döneminde ise AKP artık bir **iktidar** partisidir, “**baş**” olmuştur, “**dindar nesiller yetiştirmek**” istemektedir, insanları neye nasıl inandıklarına göre tasnif etmekte bir beis görmemektedir, Kürt sorununda “**bir adım ileri iki adım geri**” temposunda duruma göre renk alan tutumlar sergilemektedir, yandaşları “**AB ülkelerinde de bu tür kanunlar var**” şeklinde PR kampanyaları yaparken Meclis’ten geçirdiği alkol yasasını “**dinimizin emri**” olarak gerekçelendirebilmektedir, Gezi Parkı olayına müdahalesi “**orantısız şiddet**”in yanında “**yüzde 50’yi zor tutuyoruz**” şeklinde olmaktadır ve daha neler neler... Bu tabloda özellikle dikkat çekmek gereken, kuşkusuz Gezi Parkı sürecidir. AKP’nin “**ne iken ne olduğunun**” en net şekilde kendisini ortaya koyduğu bir anlamı olduğu için...

Türkiye’nin değişim ihtiyacı sona mı erdi? İyi ama müesses nizamın hangi sorununu “**yeni Türkiye**” ya da “**ileri demokrasi**” adına kalıcı bir çözüme kavuşturabildik? Açılımların her biri açıldığı yerde duruyor. “**Yüzleşme**” popüler bir kavram oldu. Ama (yine “**ama**”!) iş gereklerini yerine getirmeye gelince o da eskimeye yüz tuttu.

“**Kolay mı?**” diyenleri duyar gibiyim. Sözkonusu olan Türkiye; tabii ki kolay değil. Ne var ki işini zora sokan da girdiği yolda zikzaklar çizmeye başlayan iktidar değil midir biraz da? “**Kimse işime karışmasın, itiraz da istemem**” diyerek sonuçları herkesi ilgilendiren sorunlarla ilgili bildiğini okuyan bir anlayışla hareket eden AKP, yeni bir statüko oluşturmayı ülkemizin değişim ve reform ihtiyaçlarının önüne koymuş görünmektedir. Dolayısıyla demokratikleşme de, Demirel’in kulakları çınlasın, “**fazlası zarar**” kıvamında tutulmalıdır...

AKP’li dönemlerde “**yüzleşme**” ile birlikte gündelik dilimize yerleşen kavramlardan biri de “**vicdan**” idi. Önemliydi. Çünkü bizim örneğimizde demokratikleşme ancak yüzleşme ile ve yüzleşme de ancak vicdani bir dille konuşarak geçerlilik kazanabilirdi. **İktidar** vicdanları da mı kararttı?

Mevzuun “**püf**” noktası burası işte. **İktidar kavramı karşısında Numan Kurtulmuş mu olacaksınız Ebuzer mi?**

Kurtulmuş ve **Ebuzer El Giffari**, iktidar karşısında ibret değerinde birer duruş şeklidir

“**Ne alaka?**” diyenler, gelecek yazımı bekleyecekler...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ebuzer Giffari ya da Müslüman vicdanı...

Cafer Solgun 19.07.2013

Ebuzer el Giffari, İslam’dan da önce yaşadığı dünyanın haksızlıklarına karşı kafasındaki soruların yanıtlarını Tanrı’da arayan biriydi. Mekke’nin yoksul, önemsiz kabilelerinden birinin mensubuydu. **H. Muhammed**’i, **Ali** vasıtasıyla tanıdıktan sonra İslamiyet’i kabul eden ilk birkaç kişiden biri olmuştu. Ömrünü bütün varlığı ve

içtenliğiyle bağlandığı inancı için yaşadı. Hz. Muhammed'in en çok güven duyduğu kişilerdendi. Hz. Muhammed onu inanç ve bağlılığından dolayı **İsa**'ya benzetmişti.

Alevilerin "**Emevi İslamı**" olarak tanımladıkları dönemle birlikte onun Müslümanların hafızasında unutulmaya terk edilmesinin nedenleri var. Hz. Muhammed'den sonraki halifelere biat etmesine karşın, her zaman Ali'den yana oldu. **Osman**'ın halifeliği döneminde İslamiyet'in bir güç, iktidar, zenginleşme aracı hâline getirilmesine yüksek sesle muhalefet etti. İktidar sahiplerinin zenginleşmesinden, devlet kurumlarına yakınlarının ve yakalarının getirilmesinden, insanların dertlerine, sorunlarına kulak asılmamasından rahatsızdı. Tabii, Osman ve diğerleri de onun muhalefetinden... Ebuzer, iktidar sahiplerinin şaşaalı yaşamları ile inancını muhabbetle yaşamak çabasındaki insanlar arasında yaşanan yabancılaşmayı görüyor ve buna isyan ediyordu.

Şam'a sürgün edildi. Şam Valisi, **Muaviye** idi, **Yezid**'in babası. Muaviye bir güç ve iktidar düşkünü idi. Ebuzer'in varlığına tahammül edemedi, Mekke'ye geri yolladı. Halife Osman çareyi Ebuzer'i çöle sürgün etmekte buldu. Yolcu edilmesini de yasaklayarak. Bu yasağa rıza göstermeyen sadece Hz. Ali ve oğulları **Hasan** ile **Hüseyin** oldu.

İmam Ali'nin Ebuzer'e veda sözleridir: **"Ey Ebuzer, sen Allah için öfkelenedin, bu yüzden onun lütfunu umansın. Toplum, dünyaları için senden korktu; sense dininden dolayı onlardan korktun. Senden korktukları şeyi bırak ellerine; korktuğun şeyi al onlardan. Onlara men ettiğin şeye ne düşkündür onlar. Seni men ettikleri şeyeyse hiç mi hiç meylin yoktur. Pek yakında bilir anlarsın, kim kâr etmiş, kim daha ziyade hasede düşmüş."**

Hüseyin de Ebuzer'e, **"Amca, Allah'tan sabır ve galibiyet dile"** dedi.

Ebuzer çölde açlıktan öldü. Hz. Ali, camide namaz kılarken hançerlendi.

Muaviyelerin, Yezidlerin devri başladı. Kerbela yaşandı...

Ebuzer, iktidara ve ondan kaynaklanan zaaf ve hastalıklara karşı bir **"duruş"**tur. Ve **Has Parti** lideriyken bu hastalıklara karşı söylemleriyle dikkat çeken **Numan Kurtulmuş** da bir başka **"duruş"** şeklidir ve onun sonuçta iktidara biat eden duruşu, Ebuzer'in reddettiğidir...

AKP'li dönemlerde **"Müslüman vicdanı"** önemli kavramlardan biri olarak girdi dilimize. Barış içinde birarada yaşama istek ve çabamızın en büyük güvencesi neden bu vicdan olmasındı?

Ebuzer, bu vicdanın şaşmaz ölçülerinden biridir. Aleviler, **Hak- Muhammed- Ali** adına zorda, darda olanlara yardım ve sabır, güç ve iktidar sahiplerine vicdan ve adalet dilerken, Kerbela'yı anar, Ebuzer'i de yâd ederler.

Ramazan'dır. Nefsini terbiye ve muhasebe zamanı. Yoklayın vicdanlarınızı; inancınız Ebuzer'e mi yakın ve yatkındır, vicdanlarını güç ve iktidar olmanın dayanılmaz çekiminde karartanlara mı?

Bu muhasebenin zamanıdır. Çünkü **iktidar**, Türkiye'nin demokratikleşme çabasının geldiği noktada bir **"yüzleşme"** konusu hâline gelmiştir ve bu yüzleşme, **"Alevilik Hz. Ali'yi sevmekse ben dört dörtlük Aleviyim"** sözlerindeki büyük demagoji ile yürümez, yürütülemez...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Medya hâlleri...

Cafer Solgun 22.07.2013

Eskiden “**merkez medya**” deyince bundan belirli bir mecra anlaşılırdı. Bu medyanın “**vitrin**” işlevi gören yazar ve yöneticileri, memleket meselelerinin belli başlı yorumcularıydı aynı zamanda. Siyaseti “**dizayn**” etmeye soyundukları zamanlar bile oldu, hatırlıyoruz. İşlerini bilgi, donanım ve deneyimleriyle herkes için demokrasi ve özgürlüklerden yana bir tercihle yapanları tenzih ediyorum elbette, ama çoğunun gerçeği “**derin**” konseptler kapsamında işlevlendirilmiş olmaları idi. İşlerini bir “**devlet görevi**” anlayışıyla ifa ediyorlardı.

Artık o “**merkez**”in başka ortakları da var. Çeşitlilik iyi bir şey tabii. Ama meslek ahlak ve anlayışı adına ne değişti diye baktığımızda, bu çeşitli görünümün çok da ciddi bir değişiklik anlamına gelmediği gerçeğiyle karşılaşıyoruz.

Her hâlükârda iktidar karşıtı olmayı prensip edinmiş medya grupları hakkında uzun uzadıya konuşma gereği olduğunu sanmıyorum. Yakından izlediğimi söyleyemem, ama niçin bu kadar “**çeşitli**” olduklarını anlayabilmiş de değilim. Aralarında en fazla ton farkları olduğu söylenebilir. Ulusalçı, Ergenekoncu, Kemalist hassasiyetlerin sözcüsü gazete ve TV kanalları bunlar. Ayakları altındaki zeminin kaymasından dolayı telaş, panik ve üzüntü içindeler, bu yüzden saldırganlar. En son Gezi’den darbe çıkarmak için yoğun mesai yaptılar; elde var, hüzün. Şimdilerde darbeci Mısır ordusunu cilalıyorlar “**işte devrim ordusu**” filan diye ve tabii “**bizimkilerde tık yok**” dercesine...

Asıl bir zamanların “**merkezi**” olanların hâli ilginç bir manzara oluşturuyor. Sonradan aynı “**merkez**” mantığıyla bu mecraanın rolüne ortak çıkanlar da dâhil olmak üzere, hayli zor bir işin üstesinden gelmeye çalışıyorlar: Gerçekte bir kaşık suda boğmak istedikleri AKP ile “**uyumlu**” olmaya çalışmak. Bu noktaya durup dururken gelmediler. AKP’nin kapatılmanın eşiğinden döndüğü gün jetonları düştü. İktidarın basın ve ifade özgürlüğü adına haklı kaygılara yol açan ve bizzat Başbakan Erdoğan’ın yakından ilgilendiği müdahalelerin etkisini de unutmamak lazım elbette. Sonuçta “**ricat**” ettiler. Roboski ve Gezi Parkı, bu medyanın iktidar karşısında benimsediği “**ricat**” taktiğini ne denli abartabileceğinin utanç verici örnekleri oldu...

AKP bu durumdan hoşnut, ama onların kendisini ve kendisinin de onları sevmediğini unutmuyor asla. Gezi olayında hafif kendini kaybedenlere “**kendinizi kanıtlayacaksınız, tam olmamışsınız**” cezası vermiş olmalı ki, Doğuş Grubu medyası mesela, iktidara yaranmak için ne yapacağını şaşırdı...

Bu genelleme içinde bunca olup bitenden sonra artık rahatlıkla “**yandaş medya**” tabiriyle tanımlayacağımız medya gruplarının hâli, daha da acayip bir yerde duruyor. TMSF operasyonları sonucunda hayli güçlendiler, çeşitlendiler. Tabii bu çeşitlenmenin müşkülatları da var. İktidar partisine güzelleme yapmak, göze girmek konusunda kim daha çok etkili işler çıkartacak; hiç kolay değil... Sanırım iktidar da bunları özellikle “**kriz**” dönemlerinde bir tür performans sınavına tabi tutuyor. Bu sınavlardan geçer not alamayanlar ile göz dolduranlar, layıklarını buluyorlar. Kimisi işten atılarak, kimisi de terfi ettirilerek...

Bu tabloda gazetecilik, objektif habercilik, dürüst yorumculuk yok. Çıkar hesaplarına bu işlerin kabaca alet edilmesi var. Çünkü medya patronları **Yavuz Baydar**’ın yerinde vurgusuyla demokrasiden daha öncelikli işleri önemsiyor ve yazarları, çalışanları da buna göre şekillendiriyorlar. Ne var ki gerçeklerin gizlenmesi, çarpıtılması eskisi kadar “**kolay**” değil. Bir ülkede medya gün geçtikçe itibar kaybediyor ve buna karşılık “**alternatif**

medya" araçları önem kazanıyorsa, orada herkesin şapkasını önüne koyup düşünme zamanı da gelmiş demektir.

Hayat yaşadığımız andan ibaret değil; her şey, sonuçta bir akış içinde anlamlıdır. Ve o akış, her zaman var olanın hükmü demek değildir...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kırmızıçizgi' mi dediniz

Cafer Solgun 26.07.2013

Önceki yazıma devamla bugün görünürde çeşitlenen medyanın ihtiyaca binaen piyasaya sürülmüş ilginç karakterlerinden bahsedecektim. Bir gözü iktidara bakmaktan şaşı olmuş, çoğu "**ihtiyaca binaen**" köşelenmiş yazar ve yorumcular oluyor bunlar. Ancak gündem, bazılarının hâlâ dillerinin dönmediği **Rojava**'daki gelişmeler. "**Çözüm süreci**" ile de yakından ilgili bu gelişmelerin anlamı üzerinde durmak kaçınılmaz oldu. Hele ki bu tür "**kritik**" gelişmeleri iktidardan aldığı ışıkla paralel eveleyip gevelemenin "**yorum**" diye satıldığı yurdum medyasının içler acısı sefaleti gözler önündeyken...

Esad'ın kendisine aylarla ömür biçenleri en çok şaşırttığı hamlesi, Rojava'dan çekilmesi idi. "**Bu da ne demek?**" demeye kalmadan **PYD** bölgedeki en örgütlü Kürt grubu olarak bölgeyi hızla denetimi altına aldı. Ama aradan geçen bir yıllık zamana karşın bizim Dışişleri'nin şaşkınlığında eksilen bir şey yok.

Çünkü çoğu "**ithal**" militanlardan oluşan ciğer sökmekle ün yapmış **El Nusra** çetelerinin muhtemelen aldıkları talimat doğrultusunda PYD'nin etkinliğini sınırlamak amaçlı saldırıları, bir anda "**yeni**" bir duruma yol açtı: PYD Türkiye ile sınır hattını tamamıyla denetimi altına aldı. TSK'nın tank, top ateşiyle devreye girmesi de sonucu değiştirmede. Türk Dışişleri'nin "**kırmızıçizgi**" açıklaması, bu nedenle bir "**şaşkınlık**" açıklamasıdır.

Bu, Türkiye'nin inkâr konseptiyle uyumlu eski ve iflas etmiş politikalarını akla getiren, anlamsız bir "**çıkış**" idi. 90'lı yıllar boyunca "**Kuzey Irak**" için "**kırmızıçizgimizdir**" çıkışları yapıldı. Şimdi "**Kuzey Irak**", **Kürdistan Federal Bölgesi** ve bir zamanlar aşağılanan **KDP** ve lideri **Barzani** de, Türkiye'nin iyi ilişkiler içinde olmaya özen gösterdiği önemli bir bölgesel aktör.

Türkiye'nin Suriye üzerinden Ortadoğu'nun yeniden düzenlenmesinde ABD ve İngiltere'nin yanı sıra "**ağabey**" olma planları çöktü. Rusya, İran ve Çin'in oluşturduğu odak karşısında ABD ve İngiltere'nin desteği de yetmedi. Çünkü Suriye'de Esad'dan sonrasını görmek konusunda bu güçler Türkiye kadar "**rahat**" değil. Hele ki Mısır'dan sonra...

Ama bir kez Suriye karıştı... Ortaya çıkan kaotik tablonun Kürtler açısından yeni fırsat ve imkânlar doğuracağını görmeyenler için ancak "**kör**" denebilir. Kürtlerin bu imkânları değerlendiremeyeceklerini sanmak da öyle. Dışişleri bürokratları "**bizim hayallerimiz vardı**" diye içleniyorlar mıdır bilmem, bildiğim o hayallerin gerçeklerin duvarına tosladığıdır...

Esad'ın Kürtlere "**kıyak**" olsun diye Rojava'dan çekilmediği malum. Esad bir gün Rojava üzerinde yeniden hâkim olacağını düşünüyorsa, ona da geçmiş olsun. Suriye mezhep çatışmasına dönüşen bu kanlı kargaşadan ancak Suriye'yi oluşturan etnik ve dinî çeşitliliği kapsama ilkesiyle inşa edilecek bir demokrasi ile kurtulabilir. Esad'ın ve muhalif güçlerin daha fazla kan dökülmeden bu noktaya gelmeleri için baskı yapmak, akan kanın acısını duyanların savunmaları gereken yegâne yoldur.

Rojava, adı konulsun konulmasın, artık kimsenin görmezden gelemeyeceği bir realitedir. Dış müdahalelerle bu realiteyi tasfiye etmek olanağı olmadığı gibi, bu, sadece Kürtlerin içine girdiği yeni ve temel anlamı kader birliği olan süreci hızlandırır, kesinleştirir.

Peki, bu "**kırmızıçizgi**" anlayışıyla bizim "**çözüm süreci**" nasıl bağdaştırılabilir? Yanıtı eveleyip gevelemeden verilmesi gereken asıl soru bu. Başkasını bilmem, benim yanıtlım var. Gelecek yazıda...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'De facto' Rojava...

Cafer Solgun 29.07.2013

El Kaide bağlantılı **El Nusra**'nın saldırılarıyla patlak veren çatışmalar, **Rojava**'da **PYD**'nin denetimini kesinleştirmesine yol açtı. Bu, Türk Dışişleri'ni saymazsak, bölgedeki gelişmelerden haberdar hiç kimse için sürpriz olmadı. Çünkü, her şeyden önce **PYD** "**yerli**" bir güç ve **halkın desteği** var. Buna karşılık **Nusra**, çoğu "**ithal**" militanlar ve **dışarıdan destekle** faaliyet yürütüyor. PYD, Kürtlerin bugüne değin tanınmayan temel hak ve özgürlüklerini savunmak gibi meşru bir zeminde. Nusra ise, bugünden kontrol ettiği bölgelerde ideolojik, dinî normlarını dayatmak gibi "**öncelikleri**" oldukça farklı bir örgüt ve varlıklarını güvence altına almak gibi temel bir sorunları, talepleri bulunan Kürtlerin buna itibar etmesi mümkün değildi.

Türkiye'nin ilk tepkisi "**kırmızıçizgi**" ilanı oldu; "**Kuzey Suriye'de de facto bir duruma izin verilemezdi**" vb. Kastedilen "**de facto**" durum, **Kürtlerin Rojava'da özerklik ilan etmeleri**ydi. Türkiye'nin tutumunda temelde değişen bir şey olmamakla beraber, sözkonusu "**kırmızıçizgi**" tehdidinin ardından PYD Eşbaşkanı **Salih Müslim** Türkiye'ye davet edildi. İki gün boyunca Müslim'le görüşmeler yapıldı. Bu, ilk tepkiyi en azından "**revize**" eden bir tutumdur ve elbette ki olumluydu. Müslim, daha önce birçok kez Türkiye ile iyi ilişkiler içinde olmak istediklerini, Türkiye'ye "**düşmanlık**" yapmalarının **sözkonusu olmadığını** açıklamıştı zaten.

Kendi içinde bir "**çözüm süreci**" yürütüyorken Suriye'de ortaya çıkan Rojava gerçeğini bir "**savaş sebebi**" hâline getirmek, izahı kolay olmayan bir tutarsızlık olacaktı. Sonuçta geline nokta, Salih Müslim'in açıklamalarından anlıyoruz ki, **Ankara**'nın, **Kürt Yüksek Konseyi**'nin muhalif **Suriye Ulusal Koalisyonu** ile anlaşması hâlinde, **Rojava'da demokratik özerkliği tanıyacağıdır**.

PYD, malum, **Abdullah Öcalan**'ı "**önder**" kabul eden bir örgüt. Suriye Kürtleri üzerindeki Öcalan ve PKK etkisinden hareketle, bizim medyadaki çakma Kürt sorunu uzmanları Müslim'in ziyaretini "Türkiye Öcalan üzerinden PYD ve Rojava'yı kontrolü altına alacak" şeklinde yorumladılar. "**Çözüm süreci**"nin biraz da Ortadoğu ve Suriye'deki gelişmelerle bağlantılı oluşturulan bir konsept olduğu, bir "**sır**" değil. Bu nedenle

böyle bir “**niyet**” tabii ki var. Var da, bu ne tür bir “**kontrol**” olacak? Kürtlere ne denecek? Onlardan ne yapmaları istenecek? Suriye Kürtlerine “**kendi yönetiminizi, savunma gücünüzü oluşturun, geliştirin, kendi iradeniz olsun**” diyen Öcalan bu sözlerini geri mi alacak ve onlara “**farklı**” olarak ne telkin edecek? Bu yorumların, niyetlerin sahipleri Kürtleri ne gördüklerini ciddi şekilde gözden geçirmek durumundalar. Yoksa daha çok şaşıracaklar.

Rojava’daki “de facto” durum, adını ister koyun ister koymayın, **bir özerklik durumudur ve gayet de meşrudur, normaldir**. Temel hak ve özgürlükleri dahi tanınmayan Kürtlerin ne Rojava’da ne de bir başka Kürdistan coğrafyasında büyük acılar yaşayarak elde ettikleri kazanımlardan geriye gitmeleri mümkündür. Bu kazanımların hukuki statüleri bir tartışma konusu olabilir; ama yok edilmesi, bir “**ihhtimal**” bile değildir.

Bu, kendi Kürt sorununu nihayet barışçıl bir şekilde çözmeye niyet etmiş olmak ile çelişkili bir şey değildir. Tabii, “**çözüm**” ve “**barış**”tan anlaşılan PKK’nin silah bırakmasından ibaret bir “**proje**” değilse...

Geçtiğimiz günlerde **Erbil’de (Hewler)** toplanan **Kürt Ulusal Konferansı** hazırlık toplantısında Federal Kürdistan Yönetimi ve KDP lideri **Mesud Barzani**, tarihî önemde bir konuşma yaptı. Konuşmasının en önemli vurgusu, Kürtlerin artık başka güçlerin “**askeri**” olmayacaklarını, onları artık kimsenin birbirine karşı kullanamayacaklarını deklare etmesi idi. Rojava’nın Barzani’nin ifade ettiği bu realite ile birlikte de düşünülmesi gerekmektedir.

Görmek istemeseniz bile gerçek, gerçektir ve hükmünü sürdürmektedir.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim hâlleri...

Cafer Solgun 02.08.2013

Bir süredir Dersim’deyim. **Munzur Doğa ve Kültür Festivali**’nin son gününde geldim. Dersimlilerin “**festival kalabalığı**” olarak tanımladığı yoğunluğun dağılmasına denk gelsin diye. Nitekim geldiğim ertesi günü kalabalık büyük ölçüde dağılmıştı. Eylülünden itibaren, tamamen Dersim’de yaşayanlar kalacak burada; festival, tatil, ziyaret gibi nedenlerle gelenlerin geldikleri yerlere geri dönmesiyle yani...

Hemen belirteyim; benim tercihim bir yana, bu kalabalıktan şikâyet ediyor değilim. Aksine, son 10-15 yıldır Türkiye’nin, dünyanın değişik köşelerine dağılmış Dersimlilerin tatillerini bir başka yerde değil memleketlerinde geçirmek için bile olsa Dersim’e gelmeleri, güzel, olumlu bir alışkanlık hâline gelmiş durumda. (Yanı sıra, Diyarbakır başta olmak üzere komşu illerden gelen Kürtlerin sayısında da ciddi bir artış var.) Bu, sadece Dersimlilerin memleketlerini sahiplenme duyarlılıkları açısından değil, aynı zamanda iş alan ve imkânları son derece sınırlı Dersim ekonomisine katkısı bakımından da önemli. Denebilir ki, Dersim, uzun süredir yazın kazandığını kışın tüketen ve gelecek yazı bekleyen bir kısırdöngüyü yaşıyor. Bu, ciddi bir problem.

Festival bitmişti bitmesine ya, sohbetlerin revaçta konusu festival idi... Çoğtandır aynı sanatçılarla (çoğu arkadaşımıdır) konserler serisi hâline gelmiş, öne çıkardığı sloganları bir bilinç ve duyarlılık konusu hâline getirmekte çok da parlak bir sınav veremeyen bir festivalimiz var. Festival programına serpiştirilmiş panellerin de çok ilgi gördüğü söylenemez. Bunda sıcak havada kapalı salonların insanlara pek çekici gelmemesinin de payı var elbette. Ama birkaç sene önceki festival programında yer alan bir panel başlığını söyleyeyim de yorumunu size bırakayım: **Kuantum Fiziği**... Tabii daha uzun ve tumturaklı bir başlıktı da, aklımda kalan bu...

Belediye'nin şehrin duvarlarına astığı bazı pankartlarda yazılı olan **"Doğana, kültürüne, inancına sahip çık"** türü cümleler insanlarımız üzerinde ne denli etkili olmaktadır, bilemiyorum. Sağda solda yığılı pet şişeler, çöpler maalesef olumlu bir fikir vermiyor.

Belediye'nin pankartları dışında dağların şehrin gördüğü kesimlerine asılmış başka pankartlar da gördüm; **"Dağlar bizimdir"** filan yazıyordu. Konserlerde gençlerimize **"dağlara gel"** çağrısı yapılan devrimci marş ve şarkılarla uyumlu olarak... O konserlerin bu sene de pankart, kızıl bayrak ve slogan yarışlarına sahne olduğunu öğrendiğimde, şaşırmadım tabii. Kimi Türkiyeli sol örgütlerin **"dağlar"** temalı sloganları bu aralar öne çıkarmalarının nedeni malum; PKK dağları boşaltıyor ya, maksat **"mevziler"** boş kalmasın... Tabii bu arkadaşların doğa, kültür, inanç gibi **"geri"**, **"reformist"** duyarlılıklara harcayacakları zamanları bile yokken, Kürt sorununun barışçıl, demokratik çözümü gibi konuları dert etmeleri de sözkonusu değil. Sadece yazıklanıyorum...

PKK'nin silahlı güçlerini geri çekmesinde en fazla dikkat kesilen yerlerin başında Dersim geliyordu. Dersim'deki gerillalar yarı yarıya sınır dışına çekilmişler. Öğrendiğim, kalanların da geri çekilme hazırlıkları yaptıkları yönünde. Öcalan ve örgütün kararına muhalefet etmek gibi bir durum sözkonusu değil.

Ve öte yanda, Dersim'deki hâkim noktalara **"kalekollar"**ın yapımı devam ediyor. Dağlarda kayda değer bir askerî hareketlilik yok, ama askerî araçlar bir yerlerden bir yerlere sürekli hareket hâlinde ve özel timler de en **"rambo"** pozlarını takınmış durumda...

Konuştüğüm, sohbet ettiğim insanların barışçıl çözümden yana olmak konusunda herhangi bir tereddütleri yok. Fakat **"amaları"** var. Bu **"ama"** lafını bazı kalemler adeta korkulur hâle getirdiler; kusura bakmasınlar gerçeği yazmak ve yansıtmak konusunda kimseye, hele ki çakma Kürt sorunu (pardon, **"çözüm süreci"**) bilirkişilerine eyvallahım olmaz. Bunlar nedense **"endişeli liberallere"** kendilerince çakıp duruyorlar da halkın endişelerine ve dolayısıyla mevzunun özüne dair edecek bir çift söz bulamıyorlar...

Dersimlilerin endişeleri, sahici. Ve eğer Dersim bu ülkenin bir zamanlar **"çakıl taşı"** edebiyatı yapılan bütünlüğünün **"ayrılmaz"** bir parçası ise, bu **"ama"**lara, endişelere herkesin kulak vermesi, anlaması gerek. Barış, bu endişelerin giderilmesiyle paralel bir süreç olarak işleyecek çünkü. Gelecek yazıda Dersimlilerin endişelerini yazacağım...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersimlilerin endişesi...

Dersim, tabii ki barıştan yana. Çünkü yıllardır çatışma, operasyon Dersim'in "**rutin**" gündemiydi. Bölgenin birçok yerinde olduğu gibi. Dersim PKK için "**ülke**"nin iç kesimlerinde "**asi**" coğrafyası nedeniyle gözde bir yer. Karadeniz başta olmak üzere Türkiye'nin iç kesimlerine "**açılmak**" için de doğal bir "**üs**" alanı rolü atfediliyor. Bu durumun sonuçları bütün Dersimlileri etkiliyordu elbette. 1994'te yüzlerce köyün yakılıp yıkılarak boşaltılması, hâlâ hafızalarda canlı. Nasıl olmasın, bu köylerden birçoğuna hâlâ geri dönüş yasak... 38'in kanlı hatırası 90'lı yıllarda olanca ağırlığıyla yeniden canlandı; yakılıp yıkılan köyler, faili meçhul cinayetler, işkenceler, tutuklamalar...

Dersim halkının barıştan yana olması son derece sahici nedenlere dayanıyor. İktidar "**çözüm süreci**" adı altında yeni bir süreç başlattığında Kürt sorununun barışçıl çözümünü savunmaya başlayanların nedenleri farklı olabilir; ama Dersimlilerin ve tabii genel olarak Kürtlerin barış ihtimalini desteklemeleri, barışın anlamını, kıymetini çok iyi bilmelerinden ileri geliyor.

Fakat, barıştan yana Dersimlilerin mesela Liceliler gibi kafasını karıştıran şeyler de var. Şehre hâkim dağ ve tepelerde "**kalekollar**" inşa ediliyor. Gözlemleyebildiğim yedi "**kalekol**" var şehrin çevresinde. Dersimliler kendilerini ister istemez her an "**gözetim altında**" hissediyorlar. "**Gerilla çekiliyor ama devlet fırsattan istifade her yana kalekollar inşa ediyor, mevcut karakolları tahkim ediyor. Niyetleri nedir, bilemiyoruz.**" Birçok Dersimliden duyduğum bu sözler derin bir güvensizlik duygusunu yansıtıyor. Bu güvensizlik duygusu acılı bir tarih içerisinde oluştu. Giderilmesi zaman gerektiriyor. Ama bunun için, öncelikle, giderilmesinin gerekli olduğunu bilmek önemli.

Dersim'in inanç yönünden de bir özgünlüğü olduğu, malum. Dersimlilere hâkim olan güvensizlik ve endişelerin bir boyutu da bununla ilgili. "**Kürt meselesi de çözülür belki, ama bizim Aleviliğimiz sorun olmaya devam eder**" şeklinde düşünen Dersimliler çok.

Bu ara "**hız kesmiş**" KCK operasyonları kapsamında tutuklanmış çok sayıda insan var. Çoğu BDP bünyesinde siyaset yapan insanlar. KCK iddianamelerini dinlediğimde şaşkırmaktan kendimi alamıyorum. Dinlemeye takılmış sıradan telefon görüşmelerinde kullanılan bazı ifadeler, "**örgüt üyesi**" olmanın "**delili**" olup çıkmış.

Oğlu KCK davasından tutuklanmış ve geçenlerde "**denetimli serbestlik**" kapsamında salıverilmiş bir emekli öğretmen soruyor: "**Dağdakiler için eve dönüş yasası çıkartacağız diyorlar, eğer samimi iseler, önce silahla filan hiç alakası olmamış KCK tutuklularını niye bırakmıyorlar?**"

Ve bir başka arkadaşım, ailesiyle birlikte Dersim'i terk etmeye hazırlanıyor. "**Biz neyse de**" diyor, "**çocukların eğitimini, geleceğini düşünmek zorundayız**". Bu sözler çok düşündürüyor beni. Çocukları için Dersim'de bir "**gelecek**" tasavvur edememek yani...

Munzur Gözelerinde tanıştığım bir yaşlı köylü, Dersimlilerin ruh hâlini özetleyen sözleriyle uğurluyor beni... "**Operasyonlar kesilmiş, iyi, ama biz inancımızı özgür yaşayamadıktan sonra, gençlerimizin böyle kendilerini alkolle tüketmelerini seyretmekten başka bir şey yapamadıktan sonra, ben bu barıştan ne anladım?**"

Üzgünüm; Dersim'de "**barış sevinci**" göremedim. Kimliğine yer etmiş hüznünde eksilen bir şey yoktu...

Dersim üzerine yazmayı sürdüreceğim.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim'i yazacaktım, ama...

Cafer Solgun 09.08.2013

Jar û diyar (Ziyaretler diyarı) Dersim'e dair yazacaktım bugün de. 38'de toplu katliamlar yapılan yerlerin bugünkü hâllerini anlatacaktım. Çuvaldızı biraz da kendimize batırmalıyız diyecektim. Dağlardan haberler verecektim. Dağdakiler yönünü güneye vermişken, pikniğe gider gibi dağlara çıkmaya hazırlanan gençlerimize dair de söyleyeceklerim vardı. Bir arkadaşımın düğününden bahsedecektim, o düğünün bende canlandığı hatıralardan, mahpusluk yıllarında biriktirdiğimiz hasretlerden, o hayal ve hasretlerin "**dışarıda**" nasıl yaralandığından. Hayata bir de Dersim'den bakmayı önerecektim size, bir an için, sadece bir an için... Hayat, durduğumuz yerden görünen ve yaşadığımız andan ibaret değil sadece diyecektim. Hayatın başka boyutları ve insanları var; ve o hayat ve insanların hikâyeleri...

Kızım "**çok soğuk**" diyerek ayaklarını çektiği **Munzur'un** soğuk sularına taşlar atıp oynasırken, onu hangi duygularla izlediğimi anlatmayı deneyecektim size. Aklımda, yıllar önce Munzur'un kurumuş bir pınarının başında nasıl çöküp kaldığım... Ben Dersim'e, aramızda yıllar, yollar, aşılmaz gibi görünen uzaklıklar varken büyüttüğüm hasretle her defasında kavuşmaya, kavilleşmeye, arınmaya giderim diyecektim size. Ve bu sene, diyecektim, fazla mı hüznü yükledim, çok mu yorgun düştü ruhum, dilim mi tutuldu, dermanım mı kesildi, neden **Koe Zel (Zel Dağı)** bile heybetini yitirmiş gibiydi, asi Munzur neden durulmuştu öyle...

Dersim'i yazacaktım bugün de. Ama Türkiye'de partisinin en yüksek oyu aldığı bu şehre seçimlerden sonra ilk defa geldi **Kemal Kılıçdaroğlu**. Dersim'e "**Dersim**", 38'e "**kırım**" diyemediği, diyemeyeceği bir koltukta oturuyor o. Dersim 38'le yüzleşmeden, yüzleşmeden "**yeni**" bir CHP olunabilir umudunu pazarladığı hemşerileriyle Munzur'un kıyısında oturup sohbet etti. O ki **Çağlayangil'den "Mağaralara iltica etmiş Dersimli Kürtleri fare gibi öldürdük"** sözlerini dinleyendir... Bilemiyorum, gözü takılmış mıdır Munzur'un gözlerine, ormanları yakılmış **Zel'in** bana anlattıklarını duymuş mudur o da, **Halvori'den** geçerken gözleri yaşarmış mıdır, **Kutu Deresi'nde** çınlamış mıdır kulakları tarihin kanlı ötesinden gelen çığlıklarla, ya **Düzgün Baba'ya** çıkmış mıdır, çıkabilmiş midir... Bilemiyorum, uyuyabilmiş midir Dersim'de, Munzur yankılanırken kulaklarında...

Ben bugün de Dersim'i yazacaktım. Ama Ergenekon davasında mahkeme kararını açıkladı. Karar, beklendiği şekilde tartışma yarattı, bir ilktir, tartışılması normaldir elbet. Bence bu davanın en önemli kusuru, ne **Mehmet Haberal'in** serbest bırakılması, ne **İlker Başbuğ'un** müebbet hapse mahkûm edilmesi ve ne de **Ertuğrul Özkök** gibilerine "**kırmızı pazartesi**" dedirten diğer ağır hapis cezalarıdır. "**Fırat'ın doğusuna**" gitmekten, derinleştirmekten uzak durulmasıdır. Tartışmalı yönlerine karşın bu dava darbeciliğin ilk defa mahkûm edilmesi yönüyle tarihidir. Tartışmalarda dikkat çekici bulduğum bazı yorum çeşitlerine ilişkin düşüncelerimi ise ayrıca yazacağım.

Söz vermiştim, Dersim'i yazacaktım. Ama **Rojava'da** vahşet var. **Tel Aran** ve **Tel Hasıl'da** yüzlerce sivil Kürdün çeteler tarafından katledildiği haberleri geliyor. Rojava'nın kana boğulması ne tür bir "**cihat**"tır? Rojava'nın

“**özüm süreci**”nin de test edildiği bir önem kazandığı neden görülemiyor?

Dersim’i yazacaktım... Ama Suriye’de **Esad**’ın kaybettiği mevzileri geri alırken döktüğü kan, **Lazkiye**’de Alevi köylerinde gerçekleştirilen katliam haberleriyle birbirine karışıyor. Ve Irak’ta sadece temmuz ayı içinde binden fazla insan öldü... Dünya seyrediyor ve “**biz**” kanıyoruz için için...

Dersim’i yazacaktım... Ama bayramdır... Bunca kan revan haberlerin esiriyken, bayram... Yine de ve her şeye rağmen, iyi bayramlar...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon’u hafife almak...

Cafer Solgun 12.08.2013

Ergenekon davasının tartışma yaratan kararları üzerine, öyle anlaşıyor ki, uzun süre daha konuşmaya devam edeceğiz. Yapay mevzular üzerine konuşmaktan iyidir. Hiç değilse yakın tarih gerçeklerimizi hatırlamaya vesile oluyor. Ve o yakın tarihin bugünlerimizin üzerindeki koyu gölgesinden henüz tümüyle kurtulabilmiş de değiliz...

Naçizane, Ergenekon soruşturması gündeme geldiği andan itibaren, bu soruşturma ve peşinden açılan davanın “**tarihi**” anlamına dikkat çektim. Kapsamı netleştikçe soruşturmanın derinleştirilmesi gerektiğini savundum. Davayı “**sulandırın**” gelişmeler olduğunda, eleştirdim. Mesela **Nedim Şener** ve **Ahmet Şık** tutuklandığında. Kendimi, davanın “**olağan müdahilleri**” (her zaman “olağan şüpheli, sanık” olacak değildik ya) arasında saydım. “**Derin devlet**” olarak kodladığımız anlayışın mağduru herkesin de kendini böyle hissetmesi gerektiğine inandım. Kimi sol yapıların “**yesinler birbirini**” manşetinde kendini ortaya koyan anlayışla dava ile aralarına kalın bir mesafe koymalarını da eleştirdim, Kürt hareketinin ilk zamanlarda “**dur bakalım, ne olacak**” dercesine “**seyirci**” bir tutum takınmasını da. Çünkü davanın tarihî anlamına uygun bir şekilde karara bağlanması, bana göre, biraz da “**mağdurların**” davaya taraf olarak ağırlıklarını koyabilmeleriyle ilgili idi.

Kendi adıma bu kısa hatırlatmayı yapmamın nedeni, mahkemenin kararlarını açıklamasının ardından, “**Fırat’ın doğusu**” hatırlatması yapanların toptancı bir dille davayı “**küçümsemekle**”, hatta “**itibarsızlaştırmaya çalışmakla**” itham edilmesi oldu.

Her konuda aynı düşünmemekle beraber (şart da değil zaten) görüşlerine her zaman değer verdiğim **Bekir Berat Özipek** dostum yazmasa, bu ithamları ciddiye almaz, gülüp geçerdim. Ama Berat 8 ağustos günü **Star**’daki köşesinde “**ya Fırat’ın ötesi?**” diyenleri kendi üslubunca ti’ye alınca, başından beri “**Fırat’ın ötesi**” duyarlılığı taşıyan biri olarak iki çift söz söylemeden edemedim...

Berat Özipek sözkonusu yazısında Fırat’ın ötesine giden kimi davaları hatırlatarak (**Musa Anter, Cemal Temizöz, Musa Çitil, “Bıçak timi” ve Mete Sayar** davaları), “**Fırat’ın ötesini görseler gam yemem**” demiş. Bu davaların durumuyla ilgili ise bilgi vermemiş ama. Bu davalar her biri üzerinde uzun uzun konuşmaya değer, önemli davalar. Ama ben burada Berat’ın da iyi bildiğinden kuşku duymadığım bir gerçeği hatırlatmakla

yetineceğim. Bu davalar, kapsamı ve yargılanan sanıkları itibarıyla 90'lı yıllarda yürütülen kirli savaşın sadece bazı lokal örneklerini ele alan "**tekil**" davalar. Oysa o yıllarda MGK ve bir tür başbakanlık gibi örgütlenmiş olan MGK Genel Sekreterliği, Genelkurmay ve ÖKK tarafından koordine edilen, yürütülen bir "**devlet politikası**" vardı. **Cemal Temizöz**, **Hamit Yıldırım**, Kamil Atağ, **Mete Sayar** gibileri bu politikanın yerel uygulayıcıları olmaktan dahası değillerdi ve değillerdir.

Sadece Berat'ın örneklendirdiği davalarda öldürülen çok sayıda insan vardır. Katiller tabii ki açığa çıkarılıp cezalandırılmalıdır; bu, kesin. Ama "**Fırat'ın ötesindeki**" Ergenekon'u sadece bu davalardan ibaret görmek kadar yüzeysel ve yanılgılı bir tutum olamaz. Ve asıl mesele, bu kirli ve kanlı işlere karar veren merciler ve oralarda oturan kişilerin sorumluluğudur.

Bunu hatırlatmak davayı küçümsemek mi oluyor, yoksa mevzunun bam teline basmak mı?

Ah Berat Hoca... Bu gerçekleri anlatıp durmaktan yana yorulmak dert değil, asıl dert, yaralanmak...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Gerekirse demokrasiyi sorgulamak'

Cafer Solgun 16.08.2013

Mısır'da maalesef "**beklenen**" oldu. Cunta, meydanları sivil direnişten "**temizlemek**" için katliam yaptı. Olağanüstü hâl ilan etti. Yüzlerce insan öldürüldü, binlercesi de yaralı.

Türkiye, Mısır'da darbeye en net tutumu alan ülke olarak katliamı açık ve sert ifadelerle kınadı. **Başbakan Erdoğan** Türkmenistan'a yapacağı günübürlük ziyaret öncesinde gazetecilere yaptığı açıklamada Batı'yı eleştirdi; "**Böyle giderse tüm dünyada demokrasi sorgulanır ve bu Türkiye için de geçerlidir**" dedi.

Darbe, darbecilik, olağanüstü hâl, sıkıyönetim nedir iyi bilen Türkiye'nin Mısır'daki darbe düzenine ve kanlı icraatlarına karşı çıkması, hiç kuşkusuz ki olması gerektirir. Ancak Erdoğan'ın ve Türkiye'nin tavrı ve tepkisi ne denli yerindeyse, kullanılan bazı ifadeler de bana aynı ölçüde düşündürücü geldi.

Erdoğan'ın açıklamaları haber bültenlerine henüz düşmüşken kimi yazarlardan gelen destek mesajları da dikkat çekiciydi. Mesela **Cemil Ertem** Twitter'da şöyle yazdı: "**Tarafsız değilim, bu süreçte tarafımı aydın sorumluluğu ile ilan ediyorum; Başbakan'ın biraz önce söylediklerinin arkasındayım, bedeli olsa da.**" Niyetim Ertem'le polemik yapmak değil. Sözlerini son zamanlarda hayli revaçta olan bir duruş ve düşünüş şeklini ortaya koyduğu için alıntıladım.

"**Aydın sorumluluğu**" diye bir şey varsa eğer, konumuz bağlamında tabii ki bu darbeciliğe ve insanlık suçlarına karşı "**bedeli ne olursa olsun**" karşı durmayı gerektirir. Bazı çevrelerin pek tuttukları bir ifadeyle söyleyecek olursak, "**ama**" demeden hem de. Siyasi iktidarın tavrından bağımsız olarak ve faili kim olursa olsun bir katliama, insanlık suçuna, demokrasi karşıtı bir eylem veya zihniyete, aynı "**aydın sorumluluğu**" duyarlılığıyla karşı çıkmak gerekir yani. Sözkonusu olan **Suriye** ve **Rojava** da olsa, **Irak** da olsa, **Türkiye** ve **Roboski** de olsa...

Erdoğan'ın Mısır'daki katliamla ilgili Batı'nın "**ikiyüzlülüğünü**" eleştirmesi, bir gerçekliğin ifadesidir, doğrudur. Yıllarca "**faili meçhul**" kayıplarımızın peşindeyken, işkence ve katliam olayları için, hak arayışlarının zulümle bastırılmak istenmesine karşı durmak için veya 12 Eylül zindanlarında insanlık onurunu koruma direnişindeyken suskunluğa gömülmüş topluma sesimizi duyurmak için feryat ettiğimiz "**susmak onaylamaktır**" çılgılığımızı Batı âlemini eleştirirken hatırlaması ve söylemesi de öyle...

Ancak demokrasiyi ve ifade ettiği evrensel değerleri zihinsel altyapısında Batı'ya mal ederek "**gerekirse demokrasiyi sorgularız**" demesi, gösterdiği haklı tepkinin içini boşaltan bir anlam taşımaktadır. Anlaşıyor, Başbakan'ın meramı herhâlde Batı'ya durumun vahametini göstermekti. Ne ki yaşanan durum yeterince vahim zaten ve Batı'nın tutumu da ziyadesiyle "**ikiyüzlü**"...

Çok açık; Batı, Mısır'ın "**jeopolitik önemi**" ile ilgili. Ve bu "**önem**" nedeniyle rejimin cuntacı ya da katliamcı olmasından ziyade, kendileriyle ilişki kurma isteklerine, özcesi çıkarlarına bakıyorlar. Demokrasi ve insanlık değerlerini çıkarlarına kurban eden Batı'yı eleştirmek konusunda komplekse kapılmanın gereği yok. Çünkü o değerler insanlığın ortak kazanımıdır.

Belirtmeden geçmeyeyim: "**Aydın sorumluluğu**" gibi gayet ulvi bir gerekçeyle Başbakan'ın sözlerine coşkuyla destek vermenin ne tür bir "**bedel**" gerektirdiğini bilemiyorum, ama bu aralar kaygı duymadan barış, demokrasi ve özgürlüklerden yana durmanın giderek daha meşakkatli bir tercih olmaya başladığının farkındayım.

Demek ki "**aydın sorumluluğu**"na var daha...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Batı'yı fırçalamak kolay da...

Cafer Solgun 19.08.2013

Mısır'da darbeciler katliam yaptı. Aynı gün medyada "**Mısır'da bundan sonra ne olur?**" tartışmaları başladı. Bir yazar açısından bunu açıklıkla, içtenlikle söylemek belki de "**riskli**" bir şeydir, bilemiyorum, ama birisi bu soruyu bana soracak olsaydı o gün, cevap veremezdim... Bir ülke darbecilerin elinde kan-revan iken, "**E, bundan sonra ne olacak**" sorusu beni fazlasıyla zorlardı. Bir görüşüm olmadığından değil, yüzlerce ölü ve binlerce yaralı sözkonusu iken soğukkanlı bir değerlendirme yapmanın kolay olmamasından...

Katliamlar en açık ve sert ifadelerle kınanmalı, lanetlenmeliydi. Bu tür durumlarda "**ABD**" ve "**AB**" dememek için tercih ettiğimiz "**Batı**"nın olmayası çıkarları için darbecilere dolaylı destek veren ikiyüzlü tutumları da. Ve elbette **Suudi Arabistan** ve **Birleşik Arap Emirlikleri** (BAE) başta **çoğu Arap ülkesinin** Mısır'da işlenen insanlık suçuna ortak olmaktan başkaca bir anlama gelmeyen tutumları da...

Ancak Batı'nın, geçtiğimiz cumartesi günkü yazısında **Murat Belge**'nin de vurguladığı gibi, bazen "**işimize gelen**" ikiyüzlülüğünü eleştirirken, hatırdan tutmak durumunda olduğumuz dünya gerçekleri olduğunu unutamayız.

Mısır'da kan döken darbeciler, hemen **"biz ne yaptık"** diye düşünecek ve içine girdikleri kanlı yoldan vazgeçecek değillerdir. Aksine, işledikleri insanlık suçları onları daha da sertleştirebilir. Buna karşılık öldürülmek pahasına meydanlarda sivil direniş tavrında kararlı Mısır halkı da bu katliamcı zorlamaya boyun eğecek gibi görünmüyor. İhvan'ı beğenmediği için darbeye karşı hayırhah bir tutum takınan Mısırlıların da Kanlı Çarşamba'dan sonra cuntaya karşı direnişe geçmesi, beklenecek bir gelişme. Bu haliyle Mısır'ın görünen geleceğinde, kanlı bir kaos var...

Hatırdı tutmak durumunda olduğumuz dünya gerçekleri, tam da bu noktada önem kazanıyor.

Türkiye'nin tutumunun cuntacılar nezdinde etkisi, **"iç işlerimize karışma"** olmaktan ötesi değil. Ancak Batı için aynı şeyi söyleyemeyiz. Daha açık bir ifadeyle, ABD için...

ABD ve beraberinde İngiltere'nin darbecilere tutum almasının, AB'yi de harekete geçireceğini biliyoruz. Bu tür kriz durumlarında misyonu daha fazla tartışmalı bir hâl alan BM'nin harekete geçmesi de, malum, ABD'ye koşullu.

Meseleye son derece duyarlı Türkiye'nin Batı'yı somut önerilerle tutum almaya zorlaması, BM'yi harekete geçirmek için daha güçlü bir diplomatik kampanya yürütmesi, sokaklarda **"kahrolsun Amerika"** sloganlarına gaz veren açıklamalar yapmaktan daha yararlı olacaktır. Mısır'da insanlar ölürken **"şehadete"** selam durmak yerine, daha çok insanın hayatını kaybetmemesi için çaba göstermenin gereği de, herhâlde budur.

İnsanları ajite etmek böyle zamanlarda kolaydır. Tam da bu nedenle dikkat ve duyarlılık gerektirir. Bugün sert çıktığınız için alkış aldığınız güçlerin tutum almasına ihtiyaç var. Bunu sokaktaki insan düşünmeyebilir, ama siyasetçiler bilmek ve düşünmek durumunda. Kendiyle çelişmek durumuna düşmemek adına bile olsa...

Mısır'daki kanlı gidişatı iç siyasette kullanılacak etkileyici bir argüman hâline getirmek yersiz bir tutum. Binlerce yurttaş zaten ayakta ve darbeye karşı direnen Mısır halkına unutulmaz bir moral, vicdani destek veriyor. Başbakan Erdoğan ve AK Parti iktidarının Mısır konusundaki hassasiyetini de bilmeyen yok. Dolayısıyla asıl olarak uluslararası camiaya hitap eden, uluslararası güçleri harekete geçmeye zorlayan bir tutum içinde olmak önemli.

Çünkü darbe, sadece Mısır'ın meselesi değildir...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kayıp' gerçeğimiz...

Cafer Solgun 23.08.2013

Geçen ay **Hakikat, Adalet, Hafıza Merkezi** uzun süredir üzerinde çalışma yaptığı **"kayıplar"** sorunuyla ilgili hazırladığı iki önemli raporu kamuoyuna açıkladı. Bu raporlar medyada ve kamuoyunda önemine denk düşen bir **"yankı"** yaratmadı nedense.

Merkez'in web sayfasında detayları görülebilecek bu raporların ilki, "**Konuşulmayan Gerçek: Zorla Kaybedilenler**" başlığını taşıyor. Cizre, İdil ve Silopi'de 69 "**kayıp**" insanımızın 86 yakınıyla görüşülmüş, 227 "**kayıp**" olayı analiz edilmiş. Sonuçlar hayli düşündürücü bir Türkiye gerçeğini gözler önüne seriyor. İncelenen kayıp olaylarıyla ilgili açılan soruşturmaların yüzde 75'i sürüncemede kalmış. Açılan davalarda sadece bir mahkûmiyet kararı var. Devam eden davaların oranı, yüzde 8. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) giden 102 kayıp davasına ilişkin ise dosyaların yüzde 78'inde Türkiye aleyhine ihlal kararları verilmiş. Ele alınan örnek olaylarda kayıpların yüzde 67'sinin bedenlerine ulaşılamamış...

Diyarbakır İHD'nin hazırladığı "**Türkiye'nin toplu mezar haritası**" da konuyla ilgili bir başka önemli çalışma. Bu interaktif harita da "**kayıp**" ve "**faili meçhul**" cinayetlerle ilgili çarpıcı veriler içeriyor. Bunlar "**afakî**" iddialar da değil. Örneğin Diyarbakır'da 30 toplu mezar bulunduğu iddiası var. Bunlardan altısı açılmış ve 28 kişinin kemiklerine ulaşılmış. Haritada açıklanan verilere göre varlığı tespit edilen 253 toplu mezar ve bu mezarlarda da üç bin 248 kişinin çürümeye terk edilmiş cesedi var... Bunlardan sadece 29'u açılmış. İHD yetkilileri, kayıplar bulunamadığı için açılan dava dosyalarının da zaman aşımı gerekçesiyle bir bir kapatıldığını belirtiyor...

"**Kayıp**" ya da "**faili meçhul**", devletin "**geleneksel**" diyebileceğimiz kadar eski bir "**muhalifleri etkisiz kılma**" yöntemi. Ama kayıpların bir tarihçesi yazılacaksa, 1915'te İstanbul'da **İttihat ve Terakki** tarafından gözaltına alındıktan sonra bir daha akıbetleri hakkında bilgi edinilemeyen **136 Ermeni aydın** akla geliyor tabii. **Ali Şükrü Bey, Sabahattin Ali** cinayetleriyle **Hrant Dink'e** değin devam eden bu kanlı "**tasfiye**" yönteminin en pervasız halkaları, kuşkusuz darbe dönemlerinde yaşandı.

Mesela 12 Eylül'de... 12 Eylül'ün her yıldönümünde hatırladığımız için artık ezberlemiş olmamız gereken darbenin kanlı bilançosundan bazı rakamlar şöyle: 300 kişi "**kuşku**" şeklinde öldü. 171 kişinin işkence sonucu öldüğü belgelendi. Cezaevlerinde hayatını kaybedenlerin sayısı 299. "**Kaçarken**" vurulanlar 16. "**Çatışmada**" öldürülenler 95. Haklarında "**doğal ölüm**" raporu verilenlerin sayısı 73. İntihar edenler 43...

Bu soğuk rakamların ne anlama geldiğini bilen bilir... İşkence edilerek öldürüldüğünün tanıkları olmasına karşın kayıtlara "**kafasını duvara vurdu, öldü**", "**pencereden atladı, öldü**", "**hastalandı, öldü**", "**kaçmak isterken vuruldu, öldü**" diye geçen onlarca arkadaşımız var...

"**Kayıp**" ya da "**faili meçhuller**" 90'lı yılların da kanlı bir özetidir. Pazartesi devam edeceğim. Çünkü mevzu sadece bazılarının mahkemenin kararıyla birlikte "**bitti**" sandığı Ergenekon ile değil, "**çözüm süreci**" ile de yakından ilgili. Madem "**helalleşeceğiz**", önce yüzleşmemiz, hatırlamamız lazım...

***

Mısır'ın ardından Suriye'den de vahşet haberleri geliyor. Kimyasal silah kullanıldığına dair güçlü iddialar var. Esad yönetimi katliamın sorumluluğunu kabullenmezken İran ve Rusya da BM denetçilerinin ülkede bulunduklarına dikkat çekerek "**terörist gruplar yapmıştır**" diyor. Katliamı kimin yaptığına göre tutum almak durumuna düşmeden bu katliamı lanetlemek gerekir. Katliamlardan kim ne murad ediyorsa, bu kanlı hesabın altında kalacaktır...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kayıplar: Adalet ve yüzleşme sınavımız...

Cafer Solgun 26.08.2013

"**Kayıp**" ve "**faili meçhuller**", kuşkusuz 90'lı yıllar boyunca gündemimiz olan kirli savaşın en çarpıcı boyutu. Biliyoruz, dönemin başbakan ve sonra da cumhurbaşkanı sıfatıyla siyasi sorumlularından olan **Süleyman Demirel**'in deyişiyle devletin "**rutin dışı**" faaliyetlerinin neredeyse "**kural**" hâline geldiği bir dönemdir 90'lı yıllar...

"**Kayıp**" ve "**faili meçhul**" cinayetlerle ilgili inandırıcılığı kuşku götürmez net bir bilgi yok. **17 bin 500** rakamının dillendirildiğini biliyorum elbette. Bu, Meclis İnsan Hakları Komisyonu'nda da telaffuz edilmiş bir sayı. Bu rakamı abartılı bulanlar kadar asıl sayının daha fazla olduğuna inananlar da var. Ama konuyla ilgili her rakam "**müphem**" değil. **Diyarbakır İHD**'nin açıkladığı 2012 yılı verilerine göre, Diyarbakır İHD'ye yapılan **siyasi kayıp** başvurularının sayısı **bin 251**. "**Faili meçhul**" sayısı **3 bin 375**. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'nda aydınlatılmayı bekleyen "**faili meçhul**" ve "**kayıp**" olaylarıyla ilgili dosyaların sayısı **2 bin 500**.

"**Kayıp**" ve "**faili meçhul**" olaylarını, durumun vahametini anlayabilmek ve anlatabilmek için ister istemez rakamlarla konuşmak durumunda kalıyoruz, ama **bu konuyu sayılar üzerinden konuşmak** aslında **çok rahatsız edici**.

"**Kayıp**", yani bir gündüz veya gece vakti "**yok olmak**", kendisinden bir daha haber alınamamak... Bazı olaylarda "**gördüm, beyaz bir Reno'ya alıp götürdüler**" ya da "**polisler geldi, askerler geldi, alıp gittiler**" şeklinde açık tanıklık yapanlar olsa bile hem de... "**Kayıtlarımıza göre bu isimde biri gözaltına alınmamıştır**" deniyorsa, olay resmen bir "**kayıp**" olayı hâline geliyor ve bitiyor... Eşiniz olabilir, oğlunuz veya kızınız... O artık bir "**kayıp**"tır ve sizden gayri peşine düşen de yoktur...

"**Faili meçhul**", yani işkence edilmiş cesedi kuytu bir yerde bazen ulu orta atılmış, bazen alelacele gömülmüş hâlde bulunmuş olmak... Bazı "**faili meçhul**" olaylarda aynı "**beyaz Reno**", aynı "**polisler geldi, askerler geldi, alıp götürdüler**" tanıklıkları var; ama kayıtlar ne diyorsa o! Böyle bir gözaltı yoksa, "**yok**" demektir... Eşiniz olabilir, oğlunuz veya kızınız... O artık bir "**faili meçhul**"dür...

Hatırlıyoruz, Ergenekon soruşturması başladığında soruşturmanın "**Fırat'ın doğusu**"nu kapsayacak şekilde derinleştirilmesi yönündeki beklentilere açık veya dolaylı şekilde "**o kadar da değil**" tepkisi verenler oldu. "**Genişlet, derinleştir, nereye kadar**" deniyordu mesela. Hükümete karşı darbe girişimi mahkûm edilse, neyimize yetmiyordu? Savcılar, mahkemeler durumu yeterince abartmıştı zaten, **İlker Başbuğ**'u bile "**içeri**" alarak. Tabii "**terörle mücadele**" diye bir şey de vardı. Bu "**mücadele**" sürerken "**Fırat'ın doğusu**"nu işaret etmek de neydi?

Yine de ortaya çıkan yeni ifadeler, itiraflar nedeniyle bazı davalar açılmıştı. Bunlardan birinde, **Cizre** ve çevresinde devletin silahı, yetkisi ve teşvikiyle halka kan kusturan, çok sayıda cinayetin faili **korucubaşı Kamil Atağ** serbest bırakılmış, müdahil avukatlarından eski Diyarbakır Barosu Başkanı **M. Emin Aktar** "**Bu karardan sonra kimse bölgedeki faili meçhullerin aydınlatılmasını beklemesin**" diye feryat ediyor, ne gam...

Bir de fazla kafaları karıştırmamakla yükümlü kıldığımız bir "**çözüm sürecimiz**" var... Al sana "**Fırat'ın doğusu**"! Onu da çözüyoruz, daha ne?

Ama o rakamların her biri birer "**insan**", o insanların her birinin aileleri var, geride bıraktıkları, anıları... Hele ki anıları... "**Hadi, helalleşelim, bitsin**" demek kolay da, **onlardan miras yaşadığımız hayatlar adalet diye kıvranıyor** işte...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya bu sefer de gitmezse

Cafer Solgun 30.08.2013

Son yazılarımda önce Mısır ve ardından Suriye'deki gelişmelerin oluşturduğu dayatıcı gündeme rağmen yakın tarihimizdeki **"kayıp"** ve **"faili meçhul"** gerçeklerini ele aldım. Bugün de Lice'yi yazmayı planlamıştım aslında.

Ancak bu satırları yazdığım esnada ABD oluşturduğu koalisyon aracılığıyla Suriye'yi bombalamaya hazırlanıyordu. Bizim medyaya kalsa savaş çoktan başlamıştı; **"Geri sayım başladı, bu akşam müdahale başlayabilir"** diyordu haberler ve bu ara yine **"ne çok Ortadoğu uzmanımız var"** dedirten yorumcular...

Obama, çalışmalarını henüz bitirmemiş BM denetçilerinin raporlarını beklemeden **"Kimyasal saldırının sorumlusunun Esad rejimi olduğuna kuşku yok"** açıklaması yapmış ve bir anda dünyanın gözü kulağı Washington'a çevrilmişti...

Bu satırları yazdığım esnada ilk günden itibaren düne kadar Mısır ve Suriye konusunda ipleri kopartmışçasına sert açıklamalarla suçlanan ABD'nin oluşturacağı koalisyonu katılmaya çok istekli olduğunu deklare eden Ankara'da, akşam saatlerinde bir güvenlik zirvesi toplanacağı açıklanmıştı. **"Dün dün idi ve bugün de bugün" ...**

ABD, olası saldırının **"sınırlı bir cezalandırma"** amacı taşıyacağını açıklamıştı. Esad rejiminin askerî altyapısının zayıflatılmasının hedeflendiği anlamı çıkartılmıştı bundan. Çünkü muhalif güçler koalisyonundan yana hâlâ çok da emin değildi Batı ve belki de bu iç savaş hâlinin sürüp gitmesini gerektiriyordu Batı'nın ve İsrail'in çıkarları...

Bu tip savaş durumlarının oldukça **"özgün"** bir mantığı vardır ve onu da **"çılgınlık"** olarak özetleyebiliriz. Hedefteki güç bir **"varlık-yokluk"** konumunda ise ve destekçileri de onun varlığını kendi bölgesel çıkarları için **"olmazsa olmaz"** görüyorlar, **"sıra bize gelir yoksa"** diye düşünüyorlarsa, belirlenmiş hedeflerin akıllı füzelerle vurulmasının planlandığı bir müdahalenin, o kadarla sınırlı kalmayabileceği anlamına geliyor bu. Nitekim eli kulağındaki müdahaleye **Esad'ın Türkiye'yi vurarak karşılık verme olasılığı** ne bir **"kehanet"** ne de **"felaket tellallığı" ...**

Kürtlerin bölgeye yayılma olasılığı güçlü bir savaşa karşı çıkmalarını anlamayanlara, anlamak istemeyenlere şaşıyorum. Hemen **"Esad'ın yanında olmak"** ithamıyla karşılaşıyorsunuz. Esad Kürtlerin dostu imiş gibi... Oysa Kürtlerin savaşa karşı olmalarının çok basit ve anlaşılır bir nedeni var: **Esad'ın silahlarının menzilinde Kürtler ve Kürdistan bulunuyor...** Bunu anlamak bazıları için neden zor? Savaş, insanların öldüğü bir şey, **"bilgisayar oyunu"** değil...

Sınırdaki yerleşim birimlerine Esad'ın olası bir kimyasal saldırısına karşı gaz maskeleri stoklanmaya başlamış. Sığınak yerleri belirlenmiş. Herhâlde askerî güçler de teyakkuz hâlinde... Fakat bu **"önlemler"** mesela Serêkanîyê'deki (Ceylanpınar) insanlarımızın can kaygılarını gidermiş midir acaba?

Muhalliflerin deviremediği Esad'ın bu harekât sonucunda devrilebileceği hesapları yapan bizdeki savaş uzmanları, bu sürecin olasılıkları hakkında ne kadar fikir sahibidir, emin değilim. O yüzden hatırlatmak durumundayım. Bu tip savaşlar çoktan miadını doldurmuş klasik savaşlar gibi olmuyor. İstihbarat örgütlerinin, onların uzantılarının işin içinde olduğu **"başka"** yol ve yöntemler de kullanılıyor. Sizin **"içinizi"** de karıştırmak istiyorlar. Bombaların nerede, ne şekilde patlayacağını belli olmadığı bir **"kargaşa"** ortamı yaratmayı hedefliyorlar... Bütün savaşlar kirlidir, uğursuzdur, ama en kirlisi, bütün bunların hesaba katılması gerekenleridir.

"Yoksa sen Esad kalsın mı istiyorsun?" diyenlere cevabım ise şu: Ya üç beş ay ömür biçilen Esad bu kez de gitmezse?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye'ye müdahale ve sonrası...

Cafer Solgun 02.09.2013

Suriye'ye müdahalenin niteliği belli oldu; Türkiye'nin **"rejim devrilene kadar..."** beklentisini Erdoğan'ın ağzından açıkça deklare etmesine rağmen, **"sınırlı"** ve kimyasal silah kullanılmasını **"cezalandırma"** çerçevesinde olacak. BM denetçileri geçen cumartesi günü çalışmalarını bitirerek Şam'dan ayrıldı. Denetçilerin raporlarını ancak iki hafta içinde tamamlayabileceği belirtiliyor. Ancak Beyaz Saray sözcüleri, kimyasal saldırının Esad'a bağlı güçler tarafından gerçekleştirildiğine kuşku olmadığını düşünüyor. Dolayısıyla **"akıllı füzeler"**le gerçekleştirilmesi beklenen müdahale için, anlaşılan, eldeki istihbari bilgiler gözden geçiriliyor, **"en uygun zaman"** planlaması yapılıyor.

Saldırı konusunda Şam'ın da kuşkusu yok. **"Bekliyoruz ve ânında karşılık vereceğiz"** yolunda açıklamalar yapıyorlar.

Bu yazı kaleme alındığında henüz ortalık karışmış değildi. Hatta İngiltere'nin muhalefetin itirazları nedeniyle müdahale için oluşturulacak koalisyonda yer almayacak olması ve Almanya'nın geri durması, Obama'nın bir türlü **"düşmeye"** basmaması nedeniyle bir ara **"müdahaleden vaz mı geçiliyor?"** havası bile doğmuştu. Ancak ABD, kimyasal silah kullanımıyla ilgili **"kırmızı çizgi"** tutumunun etkisini canlı tutmak için dahi olsa, gerekirse tek başına müdahaleye kararlı. Bir son dakika değişikliği olmazsa, Fransa da ABD ile birlikte hareket etmeye hazır. Bu **"gönüllü" koalisyonda** Türkiye de yer almak için çok istekli. Ama zaten açıkça yer alsa da almasa da, Suriye krizinin bir tarafında bulunuyor ve olası müdahalenin ortaya çıkaracağı sonuçlardan doğrudan etkilenecek ülkelerin başında geldiği biliniyor.

Önceki yazımda bu müdahalenin bölgede **"kirli"** bir savaşın önünü ardına kadar açacağını yazdım ve **"ya bu sefer de Esad gitmezse..."** üzerine düşünmek gerektiğini belirttim. Erdoğan'ın **"sınırlı değil sonuna kadar"** müdahale istemesi, belli ki, bu olasılığın sonuçları üzerine Erdoğan ve kurmaylarının hayli düşündüğünü ortaya koyuyor.

Esad “yaralanmış” hâlde iken daha da saldırganlaşacaktır. Bu saldırganlığı ve ortaya çıkan savaş durumu, kural tanımaz çılgın yönelimler içerisine girmesine neden olacak ve açıkçası hedefinde öncelikle İsrail’in yanı sıra Türkiye bulunacaktır. ABD ve Batı, besbelli ki, Suriye’de kendi çıkarlarını doğrudan güvencede görecekleri bir seçenek ortaya çıkmayana değin, mevcut iç savaş hâlinin sürüp gitmesinden rahatsız değildir.

Hatta, bu iç savaş hâlinin Türkiye’ye olumsuz etkilerinden rahatsız olup olmayacakları da tartışmalıdır. Müdahale ve bunun sonuçları üzerine kafa yormadan derhal savaş pozisyonu alanların düşünmesi gereken konulardan biri de budur oysa. Hâlihazırda “**Aman AK Parti iktidarı yıpranıyor, ne yapsak...**” diye dövünecek bir Batılı ülke biliyor musunuz siz?

Kaldı ki “**Esad’ın devrilmesini**” hedefleyen bir müdahalenin sonuçları farklı mı olur? Yine çok kan dökülür. “**Kural dışı**” savaş olanakları devreye sokulur. İsrail ve Türkiye’yi hedefleyen ve ne şekilde gerçekleşeceğinin öngörülmesi kolay olmayan saldırılar olur. Irak karışır. Bölge karışır. Mezhep çatışması, Suriye ile sınırlı kalmaz, yayılır. Bölgenin “**hassas**” dengelerinin yeniden oluşması ve oturması, Ortadoğu barışı, bu ortamda hayli uzak bir geleceğin özlemi hâline gelir. Geçtiğimiz yüzyılın başında Ortadoğu’da bugünkü sorunların temellerini atan küresel güçler, bir kez daha “**kurtarıcı**” misyonu ile ortaya çıkar, yeni uydu rejimler oluşturur, Ortadoğu’da demokrasi, barış, istikrar tartışmaları da anlamını yitirmiş olarak sürer gider...

Meseleyi hâlâ “**ne yani Esad gitmesin mi?**” kafasıyla ele alanlarda düpedüz bir aklî felç hâli var.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barışı savunmak...

Cafer Solgun 06.09.2013

Suriye krizi başat gündemimiz olmadan önceki yazılarımda 90’lı yılların “**derin**” olaylarından “**faili meçhul**” ve “**kayıplar**” gerçeklerimizi hatırlattım. Bu kanlı gerçeklerimizi hatırlatmam, aslında kendi asli gündemimizle, yani “**Çözüm Süreci**” ile ilgili.

Bu sürece “**ama**”sız, yani kapalı kapılar ardında her ne kotarılıyorsa “**bravo**” diyerek alkış tutmak, bazılarına göre “**barışı, çözümü savunmak**” oluyor; oysa muradımız kalıcı bir barış ise, bu gerçeklerimizi unutmak değil, hatırlamak, yüzleşmek ve mutlaka gereklerini yerine getirmek sorumluluğumuz var. Benim barış ve çözüm sürecini desteklemekten anladığım bu. “**Yeni Türkiye**” olma iddiası bu süreçle sınanıyor...

Bizi sorunun kalıcı çözümüne götürecek her adımı gerekiyorsa ayağa kalkıp alkışlamaktan yana herhangi bir çekincem yok. Ama barışı savunma dirayetleri iktidarın dirayetine bağlı ve bağımlı olanların, koşullar değiştiğinde tutumlarının değişeceğinden kaygı duymuyor değilim. Son olarak Kürt sorununda barıştan yana olduğunu söyleyip de, barış ihtimalini kanlı bir belirsizliğe sürükleyecek iktidarın Suriye’ye müdahale tutumunun (da) savunucusu olmak, bu kaygılarımın yersiz olmadığını düşündürdü bana. Tabii ne koşulların değişmesini ne de tarafların “**olmuyor**” deyip süreci terk etmesini isterim. Ama Kürt sorununun barışçıl çözümünü savunmak ne demek? Hâlâ “**şu kadar aydır cenaze kaldırmıyoruz**” türü cümlelerin ötesinde bu

arkadaşların barıştan ne anladıklarını, ne yapmak gerektiğini düşündüklerini, ne önerdiklerini anlamış değilim. Sorun benim anlayışımın **"kıt"** olması ise mesele değil, **"süreç"** zarar görmez bundan; ama **"iktidar ne derse o"** anlayışı ise, işte bu meseledir, hem de ciddi bir mesele...

Mesela hükümetin bugünlerde açıklaması beklenen demokrasi paketinde neler var, tam olarak bilemiyoruz. Bildiğimiz, pakette olmayanlar... Anadilde eğitim yok, genel af yok vb. Oysa bunlar **"Çözüm Süreci"** kapsamında ele alınması gereken önemli hususlar.

PKK yöneticilerinden **"adım atılmazsa bu iş tek taraflı yürümez"** diyen açıklamalar geliyor. Bu açıklamaların ne ölçüde ciddiye alındığını iktidar sözcülerinin açıklamalarına bakarak anlamaya çalışmak, sıkıntılı. Zira en hafifinden **"muhatabımız değiller"** diyen açıklamalar bunlar. İktidarı iyi izleyen yazar-yorumcu erbabına bakıyorsanız, onlarda da **"kim ne derse desin süreç devam ediyor"** cümlelerinden gayri bir şey göremiyorsunuz. İyi de ne oluyor da devam ediyor? Sürecin çökmesinden kaygı duymuyor musunuz?

Aslında bu **"kaygı"** da netameli sözcükler arasına girdi, **"ama"**dan sonra. **"Kaygılı liberaller"**, **"kaygılı solcular"**, **"kaygılı muhafazakârlar"** vb. diyerek kendilerince soru soran herkesi aynı torbanın içine doldurup dövüyor, daha doğrusu **"gölge boksu"** yapıyorlar. Bu tip yazılardaki kendini tatmin boyutunu bir yana bırakıp ne anlattığını anlamaya çalıştığınızda, kafanıza kakılmak istenen mesaj şu: Kaygılanmaya gerek yok. Başbakan Erdoğan madem el attı, çezecek bu işi. El attığı hangi işi yarım bırakmış, çözmemiştir ki? Sizi gidi kaygılı taifesi, zaten Erdoğan ağzıyla kuş tutsa beğenmezsiniz. Erdoğan'ı yedirmeyiz...

Tabii bu görüş sahiplerine **"el attığı hangi işi yarım yamalak ortada bırakmadı ki"** diye sormanızın bir yararı yok. Onlar zaten okuyucularından çok **"hakk-ı âliniz var Efendim"** hazretlerine hitap ediyor, sizi duymuyorlar...

Ama ben 90'lı yıllar ve diğer **"barış sorunu"** gerçeklerimizi yazmaya devam edeceğim. Çünkü Kürt sorununda barışı savunmak, bir adalet arayışı, hakikatlerle yüzleşme ve eşit yurttaşlık, yani herkes için özgürlük sorunudur. Ve ben **"Ne güzel söylediniz Sayın Başbakanım"** yazarlarından farklı olarak, çocuklarımız için yazıyorum...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Lice...

Cafer Solgun 09.09.2013

90'lı yıllar sadece **faili meçhul cinayetler** ve **"kayıplar"** demek değil. Aynı zamanda **kitlesel katliamlar** demek. Kurdî duyarlılığı tarih boyunca **"bertaraf"** edilememiş, devletin zihninde ve arşivlerinde **"bir kalkışma olduğunda havadan bombalanacak"** bilgisiyle kayıt düşülmüş il ve ilçelerin ateş altında olması demek... Mesela, **Lice** demek...

1993 yılı, devletin zirvesinde Kürt sorununu **"halletmek"** üzere verilen **kirli savaş** kararının (onlar bunun adına **"düşük yoğunluklu savaş"** demişlerdi) en uç boyutta hayata geçirildiği bir yıl idi. Madem karar verilmişti, **"gereği"** yapılacaktı. Ve bu konsepte itirazı olanlar da hedefteydi...

22 Ekim 1993'te, güne herhangi bir gün gibi uyanan **Liceliler**, bir anda ilçenin etrafına konuşlanmış mevzilerden, karakollardan **yoğun bir ateş** altında buldular kendilerini. Herhangi bir gün gibi başlayan o gün, Licelilerin hafızasına kanla kazınan unutulmaz bir gün oldu... Tepelerden ateşi **havadan bombardıman** izledi. Sonrasında askerler dört koldan **tanklar eşliğinde** ilçeye girdiler. Evlerindeki sığınaklara gizlenmiş güvende olduklarını zanneden Licelileri önce tank ateşi vurdu, tankların yıkamadığı **evler "beyaz bir toz" serpilerek ateşe verildi**. Gün sona erdiğinde aralarında iki yaşında bebeklerin (**Dilbirin**), beş yaşında çocukların (**Suna**) da bulunduğu **20 Liceli hayatını kaybetmiş, yüzlercesi de yaralanmıştı**. Dört gün boyunca **"muhasara"** altında tutulan, Deniz Baykal da dâhil hiçbir siyasetçinin, STK heyetinin girmesine izin verilmeyen Lice'de o gün resmî kayıtlara göre 401 konuttan 302'si tam, 86'sı orta, 13'üne de az hasarlı raporu verilmişti. Yani Lice'nin hiçbir evi devletin ateşinden **"muaf"** kalmamıştı...

Resmî açıklama, **"PKK'lılarla çatışma çıktı, Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Tuğgeneral Bahtiyar Aydın vuruldu"** şeklindeydi. Bu açıklamada tek doğru, **Bahtiyar Aydın**'ın öldürülmüş olmasıydı. Ortada ne çatışma vardı, ne de askerlere ya da ilçeye saldıran PKK'liler... Bu kanlı planı hayata geçirenler hem **"Bu iş askerî yöntemlerle çözülemez"** diyen bir generali öldürerek ve hem de devletin zihninde **"sicilli"** Lice halkına kanlı bir ders vererek **"bir taşla iki kuş"** vurmuş oluyordı...

Geçtiğimiz mart ayında zamanaşımına uğramadan **Bahtiyar Aydın** dosyasını Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı yeniden açtı. Mağdur Licelilerin ifadesi alındı. Bu davayı takip etmek sadece Licelilerin ve Bahtiyar Aydın'ın ailesinin değil, bütün barış ve çözümü savunanların ödevidir.

Arkadaşım **Veysi Polat**, Lice katliamıyla ilgili çok önemli bir **belgesel** hazırladı. Yakında tamamlamış olacak. Bu belgesel ve benzer çalışmalar **"unutalım gitsin"** dayatmasına karşı, kalıcı bir barış ve çözümün yolunu hatırlattığı için de önemlidir. Çünkü o yol, Dersim'den, Botan'dan, Lice'den geçmektedir...

***

28 Haziran 2013 günü **Lice**'nin **Kayacık** köyünde yapımı devam eden **"kalekol"** inşaatını protesto eden Licelilerin üzerine ateş açıldı. **Medeni Yıldırım** (19) adlı genç hayatını kaybetti, çok sayıda kişi de G-3 mermileriyle yaralandı. İnsanların üzerine ateş açma emrini veren komutan hâlâ orada, büyüklerinden aldığı ilhamla **"Göstericiler birbirini vurmuştur"** açıklaması yapan **kaymakam** işinin başında, **"Uyuşturucu kaçakçıları karakoldan rahatsız, o yüzden"** diyen **vali** de. Ve tabii bu olayı ölen gencin, yaralanan insanların adlarını dahi anmadan **"Çözüm sürecine karşı İstanbul'da, Avrupa'da içkilerini yudumlayarak Licelileri sokağa döken derin Türklerin ve Kürtlerin komplosu"** olarak değerlendiren pek sayın yorumcularımız da **"süreci"** analiz etmeye devam ediyorlar. Kendilerini selamlıyorum...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

33 yıl olmuş...

Cafer Solgun 13.09.2013

33 yıl olmuş... 12 Eylül gaddar bir faşizmdi. Türkiye'yi Kemalist tasavvurlarına göre "**dizayn**" etme amacı taşıyan bir faşizm... Gerçekleşmiş darbeler içinde kurum ve kurallarıyla en kalıcı tahribatlar yaratmış olanıydı. Cuntacılar gittikten sonra bile anlayışları "**devlet**" olmaya devam etti...

33 yıl olmuş... 12 Eylül'ün ne olduğunu anlamak isteyen 12 Eylül cezaevlerini öğrenmelidir. Nasıl bir Türkiye hayal ettiklerinin en açık ve doğrudan karşılığı cezaevlerinde yapmak istedikleriyle anlaşılabilir çünkü. Bu yüzden **Metris, Mamak, Diyarbakır 5 No'lu Cezaevi** demektir 12 Eylül...

33 yıl olmuş... Cunta şefi Kenan Evren meydan meydan dolaşıp Kuran'dan ayetler okuyarak "**Asmayalum da besleyelim mi**" diye sorduğunda, meydanları dolduran insanlarımız "**As! As!**" diye tempo tutarak karşılık veriyorlardı ona... 1982 yılında Evren'i Cumhurbaşkanı da yapacak olan Anayasa referandumunda "**evet**" diyen halkımız, darbeye direnen devrimcileri ihbar etmekte birbiriyle yarışıyor, arada kişisel garezi olan insanları da "**anarşist**" diye jurnallemeyi "**uyanıklık**" sayıyordu...

33 yıl olmuş... Darbe hukukuna göre yargılanıyor olmamız yetmiyordu; "**teslim olun**" diyorlardı bize, "**inançlarınızı, ruhlarınızı, vicdanlarınızı, onurunuzu, her şeyinizi teslim edin, itirafçı olun**"... Direniyorduk ve ailelerimizden gayrisinin umurunda mıydı, bilmiyorduk... Cezaevi kapılarında büyüyen çocuklar oldu. Bizlerin kaygısıyla ömür tüketen annelerimizden, babalarımızdan, ablalarımızdan cezaevi kapılarında ölenler oldu. Aşağılandıkları, hakarete uğradıkları, dövüldükleri o kapıların önünde tanındılar asıl devletin nasıl bir şey olduğunu. Hayatın "**ötesinde**" idik; ne duyan vardı ne de "**ne oluyor**" diyen, sorusu olan...

33 yıl olmuş... Mahkemelerde işkencelerde öldürüldüğüne tanık olduğumuz arkadaşlarımız "**kayıp**" diye geçti kayıtlara... O salonlarda da saldırıya uğradık, dayak yedik... Tutanaklara, "**sanıklar cezaevi şartlarından şikâyet ettiler**" diye bile geçmedi çoğu. Tek tip elbise giymediğimiz için zorla getirildiğimiz duruşmalarda tutanaklara "**uygunsuz kıyafet giymişti, salondan atıldı**" yazıldı. "**İdam**" hücrelerinde tutulanlarımız oldu yıllarca. Her an asılabilirlerdi; onlarla beraber öldük öldük dirildik...

33 yıl olmuş... İşkence gördüğümüz koridorlar kan revan iken vicdanlarının isyanına dayanamayıp ellerindeki copları yere atan, gözyaşları içinde bizlerle beraber "**kahrolsun faşizm**" sloganları atan askerler de gördük, sonra başlarına ne geldiğini bilmediğimiz... Hayatın başka boyutlarında karşılaştığınız, "**yoldaş**" olduğunuz, "**heval**" olduğunuz ve bir gün yanınıza gelip mahcup "**ben oradaydım... askerdim...**" diyen arkadaşlarımız oldu... Belediye otobüslerinde karşılaştığımız, başlarını önlerine eğip ilk durakta inen işkenceci subaylar... Devir devran değişince gazetelere "**biz emir kuluyduk**" beyanatları veren Binbaşı **Adnan Özbey**'ler, **Albay Raci Tetik**'ler...

33 yıl olmuş... Şimdilerde, şükür mü demek gerekir, herkes darbeye karşı. Şaşırmak mı gerekir, bazıları da "**solculuk**" niyetine darbeci. Ne demek gerekir, 12 Eylül cuntasından artakalan iki yaşlı nezdinde 12 Eylül yargılanıyor, ama yargılamanın genişletilmesi talebimiz ortada kaldı...

33 yıl olmuş... "**Biz**" darbelerle yüzleştik, arındık ve artık geleceğe bakıyoruz; öyle mi?

33 yıl olmuş... O kör hücrelerde bize direniş ilham ve gücü veren mesajları vardı uzağında olduğumuz ve bazen bir hayal olduğunu düşündüğümüz hayatın. Mesela yağmur yağıyordu ve beton kafesleri zindanın, engel olamıyordu yağmurdan sonraki toprak kokusunu hissetmemize... Ve avuç içi kadar demir parmaklıklı pencerelerimizden gökkuşağı doluyordu içimize...

33 yıl olmuş... En genç gidenlerimizin anısına saygı ve minnetle...

Dersim'e 'Dersim' demek...

Cafer Solgun 16.09.2013

Dersim'in adı iade ediliyor. Bu haberi, Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin düzenlediği Diyanet konulu bir yuvarlak masa toplantısına katılmak üzere geldiğim Dersim'de aldım. Sevindim. Aslında, öncesi bir yana, Dersim tartışmalarının gündem olduğu 2009 ve 2010 yıllarında atılması gereken bir adımdı bu. Hatırlıyoruz, Başbakan Erdoğan, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile giriştiği polemikte, **"Gerekirse Başbakan olarak özür de dilerim"** demişti. Devletin özür dileme anlayış ve geleneği olmadığı da dikkate alındığında, bu çıkış, bir siyasi polemik içinde gündeme gelmiş de olsa önemliydi, anlamlıydı. Fakat gerekleri vardı. Bunun başında da Dersim'e Dersim adının iade edilmesi geliyordu.

Yerleşim birimlerinin ve yanı sıra dağ, ova, nehir, göl gibi coğrafya isimlerinin değiştirilmesi, malum, inkârcı resmî ideolojinin asimilasyoncu uygulamalarından biriydi. Bunun için 27 Mayıs darbesinden sonra 12 Eylül'e değin faaliyet gösteren bir komisyon da kurulmuştu. 12 Eylül darbecileri de bu konuda gayet **"hassas"** idiler. Sonuçta binlerce yerin isimleri değiştirildi, Türkçeleştirildi. Bu isim değişikliği uygulamasının en hummalı yürütüldüğü bölge Kürt coğrafyasıydı; ama orijinal adları Rumca, Ermenice ve başka dillerden olan yerlerin adları da değiştirildi. Kürt hassasiyetinin daha belirgin olması, malum, taşıdığı **"bölücülük"** potansiyeli nedeniyle idi. Oysa asıl **"bölücülük"**, bu dayatmanın ta kendisiydi. Sonuçta ne **Dersim "Tunceli"** oldu, ne de **Norşin "Güroymak"**.

Atılacak adımın Dersim'le sınırlı kalmaması gerektiği çok açık. Sadece resmî yazışma ve işlemlerde kullanılmaktan öte hiçbir anlam ifade etmeyen **değiştirilmiş bütün isimlerin geri alınması gerekir**. Bu coğrafya Türklerin, Kürtlerin, Ermenilerin, Rumların vatanıdır. Etnik, dinî, kültürel çeşitliliğiyle birlikte değerlidir, güzeldir, yurttur...

Dersim adının iade edilecek olmasına, öyle sanıyorum ki raftan indirilmesi düşünülen **"Alevi açılımı"** açısından da bir anlam atfediliyor. Çünkü Dersim, Alevilerin nüfus olarak çoğunluk oluşturdukları tek il. Alevi- Kızılbaz inancının merkezlerinden biri. Bu vesileyle hatırlatmak durumundayım, **İstanbul Boğazı'na yapılacak üçüncü köprüye Yavuz Sultan Selim adı verilmesinden de vazgeçilmesi gereği var**. Alevi yurttaşların hassasiyetlerini dikkate almak ve tartışma konusu olmayacak yeni bir isimde karar kılmak, zor bir şey değil. Yeter ki hükümet **"kim ne derse desin"** şeklinde kendisini gösteren tuhaf bir inat tavrı içine girmesin...

Eğer sahici bir **"açılım"** planlanıyorsa, din ve vicdan özgürlüğünün temel bir gereği olarak **cemevlerinin yasal statüsünün tanınması, daha fazla ertelemeden atılması gereken bir adım**. İnsanların inanç ve ibadetlerinin tartışma ve **"pazarlık"** konusu yapılmaması gerektiğini öğrenmiş olmak için yeterince deneyim sahibi olduk herhalde...

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın (DİB) statüsünün en azından yeniden düzenlenmesi de bu **"açılım"**ın konularından biri olmak durumunda. İktidarın buna niyeti olmadığıнын farkındayım elbette. Ancak bilinmesinde yarar var; ayrımcılık üreten bu devlet kurumu aynı misyonla kaldığı müddetçe sadece Aleviler açısından da değil, bütün yurttaşlar için din ve vicdan özgürlüğü üzerinde koyu bir gölge olmaya devam edecektir. Bir süre

önce hazırladığım **“Diyanet’in Dini: Devlet”** başlıklı yazı dizisinde gündeme getirdiğim soru ve sorunların güncelliği devam ediyor. Ama ne hikmetse, bu soru ve sorunların **“muhabatı”** bulunamıyor(!)

Gezi’den bu yana gündemden düşmeyen **“gerginlik”** ve **“kutuplaşma”** hâlini aşmak imkânsız değil. Bunun için çare, daha fazla demokrasi ve özgürlükte aranmalı. Polisiye önlemleri artırmakta değil. Tıkandığı gözler önünde olan **“Çözüm Süreci”**nin önünü açacak olan da budur.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sürecin önünü açmak...

Cafer Solgun 20.09.2013

Sipariş yorumcular **“her şey yolunda, süreç gayet iyi gidiyor”** analizleri döktürürken, **“sürecin”** öncelikle **Rojava’da** sınındığını yazmıştım. Rojava’nın durumu, artık daha net anlaşılıyor olmalı, **“Çözüm Süreci”** üzerinde doğrudan bir etkiye sahip. Bunu yorum yapmaktan ziyade bir **“tespit”** olarak belirtiyorum. Irak’ta federal bir Kürdistan yönetimi varken, Suriye’de **“de facto”** bir özerk Rojava oluşuyorken, Kürtler hazırlıkları süren **“ulusal kongre”** ile iç sorunlarını askıya alıp temel meselelerde birlikte hareket etmeyi bir **“ulusal mutabakat”** hâline getirmeyi hedefliyorken, Türkiye’de Kürt sorununda **“çözüm”** istemenin çerçevesi de en azından Kürtler açısından netleşmektedir denebilir. Süreci Türkiye adına koordine edenler, dilerim **“PKK çekilir, seneye de silahları gömer”** şeklinde mesnetsiz görüşler ortaya atanları daha az dikkate alır ve bölgedeki gelişmelerin seyrini anlama çabasına daha çok zaman ayırırlar...

KCK’nin silahlı güçlerin çekilmesini durdurduğunu açıklaması üzerine gözlerin çevrildiği İmralı’dan da KCK’nin tutumuyla uyumlu görüşler geldi. Bu, **“süreci Cemil Bayık mı başlattı ki o durdursun, Öcalan ayar verir ve çekilme de devam eder”** yorumları yapanların yüzlerini kızartmış mıdır, bilemem; ama herhalde Kandil’in bu süreçte sanıldığı kadar **“etkisiz eleman”** olmadığı anlaşılmıştır. Anlaşılması gereken bir başka husus da Öcalan’ın örgütle karşı karşıya geleceği bir pozisyona düşmemeye bundan sonra da özen göstereceğidir. Örgüt Öcalan’ı dikkate alma konusunda ne denli özenli ise, Öcalan da aynı özeni onların inisiyatifine göstermek durumunda hissetmektedir kendini. Gayet anlaşılır bir durum. Öcalan’ın birçok kez söylediği **“İçinde bulunduğum koşullar nedeniyle istesem de örgütü yönetemem”** şeklindeki sözleri de bu durumla birlikte anlam kazanıyor. Öcalan örgütün stratejik vizyonunu tayin etmede, örgüt nezdinde tartışmasız bir konumda bulunuyor. Buna karşılık Öcalan’ın ortaya koyduğu çizgiyi hayata geçirme noktasında KCK yönetiminin inisiyatifi sanıldığı kadar **“dar”** değil. (Buna PKK jargonunda **“stratejik önderlik, taktik önderlik”** deniyor.) Hele ki bölgedeki gelişmeler böylesine alt üst oluşlara gebe iken...

Öcalan’ın daha **“etkili”** olması, son görüşmelerinde gündeme getirdiği kendi pozisyonuyla ilgili istemlerinin karşılanmasına bağlı. Malum, Öcalan örgüte ve kamuoyuna daha doğrudan hitap etmesine olanak tanıyan yeni **“imkân ve araçlar”** sağlanmasını istiyor. **“O kadar da değil”** demeden önce, sürecin sağlıklı ilerlemesinin tıkandığı bu nokta üzerinde düşünmekte herhalde yarar vardır...

İktidarın **“Çözüm Süreci”** adını verdiği bir sorumluluk altına girmesi, önemli ve tarihidir. Ama bunu yineleyip durmak süreci daha ileriye taşımıyor. İktidarın **“çekilme durdurulsa da demokratikleşme adımlarına devam edeceğiz”** tutumu da doğrudur, yerindedir. Demokrasi ve özgürlükleri herhangi bir şekilde pazarlık konusu hâline getirmek doğru değildir çünkü. Bu noktada da ay sonunda açıklanacağı söylenen demokratikleşme

paketinin içeriği önem kazanıyor. Örneğin iktidar partisinin oluşturduğu âkil insan heyetlerinin hazırladığı raporlar ne kadar dikkate alınmıştır, alınmaktadır, bilemiyoruz. Sonuçları hepimizi ilgilendirdiği hâlde kamuoyunu “**bakalım ne çıkacak bahtımıza**” pozisyonunda görmek, sorunlu bir yaklaşım. Bir gün, bir de bakacağız ki yeni bir Türkiye’ye uyanmışız... Kürt sorunu çözülmüş... Alevilerin talepleri karşılanmış... Demokrasi ve özgürlük standartlarımızın Avrupa’dan geri kalır yanı yok... Bu mudur?

***

Akatlar Kültür Merkezi’nde 22 Eylül’e kadar devam edecek “12 Eylül Utanç Müzesi”ni görmeye gitmediyseniz, mutlaka gidin derim. Bugün demokrasi ve özgürlükler üzerine konuşabilmemizin nasıl kanlı bir evveliyatı olduğunu göreceksiniz...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

12 Eylül Utanç Müzesi

Cafer Solgun 23.09.2013

“**Bizim**” öykümüz, biraz da bugünlerimizin temellendirdiği geleceğimizin öyküsüdür diye düşündüğüm için, bazen “**kişisel**” gibi görünen yazılar yazıyorum. Yazmamı isteyen arkadaşlarımdan, aynı ya da benzer duygu ve duyarlılıkları paylaştığım okurlarımdan gelen istemleri görmezden, duymazdan gelemeyeceğim için...

Geçtiğimiz günlerde 22 Eylül’de sona eren “**12 Eylül Utanç Müzesi**” Sergisi’ne gittim. Düzenleyenler, Devrimci 78’liler, arkadaşlarımdı. İtiraf edeyim, bu sergiye gitmek için değil de adeta gitmemek için bahaneler ürettim kendime. Bunu kendime itiraf etmem zaman aldı, gitsem, üzülecektim, hatırlayacaktım, ağlayacaktım... Ama gitmesem, orada resimleri, elbiseleri, kişisel eşyaları, son mektupları sergilenen arkadaşlarıma karşı sanki bir suç işlemiş olacaktım. Kendimi tanıyordum; gittim. Ağlayacağımı biliyordum; gittim. Duygu ve düşüncelerimi soranlara bir şey söyleyemeyecektim; gittim. Ziyaretçi defterine bir şey yazamayacaktım ellerim titrediğinden; gittim. Gittim ve daha kapıdan girer girmez, kendimi bir zaman tüneli içinde buldum...

“**Kaybedilen**” arkadaşlarımız... İşkencede öldürülen arkadaşlarımız... İdam edilerek öldürülen arkadaşlarımız... Açlık grevlerinde, ölüm oruçlarında hayatını yitiren arkadaşlarımız... “**Çatışmalarda**” öldürülen arkadaşlarımız... Bizim için **12 Eylül** buydu; **işkenceciydi, katildi, faşizmdi**...

Ama **12 Eylül** sadece faşizm değil, **direnen insanlığımızdı** aynı zamanda, **onurumuz ve geleceğimize duyduğumuz inançtı**. İnanç, evet, çırlıçıplak bir inanç...

Açık ve dürüst olmak gerek, inandığımız, umut ettiğimiz gibi bir geleceği olmadı ülkemizin. Ama işkenceci faşist darbeye, cuntaya karşı insanlığımızın ve ülkemizin, halklarımızın geleceği adına direnirken, bizim iddiamız, sağcı, solcu, dinci vb. gibi herhangi bir ayırım gözetmeden “**faşist cunta 45 milyon halkı teslim alamayacak**” idi. Sıkıyönetim mahkemelerine verdiğimiz dilekçeler tanıktır. Varsın “**halkımızın**” umurunda olmasındı; bir gün korkularını yenecekti elbet...

Bazı medya erbabı arkadaşlar, ülkemizin darbelere, askerî vesayete karşı çıkma tarihini AK Parti'li yıllarla başlatıyorlar. Bunu, bazı **"sol"** iddialı, benim **"ulusolcu"** tabir ettiğim marjinal grupların mevcut duruşlarını öne çıkarıp sol'a karşı toplumda zaten var olan alerjiyi canlandırmaya çalışarak yapıyorlar üstelik. Slogancı yaklaşımların âlemi yok; bugün iktidar alternatifi bir kitlesel sol hareket yok ülkemizde. O hâlde neden sahici bir **"alternatif"** olmaktan büyük ölçüde kendi hastalıkları nedeniyle uzak olan **"sol"** düşünceye bu denli ciddi bir düşmanlık empoze ediliyor? Bu sorunun kısa yanıtı, sanırım, **demokratik, özgürlükçü bir sol düşüncenin, mevcut devlet ve sistemin haksızlık ve adaletsizliklerine karşı en ciddi alternatif olma potansiyeli taşımasıdır.**

Ortada bu tür bir gelişen **"sol"** hareket yok. Ve ben de bütünüyle **"siyasetler üstü"** bir pozisyonda bunu ifade ediyorum. Ama her şey de gündelik siyasal düzlemde **"güç"** olmakla ilgili değil. Bazı şeyler ahlakidir ve günümüz şartlarında sözcüğün en sahici manasında **sol olmak, solda olmak, reel politikada somut bir karşılığı olmasa da, ahlaki, vicdani bir protestodur.**

12 Eylül Utanç Müzesi Sergisi, siz bu satırları okuduğunuzda, kurulduğu yerden toplanmış olacak. 12 Eylül faşizmine boyun eğmeyen yüzlerce devrimcinin resimlerini, son mektuplarını, bazısı kanlı kişisel eşyalarını toplarken, biliyorum, Yılmaz, Zeynep, Şükran ve diğer arkadaşlarım, her defasında olduğunca, gözyaşlarına hâkim olmayacaklar...

Toplumun darbelere karşı olmaklığının tarihi, bu ülkenin devrimcilerinin direnişiyle paralel bir tarihtir. Bu tarihi kendileriyle başlatanlar unutuyorlar; gerçekler inatçıdır ve bir gün elbet karşılığını bulacaktır...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dedeleri devletleştirmek...

Cafer Solgun 27.09.2013

Önümüzdeki günlerde bizzat Başbakan Erdoğan'ın açıklayacağı **"demokratikleşme paketi"**nde yer aldığı söylenen düzenlemeler arasında cemevlerine yasal statü tanınması ile birlikte cemevi dedeleri ve iki hizmetlisine maaş vermenin de bulunduğu belirtiliyor.

Hiç kuşku yok ki, cemevlerinin **"ibadet mekânı"** olarak tanınması, önemli ve daha fazla ertelenemeyecek, ötelenemeyecek, görmezden, duymazdan gelinemeyecek bir adım olacaktır.

Bugüne değin konu daha çok **"din"** bağlamda tartışıldı; iktidar partisinin hassasiyeti de bu yönde idi. Diyanet'ten fetva alma ihtiyacı duymanın başka bir açıklaması yoktur herhâlde. Buna göre **"Alevilik Hz. Ali'yi sevmekse hepimiz Alevi"** idik. Bu yaklaşımın olağan devamı da, **"İslam'da ibadet mekânı mescittir, o hâlde Alevi kardeşlerimiz de buyursunlar camilere"** şeklinde gelişti tabii. Böylece bilerek ya da bilmeyerek **"cami mi cemevi mi"** şeklinde iki ibadet mekânını karşı karşıya getiren, birbirinin alternatifi imiş gibi algılanmasına ve yorumlanmasına yol açan bir tartışma tetiklenmiş oldu. Bu, açık ki tehlikeli bir tartışmaydı ve hâlen de öyledir. Çünkü **"din"** ve **"inanç"** gibi herkesin hassas olması gerektiğine inandığım bir konuda insanları birbirine karşı

pozisyon almaya yönelten bir “**kutuplaşma**” etkisi yaratıyor, iki toplum açısından da var olduğunu bildiğimiz önyargıları, tedirginlikleri, hatta tepkileri en olmayacak bir zemine sürüklüyordu. Kimsenin inancı, ibadeti böylesine sorumsuzca tartışma konusu yapılamaz, yapılmamalıdır ve kimse de kendisinde bu hakkı görmemelidir.

Sorun, başından beri Diyanet’in sipariş fetvaları üzerinden çözülecek “**dinî**” bir sorun değil, bir tarihsel haksızlığın, ayrımcılığın aşılması sorunu olarak gündemimizdedir. Sorunu asıl bağlamından kopartmak eğer cehaletten ileri gelmiyorsa, iyi niyetten uzak bir tutumdur. Çünkü Alevi sorunu sonuç itibarıyla faşizan emeller üzerine kurgulanmış bir devlet zihniyetinin demokratikleştirilmesi ve evrensel manasında din ve vicdan özgürlüğü sorunudur. Demokratik anlayışla hareket edeceksek ölçümüz budur; “**dinî tartışma**” yapmak değil.

Kaldı ki mesele dinî açıdan bile tartışılacak olsa uzun bir tarihî evveliyatı bulunan, ciddi ayrışmalara, kopuşlara, hatta çatışmalara neden olan, günümüzde dahi Ortadoğu’nun temel problemlerinden biri olan mezhepler konusunun böylesine yüzeysel bir yaklaşımla ve bir çırpıda (“**mesele Hz. Ali’yi sevmekse...**” denerek) “**halledilmesi**” mümkün müdür diye hayret ve şaşkınlıkla sormadan edemiyor insan...

Daha önce de yazdım ve vurgulayarak yinelemeyi naçizane görev addediyorum: Cemevlerinin yasal statüsünün tanınacak olması ne denli doğru ve önemli ise, dedelerin maaşa bağlanacak olması aynı ölçüde yersiz, yanlış ve tehlikelidir. Dedelerin devletten maaş alması, Alevi inanç ve ahlakına aykırıdır. Din ve vicdan özgürlüğüne ters bir uygulamadır. Devletin bütün din ve inançlara eşit mesafede durması istemlerine kulak tıkamaktır. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın statüsünün gözden geçirilmesini tartışmaktan uzak durmaktır. Alevi inanç rehberlerini de memurlaştırmaktır...

Ve böyle olduğu için de dedeleri maaşa bağlamakla Alevi sorununu çözmek adına sorunu daha da ağırlaştıran bir adım atılmış olacaktır. Alevi toplumu ve inanç rehberleri bir de devletleşmiş olanlar ile olmayanlar şeklinde parçalanacaktır. Yanlış yapılacaktır. Bu yanlış bile bile, göre göre yapmayınız...

Bir adım ileri iki adım geri modunda yürüyerek demokratikleşmiş mi oluyoruz, yoksa demokratikleşmenin gereklerini muğlâklaştırmış mı oluyoruz?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyimser yazı...

Cafer Solgun 30.09.2013

Beklenen gün ve hatta an geldi. **Başbakan Erdoğan**’ın kamuoyuna sızdırılan haberleri ve bu haberlere istinaden yapılan yorumları kastederek “**bunların bazısı kısmen doğru, bazısı yanlış, çok şaşıracaksınız çok**” dediği “**demokratikleşme paketi**” siz bu satırları okuduğunuzda açıklanmış olacak. Paketin içerdiği hususlardan bazısı, muhtemelen “**maksat kamuoyu oluşsun, beklentinin çıtısı yüksek olsun**” denerek sızdırılmıştı ya, esasen “**sır**” gibi de saklanıyordu. Öyle ki AK Parti’li milletvekilleri de dâhil parlamentomuzun bile haberi yoktu. Paketi hazırlayan dar ekip çalışmalarını Başbakan’a sunmuş ve o da noktayı koymuştu.

Nokta konulmuştu konulmasına ama bu sefer de **“Çözüm Süreci kapsamında biz üzerimize düşeni yaptık ama siz taahhüt ettiğiniz hiçbir şeyi yapmadınız”** diyerek silahlı güçlerinin sınır dışına çekilmesini durdurduğunu açıklayan **PKK** girmişti işin içine. Koskoca hükümet **“terör örgütü öyle dedi hükümet de hemen paket yaptı, açıkladı”** dedirtmezdi kendisine herhâlde; nitekim dedirtmedi. Paketin içerdiği hususlar bir kez daha gözden geçirildi. Pakette **“olmayan”** hususlar açıklandı. Böylece **“pazarlık”** veya **“müzakere”** filan izlenimi ortadan kaldırılmış oldu ve paketin ilan edileceği tarih de bugüne ertelendi.

Umarım **“paket”**, Sayın Başbakan’ın bizi uyardığı, hazırladığı şekilde **“şaşırtan”** bir etki yaratır. Tabii bu **“şaşırtma”** hâlinin **“bu muydu?”** dedirtme ihtimali de akla gelmiyor değil. Ama şimdi kaygılanmanın âlemi yok; pusuda **“bakalım kimler kaygılanmış bugün”** diye bekleyen görevli arkadaşların şimşeklerini üzerine çekmenin de... Hem biraz iyi niyetli olmaya, umutlarımızın canlanmasına ihtiyacımız var. Fazla kaygı insanın psikolojisine de iyi gelmiyor. Şaka yapıyor değilim; **“anadilde eğitim pakette yok, KCK’li tutuklular için özel bir düzenleme yok, Ruhban Okulu’nun açılması başka bahara”** gibi pakette olmayanlar açıklamalarına karşın, umutlu bir heyecanla beklemedeyiz cümleten. Ne de olsa **“birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla muhtaç olduğumuz”** bir dönemden geçiyoruz ve bu **“birlik ve beraberlik”** meselesinin ilk defa içinin doldurulması ihtimali var. Ve hayatımız bu ihtimale duyduğumuz platonik aşkla geçti yahu...

Bazı okurlarım söyleneceklerdir, **“hem pakette olması gerektiğine inandığın şeylerin pakette olmadığını peşinen biliyorsun, hem de umutlu olmaktan, iyimser olmaktan filan bahsediyorsun, bu ne yaman çelişki?”** Tabii yazılarıma söylenmeyi iş edinmiş bazı okurlarımın tepkisinin bu kadar yumuşak olmayacağını da bilmiyorum değilim. Bu tip durumlarda genellikle **“sizi gidi ‘yetmez ama evet’çiler sizi”** türü cümlelerle başlayan, gerisi galiz küfür ve hakaretlere kadar varan tepkiler alıyorum. Hâlâ. Çok çeşitli bir izleyici kitlesine sahip olmanın sonuçlarıdır, tahammül şart diyerek anlamaya çalışıyorum bu eleştiri ve tepkileri. Ama ne yalan söyleyeyim, yıldım yahu; **“yetmez ama evet”** koalisyonu çoktan dağıldı gitti ama hâlâ zılgıt yiyor, izahatını yapmak zorunda kalıyoruz.

Tamam, çelişki ise çelişki, ama mevzunun özü tamamen duygusal, yani insani. Bugün tercihim iyimser olmaktan yana yapıyorum. Bugünün hafızalarımızda **“dönüm noktası”** değerinde bir yeri ve anlamı olsun istiyorum. Paketi hazırlayanların olmazlandığı hususlar için de olumlu bir temel atılmış olsun ve sonrasında Meclis devreye girsin ve Meclis’te bu paketin **“eksikleri”** konuşulsun, **“daha fazla demokrasi”** densin istiyorum, diliyorum.

AK Parti’nin başka havalarda olmasını da umursuyor değilim bu yüzden. Çok ağır bedeller ödeyerek geldik bugünlere ve biz kesinlikle dahasını hak ediyoruz, istiyoruz. Kimse kimseye bir şey bahşediyor değil.

İşte yüreğimi dolduran duygu: **Bir gün uyanalım yataklarımızdan ve pencerelerimizden içeri gökkuşağı dolsun. Yeniden âşık olalım. Umut ve heyecanlarımız aşka dair olsun...**

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Andımız’

Cafer Solgun 04.10.2013

Nedense öncesini silmiş hafızam, ama **“andımız”** nedeniyle ilkokul üçüncü sınıftan itibaren yediğim dayaklar bugün gibi canlı...

Bana okuma yazmayı öğreten Kasım öğretmen idi. Sonraki öğretmenleri görünce **“fena bir adam değilmiş”** diye düşünüyorum... Elazığ’da bizim **“Seko Mahallesi”** dediğimiz mahallede idi okulumuz, Gazi Osman Paşa İlkokulu. Hâlâ duruyor. Mahallemizde Türklerin, Kürtlerin yanı sıra Ermeni aileler de vardı. Bu çeşitlilik okulun öğrenci profiline de yansımıştı tabii. Bir de yakınlarda subay lojmanları bulunduğundan, ayrıcalıklı asker çocukları vardı. Ayrı bir **“tür”** gibiydiler onlar.

Bir gün sınıftan bir çocuğun **“ihbarı”** ile Kasım öğretmen beni karatahtanın önüne çağırıp tokatladı. Sonraki günlerde de okumadım o **“and”**’ı. Okumayan başka arkadaşlarım da vardı, ama benim kadar inatçı olan bir başka öğrenci, sonradan parmaklarımızdan akıttığımız kanı birbirine karıştırarak **“kan kardeşi”** olduğumuz Erdoğan idi. Benim gibi Dersimli bir ailenin çocuğuydu o da. Kasım öğretmen her seferinde bizi tahtaya çıkarıp tokatlardı, kulaklarımızı çekti. Aynı yılın sonlarına doğru galiba sürgün ettiler adamı. Bizimle vedalaşıp yeni öğretmenimizi bize tanıştırdıktan sonra, koridorda beni çağırdı yanına. **“Oğlum”** dedi, **“akıllı bir çocuksun, niye okumuyorsun sabah andını? Bak, ben de Kürdüm, okuyup bir yerlere gelmek için böyle yanlış şeyler yapmayacaksın”**. Malatyalı, Kürt ve Alevi idi.

Adamın farkını Rukiye öğretmen zamanında anladık. Rukiye öğretmen bize sopayla girişiyordu. **“Andımız”**’ı okumadık, ihbarcı öğrencileri okul çıkışında sıkıştırdık diye; başka nedenlerle değil, çünkü sınıfın en çalışkan öğrencileri idik Dersimli çocuklar olarak. Eve yüzüm gözüm, kafam şiş gidince bir de evde annemden zılgıt yiyordum.

Ortaokula başladığımda bu **“andımız”** ve **“İstiklal Marşı”** dayaklarına bir de din dersi dayakları eklendi. Tıpkı ilkokulumuz gibi **“çeşitli”** idi öğrenci profili. Öğretmenlerimiz de solcu ya da sağcı idi artık. Bizim gibi. Ve Dersimli, Kürt ve Alevi olunca, **“solcu”** olmaktan gayrı bir seçeneğimiz yoktu bizim.

Din dersi öğretmeni müdür yardımcısı idi aynı zamanda ve çoğu zaman odasına çağırıp sopa, tekme tokat girişiyordu bize. Bir keresinde okuldan atmaya da niyetlendi. Meselesi Alevi olduğumuz için derste namaz kılmayı reddetmemizdi. İlginç; adamın adını unutmuşum. Ama **“ülkücü”** matematik ve Türkçe öğretmenlerinin adlarını unutmamışım; Muharrem ve Osman... Onların bizimle yakından **“ilgilenmelerinin”** sebebi, **“solcu”** oluşumuz idi tabii.

İlkokul arkadaşlarımdan biri, bizi geriden takip eden Garbis’ti. Ermeni idi. **“Andımız”**’ı bağıra çağıra okurdu korkudan. Onu korumaya çalışırdık öğretmenlerin ve Türk öğrencilerin şerrinden; yine de çoğu zaman bir nedeni de olmadan yediği dayakların yanında bizimkisinin lafı bile edilmezdi. Ortaokula göndermedi ailesi. Sonraki yıllarda kuytu bir derede işkence edilmiş cesedi bulundu.

“Andımız”’ın kaldırılması, düşe kalka ulaştığımız şartlar itibarıyla nereden nereye geldiğimizi ifade eden **“sembolik”** bir anlam taşıyor. Bunu örneğin 10 sene önce yapmaya niyetlenen bir parti kapatılır ve kesin en azından **“muhtıra”** yerd. 27 Nisan e-muhtırasını hatırlayın; **“Ne mutlu Türk’üm”** demeyeni **“düşman”** ilan eden bir bildiriydi o. Demek ki bir **“istikamete”** girmişiz ve iktidar partisi açıkça ilan etmese de Gezi süreci üzerine bir miktar düşünmüş (aman **“vurun Gezi’ye”** kalemleri duymasın). Sembolik olması önemsiz olması anlamına gelmiyor. Resmî ideoloji zihniyetini aşmış olmayı tarihî bir mevzu gibi konuşacağımız zamanlarda, eminim, bu sembolik adımı bir **“dönüm noktası”** olarak mutlaka anımsayacağız.

Ve CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu** geçenlerde katıldığı bir TV programında soruyordu: **“Andımız’ın neresinden rahatsız oldular?”**

Tamam, sustum... Edebimizi bozmayalım...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ah ulan Yahya...

Cafer Solgun 07.10.2013

12 Eylül cuntasının en **"hızlı"** yıllarıydı. Sene 1982 ve **Metris'**teyiz. Sabah akşam dayak yiyoruz, cuntacıların dayattığı kuralları kabul etmiyoruz, direniyoruz. Sabah akşam dayak yiyoruz dediysem, lafın gelişi değil, sabah ve akşam sayımları **"olağan"** işkence zamanlarıydı. Bir de birbirinden tecrit edilmiş koğuşlar arasında duvardan mors alfabesiyle haberleştiğimiz için, bazen de anlayamadığımız bir nedenle ya da sebepsiz yere **"nokta operasyonları"** olurdu. **"Olağan"** ve **"olağan dışı"** saldırılar esnasında öne çıkan askerler vardı, diğerlerinden daha saldırgan ve daha bir istekli idiler bizi döverken. Bunlardan birinin adı **Yahya** idi. Ben ona yıllardır **"ah ulan Yahya"** diyorum gıyabında.

Yahya Şemdinlili bir Kürt'tü. Doğru düzgün Türkçesi yoktu. Ama diğer askerlerden daha istekli idi mesela İstiklal marşı okumamız için, diğer dayatmalara boyun eğmemiz için... Küfürler savurarak ve hayvani sesler çıkartarak girişirdi bize... İşte bu Yahya bir akşam bizim koğuşun koridor nöbetçisi iken, saflık bu ya, nereden aklıma estiyse **"Yahya'yla konuşacağım"** dedim. Arkadaşlar **"ya ne gerek var"** deseler de, **"yahu adam Kürt, Şemdinlili, bize böylesine düşmanlık etmesi için bir neden yok, konuşsak yumuşar belki"** dedim. Sonuçta mazgalı vurdum, az sonra sert bir şekilde açtı, **"Ne var ula?"** dedi.

Önce sağında solunda başka asker olup olmadığına bakındım, yoktu kimseler, sonra yapabildiğimce sesimi yumuşatarak, **"Bak Yahya"** dedim, **"biliyorum, Şemdinlilisin, Kürt'sün, ben de Dersimliyim, Kürd'üm. Biz Türk ve Kürt halklarının düşmanı bu faşistlere karşı mücadele ettiğimiz için..."** diye söze başladım, ama gerisini getiremedim. **"Ula o.ç. sen bana propaganda yapıyor? Hepimiz Türküz! Görürsün sen!"** dedi ve mazgalı yüzüme çarptı... İşe yaramamıştı benim **"propaganda"** dediği girişimim. Biraz korkmadım değil, ama ne olacaktı ki, her zamanki gibi dayağımızı yiyecektik işte...

Sabahı dar ettim. Sayım vakti geldi. Yahya'nın koğuşa girişini anlatamam. Elindeki copu sıkı sıkıya tutmuş sallayarak ve en önde daldı koğuşa. Burnundan soluyordu. Koğuşun yatakhane bölümünde kol kola girmiştik, 16 kişi, **"insanlık onuru işkenceyi yenecek!"** Yahya önde, **Üsteğmen Yalçın** arkasındaydı. Pis pis sırtıyordu Yalçın. Aklıma gelmemiş değildi, ama **"yok canım"** demiştim. Yanılmışım. Yahya kendisine **"propaganda"** yapmaya yeltendiğimi komutanına yetiştirmişti. Komutanı da ne diyecek, **"bitir işini"** demişti herhâlde. Yahya bağırmaya başladı az sonra, **"Cafer Slogan.. nerede Cafer Slogan?"**...

Sonuçta arkadaşlarımın içinden söküp aldı beni. İri kıyım, güçlü kuvvetli biriydi. Arkadaşlarım koğuşta dayak yerken Yahya birkaç askerle birlikte beni koridora çıkardı. Koridora çıkarılmak **"özel muamele"** demektir. Üsteğmen Yalçın'ın **"Bu muydu evladım"** diye sorduğunu ve Yahya'nın da hançeresini yırtarcasına **"Buydu komutanumm!"** diye cevap verdiğini duydum... Gerisini varın siz düşünün... Bayılıta kadar dövdüler beni, hızını alamayan Yahya falakaya da yatırdı.. Galiba işkencelere nezaret eden doktor kılıklı subayın müdahalesiyle durdu.

Laf aramızda yıllar sonra Şemdinli dolaylarına yolum düştü. Çok soruşturdum da, köyünü bilmiyordum Yahya'nın, 1982'de İstanbul Metris'te askerlik yapan "**ah ulan Yahya**"yı bir tanıyana rastlayamadım. Bulsaydım, bu kez farklı koşullarda "**propagandaya**" kaldığım yerden devam ederdim herhâlde. Hakkârili okurlarımdan ricam olsun, şu Yahya'yı bulalım yahu, lafımı ağzıma tıktıydı yıllar önce, devamını da söyleyeyim ukde kalmasın içimde... Kızmayacağım, söz...

Sözün özü: Resmî ideoloji zihniyeti ve onun korkusunun bozduğu, tanınmaz hâle getirdiği insanlar olmaktan arınmamız, bir herkesin kendi dili, kimliği, inancı ve değerleriyle özgür yaşama, "**kendi gibi**" olma sorunudur. Ama hiçbir şey de durup dururken olmuyor; "**yüzleşme**" bunun için mühim bir sorumluluğumuz. Gayret ve cesaret gerektiriyor...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alevileri kutuplaştırmak...

Cafer Solgun 11.10.2013

Gülsuyu'nda **Hasan Ferit Gedik** adlı gencin uyuşturucu taciri alçaklar tarafından öldürülmesi, ardından cenazenin defnedilmesinin bir "**olay**" hâline gelmesi ve cenaze töreni esnasında **DHKP-C**'li olduğu anlaşılan kişilerin silahlı şovu, bir kez daha Alevi meselesiyle ilgili ciddi ve düşündürücü bir noktada bulunduğumuzu ortaya koydu.

Meseleyle ilgili son derece ciddi algı hataları var ve bunlar bazı çevreler tarafından sistematik şekilde empoze ediliyor. Bunlar alelade hatalar olsa lafı edilmeye bile değmezdi. Ama öyle değil. Alevilerin kendi talepleriyle gündeme gelmesi ile adlarının bazı radikal sol örgütler ve onlara yönelik operasyonlarla adeta eşitlenmesi bir ve aynı şeyler değil. Birileri Alevileri kriminalize bir topluluk hâline getirmek çabasında.

İşin ilginç tarafı, bu manipülasyonun farklı çevrelerce körükleniyor olması. Kimi CHP'li vekillerin çıplak bir "**AKP karışıklığı**" etrafında Alevileri kemikleştirmek için hayli gayretkeş olduklarını biliyoruz. Ama iktidar partisi de bundan rahatsız olmak şöyle dursun, aksine destek sağlayan bir tutum sergiliyor. Bunun son örneği, Mehmet Metiner'in bir TV programında cemevleri için "**terör yuvası**" demesi oldu. Bu yaklaşım, kimler Alevileri nereye sürüklemek istiyor sorusunu ciddiyetle düşünmemizi kaçınılmaz kılıyor tabii ki...

Bu yaklaşımın AK Parti tabanında yol açtığı algının ne şekilde kendisini gösterdiğini Gezi olaylarından biliyoruz. Gezi ve takip eden günlerde hayatını kaybeden gençlerin çoğunun Alevi olması, bu kesimde, "**polis durup dururken adam öldürecek değil ya...**" şeklinde bir tepkiyle karşılanıyor. Bu kafada olanlara göre ölen gençlerin Alevi olması da bir "**tesadüf**" değil zaten. Tesadüf değil de ne peki diye sorduğunuzda, alacağınız cevap hazır: "**Aleviler hükümeti devirme girişimine alet oluyor, terör örgütlerine militanlık yapıyor**" vb.

90'lı yıllarda "**irtica tehlikesi**" ve "**laiklik elden gidiyor**" konseptiyle Türkiye'yi 28 Şubat'a sürükleyen ve 2002'den sonra daha da ileri gitmek için planlar yapan güçlerin hevesleri kursaklarında kaldı. Öngördükleri "**laik- anti laik**" kutuplaşması umdukları sonucu vermedi. Peki, şimdi Alevileri ve Sünnileri belirli odaklar etrafında kutuplaşmaya zorlayanlar kimlerdir ve muratları nedir? Kemalizm ve resmî ideoloji konusunda

görüşleri kamuoyu tarafından çok iyi bilinen bu satırların yazarına bile iktidarın yanlışlarına **"yanlış"** dediği için **"sen de Kemalist oldun, aslına rücu ettin"** diyebilecek kadar kendinden geçmiş edepsizler var...

Yıllardır naçizane sorunun önem ve ağırlığına dikkat çekmeye, sağlıklı ve işleyen bir demokrasi inşa etmenin Kürt sorununun yanı sıra Alevi sorununun da çözülmesini gerektirdiğini anlatmaya çalışıyorum. Aynı zamanda sorunun bir **"kutuplaşma"** potansiyeli taşıdığına da vurgu yaparak... Dindar yurttaşların sorunlarına gösterilen hassasiyeti Alevilerin **"eşit yurttaşlık"** taleplerine göstermediğiniz zaman, Alevi toplumunda zaten bir realite olarak var olan mağduriyet, güvensizlik ve **"ötekileştirilme"** duygusunu derinleştirmiş olursunuz. Hele ki Aleviler yoğun bir şekilde **"bunlar bize hak vermez"** propagandası altında iken...

Alevileri **"belirli"** bir adrese yönlendirmek, kutuplaştırmak, karşılaştırmak, Sünni yurttaşların önyargılarını gidermek yerine adeta daha da derinleştirmek daha önce Ergenekoncuların denedikleri tehlikeli bir yönelimdir. Başka kılıflar, duyarlılıklar etrafında, hele ki inanç temelli bir bağlamda bu oyunu yeniden sahnelemenin olası sonuçlarını anlamak isteyen yakın tarihimize bakmalıdır. Yine de anlamıyorsa, Ortadoğu gerçekleri üzerine biraz daha kafa yormalıdır.

***

PYD lideri **Salih Müslim**'in lise çağındaki oğlu **Şervan Salih Muhammed Muslim** Telabyad'da El Kaide çeteleri tarafından öldürüldü. Müslim ailesi ve Kürtlerin başı sağolsun...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çift dilli yazı...

Cafer Solgun 14.10.2013

KCK **"süreçe"** ilişkin beklenen açıklamasını yaptı ve temel taleplerini **anadilde eğitim, demokratik özerklik** ve **Kürt kimliğine anayasal güvence** olarak bir kez daha deklare etti. KCK açıklamasında altı çizilen hususlardan biri de, **Öcalan'ın süreçteki rolü ve konumuna** ilişkin idi.

Aslında açıklamanın güncel olarak anlamı, **Kandil** ve **İmralı** ile **devletin** açık ve anlaşılır bir **"müzakere"** pozisyonuna geçmesi. Bunu aylardır PKK lideri Öcalan da ifade ediyor. Bu açıdan **"sürpriz"** veya İmralı ile Kandil arasında **"temel"** bir uyumsuzluk yok. **"Ne olursa olsun süreç devam ediyor"** demeyi **"analiz"** veya **"öngörü"** niyetine yazıp çizenlerin de jetonları nihayet düşmüş görünüyor. **Rojbaş...**

20 Eylül 2013 günü bu köşede şu satırlar yazılıydı:

*"...Öcalan'ın daha **'etkili'** olması, son görüşmelerinde gündeme getirdiği kendi pozisyonuyla ilgili istemlerinin karşılanmasına bağlı. Malum, Öcalan örgüte ve kamuoyuna daha doğrudan hitap etmesine olanak tanıyan yeni **'imkân ve araçlar'** sağlanmasını istiyor. **'O kadar da değil'** demeden önce, sürecin sağlıklı ilerlemesinin tıkandığı bu nokta üzerinde düşünmekte herhalde yarar vardır..."*

Bazıları gibi **“ben demiştim”** sevdalısı değilim. Ama durum aylar önce de buydu ve bugün de budur: **Çözüm Süreci’nin sahiden “çözüm” süreci olması, bu projeyi “Türk işi” bir mantıkla günü kurtarmak için değil ciddi bir barışı hedefleyerek ele almaya bağlıdır...** Yeniden başa sarmak istemiyorsak...

CEJNA WE PÎROZ BE

Bayramdır... Kimsenin bayram sevincini gölgelemek istemem. Ama bayramlar aynı zamanda birbirimizin acısını, sevincini, derdini, davasını düşünmemiz, anlamamız ve mümkünse paylaşmamız gereken günlerdir.

Bayramdır ve dağlarında insanlar var ülkemizin. Mahpushanelerinde. Mahpushane önlerinde anneler, kayıp çocuklarının peşinde insanlar var. Yerinden, yurdundan uzakta **“insan özlemez mi köyünü”** derken gözyaşlarını tutamayan insanlar var. 21. yüzyıldayız ve anlamsız savaşlarda silahlarını birbirine doğrultmuş, kimlerin hangi siyasi hesaplarına figüran olduğunu bilmeden ölen ve öldüren insanlar...

Bayramdır yine de... **Dua, niyaz ve dileklerimiz barışa, huzura, özgürlüklere, güzelliklere dair olsun... Hızır darda, zorda, yolda olanın, kalbi iyilik için atanın yoldaşı olsun...**

Bayramınız kutlu olsun...

Cejne... Ez naxwazim ku cejna tu kesî bi tu peyvek ne xweş bidim pêşwazîkirin. Lê weke ku tê zanîn, cejn, rojên parîvekirina ku, keder u şadîyêye. Her weha cejn, fêh kirin u ru bi ru hatîna kesên cudane.

Cejne u li çîyayê welatê min, mirov hene. Li girtîgehê welatê min... Li devê derîyên girtîgehan dayik u bav hene. Mirovên ku li zarukên xwe yên wendayî digerin hene. Kesên ku li durî welatên xwe dijîn hene. Ew kesên, dema ku dibêjin **“Mirov, bêriya gund u warê xwe nake ?”** u çavên wan tijî dibe... Em di sedsala 21’emin dane. U di vê sedsalê da, şerên qirêj u bê wate didome. Ew şer ku, pir kes nizanin bê ka ji bo çi dimrin u ji bo çi dikuji...

Dîsa jî cejne... Dia u daxwazên me, bila ji bo aşîti, aramî, azadî u wekhevîyê be... Xizir, hevalê wan kesên ku di tengasîyê da mane u ku dilê wan ji bo başî u xweşîyê lêdide be...

Cejna we pîroz be...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Kaynaklarım diyor ki...’

Cafer Solgun 18.10.2013

Bazı köşe yazarlarının gizemli **“kaynakları”** var. O **“kaynaklardan”** genellikle tam da ele aldıkları konuyla ilgili düşüncelerini doğrulayan bilgiler alır ve bunları paylaşırlar okurlarıyla.

Genç okurlar bilmeyebilir, bu **"kaynaklarım diyor ki"** yorumculuğunun evveliyatı hayli eski. Mesela **Ertuğrul Özkök**'ün adı **"Ertuğrul Özkök"**e çıkmıştı bir zamanlar. Zira yönettiği gazetede köşesinde hep **"köşkten"** bildirirdi. Tabii doğrudan **"köşk"**ü kaynak göstererek yazıyor olmanın ayrıcalıklı bir **"havası"** vardı. Böylece herhangi bir gazeteci veya köşe yazarı olmamış oluyordunuz. Daha da öncesinde **Nazlı Ilıcak**'ın **"bir bilen"**i vardı; yasaklı döneminde **Süleyman Demirel**'in görüşlerini Ilıcak'ın köşesinden takip edebildiniz.

Bir de **"merkez medya"** tabir edilen gazetelerin Ankara temsilcilerinin **"Genelkurmay Karargâhı'ndan"** bildiren haberleri vardı. İsimleri meçhul bazı üst düzey subaylar habire bu gazetecilere memleket meseleleriyle ilgili genellikle uyarı mahiyetinde açıklamalar yapardı. Son yıllarda bu gazetelerin bazı nedamet getiren patron ve yöneticilerinin açıklamalarından öğreniyoruz ki, bu haberlerin çoğu **"durumdan vazife çıkarmanın"** birer örneği imiş. Yani Genelkurmay'dan **"üst düzey bir komutan"** konuşsa, herhâlde böyle derdi kabilinden yapılmış masa başı haberleri... Tabii Genelkurmay'ın bu **"meçhul"** komutanlarla ilgili herhangi bir soruşturma açtığını da, o haberler için yalanlama açıklaması yaptığını da görmedik hiç. Aksine muhtemelen takdir ediyorlardı.

Bu **"kaynak"** konusu son yıllarda değişti biraz. Artık Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı veya Genelkurmay'dan **"üst düzey bir komutan"** gazetecilere doğrudan **"kaynak"** olmuyor. Belki vardır istisnaları, ama bunun bir **"tarz"** olmaktan çıktığını söyleyebiliriz. Fakat **"kaynaklarım diyor ki..."** makalelerini okumaya devam ediyoruz. Bu kez **"kaynaklar"** daha müphem, esrarengiz. Bu ağza daha çok Kürt sorunu konulu yazılarda rastlıyorum. **"Kaynaklarım diyor ki"** diye başlayan cümleler kuruluyor ve devamla o **"kaynakların"** genellikle yazarın beklentilerine uygun bilgiler verdiğini görüyoruz.

Rivayet odur ki aslında bu ağzı kullanan yazarların bilgiler aktardığı **"kaynaklar"**, tamamen hayalî. Yani adam kendi görüşünü mesela **"Kürt hareketi içinde etkin bir yeri olan kaynağım diyor ki..."** diyerek kaleme alıyor. Böylece adamın ne kadar **"derin"** kaynaklara dayanarak konuştuğunu düşünmüş oluyor okuyucu. Bir başka rivayet de, Kürt sorunuyla ilgili değişik ve esrarengiz sıfatlarla bazı yazarlara bilgiler veren o **"kaynakların"**, aslında kamuoyunu belirli bir yönde hazırlama amacı taşıyan istihbari yapılar olduğu şeklinde. Böyle olunca adamın tümüyle hayal dünyasını konuşturması değil de, bir görev ifa etme durumu sözkonusu oluyor. Öteden beri duyarız, bazıları isimleriyle gündeme de gelmiştir; medyada devletin resmî istihbarat teşkilatıyla ilişkili elemanlar varmış. Tabii bu elemanlar dönemsel koşullara uygun hassasiyetler dâhilinde işlerini yapmakla mükellef oluyorlar. Nihayetinde esas olan **"görev adamı"** olmak...

Bu tarz gazeteci, yazar olmanın, her şeyden önce ne denli ahlaksızlık olduğunu uzun uzadıya yazmayacağım. Çok açık çünkü. Yazar olmak, görüşü ne olursa olsun, öncelikle dürüst ve sorumlu olmayı gerektirir. Görüşünüz, ideolojik duruşunuz ne olursa olsun, **"gazeteci"** veya **"yazar"** sıfatıyla insanlara hitap ediyorsanız, kaleminizin ve vicdanınızın sahibi olacaksınız. İnsanları, okurlarınızı kendi düşüncelerinizle, görüş veya yorumlarınızla etkilemeye çalışmanız ne kadar doğalsa, bunu başka saiklerle yapmanız da bir o kadar şahsiyet yoksunluğudur.

Kürt sorunu ve **"Çözüm Süreci"**nde kritik bir noktaya geldik dayandık. Siz siz olun, meçhul **"kaynaklar"** şahit gösterilerek sipariş yorumlar yapanlara itibar etmeyin derim. Beğenmek beğenmemek okurun, izleyicinin en doğal hakkıdır tabii; ama düşünce, yorum, görüş, analiz değeri olanla olmayanı birbirinden ayırt etmek de bir okur ya da izleyici sorumluluğu oluyor. Sahici olanla **"çakma"** olanı ayırt etmesini bilmek yani...

Bu arada benim de **"kaynaklarımdan"** gelen bilgiler var. Bakalım onlar ne diyor? Devam edeceğim...

'Ben Kürt olsaydım'...

Cafer Solgun 21.10.2013

2006 yılında **Hrant Dink** ile birlikte katıldığım bir panelde, Hrant "**Ben Kürt olsaydım...**" diye başlayan çok etkilendiğim bir konuşma yapmıştı. Konuşmasında devletin inkâr siyasetinden ziyade, haklarını sahiplenmek ve istemek konusunda Kürtlerin üslup ve tutumlarını eleştirmişti.

Hatırlayanlar bilir, 90'lı yıllarda Kürt siyasetçiler katıldıkları TV programlarında hakaretimiz yaklaşımlara maruz kalırlardı. Sözleri kesilir, lafları ağızlarına tıklır ve mutlaka "**sen onu bunu bırak da söyle bakayım PKK'yı terör örgütü görüyor musun görmüyor musun**" sorularıyla sözüm ona köşeye sıkıştırılırlardı. Onlar da sahici görüşlerini söyleyemez ve genellikle laf kalabalığı yaparak durumu idare etmeye çalışırlardı. 2000'li yılların ortalarına değin de bu tablonun çok farklı olduğu söylenemez.

Kürt siyasetçilerin alttan alan tutumlarının temelinde yatan tabii ki "**korku**" filan değildi. Bir kendini ifade etme imkânı olarak görüyorlardı o platformları ve Kürtlerin de bir "**halk**" olduğuna insanları ikna ederek sorunu tartışmaya çalışıyorlardı. Çabalarının öne çıkan diğer bir boyutu da, Kürtlerin "**bölücü**" olmadıklarını anlatmaktı. Kürt siyasetçilerin ömrü Kürtlerin bölünmek istemediklerini anlatıp durmakla geçmiştir dersek yeridir herhalde. Rahmetli Hrant, işte bu sürekli "**bölücü değiliz, üniter devlete karşı değiliz, bayrağa karşı değiliz**" hassasiyetini Kürtler adına konuşanların fazlaca abarttığını düşündüğünü anlatmıştı.

Uzatmadan söyleyeyim: Kürtler açısından bu dönem bitmiştir. Kürtler, acılı tarihleri içinde bazen bastırılan, dağıtılan "**halk**" olma duygu ve duyarlılığına hiçbir dönemde olmadığı kadar bugün büyük bir özgüvenle sahip çıkmaktadırlar.

Bu bir realitedir ve Kürt sorununun barışçıl çözümüne yönelik iddiası olanların öncelikle gözönünde bulundurması gereken bir anlamı vardır. Çünkü, unutmayalım, aslında kimse kimseye bir şey bahşediyor değil; olan ya da olması gereken, tarihî bir haksızlığın, adaletsizliğin, inkâr ve zulüm zihniyetinin aşılması, telafi edilmesidir.

İktidar partisinin "**Çözüm Süreci**" olarak adlandırdığı inisiyatif önemlidir, tarihîdir; hak, hukuk, demokrasi, barış ve özgürlük değerlerinden bahseden herkes de herhalde böyle düşünmektedir. Fakat barıştan, çözümden, kim ne anlıyor? Başından beri naçizane dikkat çekmeye çalıştığım husus buydu. Silahlar sussun, tamam, silahlı mücadele, çatışma, operasyonlar dursun, tamam, artık cenaze kaldırmayalım, anaların gözyaşları dinsin, tamam... Bu bir "**süreç**" ve sürecin bunları sağlayarak başlaması son derece doğru. Ama "**çözüm**" bundan ibaret değil... Bu ortamın kalıcı olması ve yeniden başa sarmanın bir ihtimal olmaktan dahi çıkartılması için yapılması gerekenler var.

KCK'nin "**anadilde eğitim, demokratik özerklik ve Kürt kimliğine anayasal güvence**" talep eden son açıklaması, açıkçası, "**Çözüm Süreci**"ni daha net bir mecraya yönlendirmeyi zorluyor; böyle bir anlamı var. Bu talepler aslında somut birer "**müzakere**" konusu ve zaten mevzunun özü de bu. "**Süreç**", geline nokta itibarıyla ancak müzakereyi esas alan bir anlayışla hareket edilirse kalıcı sonuçlar ortaya çıkartır. Hazır Öcalan ve PKK yöneticileri için "**BDP'den daha makuller**" diye düşünülüyorken, Öcalan'ın gazetecilerle görüşme talebi için "**neden olmasın ki?**" görüşleri dillendiriliyorken, süreci daha ileri taşıma imkânını değerlendirmek gerekiyor.

Süreci desteklemeyi iktidar şakşakçılığından ibaret bir **"iş"** olarak görenler ne der bilmem, **"kaynaklarımdan"** aldığım duyumlar, Kürtlerin bu süreci kendileri açısından gayet ciddiye aldığı yönünde.

Hrant'ın sözlerini kimse hafife almasın bence; çünkü pek çok Kürd'ün hissiyatını anlatıyor. **"Ben Kürt olsaydım,"** demişti Hrant ve devam etmişti; **"bu kadar acı, işkence, zulüm, eziyet, ölüm, inkâr ve korkuyu yendikten sonra, ben olsam, bu kadar alttan almazdım"...**

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çözüm Süreci dersleri: Öcalan ve PKK

Cafer Solgun 25.10.2013

Çözüm Süreci yerel seçimler öncesinde sıkıntılı bir döneme girdi. Cenaze kaldırmadığımız ayları saymayı **"çözüm"**ü desteklemek sananlar da farkına vardığına göre gerçekten sıkıntılı bir döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. Bunu söylemek asla arzulanacak bir şey değil. Ama hiç değilse cenaze kaldırmadığımız bu ayların kıymetini herkesin biraz olsun anladığını varsayarak sürecin sıkıntılarını nasıl aşabileceğimiz üzerine lafı dolandırmadan konuşmak zamanıdır diye düşünüyorum. Çünkü mesele, basit ve kısır siyasi polemiklerin konusu yapılmayacak kadar ciddi ele almayı gerektiriyor. Çokça lafını edenler ne kadar farkındadır, bazen emin olamıyorum, ama sözkonusu olan, yıllardır canımızı yakan, yaşadığımız hayatı ve geleceğimizi kanla gölgeleyen bir meseledir. Ve artık iyi biliyoruz ki, **"yeni Türkiye"** olmak iddiası, bu süreçle sınanan bir hedeftir...

Çok açık, basit ve yalın şekilde ifade edeceğim.

Bunu yıllar önce söylediğimizde burun kıvrılıyor, öfkeli bakışların hedefi oluyorduk; Abdullah Öcalan ve PKK, beğenirsiniz veya beğenmezsiniz, ama Kürt sorununun merkezinde durmaktadır. Barışçıl, demokratik bir çözüm iddianız varsa bu olguyu **"dışarıda"** tutarak ya da birbirinden ayrı yerlere oturtmaya çalışarak yol almanız mümkün değildir. Üstelik Öcalan bir sayın bakanın söylediği gibi sadece bugün değil, yıllardır **"makul"** bir çizgide durmaktadır ve PKK üzerindeki stratejik etkinliği defalarca test edilmiştir. Devletin bu **"imkânı"** gereğince değerlendirmemesi, aksine İmralı'yı uzun süre Ergenekoncuların etkisine bırakması, bazı çakma **"uzmanlar"** eliyle itibarsızlaştırmaya çalışması, yüzlerce insanımızın hayatına mal olmuştur.

Bu ara yeniden dillendirilir olan **"Öcalan iyi de, onu önder belleyenler kötü"** söylemleri, eğer bilinçli bir PR kampanyası değilse, zorlanmaması gereken bir yanlış hesaptır. Değişik dönemlerde **"Kürt sorununa evet, PKK'ye hayır"**, **"Öcalan iyi, PKK kötü"** türü konseptleri oldu devletin ve tutmadı. Olmayacak şeydi çünkü. Karşı karşıya olduğu olguyu doğru tahlil edememenin, Kürt sorunu özgülünde karşılığı binlerce ocağa ateş düşmesi olmuştur. PKK Öcalan'sız ve Öcalan da PKK'siz yürüyemez. Bu açık realiteyi artık herkesin iyice ezber etmiş olması gerekir. Bunun nedenleri, iyi bir şey mi olumsuz bir şey mi olduğu, ayrı bir tartışma konusu; ben mevcut gerçeği ifade ediyorum sadece. Öcalan PKK'nin stratejik çizgisini oluşturur ama bunun uygulaması konusunda sorumluluk ve inisiyatifin KCK/PKK yönetiminde olduğunu da gayet iyi bilir. Karşılıklı olarak gözetilen bu denge ve misyon, İmralı için de Kandil için de hayattır. PKK'nin kurgusu **"önderlik"** bir anlayış üzerine bina edilmiştir. Bu anlamda her seferinde **"PKK Öcalan'ı dinleyecek mi bakalım?"** türü tartışmalar yapmak, işi bilenler için komik kaçmaktır.

"Karşılıklı olarak birbirinin misyonuna gösterilen bu 'özenli' yaklaşım bozulamaz mı, bozulursa ne olur" diye sorulabilir. Tabii ki bozulabilir, bu imkânsız değil. Ama durduğumuz yer **"barış"** ve **"çözüm"** ise, böyle bir gayret içinde olmak kadar büyük bir yanlış yapılamaz. PKK'nin Öcalan'ı dinlemediği bir durumdan hiç kimse, ama hiç kimse için **"hayırlı"** bir tablo ortaya çıkmaz. Devletin böylesine yanlış olduğu besbelli bir hedefe yönelmesi, sağduyu ve vicdan sahibi hiç kimsenin arzulamadığı kanlı ve kimsenin kazançlı (bu sözcüğü kullanmaktan hiç hoşnut değilim) çıkamayacağı kaotik bir sürece girmemize neden olur. Hele ki artık iyiden iyiye bir parçası hâline geldiğimiz Ortadoğu'da işler her geçen gün daha fazla karışmakta iken... Bu, **"çözüm"** istemeyen güçlerin hedefi, arzusu olabilir; ama **"çözüm süreci"** başlatan bir siyasi iktidarın bugün en son isteyeceği şey bile olmamalıdır herhalde...

Çözüm Süreci dersleri devam edecek. Herkes dersine iyi çalışsın, kopya serbest, ama **"durmak yok"** deyip de tembellik yapmak, kaytarmak notlara yansır; ona göre...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sürecin önünü açmak için...

Cafer Solgun 28.10.2013

Tıkanan **Çözüm Süreci** ile ilgili önce bugüne değin neler olduğunu kısaca hatırlayalım.

Geçen aralık ayında başlayan sürecin ilk somut sonucu, 2013 Newroz'unda Abdullah Öcalan'ın Diyarbakır'da okunan deklarasyonu idi. Öcalan silahlı mücadele döneminin bittiğini ilan etti, PKK'nin silahlı güçlerini sınır dışına çekmesini istedi ve bundan sonra **"fikir ve siyaset"** ile mücadelenin sürdürüleceğini söyledi. KCK/PKK bu **"çizgi"**yi kabul etti. Mayıs ayı içinde de güçlerini sınır dışına çekmeye başladı. Hükümet bir **"âkil insanlar komisyonu"** oluşturdu ve bu komisyon iki ay boyunca ülke çapında toplantılar düzenledi, insanlara süreci anlattı ve çözüm önerilerini de içeren raporlar hazırlayarak hükümete sundu. Sonrasında KCK, somut adımlar atılmadığı gerekçesiyle çekilmeyi durduğunu açıkladı. Hükümetin **"demokratikleşme paketi"** de **"boş"** olarak nitelendirildi. Bu gelişmeye Öcalan'ın yaklaşımı, ateşkes durumunun sürmesini **"önemsediğini"** söylemek oldu. İktidara yönelik olarak da kendi pozisyonunun **"araçsal"** değil **"stratejik"** ele alınması gerektiğini belirtti. Bunun için de gazetecilerle görüşmeliydi, bir gözlemci komisyon oluşturulmalı ve gerillanın dağdan inmesi için **"yasal hazırlıklar"** yapılmalıydı.

Ana hatlarıyla böyle ve geldiğimiz nokta şu: İmralı'ya giden son BDP heyetinden **Selahattin Demirtaş'**ın çıkarılmasına Kürt tarafından gelen tepkilere Başbakan **Erdoğan**, **"haddinizi bilin"** dedi ve bu tavra KCK Eşbaşkanı **Cemil Bayık'**ın verdiği cevap, **"Çözüm sürecini AKP bitirme hesapları yapıyor. AKP, 'Süreci bitiren altında kalır' diyor. O zaman AKP bu süreci bitiriyor ve bedelini de kendisi öder"** şeklinde oldu (24 Ekim 2013, **Azadiya Welat**).

Diyalog veya görüşmelerden **"müzakere"** aşamasına geçilmesi beklentisinin tıkanan sürecin yeniden canlanmasının **"koşulu"** gibi bir anlam kazanmış olması dikkate alınacak olursa, geline noktanın Çözüm Süreci'nin devamı açısından hiç de parlak olmadığı gözler önünde.

Oysa Öcalan'ın İmralı'da medya mensuplarıyla görüşmesi gibi malum çevreler dışında kimsenin yadırgamayacağı bir adım atılması, Öcalan'ın kamuoyuna daha doğrudan hitap etmesinin sağlanması ve beraberinde avukatlarıyla yeniden düzenli görüşmeler yapabilmesi, en azından bugün için psikolojisi bozulan ve ortaya bırakılmış görünen sürecin yeniden canlanmasına hizmet eder. Geri çekilme döneminde Kandil'e gitmeyen gazeteci kalmadı neredeyse. Kamuoyuna "**barış**" mesajları verileceği belli bir cezaevi görüşmesi neden bu kadar tereddütle karşılanıyor peki?

Bu tereddüdün kaynağında anladığım kadarıyla **Öcalan**'ın "**normal bir aktör**" hâline gelmesinin, verdiği resimlerle merak edilen bir kişi olmaktan çıkmasının yol açacağı sonuçları hesaplayamamak kaygısı var. Eğer "**mesele**" bu ise, bunun çok da dertlenecek bir şey olduğunu sanmıyorum. Çünkü bütün kamuoyu Öcalan'ın rolünün zaten gayet farkında. Ayrıca da bence bunun tam tersi doğru. Öcalan'ın pozisyonunun "**normalleşmesi**", yaşadığı yer, günleri nasıl geçiyor, hangi kitapları okuyor, ziyaretlerini nerede yapıyor, cezaevi karavanasından memnun mu, bazen krizlere neden olan sağlığıyla ilgili şikâyetleri neler, yaşlanmış mı gibi yönleriyle Öcalan'ın İmralı mahpusluğunun "**görünür**" kılınması, ona atfedilen rolün ete kemiğe bürünmesine katkı sağlar.

Bir de sürecin gidişatını gözlemlemekle yükümlü bir komisyon oluşturulması önerisi var. Âkil insanlar komisyonu oluşturulacağı zaman yazmıştım aslında; bunun bir "**ihtiyaç**" olduğunun anlaşılması için sürecin "**tıkanması**" gerekti maalesef. Bu konu üzerinde ayrıca duracağım.

Süreci desteklemek artık anlamsız polemiklerin konusu olmaktan çıkmalı, somut önerilerle birlikte tartışılmalıdır. Bazılarının karnından konuştuğunu duyar gibiyim, "**ama önümüzde seçimler var**"... Önümüzde seçimler var, evet, bu görünen köy. Kılavuzluk merakı olanlar asıl seçimlere hangi durumda nasıl gitmekte olduğumuzu söylesinler. Yoksa hâlâ aynı terane mi?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barış, hakikat, cesaret...

Cafer Solgun 01.11.2013

Öcalan'ın "**Hakikatleri Araştırma Komisyonu kurulsun**" önerisinin tarihi oldukça eski. Öcalan, PKK'nin ilk ateşkes kararını aldığı 1993 yılından bu yana "**siyasi çözüm**"ün gündeme geldiği her dönemde bu komisyonun kurulmasının gereğine işaret etti. Çöken "**Oslo Süreci**" döneminde hazırladığı üç aşamalı "**yol haritası**" olarak adlandırdığı ve kamuoyuna açıklanmasına izin verilmeyen belgede de bu komisyonun kurulmasını önermişti. Sözkonusu yol haritasında Öcalan'ın görüşü ilk aşamada silahların susturulması, ikinci aşamada Hakikatleri Araştırma ve Uzlaşma Komisyonu kurulması ve üçüncü aşamada da gerekli yasal ve anayasal değişikliklerin yapılması ile "**çözüm**"ün kalıcı kılınmasının teminat altına alınması idi. Aradan geçen zaman zarfında, üslup ve söylem farkları bir yana bırakılacak olursa, Öcalan'ın duruşunu koruduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Meseleyi "**nasıl**" çözeceğine bir türlü karar veremeyen, kafası karışık olan, Öcalan'dan ziyade devletin kendisi. Bunu açıklıkla belirtmekte yarar var.

Belirtilmesinde yarar olan hususlardan biri de, bu konuyu konuşurken artık “**kompleks**” yapmamak gerektiğidir. Malum, sırf Öcalan dedi diye ya da KCK dedi diye yapacağı varsa bile yapmaktan uzak duran bir kafa yapısı hâlen var. Oysa bu “**Hakikatleri Araştırma Komisyonu**” önerisinin mucidi Öcalan filan değil, herkes rahat olsun. Başka örnekleri de var, ama özellikle Güney Afrika’daki ırkçı Apartheid rejiminden devlet ve toplum olarak arınmanın yolu olarak oluşturulmuştu Hakikat ve Uzlaşma Komisyonları. Her deneyim kendi şartları içinde değerlendirilmelidir kuşkusuz; başka ülkelerin deneyimlerini “**şablon**” olarak almak değil, yararlanmak ve elbette ki kendi şartlarına uygun bir “**model**” geliştirmektir doğrusu.

Âkil İnsanlar Komisyonu, meselenin kamuoyuna anlatılması bakımından bir rol oynadı. Çalışmalarının ardından kamuoyuna yansıyan bilgilerden anlayabildiğimiz kadarıyla sürecin kalıcı bir barışa evrilebilmesine yönelik yapıcı öneriler içeren raporlar da hazırlandı, hükümete sunuldu.

Fakat Çözüm Süreci’nin yol alabilmesi bakımından asıl ihtiyaç, adı ne olursa olsun, fiilen sürecin gidişatının güvencesi olarak rol oynayacak bir komisyonun oluşturulmasıdır. Devlete de örgüte de yeri geldiğinde görev ve ödevlerini hatırlatacak, karşılıklı aşırılıkları törpüleyecek, öneriler, projeler oluşturacak, raporlar hazırlayacak bu komisyonun gerek bileşimi, gerekse de misyonunu netleştirmek, eğer ihtiyaçları doğru tespit edersek, çok da zor olmayacaktır. Bu, süreci sahici ve kalıcı bir barışa taşıyabilmek açısından demokratik ve son derece makul bir yoldur.

Aynı somutlukta olması ve kuşkusuz süreci yürütecek bir anlamı olması kaydıyla başka öneriler de olabilir, olmalıdır ve tartışılmalıdır.

En olmayacak şey, bugün tabak gibi bir gerçek olarak ortaya çıkmış olan durumu “**çözüm**” sanmaktır. İnkâr zihniyetinin eseri olarak ortaya çıkmış, bölgesel ve uluslararası boyutları da bulunan ağır bir sorundur sözkonusu olan ve siz bu sorunu “**Öcalan düğmeye basar, giderler; düğmeye basar, silahları gömerler; düğmeye basar ve sorun buharlaşır gider**” kolaycılığında ele alamazsınız. Ya da attığınız adımı seçim merkezli dar bir siyasi hesabın konusu olarak göremezsiniz. Bu tür kolaycı ve kestirmeci yaklaşımların kendisi, sürecin gerçekten de “**çözüm**”ü hedefleyen bir iradeyle ele alınıp alınmadığını tartışmalı kılar. PKK/KCK bünyesinde “**çözüm**”e kafası yatmayanlar kadar bu kolaycılığın sahipleri de barış umut ve beklentilerine zarar vermektedirler.

“**Süreç**” de yazılarım da devam edecek... Çünkü 29 Ekim günü herkes kendi niyetine bayram kutlar ve “**sultanların rüyası**” Marmaray’ın açılışında coşarken, Şemdinli’de “**oyuncak**” sandığı askerî mayının paramparça ettiği sekiz yaşındaki **Behzat Özen**, tıpkı **Ceylan** ve diğer çocuklarımız gibi bize bakıyor. Ve barış, onların gözlerine bakabilmek cesaretidir...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Süreç tıkanı; eee?

Cafer Solgun 04.11.2013

Çözüm Süreci'ndeki tıkanma durumu, görünen o ki, mevcut "**çatışmasızlık**" hâli devam ettiği için iktidar tarafından çok da "**dert**" ediliyor değil. Bu kayıtsızlık KCK'de ciddi bir rahatsızlık yaratıyor. Sürecin devamında rolü azalmayan, aksine daha da artan Öcalan da rahatsızlığını en açık ifadelerle belirtti. Kaygılarını kendisiyle görüşen devlet heyetine de iletmış olduğunu tahmin etmemiz güç değil. Denebilir ki bu bir süreç ve AK Parti de bir siyasal parti, dolayısıyla genel seçimlerin provası şeklinde geçeceği şimdiden belli yerel seçimler öncesinde kritik bir adım atmasını beklemek doğru değil. Bunu açık açık dillendirenler de var zaten. Olabilir. Ama buradan hareketle Kürt tarafını "**etkisiz eleman**" konumunda tutmak doğru ve gerçekçi midir? Bu da herhalde görmezden gelinemeyecek önemde bir soru oluyor.

Şunu açıklıkla belirtmek gerekir ki, süreç başladığından bu yana silahların patlamamış olmasında PKK'nin olduğu kadar, kaygılara neden olan "**kalekol**" yapımlarına karşı operasyonlarını durduran TSK'nin de bunda büyük payı var. Kuşkusuz bu siyasi iradenin hanesine yazmak gereken bir olumlu tutumdur ve aynı sorumlu yaklaşımın sürmesini beklemek gerekir. Fakat benim son yazılarımda dikkat çekmeye çalıştığım husus, sürecin devamını artık bir "**temenni**" konusu olmaktan çıkarmak gerektiğidir. Süreci desteklemek iddiasında olanlara yönelik artık daha somut görüş ve öneriler etrafında konuşmak gerektiğini hatırlatıp durmamın sebebi de bu zaten.

Süreci "**seçim**" gibi birtakım siyasi hesaplara kurban etmemek için, herkesin daha sorumlu davranması gereği var. Sürecin eşit, onurlu, kalıcı bir barış ortamına taşınması ve Kürt sorununun demokratik çözümü, bir imkân olarak önümüzde durmaktadır. Bu imkanı seyretmek değil, değerlendirmek durumundayız.

Yazılarıma "**Kürt sorununun yegâne tarafı PKK mi?**" şeklinde eleştiri getiren çevreler oldu. Hemen söyleyeyim, tabii ki değil. Ama öznel düşüncelerimiz bir yana, bir olgu olarak karşı karşıya olduğumuz gerçek, Kürt sorununun çözümünde PKK ve İmralı'nın sorunun merkezinde bulunduğuudur. Bu gerçeği görmezden gelerek barış ve çözümünden bahsetme imkânı yoktur. Hele ki İmralı ve Kandil, demokrasi içinde sorunun çözümüne açık duran bir konumda iseler. Ancak farklı Kürt çevrelerini de sürecin birer aktörü hâline getirmek, kuskusuz gereklidir ve bunun öncülüğünü yapması da sadece PKK'den değil, devletten de beklemek gereken bir sorumluluktur.

Ben önermiş olayım: Neden iktidar geçmişte Alevi açılımında olduğu gibi bir dizi "**çalıştay**" ile sorunla ilgili kişi ve kurumları sürecin sorumluluğuna ortak edecek bir dizi toplantı düzenlememektedir? Ben, bunun tam da zamanı olduğunu düşünüyorum. Mevcut "**tıkanma**" durumunu aşmaya da somut katkı sunacak bir adım olacaktır bu.

Bu toplantıların gündemi, bileşenlerinin talep ve önerilerini de dikkate almak kaydıyla, örneğin, "**ne yapmalı**" sorusunun yanıtlarını derlemek olur.

Kimin ne yapması gerektiği konusunda herkesin bir görüşü mutlaka var. Buradan hareketle bu toplantıların çok da gerekli olmadığı düşünülebilir. Ama zaten mesele de kimin ne yapacağını bilemez hâlde olması filan değil. Yapılması gerekenler konusunda üzerinde ittifak edilmiş bir iradeyi ortaya çıkarabilmek, konuyla ilgili kişi ve çevrelerin katkı ve katılımına olanak sağlayabilmek. Bu çalıştayların sonucunda "**sürpriz**" veya öngöremediğimiz bir sonuç ortaya çıkacağı kanısında değilim elbette. Ama herhalde ne yapmalı sorusunun yanıtlarını bir kez daha birbirimize vermek durumundayız. Öte yandan bu, hem iktidar açısından ve hem de KCK/PKK açısından süreci yürütmek konusunda olumlu ve itici bir rol oynayacaktır. Görünen, herkesin, geldiğimiz nokta itibarıyla bu tür bir motivasyona ihtiyaç duyduğudur.

Çözüm Süreci, Kürt sorununun barışçıl çözümü konusunda mutlaka değerlendirmek durumunda olduğumuz bir imkân ve fırsat. Bu imkân ve fırsatı değerlendirememeyi, yeniden kanlı bir sürece geri dönmeyi düşünmek

bile istemiyoruz. Ama düşünmek istemiyoruz diye bu ihtimalin varlığından kaygı duymamayı da doğru ve anlaşılır bulmuyorum.

Kaldı ki, "**ortalığın karışması**" sadece silahların yeniden patlaması da demek değil. Gezi süreci "**uzak**" bir hatıra değil herhalde. Kürdistan'da muhtemel bir kitlesel kalkışma durumu silahların yeniden patlamasını ve zaten bunu arzulayanların provokatif hamlelerle ortaya çıkmalarını beraberinde getirebilir.

Benim görebildiğimi herhalde bu ara sus pus olmuş "**uzmanlar**" da görüyordur, ben yine de mevzuu dosdoğru yazmaya devam edeceğim. Lafı dolandırmanın sürece bir hayrı yok çünkü...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan gündemi neden değiştiriyor

Cafer Solgun 08.11.2013

Siz misiniz Gezi'den bu yana "**Başbakan Erdoğan artık gündemi kafasına göre tayin edemiyor**" diyen... Maksat gündem belirlemekse, başı her sıkıştığında başvuracağı ve tartışma, gündem, kamplaşma yaratacağı neredeyse kesin olan klişe konular var. Bunlar içerisinde en gözde olanı, tabii, "**yaşam tarzına müdahale**". Bunun alt başlıkları var, bazen "**kürtaj**", bazen "**dindar nesiller yetiştireceğiz**", bazen "**Kadıköy vapurunda gençler el ele tutuşuyor**" ve bazen de "**kız ve erkek öğrenciler kaldıkları evlerde ne yapıyorlar kimbilir**"... Açıkçası bu sonuncusunu akıl etmek, cidden bir "**marifet**" idi.

Erdoğan'ın Hükümet Sözcüsü **Bülent Arınç**'ı tekzip etmek ve danışmanlarını, "**ne güzel söylediniz Sayın Başbakanım**" yazar ve yorumcularını boşa çıkartmak pahasına konuyla ilgili sözlerinin arkasında durması, **Mehmet Barlas**'ı, **Nazlı Ilıcak**'ı bile "**o kadar da değil**" deme noktasına getirdi. Tabii, vazifeşinas bazı yazarların bu anlayışı savunmak, gerekçelendirmek gayretleri hâlâ var. Kişiliklerinden kaybetmenin dibindeler. Bazı "**coşkulu**" valiler hemen işbaşı yaptı, İçişleri Bakanı Sayın Güler valiliklere genelge yollama hazırlığına girdi. Vatandaşlar da boş duracak değil, valiliklere, polis imdat telefonlarına ihbarlar yağmaya başladı; "**komşu apartmanda kızlı erkekli öğrencilerin kaldığı bir daire var**". Çok sayıda apart otel kapatıldı bile. Ofisimin bulunduğu yerin yakın çevresinde öğrencilerin kaldığı evler var; hemen perdeler çekildi, muhtemelen evlere geliş gidişlerde daha kontrollü hareket etme kararları alındı. Türkiye'de yaşıyoruz sonuçta; yok öyle gevşemek filan...

Gündemi Erdoğan tayin edince bizim "**gündem**" de ister istemez güme gitti. Bu yazımda da Çözüm Süreci üzerinde duracaktım oysa. Bazı okurlarımdan gelen son derece ilginç önerileri paylaşacaktım, bir ilgilinin gözüne çarpar belki diye. Bir de Nusaybin Belediye Başkanı **Ayşe Gökkan**'ın sınıra örülen "**duvar**"a dikkat çekmek için yaptığı açlık greviden ve BDP'nin valilik yasağına toslayan mitingi ile ilgili gelişmeleri değerlendirecektim. Batman'da bir yurttaşın hayatını kaybettiği olay ertesinde bölgede yeniden canlanan Hizbullah-PKK gerginliği ve bazı STK'ların arabuluculuk girişimlerini yazacaktım. Ama bunlar "**gündem**" olamıyor işte ve siz de sınırları belli bir köşede kim ne konuşuyorsa ona dair yazmak durumunda kalıyorsunuz. Yoksa "**millet ne konuşuyor, sen nelerden bahsediyorsun**" durumuna düşmek var.

Mehmet Barlas'ın dahi **"bunu ben bile savunamam"** dediği bir konuda söylenecek yeni bir şey yok aslında. Birileri Başbakan Erdoğan'a **"siz başbakansınız, baş imam değil"** der mi, bilemiyorum. Çocuklarımızın, gençlerin ahlak zabıtalığına soyunmak, gözlerini gençlerin evlerine dikmek filan devletin işi değil. Vatandaşın alınan vergilerin gereği, bunların vatandaşa yol, su, elektrik, sağlık, eğitim hizmeti olarak geri dönmesidir; işin abc'si bu. Ve bu görev ve sorumluluklar listesinde **"kimler kaldığı evde ne yapıyor acaba"** yok. Ne zaman kriminal bir olay sözkonusu olursa, o zaman **"devlet"** olduğunuzu hatırlayacaksınız. Bunun ötesi haddini-hududunu hayli şaşırmaktır.

Peki, Erdoğan neden yapıyor bunu? Hem de seçim arifesinde. Mesele de **"seçim arifesinde"** olmak zaten. Muhafazakâr seçmenlerin oyunu kendi etrafında kemikleştirmek istediği belli. Ama bu ters de tepebilecek bir hamle. Muhalefet partilerinin bu gündemin siyasetini nasıl yapabileceklerine bağlı olarak tabii.

Erdoğan da olmasa, laik, ulusalcı ve ulusolcu cenah kendi kendine erime ve kendi kendini çürütme sürecinde kıvranıp duruyor. Erdoğan bir şey söylüyor ve hareketleniyorlar biraz. Sanırım Sayın Erdoğan'ın bu tür gündemler oluşturmadaki hedeflerinden biri de bu; **"muhalefet yan gelip yatma yeri değil, canlanın biraz"**. Çünkü Erdoğan ve AK Parti'nin böyle bir muhalefete ihtiyacı var. Muhalefet bu olsun ki sahici bir muhalefetin gelişmesinin de önünü kessinler...

Tutuyor mu, tutuyor. Ama nereye kadar? İşte asıl soru bu...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şeyh uçmaz...

Cafer Solgun 11.11.2013

Başbakan Erdoğan'ın **"gündem"** yaratan kızılı-erkekli öğrenci evleri konusundaki yaklaşımı, epeydir AK Parti içinde Erdoğan'ın tarz ve üslubuna yönelik gözlemlenen memnuniyetsizliği de açığa çıkardı. Bu memnuniyetsizliği açıkça ortaya koyan adın **Bülent Arınç** olması, sanırım kimseyi şaşırtmadı. Arınç, AK Parti içinde Erdoğan'ın **"one man show"**a dönüşen liderlik ve yönetim tarzına **"one minute"** diyebilecek birkaç kişiden biri, hatta birincisiydi. Gezi günlerinde de Erdoğan ve Arınç'ın olayı ele alma anlayışlarındaki bariz farklılık gözlerden kaçmamıştı.

Sonuçta deneyimli bir siyasetçi olduğunu hatırdı tutmak gereken Bülent Arınç, Başbakan Erdoğan ile arasında ortaya çıkan **"çelişkinin"** izahatını Erdoğan'dan beklediğini açıklayarak ciddi bir çıkış yaptı. Arınç'ın bu çıkışının anlamını ve yol açacağı sonuçları hesaplamamış olması çok da mümkün değil. Fakat acaba Arınç'ın Erdoğan'dan beklediği cevap, **"bunu medya aracılığıyla değil, aramızda konuşuruz"** cevabı mıydı? Sanmıyorum. Çünkü Arınç, herhalde lisan-ı münasiple doğrudan özür değilse bile onore edilmek, gönlü alınmak beklentisi içindeydi. Fakat Erdoğan onu bir kez daha boşa çıkardı... Erdoğan'ın sözleri ve tutumunun başka türlü yorumlanmaya çalışılması zorlamadan başka bir anlam ifade etmiyor.

Buradan hareketle senaryolar yazmak niyetinde değilim. Fakat ortada bir “**sorun**” olduğu da artık gizlenecek gibi değil. Bu sorun, AK Parti’nin “**iç meselesi**” olarak görülüp geçilemez. Çünkü sorun, Başbakan Erdoğan’ın yönetim anlayışı, üslubu ve tarzı ile ilgili. Sözkonusu olan “**başbakan**” olunca, bu problemin sonuçları doğrudan bütün toplumu etkiliyor. Meseleye bu yönüyle “**taraf**” olma hakkımız var herhalde.

Kendi partisi içinde “**tek adam**”, hükümette “**tek adam**”, gündem tayin etmede “**tek adam**”, iç ve dış siyasetle ilgili konularda, hatta İstanbul gibi özel ilgi alanı olan konularda “**tek adam**” olmak, Sayın Erdoğan’ın yönetim tarz ve üslubunun özeti oluyor. En yakın çalışma arkadaşlarını dahi kamuoyu önünde zor duruma düşürmek, objektif olarak itibarsızlaştırmak, kendinizi bir “**tek adam**” olarak gördüğünüz, konumlandığınız zaman, çok da zor ve sürpriz olmuyor.

İlla belirtmek gerekiyorsa, evet, Erdoğan başarılı bir lider. Partisini üç dönem oylarını artırarak iktidara taşıdı. Zor dönemler göğüsledi. Siyasi tarihimize yazılacak gelişmelerin sorumluluğunu taşıyor... Fakat aynı Erdoğan’ın, etki ve sonuçlarını hepimizin yaşadığı başarısızlıkları da var. Yine de biz “**çok başarılı**” olduğunu varsayarak devam edelim.

“**Çok başarılı**” olmak, bir “**tek adam**” edasıyla memleketi yönetme hakkını kazanmış olma demek değildir. Eğer asgari ölçüleri içerisinde çitasını daha da yükseltme iddiasında olduğumuz bir “**demokrasi**” isek...

Gelgelelim, başkaları senaryo yazmaya oldukça meraklı. “**Hakk-ı âliniz var efendim**” yorumcuları, durumdan vazife çıkartmakta geç kalmadılar. Nitekim Arınç’ı Erdoğan’a karşı “**darbe girişimi**” içinde olmakla suçlayanlar oldu. Bu “**darbe**” hassasiyeti, gördüğüm kadarıyla bazılarında patolojik bir hâl almış durumda. Herhalde yeni bir “**Erdoğan’ı yedirmeyiz**” kampanyası başlayacaktır. Bu arada “**Arınç ne dedi de böyle oldu**” sorusu ve Arınç’ın sözcüklerini büyük bir özenle, titizlikle seçerek yaptığı eleştiri de gümbürtüye gidecek...

“**Şeyh uçmaz, mürit uçurur**” lafını Sayın Erdoğan idrak etse ve “**yahu bu iktidar hâllerinin etkisine fazla girdik herhalde**” deyip kamuoyu önünde ciddi bir özeleştiri yapsa da, şaşırsak...

Ama her türlü eleştirel yaklaşımın karşısına “**darbe**” ve “**Erdoğan’ı yedirmeyiz**” fevranları ile dikilen bir koro varken böyle bir imkân ve ihtimal var mı, bilemiyorum... Bunu Bülent Arınç’a dahi reva görüyorlarsa, diyecek söz de kalmıyor...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hüseyinî duruş, Zeynebî direniş...

Cafer Solgun 15.11.2013

Bazı şeyler **mukadderat** gibidir, yaşanacaktır. Hüseyin, Muaviye ve oğlu Yezid’in elinde İslam’ın güç ve egemenlik ihtiraslarının aracı hâline getirilmiş olmasına, çürütülmesine biat etmedi, edemezdi. **Olan ile olması gereken** arasında her zaman insanın karşısına çıkması mümkün **çelişki**, hep bir “mukadderat” olarak çıkmaz karşınıza, ama bu, bazen bir olmak ya da olmamak keskinliğinde **karar vermek gücü** gerektirir. Bu bir “**Hüseyinî duruş**” sınavıdır. O çelişkiyi uzun süre taşıyamaz, kendi kararsızlığınızda, her canlının doğal yazgısı

"yaşamak" güdünüze kurban edemezsiniz. Adınız **Hüseyin** ise, varlığınızda **insan** olmanın, **imam** olmanın en güzel erdemleri soluk alıp veriyorsa, başka türlü davranamazsınız; bilirsiniz, üzerine üzerine gittiğiniz, ölümdür, insanlığın gördüğü, göreceği en büyük alçaklıktır, vahşettir, ama o yol, insanlık değerleri yaşasın diye önünüze çıkmış bir yoldur, **yürüyeceksiniz...**

Bazı şeyler mukadderattır, yaşanacaktır. **Ne Hüseyin olmak ve ne de onun yoldaşı olmak kolaydır.** Onun kararına, yoluna ve yürüyüşüne, kötülüğün görünür gücünün olanca ihtişamına rağmen, ortak olmak, yoldaş olmak, bir büyük dava bilincidir. Bakmayın sözcüğün düşürüldüğü hâllere, yoldaşlık, insan olmanın en güzel, en erdemli, en yürekli hâlidir; yol'a dairdir ve o yol da, zalimlere karşı insanlığı savunmaya dair bir destansı yürüyüş ise eğer... Ve **yoldaş olmak, Zeynep'te bulmuştur en soylu anlamını.** Zeynep, İmam Hüseyin'in kardeşi değildir sadece; onun parçalanmış bedeninde çiğnenmek istenen davasının dirilişi ve direnişidir.

Mukadderattır, zordur bazen... Sözcüklerin anlatamadığı bir katliama tanıklık etmişsiniz ve kaderiniz, yaşamak ve bu acıyı yüreklice taşımak ise, **Zeynep olacaksınız...** Hicabına el uzatılmıştır, dimdik duracaksınız. Zincirlere bağlanacak ve korku imparatorluğuna boyun eğmiş olmanın zavallılığıyla insanlığı can çekişenlerin önüne atılacaksınız, bir yenilgi timsali olmanız istenecek, **teslim olmayacaksınız.** Zindanlara atılacaksınız, sizi **Kerbela'nın** daha ötesi varmış gibi olmadık işkence ve eziyetle biat ettirmek isteyecekler, **boyun eğmeyeceksiniz.** Sadece Kerbela olacak dilinizde; susmayacaksınız. **Kerbela, bir Hüseyinî duruş ve Zeynebî yoldaşlık ve direniş destanıdır.** Birbirinden kopartılamaz iki değer. Hüseyinî duruşu bir miras olarak taşıyan, bizlere ulaştıran, susturulamayan, boyun eğdirilemeyen Zeynep'tir çünkü...

Kerbela, unutulur bazen, Yezid'in namılı komutanlarından **Hûr**'dur biraz da. O Hûr ki, İmam ve onun varlığına kenetlenmiş içlerinde kadın ve çocukların bulunduğu 71 kişiye teslim olmuştur ordusunu bırakıp. Hüseyin'in taş olanı ayağa kaldıracak hitabının karşılığıdır. Kendini en güçlü ve en muktedir zannedenin bağrındaki **isyandır.**

Ve unutmaya çalışmak nafiledir; **Kerbela** 10 Muharrem 61 yılında durdurmuştur zamanı. Bu, herhangi bir tarih değildir; nice kutlu olay bu güne ve tarihe mal edilir. **"Kutlamalar"** yapılır, kutlama niyetine **"aşure"** kaynatılır; Aleviler yas tutarken. Alevilerin niçin aşure kaydattığını da bilmez çoğu kişi. Ve Yezid'e lanet okuyan siyasilere bakıyorum, kimsenin niyetini sorgulamıyorum, lanet okuyor ve **Kerbela'yı** bir **"haydut sürüsünün katliamı"** olarak biliyor, anlatıyorlar. **Cahil** diyeceğim, ama İslam tarihini hatmetmişler; **çarpıtıyorlar** diyeceğim, sözkonusu olan 1333 yıllık bir hakikattir... Bir de **"Alevilik Hz. Ali'yi sevmekse..."** diye başlayan cümleler kuruyorlar empati niyetine, acı veriyorlar... **Kerbela, Emevi İslam'ının gerçeğidir.** Sünni canlar bu gerçekle yüzleşebildikleri ölçüde Kerbela ve Aleviliği anlayabilirler.

Bazı şeyler mukadderat gibidir. Yaşanacaktır. Ve yaşamak dediğimiz, bir Hüseyinî duruş ve Zeynebî direniş mirasıdır bize. Hissederek anlaşılabilir. Ve anlamak, yol'un erdemine ulaşmak gayretinde bulur değerini.

Kerbela, yas değildir sadece; **Hakk'ın sırrına ermeye dair muhasebe zamanıdır Alevilerin. İbadettir. Söz ve sözleşmedir...**

Yaraların bizde kanıyor ya Şah-ı Şehid İmam Hüseyin...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

'Süreci taçlandırmak' için...

Cafer Solgun 16.11.2013

Başbakan Erdoğan, "**tıkanı**", "**çöktü**", "**bitti**" denen Çözüm süreci ile ilgili açıkçası çok da beklenmeyen bir adım attı. Siz bu satırları okuduğunuzda, KDP lideri Barzani ile Kürt sanatçı Şivan, Başbakan Erdoğan'la birlikte Diyarbakır'a gelmiş olacak. Erdoğan bu gelişmeyi "**Çözüm sürecinin taçlandırılması**" ifadesiyle duyurdu.

Bu, tıkanan sürecin psikolojisini düzeltmek anlamında bir "**gelişme**"dir, evet, ama süreci "**taçlandırmak**" hayli abartılı bir üslup. Bir süredir iktidar tarafından kendi hâline bırakılmış gibi görünen sürecin "**taçlandırılmak**" şöyle dursun, canlandırılması, "**somut**" adımlar atılmasına bağlı. Erdoğan Diyarbakır'da örneğin Terörle Mücadele Kanunu'nun kaldırılacağını ilan ederse, anadilde eğitim için kapsamlı bir hazırlık yürüttüklerini açıklarsa, sürecin artık İmralı'da gözlerden irak diyaloglar safhasından ciddi bir "**müzakere**" aşamasına taşınarak yürütüleceğini söylerse, herkesi görüş ve önerileriyle sürece katkı koymaya davet ederse, o zaman hem süreci ve hem de gölgelenen kalıcı barış umutlarını canlandırmış olur.

Bolca, Barzani ile "**Öcalan'a mesaj verilecek**" yorumları yapıldı. Yanlış. Barzani Kürtlerin saygın liderlerindendir. Son yıllarda izlediği politika ile, özellikle Kürt hareketleri arasında çatışmalara ("**brakuji**") son veren duyarlılığıyla saygınlığını artırdı. Rojava'da PYD ile girdiği rekabet bu itibarıyla bağdaşmıyor. Ancak "**ulusal**" hassasiyetleri nedeniyle buradan "**çatışma**" bekleyenler de yanılıyor. Bu rekabet, Kürtlerin çıkarlarıyla ters düşmeyen bir sonuçla nihayetlenecektir. Örneğin Rojava'nın fiili özerkliğini tanımaya kimse şaşırmamalıdır. Barzani'nin Diyarbakır'da vereceği mesaj da, barış mesajı olacaktır kuşkusuz; Kürtlerin haklarına vurgu yapacak ve silahlı mücadele ile değil, siyasi mücadele ile sonuca gitmek gerektiğini belirtecektir. Yani "**yeni**" bir şey söylemeyecektir. AK Parti ve Erdoğan'a verdiği destek de, bu mesajlarla birlikte anlamını bulacaktır. Ötesi, "**diplomatik**" söylemlerdir ve yerel seçimlere yönelik bir hesabın karşılığı yoktur. Ve Barzani, Kürtler nezdindeki saygınlığını yitirmeyi göze alacak, başkasının hesaplarına konu olacak bir tutum içine girmeyecek kadar, deneyim sahibidir.

Şivan Perwer'in durumu ise, farklı. Kürtler Şivan'ı siyasi konulardaki tutarsızlıklarına karşı severler, dinlerler. Barzani sonuçta politikacıdır; Diyarbakır'a bugün de gelir bundan sonra da. Ama sürgündeki Şivan, son yıllarda kendisine yapılan tüm davetlere karşı, örneğin Newroz kutlamalarında değil de, bugün ve "**ben Türk'üm**" açıklamalarıyla gündeme gelen **İbrahim Tatlıses**'le "**düet**" yapmaya geliyor. Hep "**siyasetçi değil, sanatçyım**" diyordu, oysa şimdi direkt bir siyasi hamleye destek vermeye geliyor.

Diyarbakır'dan arkadaşlarımı arayıp sordum ve aldığım tepkiler bu yönde oldu. Newroz'da gelse büyük coşku ile karşılanacak olan Şivan, İbo ile "**düet**" yapmaya gelince, en başta, "**ben siyasetçi değilim, ulusal bir sanatçyım**" iddiasını gölgelemiş oluyor.

Barzani ve Şivan eşliğinde Diyarbakır'da halkla buluşmak AK Parti açısından iyi fikir; ama Diyarbakır halkının son derece politik bir halk olduğunu da kimseler unutmasın derim. Çünkü işin "**şov**" kısmından ziyade, kendilerine kimin ne dediğine bakacaklardır.

Yine de ben olsam tadını çıkarırdım. İbo'dan "**gewre**", Şivan'dan da eski **stran**larını yorumlamasını ister, evsahibi olmanın gereklerini yapar ve Başbakan'a da süreci neler yaparak canlandırabileceğini anlatırdım...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakir çıkışının anlamı...

Cafer Solgun 18.11.2013

Güney Kürdistan Bölge Yönetimi lideri **Mesud Barzani** ve ünlü Kürt sanatçı **Şivan Perwer** eşliğinde Başbakan Erdoğan'ın "**süreci taçlandırmak**" ifadesiyle duyurduğu Diyarbakir çıkışı, "**iyimser**" ve de "**kötümser**" diye özetleyebileceğimiz değerlendirmelere konu oluyor. Ben, sözkonusu olan "**barış**" olunca, iyimser olmaktan yanayım; ancak konu abartılı bir iyimserlik ya da kötümserlikle değerlendirildiğinde, yanlış ve yanılgılı sonuçlar çıkarmak da kaçınılmaz. O yüzden ne "**coşmaya**" ne de "**ne var yani, ne olmuş?**" demeye gerek var...

Barzani Kürtlerin liderlerinden biri; politikalarını beğenebilir ya da beğenmeyebilirsiniz ama bu, onun tarihî misyonunu görmezden gelmenize gerekçe olmamalıdır. Barzani'nin Diyarbakir'e gelmesi, orada halka hitap etmesi, not edilmesi gereken tarihî bir anlam taşıyor. Verdiği mesajlarda "**sürpriz**" bir şey yoktu. Konuşmasında akılda kalan mesajları, Kürtlerin birliğiyle ilgili hassasiyet ile silahlı mücadelenin miadını doldurduğunu bir kez daha belirtmesi idi. Daha önce de yazdım, yeniden vurgulamanın yeridir; Kürtlerin şu ya da bu egemen gücün Ortadoğu ile ilgili hesaplarının figüranı ya da "**kozu**" oldukları dönem bitmiştir. Kürtler artık tarih sahnesinde "**kendileri için**" yerlerini almışlardır... Bu "**yeni**" durum sadece küresel ve bölgesel güçler açısından değil, Kürtler açısından da bağlayıcı bir önem ifade etmektedir. Buna uygun davranmayan örgütlerin Kürtlerin ulusal çıkarlarını temsil iddiaları da tartışılır hâle gelir.

Şivan Perwer, Kürtler tarafından sevilir, sayılır, dinlenir. Bu özelliğinin farkında olduğu için de kendisini "**Kürtlerin ulusal sanatçısı**" görür. Yasal bir engeli olmadığı hâlde, örneğin Newroz etkinliklerine "**siyasetler üstü**" olma iddiasını gerekçe yaparak gelmedi. Ama AK Parti'nin organizasyonuna katıldı. Kendi tercihidir. Dolayısıyla eleştiriler alması da doğaldır.

Başbakan Erdoğan'ın Diyarbakir ve ardından toplu açılış töreni için geldiği Bismil'de yaptığı konuşmalarda Çözüm Süreci'ni "**taçlandırmak**" olarak değerlendirilecek önemde mesajlar yoktu. Ama "**hiçbir şey yoktu**" demek de doğru değil. Not etmek gereken iki önemli mesaj verdi; birincisi, "**dağdakiler de inecek, cezaevleri de boşalacak**". Ve ikincisi, "**bu daha başlangıç**" diyerek sürecin devam edeceğini belirtti. Bence Kürtler adına siyaset yapanların ve bir bütün olarak Kürtlerin bu sözlerin "**takipçisi**" olmaları gereği var.

Ben, biraz da seçimlere dönük bir yanı bulunduğunu belirtmek gereken (bu da doğal) Diyarbakir çıkışının "**not etmek**" ve "**takipçisi olmak**" anlamında bir "**değer**" ifade ettiğini düşünüyorum. Bu çıkışa asıl anlamını verecek olan, bundan sonra atılacak adımlar olacaktır. Örneğin, hatırlatmak durumundayım, cezaevlerinde siyasi ve adli yüzlerce hasta tutuklu ve hükümlü var. Mevcut yasal mevzuatın tanıdığı imkânlar değerlendirilerek, yani yeni bir yasal düzenleme yapmaya dahi gerek olmadan, bu insanların serbest bırakılmaları mümkün.

Diyarbakir çıkışı, sürecin "**psikolojisini**" düzeltmeye dönük bir adım olarak, bu tip, hiç değilse hemen atılması mümkün somut adımlarla "**tıkanma**" durumundan kurtulmaya katkı sağlayabilir. Yoksa, heyecan yaratan bir "**şov**" olarak kalacaktır hafızalarımızda...

Ve bir de kişisel not düşmek isterim okurun affına sığınarak: Ben Kürt siyasetçilerle Barzani'nin birlikte verdiği fotoğrafta heyecanlandım en çok. "**Kürtler birlik olamaz**" dayatmasının bir "**kader**" olmadığının kanıtlanışına. Başkalarının çıkarlarına "**asker olmak**" rolünün bir daha oynanmayacak olmasına... Çünkü bugünlere gerçekten de kolay gelmedi Kürtler... Bunun anlamını bilen bilir: Birakuji (Kürtler arası çatışma), Kürtlerin makûs talihi ve utancı idi... Bilen bilir; peşmerge ve gerilla telsizlerinden cınlayan o anonsların bugünlere nasıl bir çığlık olarak yankılandığını: Bese birakuji... Bese birakuji...

Diyarbakir meydanından yükselen "**aşiti**" ve "**azadî**" sloganlarını sahihsiz bırakmayalım...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yazmak hâlleri...

Cafer Solgun 22.11.2013

Bazen okurlarımdan soranlar oluyor, "**bu kadar yazacak mevzu nasıl buluyorsun**" diye. Onlara Türkiye'nin hızlı ve hayli de çeşitli gündemini hatırlatıyor, sıkıntının yazacak konu bulmaktan ziyade yeri belli bir köşe sınırı içinde kalarak bu gündemi ele alabilmek olduğunu söylüyorum. Şahsen yazı günlerimde benim yaşadığım "**sıkıntı**" bundan ibaret.

Ama mevcut medya tablosu içinde yazmanın başka sıkıntıları da var tabii. Bunların başında da duygu ve düşüncelerini "**özgürce**" yazabilmek, yansıtabilmek geliyor. Malum, hayatın her alanına hâkim olma hassasiyeti bayağı gelişkin bir iktidar var ve medya da bu hassasiyetin en gözde alanı. Böyle olunca ve medya patronları da genellikle iktidarla ilişkilerini bu işi yapmanın temel ölçülerinden biri hâline getirince, yazar-çizer erbabı da, istisnalar bir yana, bir gözü güç odaklarına bakakalmaktan şaşış oldu.

Mesela Çözüm Süreci, malum, memleketin en önemli gündemi. Kiblesi iktidar odakları olan yazar ve yorumcular, Başbakan Erdoğan'ın ağzından çıkan bir cümleyi evire çevire aylarca güzellemeye gayret ediyorlar. Bu da bir tür marifet tabii. Ama geçenlerde Başbakan "**Çözüm Süreci'nde medyadan yeterince destek görmedik**" deyince, muhtemelen canları sıkılmıştır. Ama doğruya doğru. Başbakan haklı. Ben de her yeri geldiğinde "**Çözüm Süreci'ni desteklemeyen ölsün**" havasında alkış çalıp durmanın barışı savunmak demek olmadığını, bu çatışmasızlık hâlini kalıcı bir barışa taşımak için somut görüşler, öneriler, projeler geliştirmek gerektiğini söyledim, söylüyorum. Onlar ise toptancılığın sınırlarını zorlayarak sadece alkış çalmakla yetinmemek gerektiğini söyleyen herkesi "**yoksa çözüme karşı mısın**" baskısına maruz bırakmaya mesai harcadı.

Bir de gönlünden iktidar partisine bayrak açmak geçtiği hâlde, patronun iktidarla arası bozulmasın diye bağrına taş basanlar var. Hâl böyle olunca ya Fransız şaraplarıyla olan muhabbetlerinden bahseden yazılar yazıyorlar ya da Uzak Doğu seyahatlerine çıkıyor ve çok merak ettiğimiz (!) gezi izlenimlerini paylaşıyorlar okurlarıyla...

Belirli bir ideolojik angajmanla hareket edenler sanırım kafası en rahat olanlar. Bunlar da "**hükümet ne derse o**" rahatlığının aksi versiyonları oluyor; "**hükümet ne derse, isyan et**". Bunlar gazeteci, yazar-yorumcu olmak

adına gelecekte okulların medya derslerine konu olacak örnekler.

Tam da bu noktada, Başbakan Erdoğan'ın hatırlatması üzerine gündeme gelen **Ahmet Kaya**'nın lince uğraması ibretlik bir örnek. Olayı herkes ezber etmiş olmalı; yinelemeyeceğim. **Erdoğan**'ın "**ulan hepiniz oradaydınız**" sözleri üzerine o gün orada olanlar bir bir özürler dilediler yine, "**pişmanım**" dediler, **Serdar Ortaç** "**o görüntülere bakınca kendimden tiksiniyorum**" dedi, vb. Erdoğan'ın "**o esnada tuvaletteydim, sigara içmeye çıkmıştım**" diyenlere yönelik tepkisi, doğruya doğru, gayet insani. Dönemin gazete manşetleri var bir de. Olayı yazan ve yorumlayanları. En "**beyaz**" olanı bile savunamıyor şimdi, ya özür diliyor, ya da "**zamanın ruhu**" ile izah etmeye çalışıyor. O gün orada olup da Ahmet Kaya'ya çatal-bıçak fırlatan güruha engel olmaya çalışanlar da vardı ama. "**Zamanın ruhuna**" karşı duranlar yani.

Bunlar sahnede, yani görünürde olanlar. Peki, şimdi bu olayı şu ya da bu yönde istismar etmeye çalışanlara soran oldu mu: O gün siz nerede, ne yapıyordunuz? **Ahmet Kaya** hayatına mal olacak bir yola çıkmaya zorlanırken, siz ne hissettiniz? İşte bunu sorana gazeteci ve bunu özgürce yorumlayabilene yazar deniyor benim kitabımda...

"**Zamanın ruhu**"na bazen itiraz etmek gerekir... Ama bunun için de kibleinizin doğru olması, akıl ve vicdanınızın da bağlanmamış olması şart.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İktidar partisinin ikilemi

Cafer Solgun 25.11.2013

Çözüm Süreci tıkanmış, hatta ortada bırakılmış gibiydi. **İmralı**'dan "**süreç Surat Köprüsü üzerinde, umudumu korumak istiyorum**" şeklinde açıklamalar gelirken, **Kandil** daha sert bir tutum içindeydi; "**AK Parti süreci bitirdi ama açıkça söylemekten kaçınıyor**".

Bölgeden aldığım haberler, **Kürt hareketinin bahara doğru silahlı değil, ama kitlesel bir kalkışma hazırlığı içinde olduğu** yönünde idi. Bu hazırlıklar devam ediyor. **Kritik tarih** de sanılanın aksine Newroz kutlamaları değil, **15 Şubat**. Yani **Abdullah Öcalan**'ın **Kenya**'da yakalanıp **Türkiye**'ye teslim edilmesinin yıldönümü. Barışçıl zeminde insanların gösteriler yapmasından çekinmenin anlamı yok. Kaldı ki bu gösteriler en katı yasakların uygulandığı dönemlerde dahi yapıldı. Ancak sürekli **provokasyona açık** uyarısı yapılan sürecin "**hassasiyeti**" nedeniyle, kitlesel gösterilerin başka bir mecraya kapı aralaması ihtimalini ciddiyle düşünmek gereği var.

Başbakan Erdoğan'ın **Diyarbakir** çıkarması ile sürecin "**psikolojisi**" düzeltilmeye çalışılıyor. **İktidarın yeni adımlar atma hazırlığı içinde olduğu** söyleniyor. Örneğin **hasta tutuklu ve hükümlülerin serbest bırakılması**, **İmralı**'ya **seçilmiş gazeteciler ile sivil bir heyetin gitmesinin gündemde olduğu** söyleniyor. Yazılarımı izleyenler bunların epeydir dillendirdiğim öneriler olduğunu biliyor; demek ki iktidar çevreleri de tıkanma durumunun olası sonuçlarını düşünüyor ve aşmak için çareler arıyorlar. Bu, kuşkusuz olumlu. Diyarbakir hamlesi ile de görüldü, **marjinal kesimler dışında barış imkân ve ihtimalinden rahatsız olan yok**.

Farklı tonlardaki milliyetçi kesimlerin rahatsızlığının zamanla **"terbiye"** edilmesinin mümkün olduğuna inanıyorum. Süreç somut adımlarla ilerledikçe anlayacaklardır ki, **Kürtlerin haklarının tanınması ile** ("verilmesi" değil "tanınması") **ne Türkiye bölünecek ne de kimsenin Türklüğüne halel gelecektir.** Aksine inkâr ideolojisinin yol açtığı sorunları çözüme kavuşturdukça daha çok **"biz"** olabileceğiz.

Bu gelişmenin rahatsız ettiği ve ister istemez asıl dikkat ve duyarlılık gösterilmesi gereken başka **"derin"** odaklar var. Ergenekoncu zihniyet **"ricat"** durumunda; Ergenekon davasıyla birlikte o defterin kapandığını düşünenler yanılıyor. Eğer Türkiye'nin inkâr ideolojisinden kaynaklanan sorunlarını çözmeye iddiasında iseniz **"bize darbe yapılmasın da..."** temelinde bir uzlaşma ile yolunuza devam edeceğinizi düşünmek yüzeysel ve yanılgılı bir yaklaşım. Uzlaşmayı önde tutarsanız iktidar olmaya, kalmaya devam edebilirsiniz; ama o zaman merkezinde Kürt sorununu çözmek bulunan **"yeni Türkiye"** iddiasından vazgeçmiş statükocu bir parti olursunuz. Bunun anlaşılmasında bir tarafı yok.

Bu ikilemi daha da keskinleştiren, iktidar partisinden başkası değil. İktidar olma hâlini **"kaderimiz"** gibi algılayınca, bu, beraberinde çok ciddi yanlışların da kaynağı oldu ve oluyor. Hükümetin **"artık liberallerin, demokratların, solcuların, hatta Cemaat'in filan desteğine ihtiyacımız yok"** tavrına girmesi, çok açık, **"ben oldum artık"** havasına kapılmasından ileri geliyor.

Süreç canlandırılacak ve ileriye taşınacaksa, demokrasi ve özgürlüklerden yana bir toplumsal mutabakatın hayati önemde olduğunu bilerek hareket etmek gereği var. **"Bildiğim gibi yaparım"** tavrıyla, yaptığınız, yapmak istediğiniz doğru bile olsa, sürecin sağlığını, güvenliğini, geleceğini, yani geleceğimizi doğrudan ilgilendiren bir konuda Türkiye'yi zora sokmuş olursunuz.

Çözüm Süreci'ni yeni adımlarla canlandırmayı planlarken bu **"herkesle kavgalı"** tutumla atılacak adımların sakatlanması ihtimali var. Görebilen görüyor, göremeyenlere söylüyorum; görmek istemeyenlere ise gözlük takmalarını önersem faydası olur mu, bilmiyorum...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gündemi şaşırmak

Cafer Solgun 29.11.2013

Gündem yoğun, haftaya damgasını vuran gelişmeler önemli. **Cengiz Aktar'ın "Cuma Notları"** ile **"pişti"** olma riskini göze alacağız artık...

ANAYASA BAŞKA BAHARA...

Belliydi ve resmen de ilan olundu: Yeni, sivil, demokratik bir anayasa **"başka bahara"**... Oysa bu meclis bir **"kurucu meclis"** gibi çalışacak, ilk defa sivil ve meşruiyeti tartışma konusu olmayacak bir anayasa yapacaktı. Anayasa Mahkemesi Başkanı **Haşim Kılıç "aldatıldık"** derken haksız mı? Partiler şimdiden birbirini suçlamaya

başladı bile. Seçmenlerin karşısına çıkarken de aynı tarzda devam edecekleri belli. Bu suçlamalar sonucu değiştirmeyecek, ama hiç değilse kimin sorumluluğu ne ve nereye kadardır, bunu bilmeye hakkımız var. Bunun için de Meclis Başkanı **Cemil Çiçek** Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun toplantı tutanaklarını bir an önce açıklamakla yükümlüdür.

YİNE "EKSEN" KAYMASI MI?

Hükümet sessiz sedasız dış politikada "**durumu toparlama**" gayreti içine girdi. Suriye'de çöken "**Esad sonrası**" planı revize ediliyor. El Kaide kökenli çetelere yardım sağlamaktan vazgeçildiği anlaşıyor. Ve biz bunu sadece PYD lideri **Salih Müslim**'in açıklamalarından değil, bu grupların "**Erdoğan da kâfir**" mahiyetindeki fetvalarından anlayabiliyoruz.

Öte yandan Bağdat yönetimiyle restleşme durumundan "**birbirimize muhtacız**" noktasına gelindi. Petrol anlaşmaları imzalanacak, merkezî hükümet ve Kürdistan yönetimiyle iktisadî çıkarların yön verdiği bir süreç girilecek.

ABD, İran'la yakınlaşıyor. İran, nükleer tesislerini uluslararası denetime açmayı kabul ederken ABD de ambargodan doğan zararlarını telafi etmesi için İran'a yedi milyar dolar yardım yapmaya hazırlanıyor. Bu gelişmelerin bizde de "**İran'la ilişkilerde yeni dönem**" başlıklı haberlere konu olmasına şaşırmayalım. Ortadoğu'da "**Sünni eksen**" hamlesi artık başka bahara... Bu hamlenin hasar tespit raporu, hayli ağır. Bu gayet "**aktif**" dış politika hamlesine yapılan güzellemleri derlemek de var, ama ağır iş. Meraklısına hatırlatmış olmakla yetineyim.

FAİLİ MEÇHULLER...

Altındağ Nüfus Müdürü **Abdülmacit Baskın**'ın ölümüyle ilgili davanın ilk duruşması geçtiğimiz gün Ankara 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başladı. **Mehmet Ağar**'ın bir numaralı sanık olduğu davanın diğer sanıkları da adları "**faili meçhul**" cinayetlerle anılan isimler: **Korkut Eken, Ayhan Çarkın, Ayhan Akça, Ercan Ersoy, Seyfettin Lap, Ahmet Demirel, Ayhan Özkan, Uğur Şahin ve Ziya Bandırmalıoğlu**.

Ayhan Çarkın ifadesinde Ağar'ı suçladı, cinayetlerin "**devlet kararı**" olduğunu söyledi, MGK'yı işaret etti. Bu davalar 90'lı yıllarımızı kana boyayanların açığa çıkarılması, yargılanması bakımından önemli. Yakından takip etmek gerekli. Eşini "**faili meçhul**" bir cinayete kurban veren **Pervin Buldan**'ı tenzih ederek söylüyorum: BDP bu davaları hiç değilse seçmenleri hatırına yakından izlemek, müdahil olmak ve derinleştirilmesi için gayret etmek zorunda. Bunu yeterince yaptıkları kanısında değilim. Oysa bu alandaki gelişmeler Kürt sorununda kalıcı barışı sağlama çabasıyla doğrudan bağlantılı.

Gülçin Avşar'ın TESEV adına hazırladığı "**Ergenekon'un Öteki Yüzü: Faili Meçhuller ve Kayıplar**" başlıklı rapor da bu konuda önemli veriler sunuyor ve bize Ergenekon'un sadece bir "**darbe girişimi**" davası olmadığını hatırlatıyor.

Hay Allah... Yine gündemden şaştık galiba. Hükümet dershaneleri kapatarak eğitimde "**reform**" yapmaya hazırlanıyordu değil mi?

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'İşler yolunda, kutuplaşmaya devam'

Cafer Solgun 02.12.2013

Başbakan Erdoğan'ın "**dershaneleri kapatacağız**" kararlılığı, kamuoyunda yeni bir kutuplaşmanın zemini hâline geldi. En çok merak edilen ise, yerel seçimler öncesinde Erdoğan'ın neden bu tür bir gündeme yol açmış olduğu. Hem de Barzani ve Şivan eşliğinde gerçekleştirdiği Diyarbakir çıkartmasının etkileri henüz gündemdeki sıcaklığını koruyorken.

Gezi günlerinde en uç hâline tanıklık ettik. Erdoğan, kutuplaşmadan siyaseten kazançlı çıkmayı hesaplıyor. Kendine güveniyor. Mevcut muhalefetin hâli de bu güvenini pekiştiriyor. Bu anlayış dersaneler üzerinden Cemaat'i tasfiye, hiç değilse kolunu kanadını kırma sonucunu ne ölçüde verebilir; göreceğiz. Kesin olan, kamuoyunu kutuplaştırarak siyaset yapma anlayış ve pratiğinin riskleri, sakıncaları olduğudur. Kısa vadede siyaseten kârlı çıkmanız mümkün olabilir; ama hem uzun vadede işler "**tersine**" dönebilir ve hem de çokça dillendirilmekten anlamını kaybetmiş "**birlik-beraberlik**" ihtiyacımıza kastetmiş olursunuz...

Belli ki Erdoğan kendi kabinesi ve partisi de dâhil dile getirilen tüm aksi yöndeki görüşlere, eleştiri ve tepkilere rağmen dersaneleri kapatma inadından vazgeçmeyecek. Artık biliyoruz, kolay kolay ikna olan bir lider değil; "**madem laf çıktı ağzımızdan, mecbur gereğini yapacağız**" şeklinde kendisini gösteren bir anlayışı var. Seçimler öncesinde bu tür bir "**mücadeleye**" girişmesinin anlamı ise, gücünü test etmek istemesi; bunun başkaca bir açıklaması olduğunu sanmıyorum.

Malum, **Taraf**'ın yayımladığı belge tartışmaya yeni bir boyut getirdi. Askerin öteden beri her iktidarın önüne "**görev**" olarak koyduğu "**Cemaat'i Bitirme Planı**", meğerse 2004 yılında bu sefer de Erdoğan'ın önüne konulmuş ve o da bu planın altına diğer mesai arkadaşlarıyla birlikte basmış imzayı. "**İmzaladık ama uygulamadık**" deniyor. Ama açığa çıkan başka belgeler var ve anlaşılan o ki, planın gereklerini yerine getirmeye dönük ilgili devlet birimleri çalışmalar yürütmüşler.

Bununla birlikte, kendisi "**irticai faaliyetlerin odağı olmak**" suçlamasıyla kapatılmanın eşiğinden dönmüş bir partinin canla başla bu tür bir gayret içine girmiş olabileceğine inanmak zor. "**Durumu idare etmişler**" denebilir. Yine de ortada herhalde en azından kendilerini mahcup hissetmeleri gereken bir gerçek var: "**İrtica ile mücadele**" etmekle vazifelendirilmişler ve "**dik**" duramamışlar...

Tabii, Başbakan öyle dedi diye dersanelerin kapatılmasının "**eğitimde reform**" olduğunu kanıtlamaya çalışan çok sayıda yazar ve yorumcu işbaşında. Gelgelelim, ülkemiz şartlarında "**eğitim**" ve "**reform**" sözcükleri yan yana geldiğinde, bunun karşılığı dersaneleri kapatmaktır denirse, kimse kusura bakmasın, insanları aptal yerine koymak olur bu.

Herkes "**eğitimci**" kesildi bu tartışmada. Ben eğitimci değilim; ama eğitim sisteminin temel meseleleriyle elbette ki ilgiliyim ve herkesin de ilgili olması gerektiğini savunurum öteden beri. Eğitimde ciddi, köklü, kapsamlı bir reforma ihtiyacımız olduğu yakıcı bir gerçeğimizdir. Ve bu reform, herhalde öncelikle "**altı ok**"

ideolojisi rehber edinmiş müfredatla ilgili olmalıdır. **“Andımız”** uygulamasının kaldırılmasıyla meselenin hallolduğunu kim iddia edebilir? **“Milli eğitim”**den ne anlamak gerektiğini de tartışmalıyız mesela.

Bir de eğitimin kalitesi, standardizasyonu ve fırsat eşitsizliği sorunları var. Zaten bu sorunlar olduğu için dersaneler adeta sistemin olağan bir parçası hâline geldi. Dersanelerin kapatılmasıyla bu fırsat eşitsizliğinin yoksul gençlerimiz aleyhine bir **“uçuruma”** dönüşeceği ise, gün gibi açık. Dersaneler konusuna ben bu açıdan bakıyorum.

Çocuklarımız **“yarış atına”** dönmesin, çocukluklarını da yaşasınlar, hayatlarında başka eğitici faaliyetlerin de yeri olsun. Bu nedenle dersaneler konusu, onu ortaya çıkartan nedenleri aşmayı hedefleyen bir anlayışla ele alınmak durumunda. **“Kapatalım gitsin”** demekle o nedenler aşılmış olmaz; daha da ağırlaşır. Biliyoruz, anladık, mesele dersaneler değil; biliyoruz bilmesine de, sözkonusu olan eğitim ve çocuklarımız...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bariş hepimize hayat...

Cafer Solgun 06.12.2013

Çözüm Süreci bir yılını dolduruyor. MİT yetkililerinin İmralı’da **Abdullah Öcalan**’la görüşmeler yaptığının kamuoyuna yansıtılmasının ardından, 2013 Newroz’unda Öcalan silahlı mücadele çizgisini terk ettiklerini, bundan sonra **“silahların değil fikirlerin konuşacağını”** deklare etmişti. Öcalan’ın Diyarbakır’da okunan açıklaması, KCK tarafından da benimsenmiş, sonrasında ülke içindeki gerillaların sınır dışına çekilmesi gündeme gelmişti.

Süreç **“tıkandı”** yorumları yapılan bir dönemde, Başbakan Erdoğan’ın **Barzani** ve **Şivan Perwer** eşliğinde gerçekleştirdiği Diyarbakır çıkarmasıyla, süreç yeniden canlanır gibi oldu. Çünkü Erdoğan sürecin devam ettiğini açıkladı. Bu, en azından sürecin **“psikolojisini”** düzeltmek adına olumlu bir atmosfer yarattı. Fakat ilginçtir ki, iyimser, umutlu bir havayı teneffüs ettiğimiz, dolayısıyla da **“süreç bundan sonra hangi adımlar atılarak, nasıl ilerler”** tartışması yapmak gereken günlerde Erdoğan **“dershaneleri kapatacağız”** krizi çıkardı. Sonuçta kriz askıya alındı, ama bu arada **“barış”** ve **“çözüm”** üzerine yoğunlaşmış olmaktan da uzaklaştık. Akla gelmiyor değil, yoksa murad edilen zaten bu muydu?

Ancak gündemin efendilerine rağmen asıl gündemimiz üzerine yoğunlaşmak gibi bir yükümlülüğümüz var. **Toplumsal Olayları Araştırma ve Yüzleşme Derneği (Yüzleşme Derneği)**, tam da buradan hareketle sorunun ve sürecin farklı boyutlarına dikkat çekmeyi amaçlayan bir çalışma başlatıyor.

Kuruluşundan bu yana Kürt sorununun barışçıl, demokratik çözümünü savunan ve Çözüm Süreci’ne de destek veren Yüzleşme Derneği, **“Barış ve Çözüm Süreci Toplantıları”** üst başlığı altında ve **“Barış Hepimize Hayat”** şiarıyla bir dizi panel&forum düzenlemeye hazırlanıyor. Bu toplantıların ilki yarın (7 Aralık 2013, Cumartesi) saat 13:00-15:00 saatleri arasında İstanbul Taksim Hill Otel’inin konferans salonunda gerçekleştirilecek.

Mehmet Bekaroğlu, Erdoğan Boz, Kuban Kural, Hacer Foggo’nun panelist olarak katılacakları toplantıyı

Kelemet Çiğdem Türk modere edecek ve Çerkeslerin, Lazların, Romanların Çözüm Süreci'ne bakış açıları ile kendi sorun, talep ve beklentileri üzerinde durulacak.

Diğer toplantılarda da Ermeni, Rum, Yahudi, Süryani, Êzidi yurttaşlar ile Alevilerin sorun, talep ve beklentileri gündeme getirilecek.

Kayıt altına alınan toplantılarda dile getirilen görüşler raporlaştırılarak kamuoyu ile paylaşılacak, ilgili kişi ve kurumların dikkatine sunulacak.

Muhtemeldir ki barış ve çözümünden yana olmayı, süreci iktidar partisinin insafına bırakmak ve sürekli olarak alkış çalmaktan ibaret bir **"iş"** olarak görenlerden **"daha Kürt sorununu çözememişken Çerkesler, Lazlar, Romanlar ve diğerleri de nereden icap etti?"** diyenler olacaktır. Bıkıp usanmadan son derece yalın bir dille anlatmak görevimiz. Kürt sorunu sadece **"Kürt sorunu"** demek değildir. Hiç kuşkusuz Kürt sorunu, canımızı en çok yakan bir sorun olarak Türkiye'nin **"en önemli"** sorunudur. İnkârcı resmî ideolojide kaynağını bulan bir sorundur. Ve o inkâr zihniyetinin başka mağdurları da vardır ve denebilir ki, bütün Türkiye'dir...

Bu nedenle Kürt sorununun barışçıl çözümü, bütün renkleriyle, değerleriyle Türkiye'nin kendi gerçekleriyle yüzleşmesi demektir aynı zamanda.

Çerkeslerin, Lazların, Romanların, Ermenilerin, Rumların, Yahudilerin, Süryanilerin, Êzidilerin, Alevilerin **"öteki"** oldukları bir Türkiye'de ne tür bir barış ve ne tür bir demokrasiden yana olabiliriz?

Unutmayalım; barış, hepimize **hayat**...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MGK Cumhuriyeti

Cafer Solgun 09.12.2013

Milli Güvenlik Kurulu (MGK), malum, uzun süre sol cenahta "ilerici darbe" kabul edilen 27 Mayıs 1960 darbesinin rejimin tepesine oturttuğu bir kurum. Bileşimini kuvvet komutanı askerler ve hükümet kanadından bazı bakanlar oluşturuyor, Cumhurbaşkanı da başkanlık ediyor. Türkiye yıllarca bir "MGK Cumhuriyeti" olarak idare edildi. Meclis ve hükümet çalışmalarını fiilen koordine eden, onların gündemini oluşturan, neyi nasıl yapmaları veya yapmamaları gerektiğini söyleyen bir yapı idi çünkü. Kararları kâğıt üzerinde "tavsiye kararı" niteliğinde olmakla beraber, gerçekte, askerin siviller üzerindeki koyu ve ezici gölgesi idi. MGK Genel Sekreteri "fiili başbakan" gibiydi ve tabii, bünyesinde oluşturduğu birimler de "bakanlık". Hükümet ve Meclis bir yana idi, MGK bir yana.

MGK'nın en önemli işlevlerinden biri, "Milli Güvenlik Siyaset Belgesi" hazırlamaktı. Bu belge de "fiili anayasa" idi ve zaten "kırmızı kitap" ya da "gizli anayasa" olarak bilinirdi. Bu belgede rejimin önündeki "tehdit ve tehlikeler" öncelik sırasına göre belirlenir ve devletin bütün kurumları da bu belgenin öngördüğü çalışmaları yürütmeyi "asli" ödevi sayardı.

Geçmiş zaman kipi kullanarak MGK'nın ne olduğunu hatırlatmaya çalışmamın nedeni, AK Parti iktidarları döneminde bu durumun değiştiğini düşünüyorum olmam. MGK Genel Sekreteri olarak "org"lar yerine sivil bürokratlar atanmaya başladı mesela, "Milli Güvenlik Siyaset Belgesi" ilk defa sivil iradenin ağırlığını yansıtacak şekilde bu dönemde değiştirildi vb. Ve biz de sandık ki MGK, önemi "tavsiyelerinden" ibaret bir kurum olarak vardır artık. Aylık MGK toplantılarının haber bültenlerinin "rutin" haberler kategorisine gerilemesi de bunun bir başka göstergesiydi.

Taraf'ın yayımladığı "olay" yaratan belge, aslında bu yönüyle, yani MGK'nın kurumsal varlığı ve misyonu yönüyle de tartışılacaktır diye ümit ediyordum. Birileri çıkacak ve meşru, seçilmiş bir hükümetin, Meclis'in bulunduğu yerde "bu MGK niye var, ne yapmak için var" diye soracaktır diye düşünüyordum. Birileri zamanıdır deyip "MGK da ne oluyor?" diye celallenecek ve belki de MGK toplantıları üzerinde bulunan "sır" perdesini çekip almak gerektiği üzerine konuşacaktık. Taraf'ın yayımladığı belge için de mahcup olacak ve "o zaman daha usta değildik, pardon" denecekti...

Amiyane tabirle bizimkilerin "delikanlılığı" sadece birbirlerine ve "Geziciler" olarak topyekûn beğenmedikleri herkesi torba gibi içine attıkları muhalif kesimlere efelenmekten ibaret imiş meğer. Sahiden, MGK'nın neden hâlâ aynı "tehdit, tehlike" hassasiyetleri üst düzeyde bir yapı olarak şunu-bunu "bitirme" planları yapabildiğini sorgulamak gerekmez miydi asıl? MGK zabıtları ile, o toplantılarda kimlerin katline ferman hazırlandığı ile ne zaman yüzleşebileceğiz peki?

Tartışmayı bu yönleriyle yapmak yerine, malum, Taraf'a dört koldan soruşturma açılması için "devletin zirvesi" savcılarını göreve çağırdı. Başbakan Erdoğan hızını alamadı, meydanlardan "vatana ihanet" suçlamasında bulundu. Bu gelişme, aynı zamanda "MGK Cumhuriyeti" konseptinden ne denli uzaklaşmış olduğumuzla ilgili son derece öğretici bir ders oldu hepimize...

Ama Halep orada ise "arşiv" burada: Bugüne değin kimler eleştiri karşısında "devlet sırrı" kavramının arkasına sığındı, "duvardan bir tuğla çekersek..." dedi, işine gelmeyen yayınları yargıya hedef gösterdi ve "konuşursam yer yerinden oynar" dedi ise, iflah olmamıştır.

Gever'de (Yüksekova) çocuklarının mezarlarına yapılan saldırıları protesto eden insanlara polisin ateş açması sonucu Reşit İşbilir ve Veysel İşbilir hayatlarını kaybetti. Bu saldırının nedeni "sır"sa da değilse de katillerin bulunmasını ve hesap sorulmasını istiyoruz...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MGK'nın 'sır' işleri

Cafer Solgun 13.12.2013

MGK'nın "Gülen Cemaati'ni Bitirme Planı" yapmasına şaşanlara şaşmak lazım. MGK bunun için var. İç ve dış "tehdit ve tehlike" odaklarını tespit ve devletin bütün kurumlarını buna göre seferber etmek için yani. Peki, bu "iç ve dış tehdit ve tehlike odakları" neye göre saptanabiliyor? Cevap: Rejimi korumak. "Rejimi korumak" ne demek? Kemalist statükonun temel hassasiyetleri demek oluyor bu da. Ve böyle olunca da "tehdit ve tehlike" değerlendirmelerine konu olanlar hayli çeşitlenmiş oluyor. Devletin "makbul" saymadığı özelliklere sahip iseniz, "potansiyel suçlu" muamelesi görmeniz, devletin âli menfaatlerinin "rutin" bir gereğidir. Yani Kürt iseniz, Ermeni veya "diğer" etnik kimliklere sahip iseniz, solcu iseniz, hatta liberal iseniz, dindar iseniz ve tabii ki Alevi iseniz, devlet bu, fişleneceksiniz de, izleneceksiniz de...

Bu olaydaki "haber", dinî hassasiyetleri ile siyaset yapan bir hükümetin, yine dinî hassasiyetleri ile çalışmalar yapan bir cemaatin "tehdit" olarak görülüp tasfiye edilmesine yönelik yapılan plana imza atmış ve bu yönde devletin ilgili birimlerini harekete geçirmiş olması. Gazeteciliğin asgari normlarından haberdar herhangi biri için, bu, "haber"dir. Ne var ki medya ve haber etiği üzerine eleştirel analizleriyle tanıdığımız en ünlü kalemler bile, iktidar partisinin tutumuna bağlı olarak Taraf'ın gazeteciliğini mahkûm etme çabası içindeler şimdi. Ne de olsa Taraf "devlet sırrını" faş ederek "vatana ihanet" etmişti ve katli vacipti...

Mevzunun yargı boyutu bir yana (ki Taraf da hukuki haklarını kullanmaya karar verdi), gazetecilik adına bugün sergilenen tutumlar gelecekte pek de "gururla" anılmayacaktır.

Fakat ben hâlâ konunun "özü" ile ilgiliyim. MGK adında bir yapının sorgulanması, tartışılması zamanı gelmedi mi hâlâ? Bir miktar sivilleştirilmiş hâliyle bu MGK'nın "yeni Türkiye"de aynı rol ve misyonla varlığını sürdürecektir olmasını ne tür bir "ileri demokrasi" ile izah edebiliriz? Öncesi bir yana, yakın tarihimizdeki "yapılan planlama gereği" yaşanan kanlı süreçlerin, kamplaşma ve kutuplaşmaların, siyasete "ayar" girişimlerinin ve dahası "terörü bitirme" gerekçesiyle suikast emirlerinin dahi sorumlusunun MGK olduğunu çok iyi bilip de bilmez gibi davranmaya devam mı edeceğiz? İçeriğini çok iyi bildiğimiz 90'lı yılların MGK toplantı tutanakları, MGK Genel Sekreterliği bünyesinde yürütülen faaliyetler ile ne zaman yüzleşeceğiz?

İşte ben burada yazıyorum: "Derin devlet" türü gizemli kavramların arkasına saklanmaya gerek yok. MGK, yıllarca "derin devlet" rolü oynamış ve siyasiler de ama istekli, ama isteksiz, bu rolün oynanmasına payanda olmuşlardır. Bugün Çözüm Süreci adı altında barışla sonuçlandırmaya çalıştığımız Kürt sorununun bu denli ağırlaşmasının sorumlusu da, sorunu kanlı ve kirli savaş konseptleriyle bastırma planları yapan dönemin MGK'sıdır.

Bunu söylediğimiz zaman bir "sırrı" ifşa etmiş ve "vatan haini" mi olmuş oluyoruz?

Sahi, Meclis'te oluşturulan ve başkanlığını Nimet Baş'ın yaptığı Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu geçen yıl bu zamanlar raporunu tamamlamış ve TBMM Başkanlığı'na sunmuştu. 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat ve 27 Nisan darbe, müdahale ve muhtıralarını araştıran komisyonun kendisi de raporunu unutmuş görünüyor. O raporun "öneriler" bölümünde MGK'nın bir vesayet kurumu olduğunun altı çiziliyor ve kaldırılması öneriliyordu.

Ve CHP geçen mayıs ayında MGK'da askerin sadece Genelkurmay Başkanı ile temsil edilecek ve anamuhalefet partisi başkanının da MGK üyesi olabileceği şeklinde, kendisinden beklenmeyen gayet iddialı bir sivilleşme önerisinde bulunmuştu.

"İleri demokrasi" iddiası güzel de, gereğini yapmak için biraz "delikanlı" olmak gerek...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Barışı ve Geleceği Birlikte Aramak'

Cafer Solgun 16.12.2013

Abant Platformu'nun 30. toplantısı, "Aleviler ve Sünniler: Barışı ve Geleceği Birlikte Aramak" başlığını taşıyordu. Konuyla ilgili çok sayıda gazeteci, yazar, akademisyen ve STK temsilcisi, üç gün boyunca Alevi-Sünni ilişkilerini tartıştılar ve barış içinde bir arada yasama sorunlarımız üzerinde durdular.

Barışı ve geleceği "birlikte aramayı" bir "ihtiyaç" hâline getiren en onamlı gerçeklik, hiç kuşkusuz her gecen gün kendisini değişik biçimlerde ve daha bariz olarak hissettiren "kutuplaşma" durumu.

Ortalama bir Sünni yurttaşın gözünde Alevi ne demektir sorusunun yanıtını yüzeysel şekilde aradığımızda bile, elde edeceğimiz sonuçlar, bu kutuplaşma durumunu gözler önüne sermeye yetecektir. Bu durum, günlük siyasi gelişmeler üzerinden ortaya çıkan farklılaşmaların, kendi bağlamından kopartılıp inançsal bir bağlama oturtulmasıyla, daha belirgin ve açıkçası düşündürücü bir hâl almıştır. Örneğin, iktidarın malum Suriye politikası nedeniyle sokaktaki insana hâkim kılınan algı, "Esad Alevi diktatörüdür, Aleviler onun yıkılmasını istememektedirler, dolayısıyla hepsi Esadcıdır" şeklindedir. Bütün Alevileri "Ergenekoncu" sananların sayısı da az değildir. Gezi olayından bu yana bu önyargılı genellemelere bir yenisi daha eklendi, "Aleviler Gezicidir". Emniyet Genel Müdürlüğü'nün geçen ayın sonlarında açıklanan Gezi raporu da bu algıyı "doğruluyor" ve dahası bir "yargı" hâline getiriyordu...

Açıkçası bu "kutuplaşma" durumunun mağduru büyük ölçüde Aleviler. Zira Alevilerin Sünni çoğunluğa karşı duygusunu özetleyen sözcükler, hâlâ, korkudur, kaygıdır, endişedir...

Abant Platformu toplantısı, sorunu gündeme getirmek ve dikkat çekmek bakımından kuşkusuz anlamlı, değerli. Ancak bu nitelikte çabaların artması ve kuşkusuz iktidar partisi başta olmak üzere siyasilerin de gündemine girmesinin sağlanması gerekli.

Tam da bu noktada Başbakan Erdoğan'ın bazı konuşmalarında dile getirdiği "kamplaşma, kutuplaşma devri bitti" türü açıklamalarının umut vermediğini belirtmek gereği var. Çünkü bu sözler hem Alevi-Sünni ilişkilerinde varolan olumsuzlukların görmezden geldiğini ortaya koymaktadır ve hem de bu olumsuzluklara kaynaklık eden anlayış ve tutumların en azından muhasebesini yapmaya yanaşmadıklarını göstermektedir.

Belirtmeden geçmek istemiyorum: Malum, kamuoyunda yaratılan beklentinin aksine geçtiğimiz eylül ayında açıklanan "demokratikleşme paketinde" Alevilerle ilgili kaydadeğer bir "açılım" yoktu. Hükümet yetkilileri Alevilerle ilgili ayrı bir "paket" hazırlığı bulunduğunu deklare etti. Daha önce de yazdım, yinelemek durumundayım, eğer planlanan "açılım", dedelerin maaşa bağlanması ise, bu Alevi toplumunda yeni bir bölünme durumunu yol açacaktır. Eğer amaçlanan zaten bu değilse, sahici bir açılımın, Alevilerin "eşit

yurttaşlık" istemlerini karşılayan bir kapsamda olması gerekmektedir. Örneğin hiçbir şekilde "pazarlık" konusu yapılamayacak olan cemevlerine yasal statü tanınması ve Diyanet'in mevcut statü ve misyonunun tartışmaya açılması gerekmektedir...

Diyanet deyince orada akan sularla birlikte ben de duruyorum. Tabii, konuyu bıraktığım yerden sürdürmek üzere...

Çerkesler, uzun süredir Soçi Olimpiyatları'na karşı bir kampanya yürütüyorlar. Didem Şahin'in yapımcı ve yönetmenliğini yaptığı "No Sochi" adlı belgesel, bu kampanyanın en etkili çalışmalarından biri olmaya aday. Çerkeslerin Soçi Olimpiyatları'ndan nasıl etkilendiklerini anlatan belgesel, Çerkeslerin yoğun yaşadığı birçok ülkede ve Türkiye'de de birçok ilde, çeşitli etkinlikler kapsamında insanların ilgi ve dikkatine sunulacak. Belgesel, bugün saat 19:15'te İstanbul Levent Kültür Merkezi'nde gösterilecek. Orada olmak, Çerkeslerin seslerini duyurmalarına katkı koymak, "bizim" de görevimiz...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Organize işler, organize kirlilik...

Cafer Solgun 20.12.2013

Bazı hükümet üyeleri ile mahdumlarının "başrollerde" olduğu iddia edilen "organize işler" operasyonu Türkiye'nin gündemini sarstı. En çok da hükümet sarsıldı doğal olarak. İlk gün hükümet kanadından herhangi bir tepki gelmediği gibi, hükümet yanlısı tweet silahşorları da sustu kaldı. Daha sonra yapılan açıklamalar ise, "nereye kadar gidiyorsa..." türü kendine güvenli mesajlar vermekten çok, hâlen olayın etkisi altında olduklarını yansıtır gibiydi. Soruşturmayla ilgili ya da ilgisiz çok sayıda Emniyet müdürünün görevden alınması, yeni savcıların devreye sokulması hükümetin "karşı hamlesi" oldu. Ve soruşturmanın zamanlaması, usulü gerekçesiyle derhal itibarsızlaştırma kampanyasına girilirken, soruşturmayı yürüten yetkililere yönelik bu "tırpan" hamlesinin kamuoyuna nasıl yansıtılacağını bile hesaplayamadılar. Bugünkü tablo ve görüntü şu: "Kul hakkı" hassasiyetiyle bilinen hükümet yolsuzluk, rüşvet gibi yüz kızartıcı suçların konu edildiği bir soruşturmadan dolayı paniğe kapılmış gibidir...

Yolsuzluk, rüşvet, hırsızlık, bir zamanlar rutin hâle gelen "hortumculuk" gibi, siyaseten işgal edilen koltukların kullanılmasıyla daha da ağır hâle gelen yüz kızartıcı suçlar konusunda herkesin tavrı net olmak zorundadır. Oysa sırf bu soruşturma iktidarı zor durumda bıraktı diye sözkonusu edilen ve artık ister istemez yargı sürecine konu olan ciddi iddiaları gündemden düşürmeye çalışanlar var. Nitekim "hükümet yanlısı" medyanın manşetleri, soruşturmaya konu olan iddialardan çok, hükümetten gelen "boyun eğmeyeceğiz" mesajları ile doluydu. Bir zamanlar "Nasıl Naziler Yahudiler her yeri ele geçirdi diye korkutmuştu, Kemalistler de Cemaat her yeri ele geçirdi diye korkutuyor" mesajları veren bazı yazarlar da şimdi "safları sıklaştıran" çağrılarını yapmaya başladı. Cumhurbaşkanı Gül'ün "insan gerçekten hayret ediyor" sözü, tam da bu militanca tutumu izah ediyor...

Peki, "işin içinde iş" mi var? Bunu düşündüren gelişmeler, emareler tabii ki var. Ama buna karşı dürüst insanların tavrı "bugüne kadar niçin beklediniz" olabilir, "şimdi sırası mıydı" değil.

Yıllardır bir şekilde siyasetle ilgili, siyasi gündemi ve gelişmeleri izleyen, yorumlayan, yazan biriyim. Fakat "siyaset bu kadar mı kirliydi?" diye şaşarmaktan gene de kendimi alamıyorum. "Siyaset" sözcüğünü kaldırıp yerine "medya" sözcüğünü de koyabilirsiniz; duygum aynı...

DIYANET'LE YÜZLEŞME

Geçen haziran ayı içinde Taraf için hazırladığım "Diyanet'in Dini: Devlet" yazı dizisinin sonunda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın geçmiş icraatlarından örnekler vermiş ve "Diyanet bu kirli geçmişle ne zaman yüzleşecek" diye sormuştum. O gün bugündür Diyanet cephesinden "tık" yok. Tabii bu, bu vesayet kurumu ile olan sorunlarımızın da "yok" olduğu anlamına gelmiyor. Gündem elverdiği ölçüde kimselerin üzerinde konuşmak istemediği Diyanet gerçeklerimizi yazmaya devam edeceğim...

KATLİAMLAR

Bu ay içinde üç katliamın yıldönümü var. 21-24 Aralık 1978 Maraş katliamı, 19 Aralık 2000 hapishane operasyonlarında gerçekleştirilen katliam ve Roboski... Unutmuyoruz...

ETKİNLİK

Yüzleşme Derneği'nin "Barış ve Çözüm Süreci Toplantıları" üst başlığı ve "Barış Hepimize Hayat" şiarıyla düzenlediği panel&forum serisinin ikincisi 21 Aralık 2013 Cumartesi günü saat 14:00- 16:00 saatleri arasında, İstanbul Taksim Hill Otel konferans salonunda yapılacak. Bu toplantıda da Ermeniler, Rumlar, Yahudiler, Süryaniler ve Êzidiler açısından "süreç" değerlendirilecek, sorun, talep ve beklentiler dile getirilecek.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Karakolda doğru söyler...

Cafer Solgun 23.12.2013

Halk deyişlerimizden biridir, "**karakolda doğru söyler, mahkemede şaşar**" denir. Durduk yerde çıkmış bir söz değildir tabii. Malum, bir zamanlar gözaltına alınmak, sorgu, soruşturma filan "**işkence**" demek idi. Maruz kaldığınız suçlama "**hafif**" bile olsa, madem yolunuz Emniyet'e düşmüştür, en azından boşuna gelmiş olmayasınız diye "**kaba dayak**" yerdiniz. Polisin dayak marifetiyle elde ettiği ve aslında sizin ifadenizden ibaret olan "**delilleri**" önce savcılıkta, sonra da mahkemede izah etmeniz gerekirdi.

“**Şükür**” diyelim, işkenceden bahsederken “**bir zamanlar**” diyoruz. Polis artık zanlılardan aldığı ifadelerle delil icat etmekten çok teknik takip, dinleme, fotoğraflama gibi başka yol ve yöntemlerle delil topluyor ve şüphelileri yargı önüne çıkartıyor. Bu nedenle “**karakolda doğru söyler mahkemede şaşar**” sözü, günümüzdeki durumu izah etmiyor pek. İşin “**şaşma**” faslı daha Emniyet aşamasında başlıyor ve önünüze konulan fotoğrafları, dinleme kayıtlarını, yazışmaları filan izah etmeniz gerekiyor. Tabii susma hakkınızı kullanmayacaksınız...

Son derece normal, anlaşılır bir davranış, işin ucunda tutuklanmak, hapisane varsa, suçlamaları inkâr etmeniz gerekir. “**İnkâr yiğidin kalesidir**” sözü, bu tür durumların düsturudur. (Yıllarca emniyet güçlerinin bütün dikkatlerini, enerjilerini, mesailerini harcadıkları ve kendi aralarında “**yıkıcı, bölücü, aşırı solcu**” gibi kategorilere tasnif ettikleri “**siyasilerin**” bu sorgu mevzuunda tutumları farklıdır; ama konumuz o değil.) İnkâr etmek neticede anlaşılır bir tutum, ama asıl maharet ikna edici, yaratıcı izahatlarınızın olması gereği.

Şimdi önünüze izah etmeniz gereken kapı gibi deliller konulduğunda savunmanız örneğin İçişleri Bakanı **Muammer Güler**’in oğlu **Barış Güler**’inki gibi olursa, naçizane bu işleri “**yerinde**” etüt etmiş biri olarak diyebilirim ki, kendinizi ifadenizi alan savcı ve yargıçlara güldürmüş olursunuz. Detaylarını haberlerden biliyorsunuzdur. Barış Güler ifadesinde “**Tutuklanırsam işlerim bozulacak, itibarım zedelenecek**” demiş. Mahkeme bu savunmayı dikkate almamış ama. Her ne kadar iddialar “**yüz kızartıcı suçlar**” sınıfına giriyorsa da, çocuğun “**itibarı**” mevzubahis, beyler...

Bir başka “**oğul**”, **Kaan Çağlayan** ise, daha önce tanımadığı biriyle neden tuvalette görüştüğü sorulunca şöyle demiş: “**Bir keresinde tuvalete gitmiştim. Muhammet isimli bir kişinin, ismini sonradan öğrendim. Benimle görüşmek istediğini belirtince ben de bulunduğum yeri tarif ettim. O da tuvaletin bulunduğu tarafa geldi. Tuvaletin içinde değil önünde görüştük. Özel bir görüşme değildi.**” Tanımadığınız biri sizi telefonla arıyor, bulunduğunuz yeri soruyor ve siz de o anda tesadüfen tuvalettesiniz ve kendisiyle orada buluşuyorsunuz. Tesadüf bu ya, adam da altın işi yapan biri. Sayın Kaan Çağlayan muhtemelen avukatlarına danışır, bu tuvalette görüşme konusuna yeni açılımlar getirir, ama galiba geç...

Banka Genel Müdürü beyefendinin (**Süleyman Aslan**) ifadesi de “**kopartan**” cinsten. Evindeki paralar okul yapımı için toplanan bağışlar imiş meğer. Adamın yardım, bağış toplama işinin memlekette bir kanunu olduğundan haberi yok demek. Koca “**müdür**”, ama...

“**Esas oğlan**”ın ifadesi var bir de, **Rıza Sarraf**’ın yani. Onun hayli kapsamlı ifadesi daha uzun, detaylı anlatımlardan oluşuyor. Ama ifadesinin sonunda durup kalıyorsunuz; adam, kanser imiş. Raporu da varmış hem. Bu “**Hastayım, dört gün içinde kontrole gitmem lazım**” lafına itibar etmemiş mahkeme, tutuklandığına göre. Ama hiç değilse düşünmüş adam, elinden geleni yapmış “**yırtmak**” için.

Yerim kalmadı. Ama peşinen söyleyeyim; bu tip organize kirli işlerle ilgili kimselere hukuki danışmanlık yapmıyorum. Prensip meselesi. Israr etmesin kimse.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bugün günlerden Roboski...

Muhtemelen en büyük korkuları kıştan yana idi yola düşerken... Kıştır sonuçta, kardır, soğuktur, dağdır, zordur. Bager (kar fırtınası) kopabilir mesela, birden göz gözü görmez olur, grup kopar birbirinden, yolu şaşırırsınız, aslında yerlerini çok iyi bildiğiniz mayın tuzaklarına rastlayabilirsiniz. Beraberinizde ilk kez kaçağa çıkmış çocuklar vardır ve karda yürümek zordur, bir çukura yuvarlanabilirsiniz, ayağınızı kırabilir, taşıdığınız yüke zarar verebilirsiniz mesela. Onlara moral vermeniz gerekir, **"şu tepeyi de geçtik mi, tamamdır"**... Sınır köylerinde Kürdistan'ın, kaçağa çıkmak, kayaların arasında gözden kaybolmuş sınır taşlarına basmak, bir **"adam olmak"** ölçüsüdür, en çok da onlar heyecanlıdır bu yüzden...

Kaçağa çıkmak deyip de geçmeyin. Bir tür **"gerilla"** düzen ve disiplini gerektirir. **"Öncüsü"** vardır grubun, **"artçısı"** vardır, yola düşmenin kuralları vardır, ne tür durumlarda nasıl hareket edileceği bellidir. Ama o lanetli günde, belli ki en büyük korkuları kıştan yana idi sadece, nereden bilebilirlerdi ki... Ferman vermişti birileri ve Diyarbakır'dan savaş uçakları bombalar yüklenmiş olarak havalanmışlardı...

Kardır, kıştır, soğuktur, birbirlerine yakın yürümüşler. F-16'ların şeytani uğultusu gökyüzünü kapladığında, birlikte imişler çünkü, uçakların sesini duyunca toplaşmışlar belki de, ne olur ne olmaz, bir **"kazaya"** kurban gitmeyelim diye. Ne de olsa köylerindeki karakol haberlidir kaçağa çıktıklarından da, o gece döneceklerinden de. Muhtemelen savaş uçaklarının rutin keşif uçuşlarından birini yaptığını düşünmüşler ya da **"hevallerin"** kamplarını bombalayacağını... Bir taş atımı mesafedeydiler köylerine oysa, o lanetli uçaklar yollarını kesmeseydi... Birlikte imişler. Birlikte ölmüşler. Parçalanarak...

"Kader" bellemişlerdir direnmeyi, başka bir hayat nedir bilmezler, yaşamak sözcüğün en geniş manasında bir **"direnmek"** sınavıdır; Kürtlüğünü, dilini, insanlığını sahiplenmek, savunmak için değil sadece, yoksulluğa karşı, kara-kışa karşı, olmadık kalleşliklere, ihanetlere karşı... Ama işte birileri ferman vermişti ve tepelerinden geçip gitmeyen o savaş uçakları, ölüm olup yağmıştı üzerlerine, bilememişlerdi... Köyde yollarını gözleyenler vardı ve **"onlar bizimkiler"** diye karakola koşmuşlardı, ama askerler onları karakola yaklaştırmamışlardı bile. Allaha sığındılar, bir mucize olsun diye. Olmadı...

Ölülerini dağa taşla saçılmış paramparça ceset parçaları olarak topladılar o gece.

O gün bugündür **Roboski** baştan sona ağda kesmiş tarihimizin **"êdi bese"** çılgılığıdır...

O gün bugündür **Roboski** Kürtlerin dilinde **vicdan** ve **adalet** kavgasıdır...

O gün bugündür **Roboski** bu topraklarda demokrasi gibi, insan hakları savunuculuğu gibi, dürüstlük gibi, insan olmak gibi manasından soyundurulmuş payelerin şaşmaz ölçüsü, turnusol kâğıdıdır. Ve artık bu sözcükler ancak **"Roboski"** deyince sahte ya da samimi karşılığını bulmaktadır...

O gün bugündür **Roboski** deyince **Dağkapı Meydanı**'nda kurulan darağaçları oluyoruz biz, kan akan **Geliyê Zilan** oluyoruz, **Buğday Meydanı**'nda sehpaye yürüyen **Seyit Rıza** oluyoruz, **Munzur** oluyoruz, **Dersim 38** oluyoruz, **33 Kurşun** oluyoruz, "artık ağlamaktan gözlerimizden yaş gelmiyor" diyen 13 yaşındaki çocuğundan kalan parçaların başında taş kesmiş **Felek Ana** oluyoruz...

O gün bugündür **Roboski** deyince biz tarihin kanlı derinliklerinden günümüze yankılanan ve anlattığını ancak vicdanı olanların duyabildiği bir ses oluyoruz: **Heyfa we bu lawo...**

Darbe ya da insafınız kurusun!

Cafer Solgun 30.12.2013

Bu "taktiği" Gezi sürecinden biliyoruz. Başbakan Erdoğan "yüzde elliye zor tutuyorum" diyerek, "başörtüsüne el uzattılar" diyerek, yetmedi, "camide bira içtiler" diyerek, "bu bir darbe girişimidir" diyerek "milleti" kutuplaştırmakta bir beis görmemiş, "darbe" girişiminin faili olarak da o gün bugündür herkesin peşine düştüğü "faiz lobisini" işaret etmişti. Bu lobiye Erdoğan'ın deyişiyle "kahramanlık destanı" yazan güvenlik güçleri henüz ve hâlâ "ele geçirebilmiş" değil, ama yedi gencin hayatına ve on bir gencin de gözlerini yitirmesine mal olsa da "darbe" bastırılmıştı.

"Darbecilerin" etkinliğinin bastırıldığına kanaat getirildiğinde sessiz sedasız "Gezicilerin" talepleri yerine getirilmiş, Gezi Parkı'na Topçu Kışlası inşasından vazgeçilmiş, üstüne de beklentileri karşılamaktan uzak olsa da "devamı gelecek" denerek bir "demokratikleşme paketi" açıklanmıştı. Ama yine de "bu bir darbe girişimidir" korusu her yeri geldiğinde "Erdoğan dik durdu, darbeyi bastırdı" demeyi ve iktidarın "kızılı-erkekli" dayatmasında olduğu gibi her özgürlük karşıtı söylem ve tasarrufuna yapılan itirazı "Geziciler sizi..." üslubuyla itibarsızlaştırmaya çalışmayı ihmal etmedi.

Bu "taktik" biraz etkili olduysa eğer, "faiz lobisi" gibi muğlâk ve müphem "odaklardan" ziyade ulusalcı, "ulusolcu" çevrelerin devreye girmiş olmalarını tepe tepe istismar etme imkânı bulmaları mümkün olduğu içindi.

İktidara, daha doğrusu devlete "derinlemesine" intibak etmeleri önündeki yegâne engel, düne kadar askerî vesayete karşı kol kola olmaktan büyük memnuniyet duydukları "Cemaat" idi. Cemaat'ın direncini dersaneler konusunda test ettiler ve galiba işler pek de planladıkları gibi gitmedi. Taraf, devletin zirvelerinde 28 Şubat dönemlerinden farksız tasfiye planları, fişlemeleri yapıldığını deşifre edince, bir parça dengeleri bozuldu. Ama mademki "dik durmak" iş görüyordu, bugüne değin iktidara yapışmış ve "ben olmazsam devlet mi olur" havasına ziyadesiyle kapılmış her partinin yaptığını yaptılar ve "vatan hainliği, ihanet" ağızyla bozulan façalarını düzeltmeye çalıştılar.

17 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturması konusunda dengeleri daha da bozuldu. "Nereye kadar gidiyorsa..." diyebilecek durumda olsalardı, büyürler, güçlenirlerdi. Demek oluyor ki çok da "delikanlılık" yapacak durumda değiller. Şu anda kamuoyuna hâkim olan algı, kendi tabanları da dâhil olmak üzere, "e, bir şey de var demek ki..." durumudur.

Tam da bu algı üzerinden bir strateji oluşturdu Sayın Başbakan. Ve ama Gezi'deki taktiği daha da tırmandırmaktan başka bir şey değil yaptığı, yapmaya çalıştığı. "Düşmanlar", "derin" odaklar biraz daha çeşitlendirildi, ajitasyonun dozu daha da artırıldı, işin içine "Çözüm Süreci" daha doğrudan konuldu, "darbe" dendi, "cunta" dendi ve yetmedi, "bu bir istiklal savaşıdır" da dendi... Tabii işareti alan kalemler, ağızlar da derhal sorunun ve tartışmanın bağlamını çizilen çerçevede yorumlamaya koyuldular; Türkiye'nin hâlini bu kişilerin mantalitesinden öğrenmek durumunda kalan biri rahatlıkla şu an Türkiye'de darbecilere karşı

muazzam bir direniş gösterildiğini zannedebilir. O derece...

Kavramların anlam ve içeriklerinden soyundurulduğu başka dönemleri de oldu ülkemizin. Ama o kavramlara bu denli pervasızca işkence edilen başka bir dönem olduğunu sanmıyorum. Mesela darbeciler yaptıklarının aslında darbe olmadığını kanıtlamaya çalışmamışlardı. Yaptıkları "memleket hayrına, demokrasiye geçmek için mecbur kaldıkları bir müdahale idi" sadece. Millet "he he" deyip kafasını salladı, ama sandık önüne geldiğinde de her defasında darbecilerin işaret ettikleri partileri sandığa ve tarihe gömdü. İktidar partisi ve militan kalemleri ise devletin çivisini çıkartan müdahaleleri "yeni Türkiye, ileri demokrasi, istiklal mücadelesi" olarak gerekçelendirebiliyorlar büyük bir rahatlıkla.

Oysa savunduklarını iddia ettikleri "millet" kahvehanelerde, otobüs duraklarında, dolmuşlarda, berberlerde, biraraya geldikleri her yerde Nasreddin Hoca'nın ünlü fıkrasına gönderme yaparak "yahu" diyor, "iyi hoş da, hırsızın hiç mi kabahati yok?"

Bir de arada "Ergenekoncularla ittifak yapıyorlar" filan diye "caz" yapanlar oluyor, madem atış serbest diyerek. Ama desteksiz atış yapmanın riskleri vardır, hedefe yolladığınız mermi sizi vurabilir. Anlatacağım da, yerim bitti.

İyi seneler. Dilerim 2014 barış ve demokrasinin yılı olur...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ulan hepiniz oradaydınız...'

Cafer Solgun 03.01.2014

Türkiye'de yargının en önemli aşmak gereken sorunu, kendisini evrensel hukuk ve adalet normlarını temsil etmekle değil, devlete hâkim olan inkârcı resmî ideoloji zihniyetinin öncelik ve hassasiyetlerini uygulamakla mükellef gören bir anlayışla hareket etmesi idi. Bu, aynı zamanda demokratikleşmemizin de temel problemlerinden biri ve ne kadar hâledip hâledemediğimizi yeri geldikçe tartışmaya, gündeme getirmeye çalışıyorum. Ama şimdi yargıya karşı iktidar partisinin giriştiği kampanya var gündemimizde.

Nasıl olmasın; rüşvet ve yolsuzluk kisvesi altında hükümete karşı bir "**darbe**" girişiminde bulunulduğu iddia ediliyor. İşin içinde iç ve dış olmak üzere birçok "**mihrak**" var, "**lobiler**" var, "**paralel devlet**" organizasyonları var. Bir yandan Başbakan Erdoğan öncülüğünde iktidar partisi sözcüleri, bir yandan iktidar güdümlü medya erbabı bu "**darbe**" girişimini bastırmak üzere cansiperane bir "**direniş**" içerisindeler...

Tabii bu "**direniş**" bizim alışkın olduğumuz direnişlere benzemiyor. Devlet ve iktidarın bütün güç ve imkânları kullanılarak yürütülüyor. "**Direniş**"in hedefinde ise sivri ucunun iktidar partisine değdiği anlaşılan 17 Aralık soruşturmasını başlatmaya cüret eden savcılar ve bir bütün olarak yargı mekanizması var. Yargı ne kadar itibarsızlaştırılır ve "**bu yargıya güvenilir mi?**" durumuna getirilirse, o kadar, bir kez başlamış olan soruşturmanın hiç değilse derinleştirilmesinin önüne geçilebileceği hesaplanıyor, planlanıyor. Tabii bu plan

gizleyemedikleri bir **“panik”** havasında, yani önü sonu çok da düşünülmeden devreye sokulduğu için, ciddi bir etkili ve inandırıcı olma sıkıntısı yaşıyorlar.

Mesela **“Ergenekoncularla ittifak yaptılar”** filan diyenler oldu. Belli ki maksat **“darbe”** iddiasına bir nebze dayanak icat etmek. Ama öte yanda **“bunlar milli ordumuza da kumpas kurmuşlardı zaten”** diyerek birbiriyle alakasız argümanlar ileri sürdüler, sonrasında **“maksat hâsıl olsun derken biraz zorladık galiba”** açıklamaları yapmak pahasına. Yargıya karşı kamuoyu oluşturma ve doğrudan sonuçlarından birinin Ergenekon ve Balyoz davalarının hukuki ve siyasi avukatlarını harekete geçirmek olduğunu dahi düşünemeyecek kadar kendilerinden geçmişler.

Hemen ve açıkça belirteyim; yargının avukatı filan değilim. Başka bir bağlamda konuşuyor olsaydık, yargıda köklü bir reform ve yüzleşme ihtiyacından bahsedebilirdim ben de. Özellikle de bugüne değin yargının muhalif kesimler sözkonusu olunca nasıl bir **“ceza makinesi”** olarak işletildiğine dair. Ne var ki mesele **“bana dokunmuyorsa yargı bağımsızdır, dokunuyorsa darbedir, komplodur”** ikiyüzlülüğünün varındığı ölçü tanımaz dayatmadır. Sadece KCK operasyonlarını hatırlatmakla yetineceğim. PKK’yı tasfiye konsepti yürürlükteyken legal Kürt siyasi hareketini tasfiye etme amacı taşıyan bu operasyonlar **“iyi”** idi, **“devlet paralel bir devlete tabii ki izin vermez”** idi ve yargı da **“bağımsız”** idi. Bu ağızların sahipleri şimdilerde **“KCK operasyonlarını da bunlar yapmıştı”** dediklerinde, benden duymuş olmayın, Kürtler anlamlı anlamlı gülmekle yetiniyorlar.

Yargıya karşı kampanya yürütenlerin şaşkınlıklarına, çifte standartlarına, tutarsızlıklarına bakınca, **“insan gerçekten hayret ediyor”** demekten kendimi alamıyor, insanların akıllarıyla, mantıklarıyla bu denli alay etmenin düpedüz bir hakaret olarak anlaşıldığını görememelerine şaşıyorum.

Bir de şu **“istiklal savaşı”** mevzuu var. **“Darbe, komplo”** lafları kesmeyince ya da bu sözler içinde bulundukları ruh hâlini yeterince ifade edemeyince, Başbakan Erdoğan, bu sürecin bir **“istiklal savaşı”** olduğunu ilan etti. Ajitasyonun zirvesi buydu sanırım, ki siz bunu **“demagojinin”** diye de okuyabilirsiniz tabii. Madem bu bir **“istiklal savaşı”** idi, herkesin bayraklarıyla filan meydanlara doluşması gerekirdi galiba. Ama memlekette öyle bir hava yok. **“Milli irade”**, ayakkabı kutularından tasan dolarları, para sayma makinelerini, rüşvet alışverişlerini belgeleyen kayıtları, soruşturmanın engellenen ikinci dalgasını bu **“istiklal”** ya da **“istikbal”** savaşının neresine oturtacağına karar veremedi bir türlü.

“Millet” piyangodan bir şey çıkmadı diye hayıflanmaya bile vakit bulamadan yeni yıla zamlarla uyandı. Ama bu ara kafasına takılan şey şu veciz sözde gizli: **Ulan hepiniz oradaydınız be...**

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Darbecilik’ ciddi bir ithamdır, biliyorsunuz değil mi

Cafer Solgun 06.01.2014

Geçen cumartesi günü Başbakan Erdoğan’ın topladığı bazı gazeteci, yazar, akademisyen ve STK temsilcisi sıfatı taşıyan kişilere yaptığı açıklamalardan anlıyoruz ki, iktidar partisinin Erdoğan öncülüğündeki **“istiklal ve**

istikbal savaşı" devam edecek.

Nitekim 17 Aralık soruşturmasının ikinci dalgası, aralarında **Bilal Erdoğan**'ın da bulunduğu şüphelilerin ifade vermeye gitmemeleri nedeniyle engellendi. Erdoğan, Suriye'ye "**devlet sırrı**" taşıyan **TIR**'ın ihbar üzerine aranmak istenmesini de "**komplo**"nun (ya da "**darbe**"nin, "**milli iradeye suikast**"ın, "**uluslararası tezgâh**"ın vb.) bir parçası olarak gördüğünü açıkladı. Böylece akli başında herkesin bir "**devlet krizi**" olduğunu dillendirdiği mevcut durum, daha da enteresan bir hâl aldı. Bu gelişmelerin ardından doğrudan veya dolaylı olarak iktidar partisiyle ilgili herhangi bir iddiayı soruşturmak için harekete geçecek kaç tane yürekli savcı kalmıştır bilemiyorum, ama olanların sözlerini geçirecekleri bir "**kolluk kuvveti**" kalmadı gibi görünüyor.

Erdoğan'ın Ergenekon ve Balyoz davalarının yeniden görülmesiyle ilgili girişimlere "**sıcak**" bakması, belli ki, yaşanan krizin giderek önem kazanacak gündemlerinden biri hâline gelecek. Madem yargıda "**cunta**" var ve bunlar orduya da "**kumpas**" kurmuşlardır, bu davaların avukatlarının harekete geçmelerinde şaşacak bir şey yok. Üstelik Başbakan Erdoğan ve "**direnışçi**" arkadaşlarının açıklamalarından oluşan "**kapı gibi**" delilleri var.

Soruşturmanın ilk şokunu atlattıktan sonra kaleme sarılıp alışkanlıkla "**Ergenekon- Cemaat ittifak yaptı**" analizleri döşenenler olmuştu. Şimdi bu arkadaşlardan **Ergenekon, Balyoz, Oda TV** davalarında ne gibi haksızlıklar, adaletsizlikler, "**kumpaslar**" olduğuna dair ufuk açıcı analiz ve "**şok**" açıklamalar bekliyoruz. Utanacaklarını sanmam. Alışmışlardır.

Meselenin gözden kaçtığını düşündüğüm bir boyutu da yürüttükleri soruşturma dosyaları ellerinden alınan savcılar ve oradan oraya sürülen, "**kızağa**" çekilen yüzlerce Emniyet mensubu ile ilgili. Bu devlet memurları, çok ciddi bir "**şaibe**" altında bulunduklarının farkında mıdır? Hükümete yönelik iç ve dış mihrakların el ele vererek düzenledikleri "**komplo**" ve "**darbe girişimi**"nin ilk şüphelileri, öyle görünüyor ki bu yurttaşlar. En azından "**paralel devlet**" veya "**devlet içine yuvalanmış gizli örgüt mensubu**" oldukları düşünülüyor. Devlet ("**orijinal**" olanı) durup dururken, üstelik de acilen ne diye hallaç pamuğu gibi savursun atsın bunları? Bir şey var demek...

Ve sorun da bu: Bilmek hakkımız. Ne var?

Malum, "**fişleme devri bitti**" sanıyorken bu fişleme işlerinin tam gaz devam ettiği ortaya çıkmış ve iktidar partisinden gelen açıklamalarda "**Eski alışkanlıkla yapılmış, yoksa bu fişlerle bir şey yaptığımız yok**" (**Hüseyin Çelik**) denmişti. Tam da öyle değilmiş demek. Ve tasfiyenin devam edeceği anlaşıyor. Bizzat Başbakan ilan etti, "**İnlerine kadar gireceğiz, çökerteceğiz, temizleyeceğiz**" vb.

Görevlerinden alınan veya görev yerleri değiştirilen devlet memurları en hafifinden "**gizli örgüt mensubu**" olmak şaibesi altında olmayı taşıyacaklar mıdır, bilmem. Bildiğim, bu iddianın kanıtlanması ve bizim de bu sözlerin takipçisi olmamız gerektiğidir.

Erdoğan, "**İşadamlarının kişiliği, onuru zedelendi**" demişti. Rüşvet, yolsuzluk gibi yüz kızartıcı bir suçlamaya haksız yere maruz kalmak, kuşkusuz, zedeleyici bir şeydir. Ama aynı şey "**paralel devlet**", "**darbe girişimi**", "**cunta**" gibi suçlamalar için de geçerlidir.

Bu suçlamaların kanıtlanması gerekmektedir. Ergenekon, Balyoz defterlerini kapatmaya hazırlanıyor da olsanız, "**darbecilik**" ciddi bir suçtur çünkü. Ve suçlamaların kanıtlanması için de parti bünyesinde oluşturulan "**özel**" birimler değil, meşru, yasal prosedürler esas alınmak, yasaların ve hukukun imkân ve gerekleri işletilmek durumundadır.

Tabii hâlâ yasa ve hukuktan bahsedebiliyorsak...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paris karanlığı

Cafer Solgun 09.01.2014

Bir yıl olmuş... Sonradan adına "**çözüm süreci**" denen yeni bir süreç başlamış ve bir kez daha, "**öncekiler gibi kanla gölgelenmesin**" umuduyla Kürt sorununda demokratik, barışçıl çözüm bir "**imkân**" ve "**ihtimal**" olarak girmişti gündemimize...

İyimser ve aynı ölçüde kaygılı bir hava vardı. Kaygıların temelinde, "**provokasyon**" korkusu vardı ve nitekim sahici niyetlerinin ne olduğunu bildiğimiz, bilemediğimiz birçok kişi ve çevre "**dikkat**" diyordu, "**provokasyon olabilir**".

Sahici bir barış ve çözüm, sahici bir demokratik yeniden yapılanma iradesi gerektiriyordu. Atılan adımın sonuçları hepimizi doğrudan ilgilendiriyordu ve biz "**sürece**" kimin nasıl yaklaştığını anlamaya çalışırken, bir yandan da "**aman, süreç hassas**" deyip duruyorduk orta yere... Ve bu "**süreç hassas**" uyarısı bir yıl boyunca o kadar çok dillendirildi ve özellikle iktidar çevresi tarafından o kadar çok başımıza kakıldı ki, barış ihtimali hatırına çoğu zaman dilimizin ucunda biriken sorularımızı, kaygılarımızı, düşünce ve önerilerimizi "**yutmak**" zorunda kaldık... Kürt sorununun barışçıl çözümünün mümkün ve gerekli olduğuna nihayet kanaat getirilmişken, kalemlerini vicdanlarıyla birlikte iktidara kiralamış kişilerin "**naapıyorsun süreç hassas!**" uyarıları bir psikolojik baskıya dönmüş ve boynumuzu bükmediyse bile sesimizi kısmıştık...

Adeta bekleniyordu "**provokasyon**" ve ama sanırım kimselerin beklemediği bir yerden geldi haber. 9 Ocak 2013 günü **Sakine Cansız, Fidan Doğan** ve **Leyla Şaylemez** Paris'te kurşunlanarak katledildi. Sakine PKK'nin kurucu kadrolarından idi. Diyarbakır Cezaevi'ndeki işkencelere karşı direnişiyle bütün Kürtlerin bilincinde hiçbir paye ile kıyaslanamayacak saygın bir yere sahipti. Fidan Doğan, Avrupa'daki Kürtlerin diplomatik çalışmalarında öne çıkmış bir isimdi. Leyla ise gençlik çalışmalarının dinamik bir kadrosu. Üçü de kadın, Kürt ve Alevi idi. Ki Alevi oluşları üzerine de az spekülasyon üretilmedi.

Bu katliamın "**sürece karşı**" bir kanlı mesaj olduğuna kuşku yoktu. Ama iktidar sözcülerinden yapılan ilk açıklamalar "**Örgüt içi infaz**" (**Hüseyin Çelik**) oldu. "**Almanya'da başka infazlar da olabilir**" diyenler de oldu (**Mehmet Ali Şahin**). İşareti alan yazar-çizer erbabından Sakine için "**Apo'nun eşlerinden biriymiş**" gibi karalamalar yapanlar oldu. Katliamın faillerine ilişkin en akli başında görünen görüşlerin sahipleri ise "**dış mihrak**" analizleri yaptılar, mesela İran'ı işaret ettiler...

Kürtlerin Türkiye ve Avrupa'da ayağa kalkışı, olayın "**karanlıkta**" kalmasına izin vermedi. Paris'in orta yerinde işlenen bir cinayetin "**faili meçhul**" olması, olacak şey değildi. Nitekim kısa sürede soruşturmanın ilk zanlısı tespit edildi, tutuklandı. **Ömer Güney**'e dair elde edilen bütün bilgi ve emareler örgüte "**sızdırılmış**" Türk Gladiosu'nun tetikçilerinden biri olduğunu ortaya koyuyordu. Fakat soruşturma tam da bu noktada tıkanıp, bir adım daha ileriye gitmedi.

Tetikçinin arkasındaki güçlerin açığa çıkarılması, Fransa'nın olduğu kadar Türkiye'nin de sorumluluğu. Güney'in sıkça geldiği Ankara'da kimlerle görüştüğü, bu anlamda "**kilit**" önemde. Ne var ki Türkiye devleti dosyayı çoktan kapatmış görünüyor.

Çünkü süreç hâlâ "**hassas**" ve üstelik de bu aralar iktidar partisi "**rüşvet ve yolsuzluk soruşturması kisvesine bürünmüş**" enteresan bir "**darbe girişimini**" bastırmakla meşgul!

Sakine ve yoldaşları barışa ve ülkelerine hasretlerini geride kalanlara devrederek can verdiler.

Sakine Cansız, kellesine 4 milyon TL'ye kadar "**ödül**" konulan 50 PKK yöneticisinden biri miydi? Bu sorunun cevabını verecek bir yetkili var mı bilmiyorum, ama başka sorularım da olacak.

"**Süreç hassas**" diyenlerin gölgesi gerçekleri daha fazla karartmasın diye...

*

Bundan sonra perşembe ve pazartesi günleri burada olacağım.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paris soruları...

Cafer Solgun 13.01.2014

Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in 9 Ocak 2013 günü Paris'te öldürülmelerinin ardından AK Parti'den gelen açıklamalar arasında en "**manidar**" olanı, herhalde "**Almanya'da da infazlar olabilir**" diyen **Mehmet Ali Şahin**'in açıklamasıydı. KCK yöneticilerinden **Zübeyir Aydar** da "**2011 yılında Türkiye Avrupa'ya infaz timleri yolladı**" demişti.

Hatırlayalım. Çöken "**Oslo süreci**"nin ardından Kürt sorununda yeniden kanlı bir kısır döngü içerisine girilmiş, devlet bir kez daha PKK'yi askerî yöntemlerle tasfiye etmeye karar vermişti. Bu "**kararın**" öncekilerden farkı, askerî operasyonların yanı sıra üst düzey PKK yöneticilerinin "**imha**" edilmesiyle sonuca gitmekti. Buna "**Sri Lanka modeli**" deniyordu. Sri Lanka'da Tamil gerillalarının merkez kadroları nasıl kanlı bir baskınla imha edilmiş ve örgüt tümüyle "**etkisiz**" hâle getirilmişse, devlet de aynı "**yolu**" takip ederek sonuç almak istiyordu.

2012 yılında ABD Ankara Büyükelçisi **Francis Ricciardone**'nin sözlerinden anlıyoruz ki, ABD de "**dost ve müttefik**" Türkiye ile deneyimlerini paylaşmaya hazırdı. Mesela **Usame Bin Ladin**'i nasıl "**avladıklarını**". (18 Ekim 2012, *Habertürk* vd.) Medya yine yüksek perdeden "**terörle mücadele**" yorumları yapan "**uzmanlarla**" dolup taşıyordu.

Tez elden sorunu "**kökünden**" halletmek, iktidar partisinin de kafasına yatmıştı. Önceki yıllarda Kürt sorununu adını koyarak sahiplendiklerini söyleyen Başbakan Erdoğan'ın gayet milliyetçi, "**şahin**" ve MHP ile "**ip**" polemiklerine girdiği bir dönemiydi. Hedefinde sadece dağdakiler değil, Meclis'teki BDP grubu da vardı.

19 Ekim 2012 tarihli **Hürriyet** gazetesinde yayımlanan bir habere göre, İçişleri Bakanlığı "**terörle mücadelede**" uygulanacak bir "**ödül yönetmeliği**" taslağı hazırlamıştı, taslak Başbakan Erdoğan'ın önündeydi. Yönetmeliğe göre, PKK'nin 20'si Avrupa'da olmak üzere 50 kişilik lider kadrosunun "**yakalanmasını**" sağlayanlara dört milyon liraya kadar ödül verilmesi öngörülüyordu. Haberin devamında **Usame Bin Ladin** ve **Saddam Hüseyin** örnekleri hatırlatılıyordu. Belli ki murat edilen aslında "**yakalama**" değil, "**imha**" idi. Kaldı ki Avrupa'daki PKK mensuplarının bulundukları ülkelerde "**mülteci**" statüsünde bulundukları hatırlanacak olursa, onları kollarından tutup Türkiye'ye getirmek çok da mümkün değildi. Açık ki bir "**vur emri**" planı sözkonusuydu.

Önceki yazımda **Sakine Cansız**'ın devletin hazırladığı bu listede olup olmadığını sormuştum. "**Vur emri**" planı İmralı görüşmeleri başlamadan önce yürürlüğe sokulmuş muydu? Avrupa'ya "**infaz timleri**" gönderilmiş miydi? **Ömer Güney** kimin ajanı, tetikçisiydi?

AK Parti Genel Başkan Yardımcısı **Mehmet Ali Şahin**, partisinin kurucularındandır. Adalet Bakanlığı ve TBMM Başkanlığı yapmıştır. Sözlerini ciddiye almak gerekmektedir ve 21 Ocak 2013'te yaptığı açıklamada "**yılan**" dediği Sakine Cansız için "**iki üç ay önce iadesini talep ettiklerini**" belirterek "**Almanya da benzer olaylarla karşılaşabilir**" demişti. Sayın Şahin bu "**bilgi**"nin dayanaklarını açıklar mı acaba? Avrupa'ya yollandığı iddia edilen "**infaz timleri**"nden haberdar olduğu için mi bu açıklamayı yapmıştı?

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın da olayla ilgili "**gizlilik**" kararı bulunan bir soruşturma başlattığını biliyoruz. Bu soruşturma ne aşamadadır? Katliamdan kısa süre önce (8-21 Aralık 2012) Ankara'ya geldiği saptanan **Ömer Güney**'in ilişki ve bağlantılarını içeren bir dosyanın Başbakan Erdoğan'ın önüne geldiği söyleniyor; doğru mudur?

Yerim bitti, ama sorularım bitmedi. Şimdilerde devletin bütün kirli işleri için "**paralel devlet yaptı**" deniyor ya, Paris katliamı için de söyleniyor bu. Bu iddiaya da ayna tutacağım...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Paralel' manipölasyon

Cafer Solgun 16.01.2014

17 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturmasına karşı "**istiklal ve istikbal**" savaşı açan iktidar partisi, kamuoyunda ciddi bir "**algı**" manipölasyonu kampanyası yürütüyor. Olayın bir "**darbe girişi**" olduğu iddiasını inandırıcı kılmak için yürütülen bir "**kampanya**" bu.

Bu algı operasyonunun en önemli boyutu, devletin "**şüpheli**" olduğu bütün kirli işlerin aslında "**paralel devlet işi**" olduğu kanaatini yaygınlaştırmak. Kampanyanın en önemli "**hedef kitlesi**" ise, Kürtler. Mesela Paris ve Roboski katliamı "**paralel devlet işi**" şeklinde yansıtılıyor.

Malum, Paris'te **Sakine Cansız**, **Fidan Doğan** ve **Leyla Şaylemez**'in katledilmeleriyle ilgili katil zanlısı **Ömer Güney**'e ait olduğu söylenen bir ses kaydı, dikkatlerin bir kez daha MİT üzerinde yoğunlaşmasına yol açtı. Güney'in isteği doğrultusunda bir "**yakını**" tarafından internete konulduğu belirtilen kayıta, Ömer Güney ile

kimliği meçhul MİT mensuplarının Avrupa'daki bazı PKK kadrolarının ne şekilde öldürüleceği üzerine planlar yaptığı görülüyor.

Ses kaydı gerçekten Ömer Güney'e mi aittir? Konuştuğu kişiler kimlerdir? Bu soruların yanıtlarını, olayla ilişkisi olduğunu yalanlayan ama öte yandan **"idari inceleme başlattık"** diyen MİT'ten alabilecek miyiz, göreceğiz.

Fakat bu konuda dikkatlerin Ankara (siz MİT anlayın) üzerinde yoğunlaşmasının yegâne nedeni bu değil. Önceki yazımda (**Paris soruları**) üzerinde durdum. Fransa Türkiye'yi **"işbirliği yapmamakla"** suçluyor ve Türkiye de Fransa'yı. Açık ki soruşturmanın **"kilidi"**, Fransa'daki Kürt kurumlarına sızdırılmış bir **"eleman"** olduğu anlaşılan Ömer Güney. Sakine, Fidan ve Leyla'nın avukatı **Antoine Comte** da Güney'in bir **"Türk ajanı"** olduğu yönünde çok miktarda bulgu bulunduğunu söylüyor.

İlginç bir bilgi daha: Katliamın dosyasına bakan anti-terör yargıcı **Jeanne Duye**'nin evine 23 Eylül 2013 günü hırsız ya da hırsızlar girdi. Olayı adli bir vaka olmaktan ziyade **"ilginç"** kılan, yargıcın evine zorlanmadan giren kişi ya da kişilerin Duye'nin **"hassas"** dosyalarının bulunduğu dizüstü bilgisayarını çalmaları.

Fransa, olayı aydınlatmak konusunda hiç kuşkusuz, birinci dereceden sorumluluk taşıyor. Ama Ömer Güney'in kim olup olmadığını açıklaması gereken de Ankara. Cinayetten kısa süre önce Ankara'ya geldiğinde Güney kimlerle temas kurdu? Bu ve başka soruların cevabını MİT ve her dara düştüğünde cansiperane MİT'i savunan Başbakan Erdoğan'ın bildiğini düşünüyorum.

Roboski katliamıyla ilgili ise, neredeyse **"muğlâk"** hiçbir şey kalmadı. Çoğu çocuk yaşta 34 Roboskili köylünün hunharca katledilmeleriyle sonuçlanan sürecin **"düşmesine"** MİT basmış, TSK da harekete geçmiş ve bilinen sonuç... Bu olayda **"paralel devlet"** kim oluyor?

Bu olaylarla ilgili açık seçik sorumluluğunu muğlâklaştıran, hesap vermekten kaçınan bir devlet anlayış ve pratiği ile karşı karşıyayız. Çok açık söyleyeyim, eğer işin içinde başka oluşumlar varsa bile, yine de muhatap ve sorumluluk sahibi olan, devletin kendisidir. Kendisini devletleştirdiğini düşünen Ak Parti iktidardır.

"Onu da paralel devlet yaptı, bunu da onlar yaptı" kampanyası, bu nedenle devletin sorumluluğunu örtbas etme, Kürtlerin kafasını karıştırma gayretidir. Hem Cemaat ile kavgasına **"gerekçe"** üretmiş oluyor, bir **"algı"** manipülasyonu yapıyor ve hem de hesap vermekten kaçmış oluyorlar.

Nereye kadar? Sorular ve gerçekler muhataplarının peşini bırakmayacak.

Peki, bu olayların **"sahibi"** olanların da **"paralel devlet yaptı"** korosuna katıldıklarını düşündüren açıklamalarına ne demeli? Elbette bununla ilgili de söylenmesi gerekenler var...

• 19 Ocak günlerden Hrant günüdür. O gün arkadaşımız Hrant'ı anmak için saat 15:00'te Agos'un önünde olacağız...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtlerin devlet bilinci

Cafer Solgun 20.01.2014

Bu coğrafyada etnik kimliği, inancı, kültürü ve tabii düşünceleri itibarıyla işkence, eziyet, kahr çekmiş herkes **"devlet"** nedir, bilir. Kıyaslamak doğru mudur bilmiyorum ama eğer **"kahrını çekmeyi"** bir ölçü olarak alacaksak, herhalde en çok da Kürtler bilir.

Kürtler için devlet, hiçbir zaman, ama özellikle de cumhuriyetten bu yana **"devletimiz"** olmamıştır. Bu, bu tarih boyunca istisnalar bir yana işbirlikçi olan, korucu olan Kürtler için de geçerli bir realitedir. Boyun eğmişlerdir, susmuşlardır, sinmişlerdir, hatta devletin kirli işlerinde kullanılmışlardır, ama hiçbir zaman devleti sevmemişler, benimsememişlerdir. Merak eden araştırsın, Kürdistan'ın en **"devletle uyumlu"** aşiretleri, aileleri bile fırsat bulduklarında devlete isyan etmişlerdir.

Herhalde **"niye sevmiyorlar ki?"** diye düşünmeyeceksiniz. Varlığını, kimliğini, dilini tanımayan, inkâr eden, aşağılayan bir devleti sevmeleri, benimsemeleri tuhaf olurdu.

Ve Kürtler, devletin de kendilerini sevmediğini iyi bilirler. **"Hepimiz kardeşiz, aramızda ayırım gayrım mı var"** edebiyatı yapan devlet görevlilerine genellikle kafa sallar, **"he he"** derler; ama onların dillerinden dökülmeyen asıl niyetlerini de çok iyi bilirler.

Kürtlerin bildiği, tanıdığı devlet, zorba bir devlettir. JİTEM'dir. Askerdir. Polistir. İşkencedir. Hapishanedir. Ölümdür. Mahkemedir. Aldatılmadır. Tarihleri boyunca tecrübe ettikleri bir bilinçtir bu. Bu yüzden **"görünen"** yüzü kadar **"görünmeyen"** yüzünü de iyi bilirler.

Kürtlerin sorunları, talepleri, barışa dair istek ve beklentilerinin muhatabı, devlettir. Bu herhangi bir siyasi partinin yaklaşımından ziyade devletin inkâr ideolojisinden vazgeçmesi, cumhuriyetin demokratikleştirilmesi sorunudur çünkü.

Sözü **Paris** ve **Roboski katliamına** getirmeden önce bu hatırlatmayı yapmam gerekiyordu.

Bazı Kürt kurumlarının kafası karışık açıklamalarını okumasam, bazı Kürt okurlarımın bu açıklamalardan etkilenecek **"paralel devlet yapmış diyorlar"** türü sorularına muhatap olmasam, Paris ve Roboski katliamları için dolandırılan **"paralel devlet"** şayialarına acı acı gülmekle yetinirdim.

Roboski katliamının sorumlusu, devlettir. Kurumsal ve siyasi olarak zaten belli olan sorumlularının hesap vermesi gerekir. Bu kadar çıplak bir gerçeği **"paralel devlet"** şayialarının argümanı hâline getirmenin en hafifinden manası, kafa karışıklığı ve gerçeği bulanıklaştırmaktır.

Paris katliamının zanlısı, Kürt kurumlarına sızdırılmış bir ajandır. Son dönemde ortaya çıkan bilgi ve belgeler, başından beri varolan bu kuşku ve kanaati daha da pekiştirmiştir. Fransa olayı aydınlatmakla yükümlüdür elbette. Peki, **Ömer Güney**'i, onun Ankara'daki ilişkilerini aydınlatması gereken kimdir? Ortaya çıkan belgeler için **"yalan"** diyemeyen MİT, başlattığını söylediği incelemesinin sonuçlarını kamuoyu ile paylaşacak mıdır?

İktidar partisi Cemaat'e yönelik yürüttüğü **"istiklal ve istikbal"** savaşında Kürtlerin desteğini almayı önemsiyor. Güzel. Ama bunun için örneğin Roboski katliamının sorumlularını yargı önüne çıkarması gerekiyor. Paris katliamının devletin **"vur emri"** planının bir parçası olup olmadığını açıklaması gerekiyor. Bunlar **"paralel"** ya da başka bir devlet türünün değil, bildiğimiz devletin yükümlülüğüdür.

Kürtlerin gözünden kaçmayan bir şey daha var. Kendi "**istiklal**" ve "**istikbali**" için bir gecede yasalar, yönetmelikler hazırlayanlar, Meclis'i seferber edenler, "**sürüyor**" denen Çözüm Süreci için bugüne değin bir tek yasa dahi çıkarmış değillerdir...

Kürtlerin muhatabı devlet ve kendisini devletleştirme çabasındaki AK Parti iktidarıdır. Kuşkusuz "**paralel devlet**" iddiasını bir polemik konusu olmaktan çıkarıp hukuki bağlamda kanıtlaması gereken de...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermeni hayat dersleri...

Cafer Solgun 23.01.2014

...Mahpusluk yıllarımda, memleketteki garip anama yazdığım mektupları ona genellikle kapı komşumuz **Varto Aba**'nın kızları okurdu, **Suna** ya da **Silva**. Korkunç bir şekilde canına kıyılan ve kimselerin katil ya da katillerinin peşine düşmediği **Garbis**'in bacıları. Bunu bildiğimden, anama yazdığım her mektubun sonunda onların da büyükten küçüğe hâlini hatırlarını sorar, selam ederdim. Onlar da anamın ağzından mektubu bitirdiklerinde kendi ağızlarından selam ederlerdi bana, "**Allah kurtarsın**" filan derlerdi... Bir gün, o zaman ortaokulda okuyan Suna, nasıl dertlenmişse, mektubun sonunda bana "**Abi Allah bizi niye Ermeni yaratmış, suçumuz günahımız neydi**" diye sormuştu...

...12 Eylül yıllarıydı. Metris'te "**kurallara uymadığımız**" için sabah akşam işkence gördüğümüz yıllar. Ve ASALA'nın Türk diplomatlarına yönelik suikastlar düzenlediği yıllar. 1982 yılında ASALA Esenboğa Havaalanı'nda kanlı bir eylem gerçekleştirmiş ve **Leon Ekmekçiyan** adlı kişi bu eylemin faili olarak yakalanmıştı. Leon önce "**itirafçı**" oldu, itirafları *TRT*'de günlerce yayınlandı ve sonra da idam edildi. Bu olayın bizim için de "**özel**" bir işkence gündemi olacağını bilemezdik tabii. Bir gün sayım öncesi koğuş mazgallarını açan askerler "**İçinizde Ermeni var mı**" diye sordular, "**Çüklerinize bakacağız ulan, hepiniz Ermeni'siniz**". Aramızda Ermeni yoktu. Ama bir arkadaşımızın yüzü bembeyaz olmuştu. Bizi etrafına topladı ve son sözlerini söyleyen biri psikolojisiyle "**Arkadaşlar ben Ermeni'yim**" dedi. Mesele işkence görmek korkusu değildi, sözcüklerle anlatılması zor...

...Günlüğüme notlar düştüğüm bir gün, yanıma geldi. "**Biliyor musun heval, ben Ermeni'yim**" dedi. Bilmiyordum. Bunu bana neden söylediğini de anlamamıştım. Cebinden minik bir defter çıkardı, "**Ben de şiir yazıyorum**" dedi. Şiirlerinden okudu bana. Kürtlerin özgürlük mücadelesinden, Ermenilerin tarihin en kadersiz halkı olduğundan bahseden şiirlerdi. İstanbul'da varlıklı denebilecek bir ailenin çocuğuydu, babasının Kapalıçarşı'da işyeri varmış. Ermenilere yönelik ayrımcılıktan, Ermeni olmanın çilelerinden gına gelmiş, o yüzden çıkmış dağa. PKK'nin kurucu kadrolarından **Kemal Pir**'e duyduğu hayranlıktan, onun adını almış. Önümüzde uçsuz bucaksız gibi görünen Zagrosların doyumsuz ve bir o kadar da ölümcül kış manzarası uzanıyordu beyaza kesmiş bir ufka doğru. O sakın sakın konuşuyor, ben de dinliyordum. Bir ara durdu. Duygusallaştı. "**Burada özgür hissediyorum kendimi**" dedi, "**ama burada bile Ermeni olduğum bilinsin istemiyorum, herkes beni Türk sanıyor. Doğrusunu sen bilesin istedim**" ... O sene Şemdinli'de hayatını

kaybettiğini duydum. Arkasından “**enternasyonalist bir Türk devrimcisiydi**” dendi. Elimi kaldırdım, “**O Ermeniydi**” dedim. Herkes şaşırdı. Şiirlerini yazdığı minik defteri de cesedi gibi bulunamadı...

...Zaman zaman biraraya geldiğimizde şakayla karışık iddialı tavla maçları yapardık. Yendiğinde keyiflenir, yenildiğinde “**zar tutuyorsun**” filan diye “**olay**” çıkarırdı. Esnaftı, hâlen de öyle. CHP’nin İstanbul’daki ilçe örgütlerinden birinde siyaset yapardı. Hem de **Deniz Baykal**’ın CHP Genel Başkanı olduğu, “**rejim elden gidiyor**” politikası yürüttüğü yıllarda. Bir gün dayanamayıp sormuştum, “**Abi sen Ermeni’sin CHP’de ne yapıyorsun?**” Başkalarıyla nasıl hararetle siyasi tartışmalar yaptığına tanık olmuştum. Ama benimle siyaset konuşmak istemiyordu. “**Sus**” diye yanıtladı beni, etrafına bizi bir duyan var mı diye bakınarak. “**Bir daha Ermeni filan lafı etme**” dedi, “**anlatsam da anlamazsun**”. Israr etmedim, “**niye anlamayayım**” diye. Epeydir görüşmüyorduk. İstanbul, insanı dağıtan bir şehir. Geçen yıl Yüzleşme Derneği’nin Ermenilerle ilgili düzenlediği bir panele geldi. Hâl hatır sorduk karşılıklı. Kulağıma eğildi, “**Hrant öldükten sonra istifa ettim CHP’den**” dedi. Siyasetle uğraşmıyormuş artık...

Ermeni hayat dersleri bir köşe yazısına sığmayacak kadar çok, derin ve ağır. Ermeni meselesi, yaşadığımız, vatan bellediğimiz bu toprakların en zorlu “**yüzleşme**” meselesidir. Tarihi boyutları var ve onun da merkezinde 1915 kırımı. O kırım ki, Ermeniler için kuşaktan kuşağa korkuyla beraber taşınan bir acıdır ve “**bizler**” için de yüzleşilmesi gerçekten zor ve cesaret gerektiren bir “**suç ortaklığı**” hafızası.

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbecilik ‘boru’ mudur

Cafer Solgun 27.01.2014

Gezi’nin aslında bir “**darbe girişi**” olduğu yaygarasını unutmak üzereydik ki, 17 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturması girdi gündemimize. Olayın şokunu atlatır atlatmaz Başbakan Erdoğan yakın mesai arkadaşlarıyla bu soruşturmanın bir “**darbe girişi**” olduğuna karar verdi ve o gün bugündür hemen her gün, bazen günde birkaç kez “**paralel devlet**” ve “**darbeciler**” ile ilgili kamuoyunu “**aydınlatmak**” için büyük çaba sarf ediyor. “**Darbeci**” olmakla itham ettiği Cemaat için çok ağır nitelemelerde bulunuyor, başlattığı “**istiklal ve istikbal**” mücadelesine itiraz edenleri de “**hain**” ilan ediyor.

Son olarak TÜSİAD Başkanı **Muharrem Yılmaz** sonradan geri çekilen skandal HSYK tasarısını eleştirdi ve “**hukukun şaibeli olduğu bir ülkeye yabancı sermaye gelmez**” gibi son derece anlaşılır bir uyarıda bulundu diye Başbakan Erdoğan tarafından “**ihanet**” içinde olmakla itham edildi, “**görürsünüz siz**” edasıyla tehdit edildi.

Tabii “**paralel devlet**”, “**iç ve dış mihraklar**” ziyadesiyle muğlâk ve müphem hedefler olunca, TÜSİAD Başkanı’nın konuşması Başbakan Erdoğan’a adeta “**can simidi**” gibi geldi. En azından mücadelenin “**iç mihrak**” boyutu itibarıyla artık hedef tahtasında TÜSİAD da var. TÜSİAD Başkanı istediği kadar “**vatanseverliği**” **kimselere sorgulatmam, Başbakan’ın sözünü geri almasını bekliyorum**” gibi açıklamalar yapsın, ok yaydan çıktı bir kere; TÜSİAD ya da iktidar partisinin doğrudan güdümünde olmayan sermaye çevreleri artık “**darbeci**”

ya da **"paralel devletçi"** olmaktan kolay kolay kurtulamazlar. Hem, sözkonusu olan bir büyük sermaye örgütü olunca, rahatlıkla **"dış mihraklar"** ile de irtibatlandırılmaya müsait bir **"hedef"** olacaklardır.

Yargının Adalet Bakanlığı üzerinden doğrudan yürütmenin kontrol ve denetimi altına alınmasını öngören düzenleme, geri çekildi. İktidar partisinin bu **"son dakika"** manevrasında, besbelli ki Avrupa Birliği'nden gelen açık ve kesin uyarıların rolü oldu. Cumhurbaşkanı Gül'ün önüne gelmesi hâlinde bu tasarıyı veto etme ihtimalinin yüksek olması da bir başka etken. Bunu da not etmekte yarar var. Dolayısıyla bu yasa tasarısını eleştirenlerin **"vatana ihanet"** ithamıyla karşı karşıya kalmalarının **"mesnedi"** kalmadı. Ama işte maksat **"darbeye karşı mücadele"**...

İktidar partisi, bu kavgasıyla birlikte yerel seçimleri **"sen meseleyi hâlâ yerel seçim mi sanıyorsun arkadaş"** havasına soktu. Gerçi bugüne değin **"genel seçimlerin provası"** niteliğinde olmayan, sadece yerel yönetimler bağlamında vaat ve programların, hedef ve iddiaların tartışıldığı, yarıştığı bir yerel seçim yaptığımızı hatırlamıyorum. Ama bu seferki gerçekten de **"farklı"** bir siyasi anlam içeriyor. Bu, iktidar partisi açısından riskleri de bulunan bir konsept tercihi. Doğruya doğru; rüşvet ve yolsuzluk iddialarıyla gölgelenmiş, lekelenmiş olmayı başka türlü **"asıl mesele başka"** mecrasına sürüklemesi mümkün değildi.

Ciddi bir **"algı"** manipölasyonu kampanyası yürütülüyor. İktidar yanlısı medya da bu kampanyanın en ön saflarında rolünü oynuyor. Medyanın bu süreçteki pratiği, tıpkı darbe dönemlerinde olduğu gibi, utançla anılacaktır.

Daha önce de yazdım, **"darbecilik ciddi bir suçtur"** ve bu darbeciler her kimler ise yasa ve hukuk düzleminde eylemlerinin hesabını vermelidirler. Ne var ki hâlâ ortada açılmış bir soruşturma ve sanıkları yok. Sadece hallaç pamuğu gibi atılan bir Emniyet teşkilatı ve **"dokunan sürülüyor"** durumundaki savcılar var. Bu kişilerin sürüldükleri yerlerde de **"darbe"** işleriyle uğraşmayacak olmalarının bir garantisi var mı? Eğer **"yolsuzluk ve rüşvet kılıfına sokulmuş bir darbe"** yapmaya yeltendi iseler, ki iddia bu, bunun yaptırımını oradan oraya sürülmekle mi sınırlı kalacaktır?

"İşin orasını karıştırma, sonuçta Başbakan siyaset yapıyor" diyenler olduğunu tabii ki biliyorum. Ama **"boru"** mudur yani **"darbeci"** olmak, **"hain"** olmak, **"paralel devlet"** kurmak?

Bana öyle geliyor ki, **"borudur"** diyenler bunun altında kalacaklar. **"O gün öyle bugün böyle"** diyerek geçiştirilecek gibi değil çünkü...

cafersolgun@gmail.com

Twitter: @CaferSolgun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)